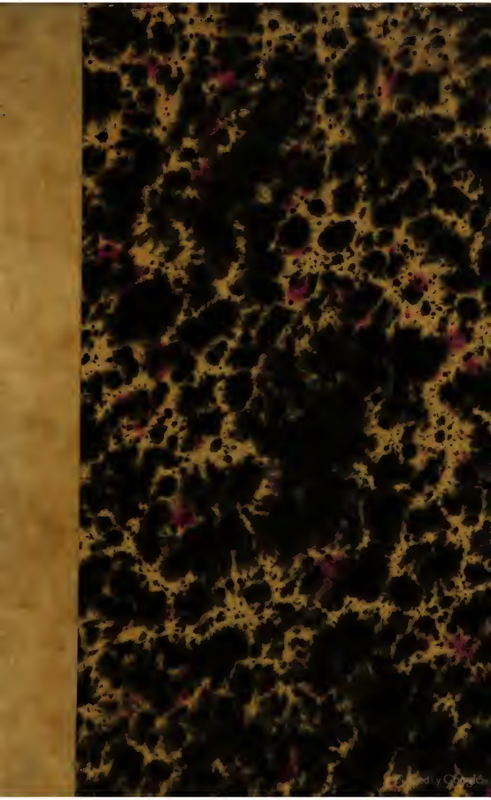

POMPONII MELAE

DE

CHOROGRAPHIA

LIBRI TRES.

AD LIBRORUM MANU SCRIPTORUM FIDEM EDIDIT
NOTISQUE CRITICIS INSTRUXIT

GUSTAVUS PARTHEY.

BEROLINI,
IN AEDIBUS FRIDERICI NICOLAI
(A. EFFERT & L. LINDTNER).
1867.

POMPONII MELAE

DE

CHOROGRAPHIA

LIBRI TRES.

POMPONII MELAE

DE

CHOROGRAPHIA

LIBRI TRES.

AD LIBRORUM MANU SCRIPTORUM FIDEM EDIDIT
NOTISQUE CRITICIS INSTRUXIT

GUSTAVUS PARTHEY.

BEROLINI,
IN AEDIBUS FRIDERICI NICOLAI
(A. EFFERT & L. LINDTNER).
1867.

HEINRICO KIEPERT

ANVILLIO NOSTRI TEMPORIS

D. D. D.

EDITOR.

PRAEFATIO EDITORIS.

Perpauca sunt quae de Pomponii Melae patria et aetate nobis innotuerunt, eaque ex ipsius tantum libro haurienda. ex hispanico oppido, alioquin ignoto, cui Tingenterae nomen, oriundum se esse declarat (2 96), imperatoris romani de Britannia triumphum haud ambigue innuit (3 49). qui triumphus si Caligulae adscribitur, in annum 40 p. C. n. incidit, si Claudio, ad annum 43 p. C. n. est referendus. erant qui de Julio Caesare, Britanniam annis 55 et 54 a. C. n. ingresso cogitarent; is autem numquam, quod sciamus, de Britannia triumphavit.

Jnter Plinii fontes laudatur Mela Naturalis historiae libris 3. 4. 5. 6. 8. 12. 13. 21. 22. qui eum Senecae philosophi fratrem vel filium, vel si Dis placet, Numae regis abnepotem fecere viri docti, neque temporum rationem neque adoptionis romanae leges satis perpenderunt.

Melae de chorographia libri tres antiquissimam orbis veteribus noti exhibent descriptionem, e di-

versis auctoribus sumptam, quorum nominantur Hipparchus, (3 70) Cornelius Nepos (3 45 et 90), Hanno Carthaginiensis (3 90 et 94). non multum post Nepotis tempora scripsisse Melam apparet ex narratione de Jndis, in Germaniae litora abreptis (3 45) ubi legitur «Cornelius Nepos, ut recentior, auctoritate sic certior.» eodem spectat, quod Eudoxus quidam, cum Lathyrum regem Alexandriae profugeret, Africam circumnavigasse dicitur «avorum nostrorum temporibus» (3 90). Ptolemaeus enim Lathyrus ab anno 117-81 a. C. n. Aegypti regnum obtinuit.

Commendatur Melae liber perspicuitate, concinnitate, ubertate. regionum situm ita describit auctor, ut vix dubitari possit, tabulam geographicam ei sub oculis fuisse. in enumerandis singularum partium urbibus, fluviis, montibus tam aequabiliter et constanter procedit, ut in angustis libelli sui finibus ultra mille et quingenta nomina geographica recenseat. illustrationes historicas, ad rem facientes, hic illic breviter addit, nonnumquam prolixiore narratione usus, velut in antri Corycii (1 72), in Jdaei montis (1 94), in Britanniae insulae (3 49) descriptionibus.

Apud scriptores veteres, si Plinium excipias, Melae nomen non occurrit; inter posterioris aevi auctores, qui eius mentionem faciunt, citantur Servius, Jornandes, Freculphus, Boccatius (Mela ed.

Tzschucke t. I p. xxxii). magnus tamen est Melae codicum manu scriptorum numerus, maior editionum. codices fere sexaginta recenset Tzschuckius, editiones centum et quattuor.

Jnter has eminet Jsaacii Vossii editio anni 1658, sequentium omnium fundamentum. Henrici Tzschuckii editio, annis 1806 et 1807 sex voluminibus confecta, annotationibus uberrimis tam criticis quam exegeticis insignis est. quas editiones cum accuratius perlustrarem, Melam minus ad codicum fidem, quam ad editorum, maxime Vossii arbitrium esse emendatum intellexi. quare operae pretium duxi, auctorem istum, geographiae romanae fontem praecipuum, ad librorum veterum germanas lectiones revocare.

Quamvis Tzschuckium in enotandis variis lectionibus satis diligentem fuisse viderem, tamen novas codicum nonnullorum collationes non inutiles mihi fore ratus, codices Vaticanos meum in usum conferendos curavi ab Adolpho Michaëlis, cuius dissertationem infra apponam, Laurentianos a Theodoro Heyse, qui emendationes nonnullas luculentas, a se profectas, mecum communicavit; codicem Pragensem excussit Pauly, collegii Clementini apud Pragenses professor; Berolinensem, Guelferbytanum, Lipsiensem, Vratislaviensem inspexi ipse. codicum Parisinorum notitiam ope Eduardi Friederichs nanciscendi spes me fefellit.

ADOLPHI MICHAËLIS DE MELAE CODICIBVS VATICANIS DISSERTATIO.

«Codices Vaticani Pomponii Melae quos quidem indagare potuerim — nam in catalogis bibliothecae ne ei quidem omnes enumerantur quos Frid. Adelungius apud Tzschuckium I p. LII indicavit — hi sunt. ceteris omnibus vetustate praestat

cod. Vaticanus 4929 in membranis formae quadratae saeculo decimo (ineunte ut videtur) scriptus, ob cetera quoque quae continet admodum memorabilis. continet enim fol. 1 fragmentum de litteratura Pelasga, a manu recentiore saeculi XII vel XIII exaratum editumque ab Ottone Jahnio (bullettino dell' inst. di corrisp. arch. 1838 p. 146 sqq.); fol. 2ᵃ-34ᵃ sequitur *liber Censorini ad Q. Cerellium* adiecto fragmento eidem adscripto (conf. O. Jahn. ad Censor. p. XVIII); fol. 35ᵃ-50ᵃ *praecepta artis musicae collecta ex libris sex Aureli* (erasum hoc vocabulum) *Aug̃. de musica* (in fine: *institutiones musicae artis sumptae ex lib. Aur. Aug. explicitae feliciter*), edita ab Ang. Maio scriptt. vett. nov. coll. 3, 3 p. 116 conl. p. XXIIII; fol. 50ᵇ-54ᵃ sermones quattuor saeculo XIIII scripti et ab eodem editi ibid. p. 135; fol. 55ᵃ-77ᵃ *Plauti Aulu-*

laria, praemissa ad Rutilium epistula dedicatoria, scholiis marginalibus glossisque inter versus adscriptis inlustrata; fol. 79b - 148a *Julii Paridis epitoma Valerii Maximi* a Maio ibid. p. I conl. p. XXI publici iuris facta; fol. 149b *septem mira;* fol. 149b - 188a *Pomponii Melae de chorographia libri tres* (in fine: *Pomponii Melae de chorographia libri tres expliciti. feliciter. Fl. Rusticius Helpidius Domnulus. VC. et spc. com. consistor. emendaui Rabennae,* conf. O. Jahn, Berichte der sächs. Ges. d. Wiss. phil.-hist. Cl. 1841 p. 345), quos continuo excipit fol. 188a - 195a *Vibii Sequestris de fluminib. fontib. lacubus. nemorib. paludibus. montib. gentib. per litteras.* quae omnia scripta, exceptis fol. primo et quattuor illis sermonibus, ab eadem manu profecta sunt, non multis conpendiis usa. saepe in margine ab eadem manu sed litteris minoribus atramentoque paullo lucidiore lemmata addita sunt, in Mela saepissime: quod dum fit, simul non pauca in ipsis scriptoris verbis mutata sunt, praecipue ut rectius vocabula coniungerentur separarenturve, syllabaeque distinguerentur, et in rebus orthographicis. plura in libro tertio tum demum addita videntur, cum antea spatia relicta fuerint, haud dubie quia in archetypo haec legi satis commode non poterant. paginae bipertitae sunt, bis vicenorum binorum versuum. ex hoc codice qui

varias lectiones excerpsit Th. Pressel (Rhein. Mus. n. F. 2 p. 153) et multo maiorem partem omisit et in eis quas protulit saepissime minus diligentem se praestitit. in prima codicis scheda adnotatum est, esse eum *Emptum ex libris Cardinalis Sirleti*, procul dubio ab Ascanio Columnio, quo mortuo emptus ab Joh. Angelo Altaemps tandem ad Paulum V P. M. pervenit cum nonaginta novem aliis codicibus, quorum apographa in bibliotheca Altaempsiana retinebantur (Mabillon mus. Jtal. 1 p. 76), et multo demum postea in bibliothecam Ottobonianam delata, tandem et ipsa in Vaticanam bibliothecam recepta sunt. (Blume it. Jtal. 3 p. 68 seqq.). ex horum numero est

cod. Ottobonianus 1549, ineunte saeculo XVII in chartis oblongis e Vaticano illo codice descriptus, omisso tantum fragmento de litteratura Pelasgica. initio enim codicis haec leguntur ab altera eiusdem temporis manu adscripta *Vnus ex codicibus centum bibliothecae altempsianae a Paulo Quinto manu regia exceptis nunc uero a Joanne Angelo ab Altemps Duce propriis sumptibus fidelissime ex originalibus desumptis ut bibliotheca altempsiana quoad potuit tanto splendore iam decorata non careret,* quae eisdem verbis in fine codicis repetita sunt.

Ad hos codices proxime accedit cod. reginae 581, Cibiniensi illi a Tzschuckio I p. LVI laudato simillimus, in membranis formae quadratae saeculo XIIII scriptus, «ex bibliotheca Nicotiana.» continet fol. 1ª-22ª *Didafcalicon Hugonis de ftudio legendi;* fol. 23ª septem mira, eadem quae in libro Vaticano leguntur, quae statim - fol. 38ᵇ *Mela* excipit; fol. 38ᵇ fragmentum de Venetia. secuntur fol. 39 fragmentum testamenti Dagoberti Francorum regis, saec. fere XII; fol. 40ª-86ᵇ *uita sancti ac beatissimi Germani episcopi, Parisiacae urbis antistitis,* fol. 87ª-116ᵇ *translatio corporis sancti Germani episcopi et confessoris Parisiacae urbis,* saec. fere XI. Melae, qui inscriptione caret, libro primo a manu multo recentiore praescriptum est *Pomponij Mela de Cofmographia Liber Jncipit,* sed rectius ante librum tertium litteris minimis haec ab ipso librario scripta sunt *lib.* iij. *P. M. de corografia,* quae postea maioribus litteris picturus erat. in fine libri primi subscriptio legitur *Feliciter emendaui cecilius. iufticius. Helpidius. Dōnulus et aнotaui uicario Rabenne.*

Hos chorographiae codices reliqui libri Vaticani neque vetustate neque bonitate aequant. quorum aetate primus esse videtur cod. Ottobonianus 604, in membranis oblongis exeunte saec. XIIII vel ineunte XV scriptus, qui a manu

recentiore Eusebii chronica continet ex interpretatione Hieronymi fol. 1-77ᵃ; dein fol. 78ᵃ-80ᵃ Rufi Festi *compendium aucti Romani imperii;* fol. 80ᵇ dictum quoddam Bernardi ad Eugenium papam de Romanis ex libro primo meditationum; fol. 81ᵃ-93ᵃ Melae libros, in fine *Explicicit feliciter pomponii cofmographia compendiosa;* fol. 93ᵇ-101ᵇ *synonima Marci Tullii Ciceronis,* quae ab ipso Cicerone ad Lucium Vecturium suum «per alphabetum» scripta finguntur. in margine ab eadem manu quae Hieronymum scripsit lemmata ad Melam adscripta sunt.

Communem originem codices Vat. 3409. Ottobon. 1455. 1808. Pal. 1567 eo produnt quod in his liber ita inscribitur *Cosmographiae Pomponii Melae* (*Melle*) *liber primus incipit et primo* (haec duo voc. om. Ottob. 1455) *prohemium* (*proemium, prooemium*). *lege* (om. Ottob. 1455) *foeliciter;* ante 1, 4, 5 haec praebent: *Pomponii Melae* (*Melle*) *summaria orbis descriptio explicit. eiusdem incipit particularis orbis descriptio, et primo ingressus nostri maris in terras ex oceano* (*occeano*) *atque Africae particularis descriptio exponitur. lege foeliciter* (haec om. Ottob. 1455); non prorsus sed paene congruunt in eis quae post singulos libros inseruntur, nisi quod in Ottob. 1455 vacua spatia relicta sunt subscriptionibus destinata. e quattuor codicibus cod.

Vaticanus 3409 ideo maxime memorabilis est, quod passim varias lectiones inter versus adscriptas praebet; est autem chartaceus, formae quadratae, saeculo XV scriptus et praeter cosmographiam Pomponii Melle (fol. 1ª-36ª) continet haec: fol. 41ª-119ᵇ *C. Julij Solini Grammatici polyst polyhistor ab ipso edituſ & recognituſ de ſitu orbiſ terrarum & de singuliſ mirabilibuſ quae in mundo habentur epla* (i. e. epistula) *incipit* (in fine eadem fere, dein *feliciter expletum est. XVII°. kallendaſ Junij M.CCCC.LVI. Bononie*); fol. 119ᵇ-120ª *De Septem miraculiſ mundi clariſſimiſ incipit;* fol. 121ª-139ᵇ *Prisciani grammatici periegenſiſ. id est deſcriptio orbiſ terrarum & mariſ ſecundum dionysium Foeliciter incipit;* fol. 141ª -179ᵇ *Marci Tullii Ciceroniſ de legibuſ;* fol. 179ᵇ -180ª *Jheronimuſ ad Nepocianum preſbiterum de uita clericorum;* fol. 180 *Hyeronimuſ ad Eustochium Virginem de raptu eius ad tribunal christi.* codex fuerat Fulvii Ursini. inscriptiones singulorum librorum et lemmata minio picta sunt.

Codex Ottobonianus 1455 in chartis oblongis saeculo XV scriptus, *ex biblioteca ducum ab alta emps,* continet fol. 1ª-5ª *Messale Coruini disertissimi oratoris ad Octauium Cesarem Augustum de progenie sua et regiminibus inclite urbis Rome compendium;* fol. 5ª-9ᵇ *C. Suetonii Tranquilli de grammaticis et rhetoribus incipit feliciter*

(in fine: *deficit finis. deus concedat ut reperiatur*); fol. 9^{b}-19^{b} *Cornelii Taciti dialogus incipit de oratoribus et poetis*; fol. 19^{b}-36^{a} *Cofmographie Pomponii Melle liber primus incipit prohemium feliciter;* fol. 37^{a}-41^{a} *ex libro Cornelii Nepotis de Latinis historicis incipit uita Pomponii Attici;* fol. 41 *uerba ex epistola Cornelie Gracchorum matris ex eodem Cornelio;* fol. 41^{b}-45^{b} *tabula geonologiarum Jo. Bochacii;* fol. 47^{a}-113^{a} *ex genealogiis Deorum* (Boccacii); fol. 137^{a}-237^{b} *Historiarum Blondj Commentaria per Pium ij^m Pont. max.;* fol. 237^{b}-239^{b} *Leonardi Aretinj in uitam Virgilii excerptam ex commentariis Seruii grammatici;* fol. 239^{b}-243^{a} *Rinucius Poggio suo oratori eximio salutem;* fol. 243^{a}-346^{a} *Blondi Flauii Forliuiensis in Jtaliam illustratam prologus feliciter incipit,* dein ipsa *Jtalia illustrata.* ad Melam lemmata adscripta sunt in prioribus libri primi capitibus multa, pauca ad librum tertium.

Codex Ottobonianus 1808 chartaceus, quadratus, saeculo XV scriptus, *ex codicibus Joannis Angeli Ducis ab Altaemps,* continet fol. 1^{a} -82^{b} interpretationem rhetorices *Aristotelis* ad Alexandrum, et ab eadem manu scriptum Melam fol. 83^{a}-139^{b}: *Cofmographiae Pomponii Melae Liber primuf incipit. & primo prooemium. Lege foeliciter* (in fine: τέλος. *Cofmographiae Pomponii Melae Liber tertiuf & ultimuf explicit per me paulum*

Crottum cremonensem die XIIII *decembris* 1461 *Bononiae:* ἀμήν). secuntur a manu recentiore fol. 140^a-166^b *Dares Phrygius;* fol. 167^a-241^b *Hyginus* de signis caeli; fol. 243-307 liber impressus: *Vita Esopi vna cum suis fabulis. per Rynuntium e greco in latinum translata;* fol. 307^a -331^b *Maffei Vegii* Laudensis Veritatis et Philalethis dialogus. ad Melam lemmata partim ab eadem partim a recentiore manu addita sunt. et Mela et Aristoteles optime scripti sunt adfectata priorum temporum scripturae elegantia.

Codex Palatinus 1567 in chartis oblongis scriptus olim *Canonicorum Moguntiae fuit;* inest fol. 1^a-33^a *cosmographia Pomponii Melae* (in fine: *Τέλος. Cosmographiae pomponii Melae Liber tertius et vltimus foeliciter non Explicit. Jn vrbe bononiae Liber lodouici de monte caualoro, ciuis et notarij mantuae*) saeculo XV scripta. saeculo XVI exaratae secuntur fol. 37^a-45^a *consultatio de conscribendu accurata et erudita Historia Ecclesiae a Christo vsque ad nos, in qua potissimū doctrinae ac Religionis forma quo tempore ac Loco qualis fuerit diligenter exponeretur;* fol. 46^a -60^a *Historia certaminum inter Romanos Episcopos et Sextam Carthaginensem Synodum, Africanasque Ecclesias, de Primatu seu Potestate Papae, bona fide ex authenticis monumentis collecta a Matthia Flacio Jllyrico* (Blume it. Jtal. 3 p. 46);

fol. 62ª-89ᵇ Petri Harerii ad Albertum cardinalem, principem, electorem primatem, marchionem Brandenburgensem relatio de Turcis, facta *quarta die Martij Anno Dominicae falutis* 1542. lemmata ad Melam minio picta.

His cosmographiae libris duos alios addo similitudine quadam inter se coniunctos. quorum alter est cod. Vaticanus 1915, in membranis oblongis saeculo XV scriptus, qui fol. 1ª-80ᵇ Suetonii Caesares continet, deinde fol. 81ª-98ᵇ *Pomponii Mele de cosmographia liber primus incipit;* lemmata in margine adscripta sunt. alter cod. Vrbinas 1173 est, chartaceus, quadratus, saeculo XV scriptus, qui continet fol. 1ª-15ª *Magni Bafilij Cefarie capadocie Archiepiscopi ad adolefcentes quonam pacto ex gentilibus auctoribus fructum consequantur per leonardum aretinum e greco in latinum uersus Liber incipit;* fol. 15ª-18ᵇ *Declamatio Colucij pierij Viri disertissimi pro Lucretia pudicissima feliciter incipit;* fol. 19ª-29ª *Leonardi Arretini prohemium in orationes homerj;* fol. 29ª-32ᵇ *Orationes e greco in latinum traducte per leonardum Arretinum;* fol. 33ª-55ª *Guarini Veronensis prefatio in traductionem plutarchi de liberis educandis* et ipsa interpretatio; fol. 56ª-116ᵇ *Pomponij Mele de Cofmogrofia librj tres jncipiunt* (in fine: *Pomponij Mele de cosmogrofia liber tertius & ultimus explicit finito die XX mensis may*

MCCCCLIIII deo gratias amen); fol. 116^b-125^b *Leonardi Aretini tranflatio e materno in latinum Nouum Boccacci Tancredi principis Salernitani ad Bindaccium Ricafulanum;* fol. 125^b-126^b *Verfus ad laudem Sancte Monace Auftinj matris per Matheum uegesium laudenfem;* fol. 127^a *idem ad Ludouicum;* fol. 128 aliquot inscriptiones. fol. 129^a-150^a oratio Veneti cuiusdam, a manu recentiore. ad Melam lemmata minio adscripta sunt.

Sequatur iam codex reginae 678 chartaceus, quadratus, saeculo XV bene scriptus ut imitetur priorum temporum scripturam. insunt autem haec. fol. 2^a-12^b Rufi Sexti breuiarium; fol. 13^a-18^a *Guarini Veronensis ad hyeronimum filium hypothesia Jncipit;* fol. 18^b-28^a tractatus de regibus et magistratibus Romanorum; fol. 28^a-31^a *Declamatio feruij colutij pierij de morte lucretie;* fol. 31 duo dicta de Atheniensibus; fol. 32^a-51^a chronicon imperatorum Romanorum a Julio Caesare ad Fridericum III; fol. 52^a-76^a *C. plinij fecundi oratoris Xvnēfis liber de viris illustribus* (Romanis a Romulo ad Gnaeum Pompeium); fol. 77^a-111^b *Jncipit liber pomponij melle de fitu orbis.*

Codex Vaticanus 2952 in membranis formae octavae quam dicunt saeculo XV exeunte male scriptus, praeter Melam (fol. 1^a-37^b) continet fol. 38^b-44^a excerpta geographica ex Orosi

libro primo, deinde fol. 44 quaedam de Orosii vita scriptisque. conpendia plurima sunt, item multa lemmata in margine partim ab eadem partim a recentiore manu addita. neque magis placet codex Ottobonianus 1489 quadratus, saeculo XVI maiore ex parte in membranis scriptus, *ex codicibus Joannis Angeli Ducis ab Altaemps*, quo praeter Melam (fol. 1ᵃ-62ᵇ) continentur fol. 63ᵃ-95ᵇ *ars breuis iuris ciuilis;* fol. 100 *Oraciones facri magistri Raymundi Lulli de ciuitate Maioricarum;* fol. 101ᵃ-106ᵇ eiusdem *liber finium;* fol. 108ᵃ-118ᵃ de partibus figurae iuris; fol. 118ᵃ-127ᵇ algorismus per uersus et per sermonem.

Haud dubie ex uolgato aliquo exemplari descriptus est saeculo XVI cod. Ottobonianus 2845, quadratus, chartaceus, qui novem schedis indicem nominum quae apud Melam extant, et deinde fol. 1ᵃ-43ᵃ ipsum Melam conplectitur: *Pomponii Melae cosmographi de situ orbis: lib: primus. proemium.* lemmata multa adscripta sunt. neque scio an codex Ottobonianus 2848 et ipse ex edito libro originem ducat. est autem in chartis quadratis saeculo XV pessime scriptus fuitque olim *Philip: de Stosch. L. B:* Melam (fol. 1ᵃ-30ᵇ) excipit tractatus ad mythologiam geographiam historiam antiquitates pertinens, in fine mutilus, cuius initium est [*A*]*ngerone Sacellum inter antiquiffimas religiones co-*

litur Rome. lemmata ad Melam in margine adscripta sunt.

Commemorantur praeterea ab Adelungio duo codices, quorum alter Vaticanus 3901, chartaceus, oblongus, inter multa alia tribus schedis (134-136) libri primi cap. XIII § 3 et 4, saeculo XVI scripta exhibet, alter, Vaticanus 3906, qui silvas Angeli Colotii continere videtur, nihil Pomponianum conplectitur, praeterquam quod in parvola quadam dissertatiuncula de mensuris a nescio quo viro docto conscripta, quae falso inscribitur *ex com. Pom. melae,* cum Strabo Plinius Solinus Juvenalis tum Mela laudantur.»

De codicum indole pauca sunt monenda,

A = Vaticanus 4929. saec. IX vel X, optimae notae. secunda manus multa margini adscripsit, multa in auctoris verbis mutavit. ubi fieri potuit a primae manus scriptura non recessimus, etsi non ubique sibi constet; habet enim *adtingit* et *attingitur, attollit* et *adtollitur, adpellant* et *appellant, proximà* et *proxuma, inclytis* et *inclutis,* quae non ubique adnotavimus; inconstantiae enim vituperium incurrere, quam minima ista contra optimi libri auctoritatem mutare maluimus. in locorum et urbium nominibus *A* bonas plerumque praebet lectio-

nes, nonnumquam autem a vero longe aberrat. manifestam glossam «mulieribus scilicet» (p.17,22) in textum recepit. nonnulla omisit quae in aliis codicibus leguntur v. g. pag. 4, 23 «se extendit ambitu, et magnae», quod cum in notis criticis non satis perspicue expressum videam, hic singillatim moneo; pag. 44, 28 omittit «sinus Argolicus dicitur inter Malean», et paulo post v. 29. 30 omittit «Asinaeus inter Acritan»; p. 81, 9 abest «modico» et p. 82, 30 «tractus.» alia autem, quae *A* in margine habet, a ceteris codicibus in verborum contextum sunt adhibita v. g. pag. 5, 8 «ad Nilum Africam, ad Tanaim Europen», p. 17, 8 «ac tectus, unum in se descensum habet, intus.» hic codex apud Tzschuckium est Vat. 1.

B = Vaticanus. codex Reginae 581. «ex bibliotheca Nicotiana.» saec. XIV. plerumque cum *A* consentit, nonnunquam veram lectionem solus exhibet, v. c. p. 42, 27 Megaride; p. 54, 11 Urgitanum; p. 55, 30 Eresos; p. 58, 2 Aegilia; p. 58, 6 Syros; p. 58, 20 Olopyxos. hunc codicem, Tzschuckius, ut videtur, Vat. 2 nuncupat.

C = Florentinus, Laurentianus. Plut. XXX, cod. XXI, membranaceus, saec. XIV, satis accurate scriptus. in fine legitur «Liber Cosme Johannes de Medicis.» nonnullas praebet lectiones sibi proprias, v. c. p. 33, 15 Basilidas; p. 40, 9 Philippi; p. 43, 11 Naupactos; p. 45, 17 Sicyon; p. 64, 26 Artabris; aliis

locis codicem *A* sequitur, v. c. p. 18, 20 Cataptystum; p. 20, 13 Lycos et Hypatos; p. 34, 4 Borysthenidam; p. 45, 18 Oeanthia.

D = Florentinus Laurentianus, Plut. XXX, cod. XVIII, chartaceus, saec. XV, nitide scriptus, nonnullis locis notas marginales habet, Georgii Antonii Vespucii, ut videtur, manu exaratas, quibus terrarum et provinciarum mensurae secundum Eratosthenem, Plinium, Jsidorum, alios explicantur. is codex nonnunquam facit cum codice *A*, v. c. p. 23, 25 Cnidus; p. 37, 1 Haemona; p. 38, 12 Dionysiopolis; p. 57, 17 Oechalia; hic illic sibi propria exhibet v. c. p. 23, 5 Limyra; p. 38, 20 Byzantion; p. 78, 1 Jndo.

G = Guelferbytanus Gudianus 134, membranaceus, forma quadrata, saec. XIV vel XV, ab itala manu nitide conscriptus, siglis sibi non constantibus refertus; deterioris indolis, hic illic codici *A* accedit, v. c. p. 39, 27 Seriphion; p. 46, 4 Piraei; p. 46, 14 Piraeos; p. 58, 3 Pinara.

K = Berolinensis, Bibliothecae regiae. «Mss. lat. fol. 366» membranaceus, forma maiore, foliis 206, saec. XV. Jnsunt: Eusebii, Augustini, Cyrilli scripta de morte Hieronymi; — Poggius de Scipione et Julio Caesare; — Guarinus de Julio Caesare; — Epistola Petri de Monte ad Poggium; — Septem mirabilia in orbe manifesta; — Pomponius de corographia; — Alanus Auriga epistola

ad detestationem belli Gallici; — de apibus. Jn fine alia manus addidit «*Frater Gauffridus Devado emit librum istum anno domini* MCCCCLX··· *die tertia mensis Junii, et nunc pertinet conventui Carmelitarum Andegavensium. Devado.*» perpauca sibi propria offert v. c. p. 27, 18 Rhyndacum; p. 39, 25 Xerxem; non raro cum *A* consentit, v. c. p. 29, 19 Riphaeis; p. 43, 18 Pagasan; p. 49, 10 Syrrentum; p. 50, 30 Bergyon; p. 58, 20 Cydonea; p. 71, 25 Hyrcanium; p. 75, 22 Thyle; p. 79, 9 thalassan.

L = Lipsiensis Senatorius. codex Wagenseilianus Rep. I, no. 50. forma octonaria, membranaceus. saec. XIV vel XV. cf. Tzschucke t. 1 p. LVII, et Naumanni catal. p. 23. cod. LXXIII. diligenter scriptus, siglas perpaucas habet. aliquoties cum codice *A* facit v. c. p. 49, 29 diremptisque; p. 61, 1 Baliares; raro sibi propria offert v. c. p. 40, 23 Athos; p. 48, 29 Cauloniam; p. 76, 8 eurum.

P = Pragensis, collegii Clementini. VIII H. 30. forma octonaria, bombycinus, saec. XIII vel XIV. negligenter scriptus, siglis plenus. continet praeter Melam «1. Orosii (P.) Historiarum adversus Paganos cap. II lib. I. 2. Epicteti Enchiridion. 3. Plutarchi de fortuna. 4. Rufi (P.) Descriptio.» perpaucas exhibet lectiones melioris notae, v. c. p. 48, 10 Sipontum; p. 58, 5 Sicinos; codicem *A* sequitur p. 19, 13 Jope, codicem *L* p. 78, 2 Jolida.

R = Vratislaviensis Rehdigeranus, forma quadrata. «Repos. II. 4 no. 23» membranaceus, saec. XV vel XVI, satis eleganter scriptus, nonnullas lectiones sibi proprias exhibet v. c. p. 24, 24 Lebedos, p. 38, 29 Mastusiam, p. 54, 21 Mellaria; interdum cum *A* facit v. c. p. 20, 20 Hammodes, p. 27, 30 Juppiter, p. 64, 11 Grovii.

His novem quos modo dixi codicibus accedit

a = Florentinus Laurentianus, Plut. XXX, cod. XIX, membranaceus, saec. XIV, negligenter exaratus, quem Heysius non totum excussit, sed ubi necessarium videbatur inspexit.

b = Florentinus Laurentianus, Plut. XXX, cod. XX. saec. XV, ab Heysio raro adhibitus.

Ab horum codicum auctoritate nunquam, nisi monito lectore recessimus, plerumque autem codices ipsos allegavimus, ubi consensus annotatus lectiones a nobis receptas firmabat.

Notas margini adscriptas uberrimas habent codices *AL,* rariores *GK,* fere nullas *BCDPR.* harum maximam partem, cum auctoris verbis consentientem recidimus, relictis tantum iis, quae explicandis auctoris verbis inservire viderentur.

* = asteriscus mutata designat contra codicum fidem verba.

Reliquorum codicum, a Tzschuckio memoratorum, haec est series:

Arund. = Arundelianus «notante Perizonio» cf. Mela ed. Tzschucke t. 2, 1 p. 244.

Aug. = Augustinorum, Romae servatus, saec. XV vel XVI. Tz. t. 1 p. LIV et LIX.

Bon. = Bononiensis. Tz. t. 1 p. LIX.

Brit. = musei Britannici, papyraceus. Tz. t. 2, 1 p. 305.

Chis. = Chisianus «quem Rulaeus ad editionem Sanctii contulerat.» Tz. t. 1 p. CXXVIII.

Cib. = Cibiniensis, membranaceus, saec. XIII vel XIV. «concinit fere cum Voss. 1.» Tz. t. 1 p. LVI.

Flor. = Florentinus Fabricii. Tz. t. 1 p. LIX.

Havn. = Havniensis. Tz. t. 1 p. LIX.

Leid. = Leidenses. non alii videntur esse quam Vossiani. Tz. t. 1 p. XLIX. L.

Mediol. = Mediolanensis, a J. Gronovio adhibitus. Tz. t. 1 p. CXXVIII.

Ox. = Oxoniensis. Tz. t. 1 p. LI.

Par. 1. 2. 3 = Parisienses. 1) 4800. chartaceus, saec. XV «scriptura parum elegante, sed nitida.» 2) 4832, membranaceus, saec. XIV; «literarum ductibus compendiariis et impeditis.» 3) 4833, membranaceus, saec. XV «literis auro et minio pictis splendide ornatus.» Tz. t. 1 p. XLVIII et LVIII.

Vatic. 1-5 = Vaticani, quorum 4929 est nobis *A*, 581 est *B*; reliqui a Tzschuckio promiscue citantur. Tz. t. 1 p. LII. LIII. LIX.

Ven. = Venetus, membranaceus, saec. XV. Tz. t. I p. LIV.
Vind. = Vindobonensis. Tz. t. I p. LVI. LIX.
Voss. 1-5 = Vossiani. Tz. t. I p. L sunt Leidenses.
Zal. = Zaluscianus. Tz. t. I p. LV et LIX.

Editionum denique et dissertationum, quas in auxilium vocavit Tzschuckius, praecipuae sunt hae:

Barb. = Pomponius Mela. s. l. e. a. (1493) 4. cum praefatione *Hermolai Barbari.*

Bocc. = *Boccatii* liber de montibus sylvis fontibus; ad calcem Genealogiarum. fol. 132 verso. Parisiis, 1511. fol.

Ciaccon. = Petri *Ciacconii* notae, quae leguntur in Abrahami Gronovii editione a. 1748.

Gronov. 1 = P. Mela cum Julii Honorii excerpto. L. Bat. 1685. 8. (omisso *Jacobi Gronovii* nomine); — repetita, addito *Gronovii* nomine. L. Bat. 1696. 8.

Gronov. 2 = P. Mela, Jul. Honorius, Aethicus, Geogr. Ravennas. cur. *Abr. Gronovio.* L. Bat. 1722. 8. — L. B. 1748. 8. — L. B. 1782. 8.

Kapp. = P. Mela; curante *Jo. Kappio.* Curiae Regnitianae 1774. 8.

Mueller = Jo. Aug. *Muelleri* prolusiones octodecim scholasticae de Mela. 1789-1802. cf. Mela ed. Tz. t. I p. CL.

Nunn. = Petri Jo. *Nunnesii* notae in libri 1. cap. 1. 2, quae leguntur in A. Gronovii editione a. 1748.

Olivar. = P. Mela, cum Pt. J. *Olivarii* scholiis. s. l. e. a. praefatio est anni 1536.

Periz. = Jacobi *Perizonii* notae, quae leguntur in A. Gronovii editione a. 1748.

Pint. = P. Mela cum introductionibus .... per *Fr. Nunnis de la Yerva* elaboratis. Salmanticae 1498. 4. (Fredenandus Nunnis = Nonius Pintianus.)

Reinold. = P. Mela, opera et studio *J. Reinoldii.* Jscae Dumnuniorum 1711. 4.

Sanct. = P. Melae libri tres, per *Fr. Sanctium* purgati, correcti et emendati. Salmanticae 1574. 8; ibid. 1598. 8. — Parisiis 1619; ibid. 1626. 16.

Schott. = P. Mela. *Andr. Schottus* recensuit. Antwerpiae 1582. 8.

Vad. = P. Melae, libri tres; adiectis *Jo. Vadiani* in eosdem scholiis. Viennae. J. Singrenius. 1518. fol.

Vinet. = P. Mela, cum animadversionibus Eliae *Vineti.* Parisiis. 1572. 4.

Vossii edit. = Jsaaci *Vossii* observationes ad Pomponium Melam. ipse Mela longe quam antehac emendatior praemittitur. Hagae Comitum 1658. 4. — Franekerae 1700. 8.

Vossii not. = coniecturae a Vossio in notis propositae.

Vossii app. = Jsaaci *Vossii* observationum ad Pomp. Melam appendix. Londini. 1686. 4. et ad calcem editionis Vossianae a. 1700.

---

edi

3,

A	auariginos et orgenomes qu
B	anariginos et orgenomas in (
C	auariginos et orgenomes qı
D	auariginos et orgenomes qı
G	auariginos et orginomes qu
K	ariariginos et orgenomas in
L	avariginos et orgenomes qu
P	auarigenos et Orgenomes qu
R	avariginos et orgenomes qu
Ottob. 604.	auariginos et orgenomes qı
Vat. 1915.	auariginos et orgenomes qu
Ottob. 1455.	auariginos et orgenomes qı
Ottob. 1808.	auariginos et orgenomes per
Urb. 1173.	auariginos et orgenomes q
Palat. 1567.	auariginos et orgenomes per
Reg. 678.	uarigiuos et orgenonies qı
Vat. 3409.	auariginos et orgenomos: q
Vat. 2952.	auariginos et orgenomes qı
Ottob. 2848.	auriginos et orgenomes qı
Ottob. 1489.	Pauenginos orgenomes quos
Vossii edit.	Autrigones et Origeviones qu
Tzschucke.	Autrigones et Origenomescos

Vo
A.
Tz

15 (III, 1. 10 Tz.)

os namnasa descendit et deuales tritino bellunte cingit
ıuos uamnassa descendit et (de)uales ction bellunce cingit
ıos namnasa descendit et deualles tritino bellunte cingit
ıos nãnasa descendit et deualles tritino bellunte cingit
os uanasa descendit et de ualles tritono bellunte cingit
quos naumasa descendit et de valestricino bellinite cingit
ıos namnasa descendit et devales tritino bellunte cingit
os Nanasa descendit et de uallis tritimo Belluteın cingit
:os namuasa descendit et deuales tritino bellunte cingit
ıos namnasa descendit et deuales tritino bellunte cingit
os namnasa descendit et deuales tritino bellunte cingit
ıos namnasa descendit et deuales tritino bellunte cingit
quos Nannasa descendit de uallis tritino Bellunte cingit
uos Namnasa descendit deuales Tritino Bellunte cingit
quos nannasa descendit de uallis tritino bellunte cingit
ıos nañasa descendit denales tritino bellante cingit
uos Namnasa descendit deualles tritino bellunte cingit
ıos nanasa descendit de uallis titimo bellunte cingit
ıosdam nasa descendit deuales tritono belunte cingit
; mamnasia descendit deualles tritano belũbe cingit
osdam Nesua descendit: Deva Tritium Tobolicum attingit
; Nanasa descendit: et Devales Tritium Toboricum cingit

Jn elaborando commentario critico id potissimum consectati sumus, ut magnas quas Tzschuckius in editione sua cumulavit eruditionis opes, in brevissimum spatium redigeremus. nihilominus veremur, ne lectoribus nimis prolixi fuisse videamur. si quis autem Tzschuckii notas criticas cum nostris vel leviter comparaverit, is facile perspiciat, innumeras lectiones futiles, ex deterioribus codicibus sumptas, a nobis esse recisas, servatis tantummodo iis, quae ad auctoris verba illustranda alicuius essent momenti. Tzschuckii commentarius exegeticus, quamvis sexaginta abhinc annis confectus, haud spernendam rei geographicae, quae quidem ex antiquis auctoribus hauriri potest, praebebit utilitatem.

Berolini, mense Octobri 1866.

G. Parthey.

ISAACI VOSSII LEMMATA MELAE OPERI ADIECTA.

POMPONIVS MELA.

POMPONII MELAE

DE

CHOROGRAPHIA

LIBRI TRES.

Orbis situm dicere aggredior, impeditum opus 1 1
et facundiae minime capax (constat enim fere
gentium locorumque nominibus et eorum perplexo
satis ordine, quem persequi longa est magis quam
benigna materia) verum aspici tamen cognoscique
dignissimum, et quod, si non ope ingenii orantis,
at ipsa sui contemplatione pretium operae atten-
dentium absolvat. dicam autem alias plura et 2
exactius, nunc ut quaeque erunt clarissima et
strictim. ac primo quidem quae sit forma totius,
quae maximae partes, quo singulae modo sint
atque habitentur expediam, deinde rursus oras
omnium et litora ut intra extraque sunt, atque
ut ea subit ac circumluit pelagus, additis quae
in natura regionum incolarumque memoranda sunt.
id quo facilius sciri possit atque accipi, paulo
altius summa repetetur.

Omne igitur hoc, quidquid est cui mundi cae- 3
lique nomen indidimus, unum id est et uno am-
bitu se cunctaque amplectitur. partibus differt;
unde sol oritur oriens nuncupatur aut ortus, quo

demergitur occidens vel occasus, qua decurrit
1 4 meridies, ab adversa parte septentrio. huic medio terra sublimis cingitur undique mari, eodemque in duo latera quae hemisphaeria nominant ab oriente divisa ad occasum zonis quinque distinguitur. mediam aestus infestat, frigus ultimas: reliquae habitabiles paria agunt anni tempora, verum non pariter. antichthones alteram, nos alteram incolimus. illius situs ob ardorem intercedentis plagae
5 incognitus, huius dicendus est. haec ergo ab ortu porrecta ad occasum, et quia sic iacet aliquanto quam ubi latissima est longior, ambitur omnis oceano, quattuorque ex eo maria recipit; unum a septentrione, a meridie duo, quartum ab occasu.
6 suis locis illa referentur. hoc primum angustum nec amplius decem milibus passuum patens terras aperit atque intrat. tum longe lateque diffusum abigit vaste cedentia litora, iisdemque ex diverso prope coëuntibus adeo in artum agitur ut minus mille passibus pateat. inde se rursus sed modice admodum laxat, rursusque etiam quam fuit artius exit in spatium. quo cum est acceptum, ingens iterum et magno se extendit ambitu, et magnae paludi ceterum exiguo ore coniungitur. id omne qua venit quaque dispergitur uno vocabulo Nostrum
7 mare dicitur. angustias introitumque venientis nos fretum, Graeci porthmon appellant. qua diffunditur alia aliis locis cognomina acceptat. ubi primum se artat Hellespontus vocatur, Propontis ubi expandit, ubi iterum pressit Thracius Bosphorus,

ubi iterum effudit Pontus Euxinus, qua paludi committitur Cimmerius Bosphorus, palus ipsa Maeotis. hoc mari et duobus inclitis amnibus, Tanai atque 1 8
Nilo, in tres partes universa dividitur. Tanais a septentrione ad meridiem vergens, in mediam fere Maeotida defluit: et ex diverso Nilus in pelagus. quod terrarum iacet a freto ad ea flumina ab altero latere Africam vocamus, ab altero Europen: ultra quidquid est Asia est.

Tribus hanc e partibus tangit oceanus, ita no- 9
minibus ut locis differens, Eous ab oriente, a meridie Judicus, a septentrione Scythicus. ipsa ingenti ac perpetua fronte versa ad orientem tantum ibi se in latitudinem effundit quantum Europe et Africa et quod inter ambas pelagus inmissum est. inde cum aliquatenus solida processit, ex illo oceano quem Judicum diximus, Arabicum mare et Persicum, ex Scythico Caspium recipit: et ideo qua recipit angustior, rursus expanditur, et fit tam lata quam fuerat. dein cum iam in suum finem aliarumque terrarum confinia devenit media nostris aequoribus excipitur, reliqua altero cornu pergit ad Nilum altero ad Tanain. ora eius cum 10
alveo Nili amnis ripis descendit in pelagus, et diu sicut illud incedit ita sua litora porrigit: dein fit venienti obviam, et primum se ingenti ambitu incurvat, post se ingenti fronte ad Hellesponticum fretum extendit: ab eo iterum obliqua ad Bosphorum, iterumque ad Ponticum latus curva, aditum Maeotidos transverso margine adtingit,

ipsam gremio ad Tanain usque conplexa fit ripa
1 11 qua Tanais est. in ea primos hominum ab oriente
accipimus Jndos et Seras et Scythas. Seres media
ferme Eoae partis incolunt, Jndi ultima: ambo
late patentes neque in hoc tantum pelagus effusi.
spectant enim etiam meridiem Jndi, oramque Jn-
dici maris, nisi quoad aestus inhabitabilem effi-
ciunt, diu continuis gentibus occupant. spectant
et septentrionem Scythae, ac litus Scythicum, nisi
unde frigoribus arceantur, usque ad Caspium si-
12 num possident. Jndis proxima est Ariadne, deinde
Aria et Cedrosis et Persis ad sinum Persicum.
hunc populi Persarum ambiunt, illum alterum
Arabes. ab his quod in Africam restat Aethio-
pum est. illic Caspiani Scythis proximi sinum
Caspium cingunt. ultra Amazones ultraque eas
13 Hyperborei esse memorantur. interiora terrarum
multae variaeque gentes habitant, Gandari, Pariani,
Bactri, Susiani, Pharmacotrophi, Chomarae, Choa-
mani, Ropanes, Dahae super Scythas Scytharum-
que deserta, ac super Caspium sinum Comari,
Massagetae, Cadusi, Hyrcani, Hiberi, super Ama-
zonas et Hyperboreos Cimmerii, Cissi, Anthiacae,
Georgili, Moschi, Corsitae, Phoristae, Rimphaces,
atque ubi in nostra maria tractus excedit Mati,
Antibarani et notiora iam nomina Medi, Armenii,
Commageni, Murrani, Vegeti, Cappadoces, Gallo-
graeci, Lycaones, Phryges, Pisidae, Jsauri, Lydi,
14 Syrocilices. rursus ex his quae meridiem spectant
eaedemque gentes interiora litora tenent usque ad

sinum Persicum. super hunc sunt Parthi et As-
syrii, super illum alterum Babylonii, et super
Aethiopas Aegyptii. ripis Nili amnis et mari
proxima iidem Aegyptii possident. deinde Arabia
angusta fronte sequentia litora adtingit. ab ea
usque ad flexum illum quem supra rettulimus
Syria, et in ipso flexu Cilicia, extra autem Lycia
et Pamphylia, Caria, Jonia, Aeolis, Troas usque
ad Hellespontum. ab eo Bithyni sunt ad Thra-
cium Bosphorum. circa Pontum aliquot populi
alio alioque fine uno omnes nomine Pontici. ad
lacum Maeotici, ad Tanain Sauromatae.

Europa terminos habet ab oriente Tanain et 1.15
Maeotida et Pontum, a meridie reliqua Nostri
maris, ab occidente Atlanticum, a septentrione
Britannicum oceanum. ora eius forma litorum a
Tanai ad Hellespontum, qua ripa est dicti amnis,
qua flexum paludis ad Pontum redigit, qua Pro-
pontidi et Hellesponto latere adiacet, contrariis
litoribus Asiae non opposita modo verum et si-
milis est. inde ad fretum nunc vaste retracta 16
nunc prominens tres maximos sinus efficit, toti-
demque in altum se magnis frontibus evehit.
extra fretum ad occidentem inaequalis admodum
praecipue media procurrit: ad septentrionem, nisi
ubi semel iterumque grandi recessu abducitur,
paene ut directo limite extenta est. mare quod 17
primo sinu accipit Aegaeum dicitur: quod sequenti
in ore Jonium, Hadriaticum interius: quod ultimo
nos Tuscum Grai Tyrrhenicum perhibent. gentium 18

prima est Scythia, alia quam dicta est ad Tanain,
media ferme Pontici lateris, hinc in Aegaei partem
pertinens Thraciae ac Macedoniae adiungitur. tum
Graecia prominet, Aegaeumque ab Jonio mari di-
rimit. Hadriatici latus Jllyris occupat. inter ipsum
Hadriaticum et Tuscum Jtalia procurrit. in Tusco
1 19 intimo Gallia est, ultra Hispania. haec in occi-
dentem diuque etiam ad septentrionem diversis
frontibus vergit. deinde rursus Gallia est longe
et a nostris litoribus huc usque permissa. ab ea
Germani ad Sarmatas porriguntur, illi ad Asiam.

20 Africa ab orientis parte Nilo terminata, pelago
a ceteris, brevior est quidem quam Europa, quia
nec usquam Asiae et non totis huius litoribus
obtenditur, longior tamen ipsa quam latior, et
qua ad fluvium adtingit latissima, utque inde
procedit ita media praecipue in iuga exsurgens
pergit incurva ad occasum, fastigatque se mol-
liter: et ideo ex spatio paulatim adductior ubi
21 finitur ibi maxime angusta est. quantum incolitur
eximie fertilis: verum quod pleraque eius inculta
et aut harenis sterilibus obducta aut ob sitim caeli
terrarumque deserta sunt aut infestantur multo
ac malefico genere animalium, vasta est magis
quam frequens. mare quo cingitur a septentrione
Libycum, a meridie Aethiopicum, ab occidente
22 Atlanticum dicimus. in ea parte quae Libyco ad-
iacet proxima Nilo provincia quam Cyrenas vo-
cant: dein cui totius regionis vocabulo cognomen
inditum est Africa. cetera Numidae et Mauri

tenent: sed Mauri in Atlanticum pelagus expositi.
ultra Zigritae sunt et Carusii usque ad Aethiopas.
hi et reliqua huius et totum latus quod meridiem
spectat usque in Asiae confinia possident. at super 1 23
ea quae Libyco mari abluuntur Libyes Aegyptii
sunt et Leucoaethiopes et natio frequens multi-
plexque Gaetuli. deinde lâte vacat regio perpetuo
tractu inhabitabilis. tum primos ab oriente Ga-
ramantas, post Augilas et Trogodytas, et ultimos
ad occasum Atlantas audimus. intra, si credere
libet, vix iam homines magisque semiferi Aegi-
panes et Blemyes et Gamphasantes et Satyri sine
tectis ac sedibus passim vagi habent potius terras
quam habitant.

Haec summa nostri orbis, hae maximae partes, 24
hae formae gentesque partium. nunc exactius oras
situsque dicturo inde est commodissimum incipere
unde terras Nostrum pelagus ingreditur, et ab his
potissimum quae influenti dextra sunt: deinde
stringere litora ordine quo iacent, peragratisque
omnibus quae mare attingunt legere etiam illa
quae cingit oceanus; donec cursus incepti operis,
intra extraque circumvectus orbem, illuc unde
coeperit redeat.

Dictum est Atlanticum esse oceanum qui terras 25
ab occidente contingeret. hinc in Nostrum mare
pergentibus laeva Hispania, Mauretania dextra
est, primae partes illae Europae, hae Africae.
eius orae finis Mulucha: caput atque exordium
est promunturium quod Graeci Ampelusiam, Afri

aliter sed idem significante vocabulo appellant.
1 26 in eo est specus Herculi sacer, et ultra specum
Tinge oppidum pervetus ab Antaeo, ut ferunt,
conditum. extat rei signum parma elephantino
tergori execta ingens et ob magnitudinem nulli
nunc usuro habilis, quam locorum accolae ab illo
gestatam pro vero habent traduntque et inde eximie
27 colunt. deinde est mons praealtus, ei quem ex
adverso Hispania adtollit obiectus: hunc Abilam
illum Calpen vocant, Columnas Herculis utrumque.
addit fama nominis fabulam, Herculem ipsum iun-
ctos olim perpetuo iugo diremisse colles, atque
ita exclusum antea mole montium oceanum ad
quae nunc inundat admissum. hic iam mare latius
funditur, submotasque vastius terras magno impetu
28 inflectit. ceterum regio ignobilis et vix quidquam
inlustre sortita parvis oppidis habitatur, parva
flumina emittit, solo quam viris melior et segnitia
29 gentis obscura. ex his tamen quae commemorare
non piget montes sunt alti qui continenter et quasi
de industria in ordinem expositi ob numerum Se-
ptem ob similitudinem Fratres nuncupantur. Tu-
muada fluvius, et Rusigada et Siga parvae urbes,
et portus cui Magno est cognomen ob spatium.
Mulucha ille quem diximus amnis est nunc gen-
tium olim regnorum quoque terminus, Bocchi
Jugurthaeque.
30 Ab eo Numidia ad ripas exposita fluminis
Ampsaci spatio quidem quam Mauretania angustior
est, verum et culta magis et ditior. urbium quas

habet maximae sunt Cirtha procul a mari, nunc
Sittianorum colonia, quondam regum domus, et
cum Syphacis foret opulentissima, Jola ad mare
aliquando ignobilis, nunc quia Jubae regia fuit
et quod Caesarea vocitatur inlustris. citra hanc, 1 31
nam in medio ferme litore sita est, Cartinna et
Arsinna sunt oppida et Avisa castellum et Laturus
sinus et Sardabale fluvius. ultra monumentum
commune regiae gentis, deinde Jcosium Ruthisia
urbes, effluentes inter eas Aucus et Nabar aliaque
quae taceri nullum rerum famaeve dispendium
est. interius et longe satis a litore, si fidem res 32
capit, mirum ad modum spinae piscium muricum
ostrearumque fragmenta saxa adtrita, uti solent,
fluctibus et non differentia marinis infixae cautibus
anchorae et alia eiusmodi signa atque vestigia
effusi olim usque ad ea loca pelagi in campis
nihil alentibus esse invenirique narrantur.

Regio quae sequitur a promunturio Metagonio 33
ad Aras Philaenorum proprie nomen Africae usur-
pat. in ea sunt oppida Hippo Regius et Rusiccade
et Thabraca. dein tria promunturia Candidum, 34
Apollinis, Mercurii, vaste proiecta in altum, duos
grandes sinus efficiunt. Hipponensem vocant pro-
ximum ab Hippone Diarryto quod litori eius ad-
positum est. in altero sunt Castra Delia, Castra
Cornelia, flumen Bagrada; Utica et Carthago am-
bae inclitae ambae a Phoenicibus conditae, illa
fato Catonis insignis, haec suo, nunc populi Ro-
mani colonia, olim imperii eius pertinax aemula.

iam quidem iterum opulenta, etiam nunc tamen
priorum excidio rerum quam ope praesentium
clarior. Hadrumetum, Leptis, Clupea, Phyre, Ha-
bromacte, Neapolis hinc ad Syrtim adiacent ut
I 35 inter ignobilia celeberrimae. Syrtis sinus est cen-
tum fere milia passuum qua mare accipit patens,
trecenta qua cingit: verum inportuosus atque atrox
et ob vadorum frequentium brevia, magisque etiam
ob alternos motus pelagi adfluentis ac refluentis
36 infestus. super hunc ingens palus amnem Tritona
recipit, ipsa Tritonis: unde et Minervae cognomen
inditum est, ut incolae arbitrantur, ibi genitae:
faciuntque ei fabulae aliquam fidem, quod quem
natalem eius putant ludicris virginum inter se de-
37 certantium celebrant. ultra est Oea oppidum et
Cinips fluvius per uberrima arva decidens, tum
Leptis altera et Syrtis nomine atque ingenio par
priori, ceterum altero fere spatio qua dehiscit
quaque flexum agit amplior. eius promunturium
est Borion, ab eoque incipiens ora, quam Loto-
phagi tenuisse dicuntur, usque ad Phyconta, et
id promunturium est, inportuoso litore pertinet.
38 Arae ipsae nomen ex Philaenis fratribus traxere,
qui contra Cyreneicos missi Carthagine ad diri-
mendum conditione bellum diu iam de finibus et
cum magnis amborum cladibus gestum, postquam
in eo quod convenerat non manebatur, ut ubi
legati concurrerent, certo tempore utrimque di-
missi, ibi termini statuerentur, pacti de integro
ut quidquid citra esset popularibus cederet, mirum

et memoria dignissimum facinus, hic se vivos
obrui pertulerunt.

Jnde ad Catabathmon Cyreneica provincia est, 1 39
in eaque sunt Hammonis oraculum fidei inclitae,
et fons quem Solis adpellant, et rupes quaedam
austro sacra. haec cum hominum manu attingitur
ille inmodicus exsurgit harenasque quasi maria
agens sic saevit ut fluctibus. fons media nocte
fervet, mox et paulatim tepescens fit luce frigi-
dus, tunc ut sol surgit ita subinde frigidior per
meridiem maxime riget, sumit dein teporem ite-
rum, et prima nocte calidus, atque ut illa procedit
ita calidior rursus cum est media perfervet. in 40
litore promunturia sunt Zephyrion et Naustathmos,
portus Paractonius, urbes Hesperia, Apollonia,
Ptolemais, Arsinoë atque unde terris nomen est
ipsa Cyrene. Catabathmos vallis devexa in Aegy-
ptum finit Africam. orae sic habitantur ad nostrum 41
maxime ritum moratis cultoribus, nisi quod qui-
dam linguis differunt et cultu deum quos patrios
servant ac patrio more venerantur. proximis nullae
quidem urbes stant, tamen domicilia sunt quae
mappalia appellantur. victus asper et munditiis
carens. primores sagis velantur, vulgus bestia-
rum pecudumque pellibus. humi quies epulaeque
capiuntur. vasa ligno fiunt aut cortice. potus est
lac sucusque bacarum. cibus est caro plurimum
ferina: nam gregibus, quia id solum opimum est,
quod potest parcitur. interiores incultius etiam 42
secuntur vagi pecora, utque a pabulo ducta sunt

ita se ac tuguria sua promovent, atque ubi dies
deficit ibi noctem agunt. quamquam in familias
passim et sine lege dispersi nihil in commune
consultant, tamen quia singulis aliquot simul con-
iuges et plures ob id liberi adgnatique sunt nus-
I 43 quam pauci. ex his qui ultra deserta esse me-
morantur Atlantes solem exsecrantur et dum oritur
et dum occidit ut ipsis agrisque pestiferum. no-
mina singuli non habent: non vescuntur animali-
bus: neque illis in quiete qualia ceteris mortalibus
visere datur.
44 Trogodytae nullarum opum domini strident
magis quam locuntur, specus subeunt aluntur que
45 serpentibus. apud Garamantas etiam armenta sunt
eaque obliqua cervice pascuntur, nam pronis di-
recta in humum cornua officiunt. nulli certa uxor
est. ex his qui tam confuso parentium coitu pas-
sim incertique nascuntur quos pro suis colant
46 formae similitudine agnoscunt. Augilae manes
tantum deos putant, per eos deierant, eos ut
oracula consulunt, precatique quae volunt, ubi
tumulis incubuere, pro responsis ferunt somnia.
feminis eorum sollemne est nocte qua nubunt
omnium stupro patere qui cum munere advene-
rint, et tum cum plurimis concubuisse maximum
47 decus, in reliquum pudicitia insignis est. nudi sunt
Gamphasantes armorumque omnium ignari; nec
vitare sciunt tela nec iacere, ideoque obvios fu-
giunt, neque aliorum quam quibus idem ingenii
48 est aut congressus aut conloquia patiuntur. Blemyis

capita absunt, vultus in pectore est. Satyris prae-
ter effigiem nihil humani. Aegipanum quae cele-
bratur ea forma est. haec de Africa.

Asiae prima pars Aegyptus inter Catabathmon I 49
et Arabas; ab hoc litore penitus inmissa donec
Aethiopiam dorso contingat ad meridiem refugit.
terra expers imbrium mire tamen fertilis et ho-
minum aliorumque animalium perfecunda genera-
trix. Nilus efficit, amnium in Nostrum mare per-
meantium maximus. hic ex desertis Africae missus 50
nec statim navigari facilis nec statim Nilus est,
et cum diu simplex saevusque descendit, circa
Meroën late patentem insulam in Aethiopiam dif-
funditur, alteraque parte Astabores altera Astape
dictus est. ubi rursus coit ibi nomen hoc capit.
inde partim asper partim navigia patiens in in- 51
manem lacum devenit, ex quo praecipiti inpetu
egressus et Talemso alteram insulam amplexus
usque ad Elephantinem urbem Aegyptiam atrox
adhuc fervensque decurrit. tum demum placidior
et iam bene navigabilis primum iuxta Cercasorum
oppidum triplex esse incipit. deinde *iterum ite-
rumque divisus ad Delta et ad Melyn it per omnem
Aegyptum vagus atque dispersus, septemque in
ora se scindens singulis tamen grandis evolvitur.
non pererrat autem tantum eam sed aestivo sidere 52
exundans etiam irrigat, adeo efficacibus aquis ad
generandum alendumque, ut praeter id quod scatet
piscibus, quod hippopotamos crocodillosque vastas
belvas gignit, glaebis etiam infundat animas, ex

ipsaque humo vitalia effingat. hoc eo manifestum
est, quod ubi sedavit diluvia ac se sibi reddidit,
per umentes campos quaedam nondum perfecta
animalia sed tum primum accipientia spiritum et
ex parte iam formata ex parte adhuc terrena vi-
53 suntur. crescit porro, sive quod solutae magnis
aestibus nives ex inmanibus Aethiopiae iugis lar-
gius quam ripis accipi queant defluunt, sive quod
sol hieme terris propior et ob id fontem eius mi-
nuens tunc altius abit, sinitque integrum et ut
est plenissimus surgere, sive quod per ea tem-
pora flantes Etesiae aut aetas a septentrione in
meridiem nubes super principia eius imbre prae-
cipitant, aut venienti obviae adverso spiritu cur-
sum descendentis inpediunt, aut harenis quas cum
fluctibus litori adplicant ostia obducunt: fitque
maior vel quod nihil ex semet amittit, vel quod
plus quam solet accipit, vel quod minus quam
54 debet emittit. quod si est alter orbis suntque
oppositi nobis a meridie antichthones, ne illud
quidem a vero nimium abscesserit, in illis terris
ortum amnem, ubi subter maria caeco alveo pe-
netraverit, in nostris rursus emergere, et hac re
solstitio adcrescere quod tum hiemps sit unde
oritur.

55 Alia quoque in his terris mira sunt. in quo-
dam lacu Chemmis insula lucos silvasque et Apol-
linis grande sustinens templum natat, et quocumque
venti agunt pellitur. pyramides tricenum pedum
lapidibus extructae, quarum maxima, tres namque

sunt, quattuor fere soli iugera quae sede occupat,
totidem in altitudinem erigitur. Moeris, aliquando
campus nunc lacus viginti milia passuum in cir-
cuitum patens, altior quam ad navigandum magnis
onustisque navibus satis est. Psammetici opus 1 56
labyrinthus, domos mille et regias duodecim per-
petuo parietis ambitu amplexus, marmore extructus
ac tectus, unum in se descensum habet, intus
paene innumerabiles vias, multis ambagibus huc
et illuc remeantibus, sed continuo anfractu et saepe
revocatis porticibus ancipites: quibus subinde alium
super alios orbem agentibus, et subinde tantum
redeunte flexu quantum processerat, magno et ex-
plicabili tamen errore perplexus est.

Cultores regionum multo aliter a ceteris agunt. 57
mortuos fimo obliti plangunt: nec cremare aut
fodere fas putant, verum arte medicatos intra pe-
netralia collocant. suis litteris perverse utuntur.
lutum inter manus, farinam calcibus subigunt.
forum ac negotia feminae, viri pensa ac domus
curant; onera illae umeris hi capitibus accipiunt;
parentes cum egent, illis necesse est, his liberum
est alere. cibos palam et extra tecta sua capiunt,
obscaena intimis aedium reddunt. colunt effigies 58
multorum animalium atque ipsa magis animalia,
sed alia alii: adeo ut quaedam eorum etiam per
inprudentiam interemisse capitale sit, et ubi morbo
aut forte extincta sint sepelire ac lugere sollemne
sit. Apis populorum omnium numen est; bos
niger certis maculis insignis et cauda linguaque

dissimilis aliorum. raro nascitur nec coitu pe-
cudis, ut aiunt, sed divinitus et caelesti igne
conceptus, diesque quo gignitur genti maxime
I 59 festus est. ipsi vetustissimi ut praedicant homi-
num trecentos et triginta reges ante Amasim,
et supra tredecim milium annorum aetates certis
annalibus referunt, mandatumque litteris servant,
dum Aegyptii sunt, quater cursus suos vertisse
sidera ac solem bis iam occidisse unde nunc oritur.
60 viginti *milia urbium Amasi regnante habitarunt
et nunc multas habitant. earum clarissimae procul
a mari Sais, Memphis, Syene, Bubastis, Elephan-
tine et Thebae, uti quae ut Homero dictum est
centum portas, sive ut alii aiunt centum aulas
habent, totidem olim principum domos, solitasque
singulas ubi negotium exegerat dena armatorum
milia effundere: in litore Alexandria Africae con-
termina, Pelusium Arabiae. ipsas oras secant Ca-
nopicum, Volbiticum, Sevennyticum, Pathameti-
cum, Mendesium, Cataptystum, Pelusiacum Nili
ostia.

61 Arabia hinc ad Rubrum mare pertinet, sed illic
magis laeta et ditior ture atque odoribus abundat,
hic nisi qua Cassio monte adtollitur plana et ste-
rilis portum admittit Azotum suarum mercium em-
porium, qua in altum abit adeo edita ut ex summo
vertice a quarta vigilia ortum solis ostendat.

62 Syria late litora tenet, terrasque etiam latius
introrsus, aliis aliisque nuncupata nominibus; nam
et Coele dicitur et Mesopotamia et Damascene et

Adiabene et Babylonia et Judaea et Colophone.
hic Palaestine est qua tangit Arabas, tum Phoe- 1 63
nice; et ubi se Ciliciae committit Antiochia, olim
ac diu potens, sed cum eam regno Semiramis
tenuit longe potentissima. operibus certe eius
insignia multa sunt; duo maxime excellunt; con-
stituta urbs mirae magnitudinis Babylon, ac siccis
olim regionibus Euphrates et Tigris immissi. ce- 64
terum in Palaestina est ingens et munita admodum
Gaza: sic Persae aerarium vocant, et inde nomen
est, quod cum Cambyses armis Aegyptum peteret,
huc belli et opes et pecuniam intulerat; est non
minor Ascalon; est Jope ante diluvium ut ferunt
condita, ubi Cephea regnasse eo signo accolae
adfirmant, quod titulum eius fratrisque Phinei ve-
teres quaedam arae cum religione plurima reti-
nent: quin etiam rei celebratae carminibus ac fa-
bulis, servataeque a Perseo Andromedae clarum
vestigium marinae belvae ossa inmania ostentant.

Phoenicen inlustravere Phoenices, sollers ho- 65
minum genus et ad belli pacisque munia eximium:
litteras et litterarum operas aliasque etiam artes,
maria navibus adire, classe confligere, inperitare
gentibus, regnum proeliumque commenti. in ea 66
est Tyros aliquando insula, nunc adnexa terris
deficit, quod ab inpugnante quondam Alexandro
iacta opera vici tenent. ulterior et adhuc opu-
lenta Sidon, antequam a Persis caperetur mariti-
marum urbium maxima. ab ea ad promunturium 67
Euprosopon duo sunt oppida Byblos et Botrys:

ultra tria fuerunt singulis inter se stadiis distantia;
locus ex numero Tripolis dicitur: tum Simyra ca-
1 68 stellum et urbs non obscura Marathos. inde iam
non obliqua pelago sed adversa adiacens Asia
grandem sinum inflexo tractu litoris accipit. po-
puli dites circumsident; situs efficit: quia regio
fertilis crebris et navigabilibus alveis fluminum
pervia diversas opes maris atque terrarum facili
69 commercio permutat ac miscet. in eo prima est
reliqua pars Syriae cui Antiochiae cognomen ad-
ditur, et in ora eius urbes Seleucia, Hypatos, Be-
rytos, Laodicea, Rosos, amnesque qui inter eas
eunt Lycos et Hypatos et Orontes: tum mons
Amanus et ab eo statim Myriandros et Cilices.
70 At in recessu intimo locus est magni aliquando
discriminis, fusorum ab Alexandro Persarum fu-
gientisque Darii spectator ac testis, nunc ne mi-
nima quidem, tunc ingenti urbe celebris. Jssos
fuit, et hac re sinus Jssicus dicitur. procul inde
Hammodes promunturium inter Pyramum Cydnum-
que fluvios iacet. Pyramus Jsso propior Malosen
71 praeterfluit, Cydnus ultra per Tarsum exit. deinde
urbs est olim a Rhodiis Argivisque, post piratis
Pompeio assignante possessa, nunc Pompeiopolis
tunc Soloe: iuxta in parvo tumulo Arati poëtae
monumentum ideo referendum, quia ignotum quam
ob causam iacta in id saxa dissiliunt. non longe
hinc Corycos oppidum portu saloque incingitur,
72 angusto tergore continenti adnexum. supra specus
est nomine Corycius singulari ingenio, ac supra

quam ut describi facile possit eximius. grandi
namque hiatu patens montem litori adpositum et
decem stadiorum clivo satis arduum ex summo
statim vertice aperit. tunc alte dimissus et quan-
tum dimittitur amplior viret lucis pendentibus un-
dique, et totum se nemoroso laterum orbe con-
plectitur: adeo mirificus ac pulcher, ut mentes
accedentium primo aspectu consternat, ubi con-
templari duravere non satiet. unus in eum de- 1 73
scensus est angustus asper quingentorum et mille
passuum per amoenas umbras et opaca silvae
quiddam agreste resonantis, rivis hinc atque illinc
fluitantibus. ubi ad ima perventum est rursum
specus alter aperitur ob alia dicendus. terret
ingredientes sonitu cymbalorum divinitus et magno
fragore crepitantium. deinde aliquamdiu perspi- 74
cuus, mox et quo magis subitur obscurior, ducit
ausos penitus, alteque quasi cuniculo admittit.
ibi ingens amnis ingenti fonte se extollens tan-
tummodo se ostendit, et ubi magnum impetum
brevi alveo traxit iterum demersus absconditur.
intra spatium est magis quam ut progredi quis-
quam ausit horribile et ideo incognitum. totus 75
autem augustus et vere sacer, habitarique a diis
et dignus et creditus, nihil non venerabile et
quasi cum aliquo numine se ostentat. alius ultra 76
est quem Typhoneum vocant, ore angusto et mul-
tum, ut experti tradidere, pressus, et ob id ad-
sidua nocte suffusus neque umquam perspici fa-
cilis: sed quia aliquando cubile Typhonis fuit et

quia nunc dimissa in se confestim exanimat na-
1 77 tura fabulaque memorandus. duo deinde promun-
turia sunt Sarpedon, finis aliquando regni Sarpe-
donis, et quod Ciliciam a Pamphylia distinguit
Anemurium, interque ea *Celenderis et *Nagidos
Samiorum coloniae; sed *Celenderis Sarpedoni
propior.

78 Jn Pamphylia est Melas navigabilis fluvius,
oppidum Sida et alter fluvius Eurymedon. magna
apud eum Cimonis Atheniensium ducis adversus
Phoenicas et Persas navalis pugna atque victoria
fuit. mare quo pugnatum est ex edito admodum
colle prospectat Aspendos, quam Argivi condide-
79 rant, possedere finitimi. deinde alii duo vali-
dissimi fluvii Cestros et Cataractes: Cestros na-
vigari facilis, hic quia se praecipitat ita dictus.
inter eos Perga est oppidum, et Dianae quam ab
oppido Pergaeam vocant templum. trans eosdem
mons Sardemisos et Phaselis a Mopso condita
finis Pamphyliae.

80 Lycia continuo, cognominata a Lyco rege Pan-
dionis filio, atque, ut ferunt, infestata olim Chi-
maerae ignibus, Sidae portu et Tauri promunturio
81 grandem sinum claudit. Taurus ipse ab Eois
litoribus exsurgens vaste satis attollitur: dein
dextro latere ad septentrionem, sinistro ad meri-
diem versus it in occidentem rectus et perpetuo
iugo, magnarumque gentium qua dorsum agit ter-
minus, ubi terras dirimit exit in pelagus. idem
autem et totus, ut dictus est, dicitur, etiam qua

spectat orientem, deinde Haemodes et Caucasus
et Propanisus, tum Caspiae pylae, Niphates, Ar-
meniae pylae, et ubi iam uostra maria coutingit
Taurus iterum. post eius promuuturium flumen 1 82
est Limyra et eodem nomine civitas: atque ut
multa oppida sic praeter Pataram non inlustria.
illam nobilem facit delubrum Apollinis quondam
opibus et oraculi fide Delphico simile. ultra est
Xanthus flumen et Xauthos oppidum, mons Gra-
cius et quae Lyciam finit urbs Telmesos.

Caria sequitur. habitant incertae originis. alii 83
indigenas, suut qui Pelasgos, quidam Cretas exi-
stimant. genus usque eo quondam armorum
pugnaeque amans ut aliena etiam bella mercedi-
bus agerent. hic castella sunt aliquot, dein pro-
munturia duo Pedalion et Cytria, et secundum
Galbian amnem Caunus oppidum valetudine ha-
bitantium infame. inde ad Halicarnasson haec 84
iacent: Rhodiorum aliquot coloniae, portus duo,
Gelos et cui ex urbe quam amplectitur Thyssa-
nusa coguomen est, inter cos oppidum Larumna
et Pandion collis in mare emissus: tum tres ex
ordiue sinus, Thymnias Schoenus Bubaesius;
Thymniae promunturium Aphrodisium est, Schoe-
nus ambit Hylam, Bubacsius Crynon. tum Cni-
dus in cornu paene insulae, interque cam et Te-
traticum sinum in recessu posita Eutiana. Hali- 85
carnassos Argivorum colonia est, et cur memo-
randa sit, praeter conditores, Mausoleum efficit
regis Mausoli mouumeutum, uuum de miraculis

septem, Artemisiae opus. trans Halicarnasson
illa sunt: litus Leuca, urbes Myndos, Aruanda,
Neapolis, sinus Jasius et Basilicus. in Jasio est
Barcylos.
1 86 Post Basilicum Jonia aliquot se ambagibus
sinuat, et primum a Posideo promunturio flexum
inchoans cingit oraculum Apollinis dictum olim
*Branchidae, nunc Didymi; Miletum, urbem quon-
dam Joniae totius belli pacisque artibus princi-
pem, patriam Thaletis astrologi et Timothei mu-
sici et Anaximandri physici, aliorumque civium
inclitis ingeniis merito inclitam, utcumque Jo-
niam vocant: urbem Hippin, amnis Maeandri exi-
tum, Latmium montem, Endymionis a Luna, ut
87 ferunt, adamati fabula nobilem. dein rursus in-
flexa cingit urbem Prienem et Gaesi fluminis
ostium, moxque ut maiore circuitu ita plura con-
plectitur. ibi est Panionium sacra regio, et ob
id eo nomine adpellata quod eam communiter
88 Jones colunt. ibi a fugitivis, ut aiunt, condita
(nomen famae adnuit) Phygeta. ibi Ephesus et
Dianae clarissimum templum, quod Amazones
Asia potitae consecrasse traduntur: ibi Caystros
amnis: ibi Lebedos, Clariique Apollinis fanum,
quod Manto Tiresiae filia fugiens victores The-
banorum Epigonos, et Colophon, quam Mopsus
89 eiusdem Mantus filius statuit. at promunturium
quo sinus clauditur, quod altera parte alium quem
Smyrnaeum vocant efficit, angustisque cervicibus
reliqua extendit in latius, abit in paene insulae

faciem. super angustias hinc *Teos illinc Clazomenae, qua terga agunt confinio adnexae muri, diversis frontibus diversa maria prospectant. in ipsa paene insula est Coryna. in sinu Smyrnaeo est Thermodon amnis et urbs Leuca, extra *Phocaea Joniae ultima.

Proxima regio, ex quo ab Aeoliis incoli coe- 1 90
pit Aeolis facta, ante Mysia, et qua Hellespon-
tum adtingit, Troianis possidentibus Troas fuit.
primam urbium a Myrino conditore Myrinam vo-
cant, sequentem Pelops statuit, victo Oenomao
reversus ex Graecia; Cymen nominavit pulsis qui
habitaverant dux Amazonum Cyme. supra Caicus
inter Elaeam decurrit et Pitanen, illam quae Ar-
chesilan tulit, nihil adfirmantis academiae claris-
simum antistitem. tum in promunturio est Cyna 91
oppidum, quod praetervectos sinus excipit non
parvus sed longe ac molliter flexus, retrahens-
que paulatim oras usque ad ima montis Jdae.
is primo parvis urbibus aspersus est, quarum cla-
rissima est Cistena. gremio interiore campus
Thebe nomine; Adrymetion, Astraim, Cressam
oppida eodem quo dicta sunt ordine adiacentia
continet, in altero latere Antandrum. duplex 92
causa nominis iactatur. alii Ascanium Aeneae
filium cum ibi regnaret captum a Pelasgis ea se
redemisse commemorant, alii ab his putant con-
ditam quos ex Andro insula vis et seditio exe-
gerat. hi Antandrum quasi pro Andro, illi quasi
pro viro accipi volunt.

I 93 Sequens tractus tangit Gargara et Asson Aeo-
lorum colonias. tum sinus alter Achaeon limen
non longe ab Jlio litora incurvat, urbe bello ex-
cidioque clarissima. hic Sigeum fuit oppidum,
hic Achivorum fuit bellantium statio. huc ab
Jdaeo monte demissus Scamander exit et Simois,
94 fama quam natura maiora flumina. ipse mons,
vetere divarum certamine et iudicio Paridis me-
moratus, orientem solem aliter quam in aliis terris
solet aspici ostentat. namque ex summo vertice
eius speculantibus paene a media nocte sparsi
ignes passim micare, et ut lux adpropinquat ita
coire ac se coniungere videntur, donec magis
magisque collecti pauciores subinde et una ad
95 postremum flamma ardeant. ea cum diu clara et
incendio similis effulsit, cogit se ac rotundat et
fit ingens globus. diu is quoque grandis et terris
adnexus adparet, dein paulatim decrescens et
quanto decrescit eo clarior fugat novissime noctem,
96 et cum die iam sol factus attollitur. extra si-
num sunt Rhoetea litora, a Rhoeteo et Dardania
claris urbibus, Aiacis tamen sepulcro maxime in-
lustria. ab his fit artius mare, nec iam adluit
terras, sed rursus dividens angusto Hellesponti
freto litus obvium findit, facitque ut iterum ter-
rae qua fluit latera sint.

97 Jnterius Bithyni sunt et Mariandyni, in ora
graiae urbes Abydos et Lampsacum et Parion et
Priapos. Abydos magni quondam amoris com-
mercio insignis est. Lampsacum Phocaeis appel-

lantibus nomen ex co traxit, quod consulentibus
in quasnam terras potissimum tenderent respon-
sum erat, ubi primum fulsisset ibi sedem capes-
sere. tum rursus fit apertius mare Propontis. in 1 98
id Granicus effunditur, pugna quae primum inter
Persas et Alexandrum fuit nobilis. trans amnem
sedet in cervice paene insulae Cyzicum: nomen
Cyzicus indidit, quem a Minyis inprudentibus,
cum Colchos peterent, fusum acie caesumque
accepimus: post Plagaea et Scydace parvae Pe-
lasgorum coloniae, quibus a tergo inminet mons
Olympus, ut incolae vocant Mysius. is flumen 99
*Rhyndacum in ea quae secuntur emittit. circa
angues nascuntur inmanes, neque ob magnitudi-
nem modo sed ob id etiam mirabiles, quod ubi
in alveum eius aestus solemque fugerunt, emer-
gunt atque hiant, supervolantesque aves quamvis
alte et perniciter ferantur absorbent. trans Rhyn-
dacum est Dascylos et quam Colophonii conlo-
cavere Myrlea. duo sunt inde modici sinus. alter 100
sine nomine Cion amplectitur, Phrygiae haud longe
iacentis opportunissimum emporium, alter Olbia-
nos in promunturio fert Neptuni fanum, in gremio
Astacon a Megarensibus conditam. dein priores 101
terrae iterum iacent, exiturique in Pontum pelagi
canalis angustior Europam ab Asia stadiis quin-
que disterminat, Thracius, ut dictum est, Bospho-
rus. ipsis in faucibus oppidum, in ore templum
est: oppidi nomen Calchedon, auctor Archias Me-
garensium princeps, templi numen Juppiter, con-
ditor Jaso.

1 102 Hic iam sese ingens Pontus aperit: nisi qua
promunturia sunt, huc atque illuc longo rectoque
limite extentus, sinuatus cetera, sed quia contra
minus quam ad laevam et dextram abscessit, mol-
libusque fastigiis donec angustos utrimque an-
gulos faciat inflectitur, ad formam scythici arcus
maxime incurvus: brevis, atrox, nebulosus, raris
stationibus, non molli neque harenoso circum-
datus litore, vicinus aquilonibus, et quia non
profundus est fluctuosus atque fervens, olim ex
colentium saevo admodum ingenio Axenus, post
commercio aliarum gentium mollitis aliquantum
103 moribus dictus Euxinus. in eo primum Marian-
dyni urbem habitant ab Argivo, ut ferunt, Her-
cule datam. Heraclea vocitatur: id famae fidem
adicit. iuxta specus est Acherusia ad manes, ut
aiunt, pervius, atque inde extractum Cerberum
104 existimant. tum Tios oppidum, Milesiorum qui-
dem colonia, sed iam soli gentisque Paphlagonum:
quorum in litoribus paene mediis promunturium
est Carambis, citra Parthenius amnis, urbes Se-
samus et Cromnos et a Cytisoro Phrixi filio po-
sita Cytoros; tum Cynobus et Collyris et quae
105 Paphlagoniam finit Armene. Chalybes proximi
urbium clarissimas habent Amison et Sinopen,
cynici Diogenis patriam, amnium Halyn et Ther-
modonta. secundum Halyn urbs est Lycasto, ad
Thermodonta campus. in eo fuit Themiscurum
oppidum, fuere et Amazonum castra, ideo Ama-
106 zonium vocant. Tabereni Chalybas adtingunt,

quibus in lusu risuque summum bonum est.
ultra Carambim Mossyni turres ligneas subeunt,
notis corpus omne persignant, propatulo vescun-
tur, promisce concumbunt et palam, reges suf-
fragio deligunt, vinculisque et artissima custodia
tenent, atque ubi culpam prave quid inperando
meruere, inedia diei totius adficiunt, ceterum
asperi inculti pernoxii adpulsis. dein minus feri, I 107
verum et hi inconditis moribus, Macrocephali,
Discheri, Buxedi: rarae urbes; Cerasunta et Tra-
pezos maxime inlustres.

Jnde is locus est ubi finem ductus a Bosphoro 108
tractus accipit, atque inde se in sinu adversi li-
toris flexus adtollens angustissimum Ponti facit
angulum. hic sunt Colchi, huc Phasis erumpit,
hic eodem nomine quo amnis est a Themistagora
Milesio deductum oppidum, hic Phrixi templum
et lucus, fabula vetere pellis aureae nobilis.
hinc orti montes longo se iugo et donec Ri- 109
phaeis coniungantur exporrigunt; qui altera parte
in Euxinum et Maeotida et Tanain, altera in
Caspium pelagus obversi, Ceranni dicuntur: iidem
aliubi Taurici Moschi Amazonici Caspii Coraxici
Caucasii, ut aliis aliisve adpositi gentibus ita
aliis aliisque dicti nominibus. at in primo flexu 110
iam curvi litoris oppidum est quod graeci mer-
catores constituisse, et quia cum caeca tempe-
state agerentur, ignaris quae terra esset cycni
vox notam dederat, Cycnum adpellasse dicuntur.
reliqua eius ferae incultaeque gentes vasto mari

assidentes tenent, Menanclea, Terrestrea, Sexso-
licae, Coraxi, Cleptyrophagi, Haeniochi, Achaei,
Cercetici, et iam in confinio Maeotidis Sindones.
I 111 in Haeniochorum finibus Dioscorias a Castore et
Polluce Pontum cum Jasone ingressis, Sindos in
Sindonum ab ipsis terrarum cultoribus condita
112 est. obliqua tunc regio et in latum modice pa-
tens inter Pontum Paludemque ad Bosphorum
excurrit: quam duobus alveis in lacum et in mare
profluens Coracanda paene insulam reddit. quat-
tuor urbes ibi sunt Hermonossa, Cephoe, Pana-
113 chorea, et in ipso ore Cimmerium. hac ingressos
lacus accipit longe lateque diffusus: qua terras
tangit incurvo circumdatus litore, qua mari pro-
pior est, nisi ubi aperitur, quasi margine obductus,
citra magnitudinem prope Ponto similis.

114 Oram quae a Bosphoro ad Tanain usque de-
flectitur Maeotici incolunt, Thaetaës, Erachi, Phi-
cores et ostio fluminis proximi Xamatae. apud
eos easdem artes feminae quas viri exercent,
adeo ut ne militia quidem vacent. viri pedibus
merent sagittisque depugnant, illae equestre proe-
lium ineunt nec ferro dimicant, sed quos laqueis
intercepere trahendo conficiunt. nubunt tamen,
verum ut nubiles habeantur non in aetate modus
est; nisi quae hostem interemere virgines manent.
115 ipse Tanais ex Riphaeo monte deiectus adeo prae-
ceps ruit, ut cum vicina flumina, tum Maeotis
et Bosphorus tum Ponti aliqua brumali rigore
durentur, solus aestus hiememque iuxta ferens

idem semper et subsimilis incitatusque decurrat.
ripas eius Sauromatae et ripis haerentia possi- I 116
dent, una gens aliquot populi et aliquot nomina.
primi Maeotidae Gynaecocratumenoe regna Ama-
zonum, fecundos pabulo at alia steriles nudosque
campos tenent. Budini Gelonion urbem ligneam
habitant. iuxta Thyssagetae Turcaeque vastas
silvas occupant aluntur que venando. tum con- 117
tinuis rupibus late aspera et deserta regio ad
Aremphaeos usque permittitur. his iustissimi
mores, nemora pro domibus, alimenta bacae, et
feminis et maribus nuda sunt capita. sacri ita-
que habentur, adeoque ipsos nemo de tam feris
gentibus violat, ut aliis quoque ad eos confu-
gisse pro asylo sit. ultra surgit mons Riphaeus
ultraque eum iacet ora quae spectat oceanum.

POMPONII MELAE DE CHOROGRAPHIA LIBER PRIMVS EXPLICIT. INCIPIT SECVNDVS.

2 1 Asiae in Nostrum mare Tanainque vergentis
quem dixi finis ac situs est, ac per eundem
amnem in Maeotida remeantibus ad dexteram
Europa est, modo sinistro latere innavigantium
adposita. Riphaeis montibus proxima, et huc
enim pertinent, cadentes adsidue nives adeo in-
via efficiunt, ut ultra ne visum quidem intenden-
tium admittant. deinde est regio ditis admodum
soli, inhabitabilis tamen: quia grypi saevum et
pertinax ferarum genus aurum terra penitus ege-
stum mire amant mireque custodiunt, et sunt
2 infesti attingentibus. hominum primi sunt Scy-
thae, Scytharumque quis singuli oculi esse di-
cuntur Arimaspi, ab eis Essedones usque ad
Maeotida. huius flexum Buces amnis secat: Aga-
thyrsi et Sauromatae ambiunt: quia pro sedibus
plaustra habent dicti Amaxobioe. obliqua tunc
ad Bosphorum plaga excurrens Ponto ac Maeo-
3 tide includitur. in Paludem vergentia Satarchae
tenent, in Bosphorum Cimmerica oppida Murme-
cion, Panticapaeon, Theodosia, Hermisium, in
Euxinum mare Taurici. super eos sinus por-
tuosus et ideo Calos limen appellatus promunturiis

duobus includitur. alterum Criu metopon vocant,
Carambico quod in Asia diximus par et adver-
sum, Parthenion alterum. oppidum adiacet Cer-
rhone, a Diana, sic creditur, conditum, et nym-
phaeo specu quod in arce eius nymphis sacra-
tum est maxime inlustre. subit tum ripam mare, 2 4
et donec quinque milium passuum spatio absit
a Maeotide, refugientia usque subsequens litora,
quod Satarchae et Taurici tenent paene insulam
reddit. quod inter Paludem et sinum est Tha-
terae nominantur, sinus Carcinites. in eo urbs
est Carcine, quam duo flumina Gerrhos et Ypa-
cares uno ostio effluentia adtingunt, verum di-
versis fontibus et aliunde delapsi. nam Gerrhos
inter Basilidas et Nomadas evolvitur. silvae 5
deinde sunt quas maximas hae terrae ferunt, et
Panticapes qui Nomadas Georgosque disterminat.
terra tum longe distenta excedens tenui radice
litori adnectitur, post spatiosa modice paulatim
se ipsa fastigat, et quasi in mucronem longa col-
ligens latera facie positi ensis adlecta est. Achil-
les infesta classe mare Ponticum ingressus ibi
ludicro certamine celebrasse victoriam, et cum
ab armis quies erat se ac suos cursu exercita-
visse memoratur. ideo dicta est Dromos Achil-
leos.

Tum Borysthenes gentem sui nominis adluit, 6
inter Scythiae amnes amoenissimus, turbidis aliis
liquidissimus defluit, placidior quam ceteri pota-
rique pulcherrimus. alit laetissima pabula ma-

gnosque pisces quibus et optimus sapor et nulla
ossa sunt. longe venit, ignotisque ortus e fon-
tibus, quadraginta dierum iter alveo stringit, tan-
toque spatio navigabilis secundum Borysthenidam
2 7 et Olbian, graeca oppida, egreditur. Callippidas
Hypanis includit. ex grandi palude oritur quam
matrem eius accolae appellant, et diu qualis natus
est defluit. tantum non longe a mari ex parvo
fonte cui Exampheo cognomen est adeo amaras
aquas accipit, ut ipse quoque iam sui dissimilis
et non dulcis hinc defluat. Asiaces proximus
inter Callipidas Asiacasque descendit. hos ab
Histricis Pyra separat; surgit in Neuris, qua exit
sui nominis oppidum adtingit.
8 At ille qui Scythiae populos a sequentibus
dirimit, apertis in Germania fontibus, alio quam
desinit nomine exoritur. nam per inmania ma-
gnarum gentium diu Danubius est, deinde aliter
eum adpellantibus accolis fit Hister, acceptisque
aliquot amnibus, ingens iam et eorum qui in
Nostrum mare decidunt tantum Nilo minor, toti-
dem quot ille ostiis, sed tribus tenuibus, reliquis
9 navigabilibus effluit. ingenia cultusque gentium
differunt. Essedones funera parentium laeti et
victimis ac festo coitu familiarum celebrant.
corpora ipsa laniata et caesis pecorum visceribus
immixta epulando consumunt. capita ubi fabre
expolivere, auro vincta pro poculis gerunt. haec
10 sunt apud eos ipsos pietatis ultima officia. Aga-
thyrsi ora artusque pingunt, ut quique maioribus

praestant, ita magis aut minus: ceterum iisdem omnes notis et sic ut ablui nequeant. Sarthae auri argentique maximarum pestium ignari vice rerum commercia exercent, atque ob saeva hiemis admodum adsiduae, demersis in humum sedibus, specus aut suffossa habitant, totum bracati corpus, et nisi qua vident etiam ora vestiti.
Tauri Jphigeniae et Orestis adventu maxime me- 2 11
morati inmanes sunt moribus, inmanemque famam habent solere pro victimis advenas caedere. Basilidis ab Hercule et Echidna generis principia sunt, mores regii, arma tantum sagittae. vagi Nomades pecorum pabula secuntur, atque ut illa durant ita diu statam sedem agunt. colunt Georgi exercentque agros. Asiacae furari quid sit ignorant: ideoque nec sua custodiunt nec aliena contingunt.

Jnterius habitantium ritus asperior, et incul- 12
tior regio est. bella caedesque amant, mosque est bellantibus, cruorem eius quem primum interemerunt ipsis ex vulneribus ebibere. ut quisque plures interemerit ita apud eos habetur eximius; ceterum expertem esse caedis inter opprobria vel maximum. ne foedera quidem incruenta sunt; sauciant se qui paciscuntur, exemptumque sanguinem ubi permiscuere degustant. id putant 13
mansurae fidei pignus certissimum. inter epulas quot quisque interfecerit referre laetissima et frequentissima mentio, binisque poculis qui plurimos rettulere perpotant. is inter iocantes honos

praecipuus est. pocula ut Essedones parentium,
2 14 ita inimicissimorum capitibus expoliunt. apud
Anthropophagos ipsae etiam epulae visceribus
humanis apparantur. Geloni hostium cutibus
equos seque velant, illos reliqui corporis, se ca-
pitum. Melanchlaenis atra vestis et ex ea no-
men, Neuris statum singulis tempus est, quo si
velint in lupos, iterumque in eos qui fuere mu-
15 tentur. Mars omnium deus; ei pro simulacris
enses et cinctoria dedicant, hominesque pro vi-
ctimis feriunt. terrae late patent, et ob exce-
dentia ripas suas plerumque flumina nusquam
non ad pabula fertiles, alicubi usque eo steriles
ad cetera, ut qui habitant lignorum egentes ignes
ossibus alant.

16 His Thracia proxima est, eaque a Pontici
lateris fronte usque in Jllyrios penitus inmissa,
qua latera agit Histro pelagoque contingitur.
regio nec caelo laeta nec solo, et nisi qua mari
propior est, infecunda, frigida, eorumque quae
seruntur maligne admodum patiens, raro usquam
pomiferam arborem, vitem frequentius tolerat:
sed nec eius quidem fructus maturat ac mitigat,
nisi ubi frigora obiectu frondium cultores arcuere.
viros benignius alit, non ad speciem tamen, nam
et illis asper atque indecens corporum habitus
est, ceterum ad ferociam et numerum, ut multi
17 inmitesque sunt maxime ferax. paucos amnes
qui in pelagus evadunt, verum celeberrimos He-
brum, Neston, Strymona emittit. montes interior

adtollit Haemona et Rhodopem. et Orbelon, sacris
Liberi patris et coetu Maenadum, Orpheo primum
initiante, celebratos. e quis Haemos in tantum
altitudinis abit, ut Euxinum et Hadrian ex summo
vertice ostendat.

Una gens Thraces habitant, aliis aliisque prae- 2 18
diti et nominibus et moribus. quidam feri sunt
et paratissimi ad mortem, Getae utique. id varia
opinio perficit; alii redituras putant animas ob-
euntium, alii etsi non redeant non extingui tamen,
sed ad beatiora transire, alii emori quidem, sed
id melius esse quam vivere. itaque lugentur
apud quosdam puerperia natique deflentur, funera
contra festa sunt, et veluti sacra cantu lusuque
celebrantur. ne feminis quidem segnis animus 19
est. super mortuorum virorum corpora interfici
simulque sepeliri votum eximium habent, et quia
plures simul singulis nuptae sunt, cuius id sit
decus apud iudicaturos magno certamine adfectant.
moribus datur estque maxime laetum, cum in hoc
contenditur vincere. maerent aliae vocibus, et 20
cum acerbissimis planctibus efferunt. at quibus
consolari *eas animus est, arma opesque ad rogos
deferunt, paratique, ut dictitant, cum fato iacentis,
si detur in manus, vel pacisci vel decernere, ubi
nec pugnae nec pecuniae locus sit, manent do-
minas proci. nupturae virgines non a parentibus 21
viris traduntur, sed publice aut locantur ducen-
dae aut veneunt. utrum fiat ex specie et moribus
causa est. probae formosaeque in pretio sunt,

ceteras qui habeant mercede quaeruntur. vini
usus quibusdam ignotus est: epulantibus tamen
ubi super ignes quos circumsident quaedam se-
mina ingesta sunt, similis ebrietati hilaritas ex
nidore contingit.
2 22 Jn litoribus Histro est proxima Histropolis,
deinde a *Milesiis deducta Callatis, tum Tomoe
et portus Caria et Pristis promunturium: quod
praetervectos alter Ponti angulus accipit, adversus
Phasiaco et nisi amplior foret similis. fuit hic
Bizone, motu terrae intercidit. est portus Crunos,
urbes Dionysiopolis, Odessos, Messembria, An-
chialos, et intimo in sinu, atque ubi Pontus al-
terum sui flexum angulo finit, magna Apollopha-
23 nia. recta dehinc ora, nisi quod media ferme in
promunturium quod Thymnian vocant exit, et in-
curvis contra se litoribus obtenditur, urbesque
sustinet Helmydeson et Phylas et Phinopolim.
24 hactenus Pontus. deinde est Bosphorus et Pro-
pontis, in Bosphoro Byzantion, in Propontide Se-
lymbria, Perinthos, Bytinis: amnesque qui inter-
fluunt Erginos et Atyras. tum Rheso regnata
quondam pars Thraciae, et Bisaltae Samiorum,
et ingens aliquando Gypsela. post locus quem
Grai *Macron tichos adpellant, et in radicem
magnae paene insulae sedens Lysimachia.
25 Terra quae sequitur nusquam lata atque hic
artissima inter Hellespontum Aegaeumque pro-
currit. angustias Jsthmon, frontem eius Mastu-
26 siam, totam Chersonesum adpellant. ob multa

memorabilis est. in ca flumen Aegos, naufragio
classis Atticae insigne; est et Abydo obiacens
Sestos, Leandri amore pernobile; est et regio in
qua Persarum exercitus divisas spatio pelagoque
terras ausus pontibus iungere, mirum atque in-
gens facinus! ex Asia in Graeciam pedes et non
navigata maria transgressus est; sunt Protesilai
ossa consecrata delubro; est et portus Scaeolos,
Atheniensibus et Lacedaemoniis navali acie decer-
nentibus Laconicae classis signatus excidio; est
*Cynos sema, tumulus Hecubae, sive ex figura
canis in quam conversa traditur, sive ex fortuna
in quam deciderat, humili nomine accepto; est
Madytos, est Eleus quae finit Hellespontum.

Aegaeum statim pelagus vaste longum litus 2 27
inpellit, summotasque terras hinc ad promuntu-
rium quod Sunium vocatur magno ambitu molli-
que circumagit. eius tractum legentibus prae-
vectisque Mastusiam sinus intrandus est qui al-
terum Chersonense latus abluens iugo facie vallis
includitur, et ex fluvio quem accipit Melas dictus
duas urbes amplectitur, *Alopeconnesum et in
altero Jsthmi litore sitam Cardiam. eximia est
Aenos ab Aenea profugo condita. circa Hebrum 28
Cicones, trans eundem Doriscos, ubi Xerxem
copias suas quia numero non poterat spatio men-
sum ferunt. dein promunturium Seriphion, et quo
canentem Orphea secuta narrantur etiam nemora
Zone. tum Sthenos fluvius, et ripis eius adia-
cens Maronia.

2 29 Regio ulterior Diomedem tulit, inmanibus equis
mandendos solitum obiectare advenas et iisdem
ab Hercule obiectum. Turris quam Diomedis vo-
cant signum fabulae remanet, et urbs quam soror
eius suo nomine nominavit Abdere; sed ea magis
id memorandum habet, quod Democritum physi-
30 cum tulit, quam quod ita condita est. ultra Ne-
stos fluit, interque eum et Strymona urbes sunt
Philippi, Apollonia, Amphipolis: inter Strymona
et Athon Turris Calamea et portus Capru limen,
urbs Acanthos et Echinia: inter Athon et Pallenen
Cleona et Olynthos. Strymon, sicut diximus,
amnis est longeque ortus et tenuis: alienis sub-
inde aquis fit amplior, et ubi non longe a mari
lacum fecit, maiore quam venerat alveo erumpit.
31 Athos mons adeo altus est, ut credatur altius
etiam quam unde imbres cadunt surgere. capit
opinio fidem, quia de aris quas in vertice sus-
tinet non abluitur cinis, sed quo relinquitur aggere
manet. ceterum non promunturio ut alii, verum
totus et toto longe dorso procedit in pelagus.
32 qua continenti adhaeret a Xerxe in Graios ten-
dente perfossus transnavigatusque est Athos, freto
navigabili pervius. ima eius tenent parvae Pelas-
gorum coloniae. in summo fuit oppidum Acroa-
thum, in quo, ut ferunt, dimidio longior quam in
33 aliis terris aetas habitantium erat. Pallene soli
tam patentis, ut quinque urbium sedes sit atque
ager, tota in altum abit, angusta satis unde in-
cipit. ibi est Pontidaea: at ubi latius patet Mende

Cioneque referendae, illa ab *Eretriis, haec ab
Achivis capto Jlio remeantibus posita.
Tum Macedonum populi quot urbes habitant, 2 34
quarum Pelles et maxima et inlustris. alumni
efficiunt, Philippus Graeciae domitor, Alexander
etiam Asiae. in litore flexus Megybernaeus, inter
promunturia Dirim et Canastraeum et portum qui
Chopos dicitur urbes Toronem et Myscellam at-
que unde ipsi nomen est Megybernam incingit.
Canastraeo promunturio Sena proxima est: Me- 35
gybernaeus autem in medio, qua terra dat gre-
mium, modice in litora ingreditur. ceterum lon-
gis et in altum inmissis lateribus ingens *inde
*Thermaicus sinus est. in eum Axius per Ma-
cedonas, et iam per Thessalos *Peneus excurrit.
ante Axium Thessalonice est: inter utrumque Cas-
sandria, Cynda, Aloros, Jcaris: a Peneo ad Se-
piada Corutra, Meliboea, Castaneas pares ad fa-
mam nisi quod Philoctetes alumnus Meliboeam
inluminat. terrae interiores claris locorum nomi- 36
nibus insignes paene nihil ignobile ferunt. hinc
non longe est Olympus, hic Pelion hic Ossa,
montes gigantum fabula belloque memorati: hic
Musarum parens domusque Pieria: hic novissime
calcatum graio Herculi solum saltus Oetaeus: hic
sacro nemore nobilia Tempe: hic Libethra carmi-
num fontes. obiacet tum iam vaste et multum 37
prominens Graecia, et dum Myrtoum pelagus ad-
tingat a septentrione in meridiem vecta, qua sol
oritur Aegaeis, qua occidit Joniis fluctibus ob-

iacet. ac proximo spatiosa et Hellas nomine
grandi fronte procedit, mox mari utroque et Jonio
magis latera eius intrante, donec quattuor milia
passuum pateat, media ferme prope inciditur.
2 38 deinde rursum terris huc se et illuc, verum in
Jonium mare magis expandentibus progressisque
in altum, non tam lata quam coeperat, ingens
tamen iterum et quasi paene insula extenditur,
vocaturque Peloponnesos ob sinus et promunturia,
quis ut fibris litora eius incisa sunt, simul quod
tenui tramite in latus effunditur, platani folio si-
millima.

39 A Macedonia prima est Thessalia, deinde Ma-
gnesia, Phthiotis, Doris, Locris, Phocis, Boeotis,
Atthis, Megaris, sed omnium Atthis clarissima:
in Peloponneso Argolis, Laconice, Messenia,
Achaia, Elis, Arcadia: ultra Aetolia, Acarnania et
40 Epiros usque in *Hadriam. de locis atque urbibus
quae mare non adluit haec maxime memoranda
sunt: in Thessalia nunc Larissa aliquando Jolcos,
in Magnesia Antronia, in Phthiotide Phthia, in
Locride Cynos et Calliaros, in Phocide Delphi
et mons Parnassos et Apollinis fanum atque ora-
culum, in Boeotia Thebae et Cithaeron fabulis
41 carminibusque celebratus; in Atthide Eleusin Ce-
reri consecrata, et clariores quam ut indicari
egeant Athenae, in Megaride unde regioni nomen
est Megara, ut in Argolide Argos et Mycenae et
templum Junonis vetustate et religione percelebre,
in Laconide Therapnae, Lacedaemon, Amyclae,

mons Taygetus, in Messenia Messene et Methone;
in Achaia atque Elide quondam Pisae Oenomai, 2 42
Elis etiam num, delubrumque Olympii Jovis, cer-
tamine gymnico et singulari sanctitate, ipso qui-
dem tamen simulacro quod Phidiae opus est ma-
xime nobile.

Arcadiam Peloponnesiacae gentes undique in- 43
cingunt. in ea sunt urbes Psophis, Tenia, Or-
chomenos, montes Pholoë, Cyllenius, Parthenius,
Maenalus, flumina Erymanthus et Ladon, in Ae-
tolia Naupactos, in Acarnania Stratos oppida, in
Epiro Dodonaei Jovis templum, et fons ideo sacer,
quod cum sit frigidus et inmersas faces sicut
ceteri extinguat, ubi sine igne procul admoventur
adcendit. at cum litora leguntur a promunturio 44
Sepiade per Demetrian et Halon et Pteleon et
Echinon ad Pagasaeum sinum cursus est. ille
urbem Pagasan amplexus amnem Sperchion ac-
cipit, et quia Minyae Colchida petentes inde Argo
navem solvere *memoratur. ab eo ad Sunium 45
tendentibus illa praenaviganda: Maliacus et Opun-
tius grandes sinus, et in his caesorum etiam La-
conum tropaea Thermopylae, *Opoës, Carpha,
Cnemides, Alope, Anthedon, Larumnae, Aulis,
Agamemnoniae Graiorumque classis in Troiam
coniurantium statio, Marathon magnarum multa-
rumque virtutum testis iam inde a Theseo, Per-
sica maxime clade pernotus; Rhamnis parva, in- 46
lustris tamen, quod in ea fanum est *Amphiarai
et Phidiaca Nemesis; *Thoricos et *Brauronia

olim urbes iam tantum nomina. Sunium pro-
munturium est, finitque id litus Hellados quod
spectat orientem.
2 47 Jnde ad meridiem terra convertitur usque ad
Megaram, Atticae ut modo latere ita nunc fronte
pelago adiacens. ibi est Piraeus Atheniensium
portus, Scironia saxa saevo quondam Scironis
48 hospitio etiam nunc infamia. Megarensium tra-
ctus Jsthmon adtingit, *Diolco cognomen est,
qui quattuor milium spatio Aegaeum mare ab
Jonio submovens angusto tramite Helladi Pelo-
ponneson adnectit. in eo est oppidum Cenchreae,
fanum Neptuni, ludi quos Jsthmicos vocant ce-
lebres, Corinthos olim clara opibus, post clade
notior, nunc Romana colonia, ex summa arce
quam Acrocorinthon adpellant maria utraque con-
tuens.
49 Peloponnesi oram, sicut diximus, sinus et
promunturia lacerant, ab oriente Bucephalos et
Chersonesus et Scyllaeon, ad meridiem Malea,
Taenaros, Acritas, Jchthys, ad vesperum Chelo-
nates et Araxos. habitant ab Jsthmo ad Scyl-
laeon Epidaurii, Aesculapii templo incliti, et Troe-
50 zenii, fide societatis Atticae inlustres. portus
*Saronicus et Schoenitas et *Pogonus, oppida
autem Epidaurus et Troezene et Hermiona his
litoribus adposita sunt. inter Scyllaeon et Malean
sinus Argolicus dicitur, inter Malean et Taenaron
Laconicus, inter Taenaron et Acritan Asinaeus,
51 inter Acritan et Jchthyn Cyparissius. in Argo-

lico sunt noti amnes Erasinus atque Jnachus et
notum oppidum Lerne, in Laconico Cynthius et
Eurotas, in ipso Taenaro Neptuni templum et
specus, illi quem in Ponto Acherusium diximus
facie et fabula similis, in Asinaeo flumen Pani-
sum, in Cyparissio Alpheus. nomen dedit urbs
in litore sita, huic Cyparissae, illi Asine. Mes- 2 52
senii Pyliique terras colunt et ipsa pelago Pylos
adiacet. Cyllene, Callipolis, *Patrae oram illam
tenent in quam Chelonates et Araxos excurrunt,
sed Cyllene quod Mercurium ibi natum arbitran-
tur insignis. *Rhion deinde, maris id nomen
est, anguste et velut freto latus orae sequenti
incidens inter Aetolos et Peloponnesiacos usque
ad Jsthmon inrumpit. in eo ad septentriones 53
spectare litora incipiunt. in his est Aegion et
Aegira et Olyros et Sicyon, at in adversis Pagae,
Creusis, Anticyra, Oeanthia, Cirrha et notior ali-
quanto nomine Calydon et Evenos extra Rhion.
in Acarnania maxime clara sunt oppidum Leucas,
flumen Achelous.

Jn Epiro nihil Ambracio sinu nobilius est. 54
facit sinus qui angustis faucibus et quae minus
mille passibus pateant grande pelagus admittit,
faciunt urbes quae adsidunt: Actium, Argi Am-
philochis, Ambracia, Aeacidarum regna Pyrrhique.
Butroton ultra est, deinde Cerauni montes: ab his
flexibus in Hadrian. hoc mare magnum recessu 55
litorum acceptum et vaste quidem in latitudinem
patens, qua penetrat tamen vastius, Jllyricis usque

Tergestum, cetera Gallicis Jtalicisque gentibus
cingitur. Parthenii et Dasaretae prima eius te-
nent, sequentia Taulantii, Entellae, Phaeaces.
2 56 dein sunt quos proprie Jllyrios vocant, tum Pi-
raei et Liburni et Histria. urbium prima est
Oricum, secunda Dyrrachium, Epidamnos ante
erat, Romani nomen mutavere, quia velut in
57 damnum ituris omen id visum est. ultra sunt
Apollonia, Salonia, Jader, Narona, Tracurium,
sinus Polaticus et Pola, quondam a Colchis ut
ferunt habitata, in quantum res transeunt! nunc
Romana colonia. amnes autem Aeas et Nar et
Danubius qui iam dictus est Hister: sed Aeas
secundum Apolloniam, Nar inter Piraeos et Li-
burnos, per Histros Hister emittitur. Tergeste
intimo in sinu Hadriae situm finit Jllyricum.

58 De Jtalia magis quia ordo exigit quam quia
monstrari eget pauca dicentur: nota sunt omnia.
ab Alpibus incipit in altum excedere, atque ut
procedit se media perpetuo iugo Apennini montis
adtollens, inter Hadriaticum et Tuscum sive, ut
aliter eadem adpellantur, inter Superum mare et
Jnferum excurrit diu solida. verum ubi longe
abit in duo cornua finditur, respicitque altero Si-
culum pelagus, altero Jonium: tota angusta et
59 alicubi multo quam unde coepit angustior. inte-
riora eius aliae aliaeque gentes, sinistram partem
Carni, et Veneti colunt Togatam Galliam: tum
Jtalici populi Picentes, Frentani, Dauni, Apuli,
Calabri, Sallentini. ad dextram sunt sub Alpibus

Ligures, sub Apennino Etruria; post Latium,
Volsci, Campania et super Lucaniam Bruttii.
urbium quae procul a mari habitantur opulen- 2 60
tissimae sunt ad sinistram Patavium Ántenoris,
Mutina et Bononia, Romanorum coloniae, ad
dextram Capua a Tuscis, et Roma quondam a
pastoribus condita, nunc si pro materia dicatur
alterum opus. at in oris proxima est a Tergeste 61
Concordia. interfluit Timavus novem capitibus
exsurgens, uno ostio emissus: dein *Natiso non
longe a mari ditem adtingit Aquileiam. ultra est 62
Altinum. superiora late occupat litora Padus.
namque ab imis radicibus *Vesuli montis exortus
parvis se primum e fontibus colligit, et aliqua-
tenus exilis ac macer, mox aliis amnibus adeo
augescit atque alitur, ut se per septem ad post-
remum ostia effundat. unum de eis magnum
Padum adpellant. inde tam citus prosilit, ut dis- 63
cussis fluctibus diu qualem emisit undam agat,
suumque etiam in mari alveum servet, donec
eum ex adverso litore Histriae eodem impetu
profluens Hister amnis excipiat. hac re per ea
loca navigantibus, qua utrimque amnes eunt, inter
marinas aquas dulcium haustus est. a Pado ad 64
Anconam transitur Ravenna, Ariminum, Pisaurum,
Fenestris colonia, flumen Metaurus atque Aesis.
et illa in angusto illorum duorum promunturiorum
ex diverso coëuntium inflexi cubiti imagine se-
dens, et ideo a Grais dicta Ancona, inter Gallicas
Jtalicasque gentes quasi terminus interest. haec 65

enim praegressos Piceni litora excipiunt: in quibus
Humana, Potentia, Clierna, Cypra urbes, castella
autem Firmum, Hadria, Truentinum: id ei fluvio
qui praeterit nomen est. ab eo Frentra villa.
maritima habent Aeterni fluminis ostia, urbes Bu-
cara et Jstonium: Dauni autem Trifernum amnem,
Claterniam, Lacrinum, Teanum oppida, montemque
2 66 Garganum. sinus est continuo Apulo litore in-
cinctus nomine Urias, modicus spatio pleraque
asper accessu, extra Sipontum aut ut Grai dixere
*Sipus, et flumen quod Canusium adtingens Au-
fidum adpellant, post Barium et Gnatia et Ennio
cive nobiles Rudiae, et iam in Calabria Brundi-
sium, Valetium, *Lupiae, Hydrus mons, tum
Sallentini campi et Sallentina litora et urbs graia
Callipolis.

67 Hucusque Hadria, hucusque Jtaliae latus al-
terum pertinet. frons eius in duo quidem se
cornua, sicut supra diximus, scindit: ceterum
mare quod inter utraque admisit tenuibus pro-
munturiis semel iterumque distinguens non uno
margine circumit, nec diffusum patensque sed
68 per sinus recipit. primus Tarentinus dicitur inter
promunturia Sallentinum et Lacinium, in eoque
sunt Tarentus, Metapontum, Heraclea, Croto,
Thurium: secundus Scyllaceus inter promunturia
Lacinium et Zephyrium, in quo est Petelia, Car-
cinus, Scyllaceum, Mystiae: tertius inter Zephy-
rium et Bruttium, Consentiam, Cauloniam, Lo-
crosque circumdat. in Bruttio sunt Columna

Rhegia, Rhegium, Scylla, *Taurianum et Me-
taurum.

Hinc in Tuscum mare flexus est et eiusdem 2 69
terrae latus alterum, Maticana, ionium Vibone,
Temisa, Clampetia, Blanda, Buxentium, Velia,
Palinurus olim Phrygii gubernatoris nunc loci
nomen, *Paestanus sinus, *Paestum oppidum,
Silerus amnis, Picentia, Petrae quas Sirenes ha-
bitarunt, Minervae promunturium, omnia Lucaniae
loca; sinus Puteolanus, Syrrentum, *Herculaneum, 70
Vesuvii montis adspectus, Pompei, Neapolis, Pu-
teoli, lacus Lucrinus et Avernus, Baiae, Mise-
num, id nunc loci aliquando Phrygii militis no-
men, Cumae, Liternum, Volturnus amnis, Vol-
turnum oppidum, amoena Campaniae litora; Si- 71
noessa, Liris, Minturnae, Formiae, Fundi, Tar-
racina, Circes domus aliquando Circeia, Antium,
Aphrodisium, Ardea, Laurentum, Ostia citra Ti-
berim in hoc latere sunt. ultra Pyrgi, Anio, Ca- 72
strum novum, Graviscae, Cosa, Telamon, Popu-
lonia, Cecina, Pisae, Etrusca et loca et nomina:
deinde Luna Ligurum et Tigulia et Genua et Sa-
batia et Albincaunum: tum Paulo et Varum flu-
mina utraque ab Alpibus delapsa, sed Varum quia
Jtaliam finit aliquanto notius. Alpes ipsae ab his 73
litoribus longe lateque diffusae, primo ad septen-
trionem magno gradu excurrunt: deinde ubi Ger-
maniam adtigerunt, verso inpetu in orientem ab-
eunt, diremptisque populis inmanibus, usque in
Thraciam penetrant.

2 74 Gallia Lemanno lacu et Cebennicis montibus
in duo latera divisa, atque altero Tuscum pelagus
adtingens altero oceanum, hic a Varo illic a Rheno
ad Pyrenaeum usque permittitur. pars Nostro mari
adposita (fuit aliquando Bracata nunc Narbonen-
sis) est magis culta et magis consita ideoque
75 etiam laetior. urbium quas habet opulentissimae
sunt Vasio Vocontiorum, Vienna Allobrogum,
Avennio Cavarum, Arecomicorum Nemausus, To-
losa Tectosagum, Secundanorum Arausio, Sexta-
norum Arelate, Septimanorum Beterrae. sed an-
testat omnibus Atacinorum Decimanorumque co-
lonia, unde olim his terris auxilium fuit, nunc
76 et nomen et decus est Martius Narbo. in lito-
ribus aliquot sunt cum aliquibus nominibus loca:
ceterum rarae urbes quia rari portus, et omnis
plaga austro atque africo exposita est. Nicaea
tangit Alpes, tangit oppidum Deciacum, tangit
77 Antipolis. deinde est Forum Juli, Octavianorum
colonia: tum post Atheuopolim et Olbiam et *Tau-
rion et Citharisten est Lacydon Massiliensium
portus, et in eo ipsa Massilia. haec a Phocaeis
oriunda et olim inter asperas posita, nunc ut pa-
catis ita dissimillimis tamen vicina gentibus, mi-
rum quam facile et tunc sedem alienam ceperit
78 et adhuc morem suum teneat. inter eum et Rho-
danum Maritima Avaticorum stagno adsidet, Fossa
Mariana partem eius amnis navigabili alveo ef-
fundit. alioquin litus ignobile est, lapideum ut
vocant, in quo Herculem contra Albiona et Ber-

gyon Neptuni liberos dimicantem cum tela defe-
cissent ab invocato Jove adiutum imbre lapidum
ferunt. credas pluisse, adeo multi passim et
late iacent.

Rhodanus non longe ab *Histri Rhenique fon- 2 79
tibus surgit: dein Lemanno lacu acceptus tenet
inpetum, seque per medium integer agens quantus
venit egreditur, et inde contra in occidentem ab-
latus aliquamdiu Gallias dirimit, post cursu in
meridiem abducto hac intrat, accessuque aliorum
amnium iam grandis et subinde grandior inter
Volcas et Cavaras emittitur. ultra sunt stagna 80
Volcarum, Ledum flumen, castellum Latara, Mesua
collis incinctus mari paene undique, ac nisi quod
angusto aggere continenti adnectitur insula. tum
ex Cebennis demissus Arausis iuxta Achathan,
secundum Beterras Orbis fluit. Atax ex Pyrenaeo 81
monte digressus, qua sui fontis aquis venit, exi-
guus vadusque est, et iam ingentis alioqui alvei
tenens nisi ubi Narbonem adtingit nusquam navi-
gabilis, sed cum hibernis intumuit imbribus usque
eo solitus insurgere ut se ipse non capiat. lacus
accipit eum Rubraesus nomine spatiosus admo-
dum, sed qua mare admittit tenuis aditu. ultra 82
est Leucata litoris nomen et Salsulae fons, non
dulcibus aquis defluens sed salsioribus etiam quam
marinae sunt: iuxta campus minuta harundine gra-
cilique perviridis, ceterum stagno subeunte sus-
pensus. id manifestat media pars eius quae ab-
scissa proximis velut insula natat, pellique se

2 83 atque adtrahi patitur. quin et ex his quae ad
imum perfossa sunt suffusum mare ostenditur.
unde grais nostrisque etiam auctoribus, verine
ignorantia an prudentibus etiam mendacii lubidine
visum est tradere posteris, in ea regione piscem
e terra penitus erui, qui ubi ex alto hucusque
penetravit per ea foramina ictu captantium inter-
84 fectus extrahitur. inde est ora Sordonum et parva
flumina Telis et Ticis, ubi adcrevere persaeva,
colonia Ruscino, vicus Eliberrae, magnae quon-
dam urbis et magnarum opum tenue vestigium.
tum inter Pyrenaei promunturia Portus Veneris est
sinu salso et Cervaria locus Galliae finis.
85 Pyrenaeus primo hinc in Britannicum procur-
rit oceanum; tum in terras fronte conversus Hi-
spaniam inrumpit, et minore parte eius ad dex-
teram exclusa trahit perpetua latera continuus,
donec per omnem provinciam longo limite in-
missus in ea litora quae occidenti sunt adversa
86 perveniat. ipsa Hispania nisi qua Gallias tangit
pelago undique incincta, et ubi illis adhaeret ma-
xime angusta paulatim se in Nostrum et oceanum
mare extendit, magisque et magis latior ad occi-
dentem abit ac fit ibi latissima, viris equis ferro
plumbo aere argento auroque etiam abundans, et
adeo fertilis ut sicubi ob penuriam aquarum effeta
ac sui dissimilis est, linum tamen aut spartum
87 alat. tribus autem est distincta nominibus, pars-
que eius Tarraconensis, pars Baetica, pars Lusi-
tania vocatur. Tarraconensis altero capite Gallias

altero Baeticam Lusitaniamque contingens mari
latera obicit Nostro qua meridiem, qua septen-
trionem spectat oceano. illas fluvius Anas sepa-
rat, et ideo Baetica maria utraque prospicit, ad
occidentem Atlanticum, ad meridiem Nostrum.
Lusitania oceano tantummodo obiecta est, sed
latere ad septentriones, fronte ad occasum.
Urbium de mediterraneis in Tarraconensi cla- 2 88
rissimae fuerunt Palantia et Numantia, nunc est
Caesaraugusta; in Lusitania Emerita, in Baetica
Hastigi, Hispal, Corduba. at si litora legas, a 89
Cervaria proxima est rupes quae in altum Pyre-
naeum extrudit, dein Ticis flumen ad Rhodam,
Clodianum ad Emporias,. tum mons Jovis, cuius
partem occidenti adversam, eminentia cautium
quae inter exigua spatia ut gradus subinde con-
surgunt, Scalas Hannibalis adpellant. inde ad 90
Tarraconem parva sunt oppida Blande, Luro, Bae-
tulo, Barcino, Subur, Tolobi; parva flumina Bae-
tulo iuxta Jovis montem, Rubricatum in Barci-
nonis litore, inter Subur et Tolobin Maius. Tar-
raco urbs est in his oris maritimarum opulen-
tissima: Tulcis eam modicus amnis, super ingens
Jberus *Dertosam adtingit. inde se in terras pe- 91
lagus insinuat, et primum magno inpetu admis-
sum mox in duos sinus promunturio quod Fer-
rariam vocant finditur. prior *Sucronensis di- 92
citur, maiorque ac magno satis ore pelagus ac-
cipiens, et quo magis penetratur angustior, So-
robin et Turiam et Sucronem non magna excipit

flumina, urbes complexus et alias quidem, sed
notissimas Valentiam, et Saguntum illam fide et
2 93 aerumnis inclitam. sequens Ilicitanus Allonem
habet et Lucentiam et unde ei nomen est Ilicem.
hic iam terrae magis in altum eunt, latioremque
94 quam fuerat Hispaniam faciunt. verum ab his
quae dicta sunt ad principia Baeticae praeter
Carthaginem quam dux Poenorum Hasdrubal con-
didit nihil referendum est. in illis oris ignobilia
sunt oppida et quorum mentio tantum ad ordinem
pertinet, Urgi in sinu quem Urgitanum vocant,
extra Aderas, Velex, Maenoba, Malaca, Salduba,
95 Laccipito, Barbesul. aperit deinde angustissimum
pelagus, et proxima inter se Europae atque Afri-
cae litora montes efficiunt, ut initio diximus Co-
lumnae Herculis, Abila et Calpes, uterque quidem
sed Calpes magis et paene totus in mare promi-
nens. is mirum in modum concavus, ab ea parte
qua spectat occasum medium fere latus aperit,
atque inde ingressis totus admodum pervius prope
96 quantum patet specus; et sinus ultra est in eoque
Carteia, ut quidam putant aliquando Tartessos,
et quam transvecti ex Africa Phoenices habitant
atque unde nos sumus Tingentera. tum Mellaria
et Bello et Baesippo usque ad Junonis promun-
turium oram freti occupat. illud iam in occiden-
tem et oceanum obliquo iugo excurrens, atque
ei quod in Africa Ampelusiam esse dixeramus
adversum, qua nostra maria sunt finit Europen.

Gades insula quae egressis fretum obvia est 2 97
admonet ante reliquas dicere quam in oceani litora terrarumque circuitum, ut initio promisimus, oratio excedat. paucae sunt in Maeotide, inde enim videtur commodissimum incipere; neque omnes tamen incoluntur, nam ne pabula quidem large ferunt. hac re habitantibus caro magnorum piscium sole siccata et in pollinem usque contusa pro farre est. paucae et in Ponto, Leuce Borysthenis ostio 98
obiecta, parva admodum, et quod ibi Achilles situs est Achillea cognomine. non longe a Colis Aria quae Marti consecrata, ut fabulis traditur, tulit aves cum summa clade advenientium pennas quasi tela iaculatas. sex sunt inter Histri ostia: ex his Peuce notissima et maxima. Cynias, Mariandynorum finibus proxima, urbem habet, quam quia Bithyni incolunt Bithynida adpellant.

Contra Thracium Bosphorum duae parvae par- 99
voque distantes spatio et aliquando creditae dictaeque concurrere et Cyanitae vocantur et Symplegades. in Propontide tantum Proconnesos habitatur. extra Hellespontum earum quae Asiaticis regioni- 100
bus adiacent clarissimae sunt Tenedos Sigeis adversa litoribus, et quo dicentur ordine ad promunturium Tauri montis expositae quas quidam dici putavere Macaron, sive quod fortunati admodum caeli solique sunt, sive quod eas suo suorumque regno Macar occupaverat; in Troade Les- 101
bos et in ea quinque olim oppida Antissa, Pyrrha, Eresos, Methymna, Mitylene, in Ionia Chios et

Samos, in Caria Coos, in Lycia Rhodos. in illis
singulae sunt iisdem nominibus urbes, in Rhodo
tres quondam erant Lindos, Camiros, Jlisos.
2 102 Quae contra Tauri promunturium inportune
navigantibus obiacent Chelidoniae nominantur. in
sinu quem maximum Asia recepit prope media
Cypros, ad ortum occasumque se inmittens, recto
iugo inter Ciliciam Syriasque porrigitur, ingens,
ut quae aliquando novem regna ceperit et nunc
aliquot urbes ferat, quarum clarissimae Salamis,
Paphos et quo primum ex mari Venerem egressam
103 accolae adfirmant Palaepaphos. Parabos in Phoe-
nice est parva et quantum patet tota oppidum,
frequens tamen, quia etiam super aliena tecta se-
dem ponere licet. parva et Canopos Nili ostio
quod Canopicum vocant obvia est. Menelai gu-
bernator Canopus ibi forte moriens nomen insu-
104 lae, illa ostio dedit. Pharos nunc Alexandriae
ponte coniungitur, olim, ut Homerico carmine
proditum est, ab eisdem oris cursu diei totius
abducta, et si ita res fuit, videri potest consectan-
tibus in tantum mutatae causas Nilum praebuisse,
dum limum subinde et praecipue cum exundaret
litori adnectens auget terras, spatiumque auge-
105 scentium in vicina vada promovet. in Africa
contra maiorem Syrtim Euteletos, contra minoris
promunturia Menis et Cercina, contra Carthaginis
sinum Chyarae, Tylae et Aegatae Romana clade
memorabiles.

Plures Europae litoribus adpositae sunt: in 2 106
Aegaeo mari prope Thraciam Thasos, Jmbros,
Samothrace, Scandile, Polyaegos, Sciathos, Ha-
lonnesos, et quam aliquando omnibus qui mares
erant caesis tantum feminae tenuisse dicuntur
Atho monti Lemnos adversa. Pagasaeus sinus
Scyron prospicit, Sicynysson amplectitur. Euboea 107
ad meridiem promunturium Geraeston et Caphe-
rean, ad septentrionem Cauneum extrudit, et nus-
quam lata duum milium spatium habet ubi artis-
sima est, ceterum longa totique Boeotiae adposita
angusto freto distat a litore. Euripon vocant, ra- 108
pidum mare, et alterno cursu septiens die ac
septiens nocte fluctibus in vicem versis adeo in-
modice fluens, ut ventos etiam ac plena ventis
navigia frustretur. aliquot in ea sunt oppida
Styra, *Eretria, Pyrrha, Nesos, Oechalia, verum
opulentissimae Carystos et Chalcis. in Atthide 109
Helene est nota stupro Helenae, et Salamis ex-
cidio classis persicae notior: circa Peloponneson
etiam nunc in Aegaeo Pityussa et Aegina Epi-
daurico litori proxima, Troezenio Calaura inter
ignobiles alias leto Demosthenis nobilis: in *Myr- 110
too Cythera contra Malean, Oenussa et Tegea-
nysa contra Acritam: in Jonio Prosteria, Cephal-
lania, Neritos, Same, Zacynthos, Dulichium et
inter non ignobiles Ulixis nomine Jthaca maxime
inlustris: in Epiro Echinades et olim Plotae nunc
Strophades: contra Ambracium sinum Leucadia,
et vicina Hadriatico mari Corcyra. hae Thracum

2 111 Graiorumque terris obiacent. at interius Melos, Olearos, Aegilia, Cothon, Jos, Thyatira, Gyaros, Hippuris, Dionysia, Cyanos, Chalcis, Jcaria, Pinara, *Nisyros, Lebenthos, Caminis, Asyme. hae quia dispersae sunt Sporades, ab eis Sicinos, *Siphnos, Seriphos, *Rhenea, Paros, Mycon, Syros, Tenos, Naxos, Delos, Andros quia in orbem iacent Cyclades dictae.

112 Super eas iam in medio mari ingens et centum quondam urbibus habitata Crete ad orientem promunturium Samonium ad occidentem Calu metopon iumittit, nisi maior esset, Cypri similis, multis famigerata fabulis, adventu Europae, Pasiphaës et Ariadnae amoribus, Minotauri feritate fatoque, Daedali operibus et fuga, *Tali statione atque morte, maxime tamen eo quod ibi sepulti Jovis paene clarum vestigium, sepulcrum cui nomen eius insculptum esse adcolae ostendunt.

113 urbium notissimae Gnossos, Gortyna, Lyctos, Lycastos, Olopyxos, Pherapnae, Cydonea, Moratusa, Dictynna. inter colles quod ibi nutritum Jovem accepimus fama Jdaei montis excellit.

114 iuxta est Astycla, Naumachos, Zephyre, Gryse, Gaudos et quas Musagorus numero tres uno tamen vocabulo adpellant, atque, unde *Carpathio mari cognomen est *Carpathos. in Hadria Apsoros, Dyscelados, Absyrtis, Jssa, Titana, Hydria, Electrides, nigra Corcyra, Linguarum, Diomedia, Aestria, Asine, atque ut Alexandriae ita Brundisio adiacens Pharos.

Sicilia, aliquando ut ferunt continens et agro 2 115*
Bruttio adnexa, post freto maris Siculi abscissa
est. id angustum et anceps alterno cursu modo
in Tuscum modo in Jonium pelagus perfluit, atrox
saevum et Scyllae Charybdisque saevis nominibus
inclitum. Scylla saxum est, Charybdis mare,
utrumque noxium adpulsis. ipsa ingens et tribus
promunturiis in diversa procurrens graecae litterae
imaginem quae delta dicitur efficit. Pachynum 116
vocatur quod Graeciam spectat, Lilybaeum quod
in Africam, Pelorias quod in Jtaliam vergens
Scyllae adversum est. causa nominis Pelorus gu-
bernator ab Hannibale ibidem conditus, quem idem
vir profugus ex Africa, et per ea loca Syriam pe-
tens, quia procul intuenti videbantur continua
esse litora et non pervium pelagus, proditum se
arbitratus occiderat. ab eo ad Pachynum ora 117
quae extenditur Jonium mare adtingens haec fert
inlustria: Messanam, Tauromenium, Catinam, Me-
garida, Syracusas et in his mirabilem Arethusam.
fons est in quo visuntur iacta in Alpheum amnem
ut diximus Peloponnesiaco litori infusum: unde
ille creditur non se consociare pelago, sed subter
maria terrasque depressus huc agere alveum atque
hic se rursus extollere. inter Pachynum et Li- 118
lybaeum Agragas est et Heraclea et Thermae:
inter Lilybaeum et Pelorida Panhormus et Hi-
mera: interius vero Leontini et Centuripinum et
Hybla aliaeque complures: famam habet ob Ce-
reris templum Henna praecipuam. montium Eryx 119

maxime memoratus ob delubrum Veneris ab Aenea
conditum, et Aetna quod Cyclopas olim tulit, nunc
adsiduis ignibus flagrat. de amnibus Himera re-
ferendus, quia in media admodum ortus in di-
versa decurrit, scindensque eam utrimque alio ore
in Libycum alio in Tuscum mare devenit.
2 120 Circa Siciliam in Siculo freto est Eae, quam
Calypso habitasse dicitur, Africam versus Caulos,
Melita, Cossura, propius Jtaliam Galata, et illae
septem quas Aeoli adpellant Osteodes, Lipara,
Heraclea, Didyma, Phoenicusa, ac sicut Aetna
121 perpetuo flagrat igne Hiera et Stroncyle. sed Pi-
thecusa, Leucothea, Aenaria, Sidonia, Capreae,
Corcytha, Pontiae, Pandateria, Sinonia, Parmaria
122 Jtalico lateri citra Tiberina ostia iacent. ultra
aliquot sunt parvae Dianium, Jgilium, Carbania,
Urgo, Jlva, Capraria, duae grandes fretoque di-
visae Corsica et Sardinia. quarum Corsica litori
propior, inter latera tenuis et longa, praeterquam
ubi Aperta et Mariana coloniae sunt a barbaris
123 colitur: Sardinia Africum pelagus adtingens, nisi
quod in occidentem quam in orientem angustius
spectat, par et quadrata undique et nusquam non
aliquanto spatiosior quam ubi longissima est Cor-
sica, ceterum fertilis et soli quam caeli melioris,
atque ut fecunda ita paene pestilens. in ea po-
pulorum antiquissimi sunt Jlienses, urbium anti-
quissimae Cararis et Sulci.
124 At in Gallia quas referre conveniat solae sunt
Stoechades ab ora Ligurum ad Massiliam usque

dispersae. Baliares in Hispania contra Tarraconensia
litora sitae non longe inter se distant, et
ex spatio sui cognominibus acceptis maiores minoresque
perhibentur. castella sunt in minoribus
Samo et Mago, in maioribus Parma et Pollentia
coloniae.

Ebusos e regione promunturii quod in Sucro- 2 125
nensi sinu Ferrariam vocant eodem nomine urbem
habet, frumentis tantum non fecunda at alia largior,
et omnium animalium quae nocent adeo expers,
ut ne ea quidem quae de agrestibus mitia
sunt aut generet aut si invecta sunt sustineat.
contra est Colubraria cuius meminisse succurrit, 126
quod cum scateat multo ac malefico genere serpentium
et sit ideo inhabitabilis, tamen ingressis
eam intra id spatium quod Ebusitana humo circumsignaverunt
sine pernicie et rata est, iisdem
illis serpentibus qui alioqui solent obvios adpetere
adspectum eius pulveris, aliud velut virus,
procul et cum pavore fugientibus.

POMPONII MELAE DE CHOROGRAPHIA
LIBER SECVNDVS EXPLICIT.
INCIPIT TERTIVS.

3 1 Dicta est ora Nostri maris, dictae insulae quas
amplectitur. restat ille circuitus quem ut initio
diximus cingit oceanus. ingens infinitumque pe-
lagus et magnis aestibus concitum, ita enim motus
eius appellant, modo inundat campos modo late
nudat ac refugit, non alios aliosque in vicem
neque alternis accessibus nunc in hos nunc in
illos toto impetu versum, sed ubi in omnia litora,
quamvis diversa sint, terrarum insularumque ex
medio pariter effusum est, rursus ab illis colli-
gitur in medium et in semet ipsum redit, tanta
vi semper inmissum ut vasta etiam flumina retro
agat, et aut terrestria deprehendat animalia aut
2 marina destituat. neque adhuc satis cognitum
est anhelitune id suo mundus efficiat, retractam-
que cum spiritu regerat undam undique, si, ut
doctioribus placet, unum animal est, an sint de-
pressi aliqui specus quo reciprocata maria resi-
dant, atque unde se rursus exuberantia adtollant,
an luna causas tantis meatibus praebeat. ad ortus
certe eius occasusque variantur neque eodem ad-
sidue tempore, sed ut illa surgit ac demergitur
ita recedere atque adventare comperimus.

Hinc egressos sequentesque ea quae exeuntibus 3 3
dextra sunt aequor Atlanticum et ora Baeticae
frontis excipit, quae nisi quod semel iterumque
paululum in semet abducitur usque ad fluvium
Anam paene recta est. Turduli et Bastuli habi- 4
tant. in proximo sinu portus est quem Gadita-
num, et lucus quem Oleastrum adpellant, tum
castellum Ebora in litore et procul a litore Hasta
colonia. extra Junonis ara templumque est, in
ipso mari monumentum Caepionis scopulo magis
quam insulae inpositum. Baetis ex Tarraconensi 5
regione demissus per hanc fere mediam diu sicut
nascitur uno amne decurrit, post ubi non longe
a mari grandem lacum fecit quasi ex novo fonte
geminus exoritur, quantusque simplici alveo ve-
nerat tantus singulis effluit. tum sinus alter usque
ad finem provinciae inflectitur, eumque parva
oppida Olintigi, Onolappa contingunt.
At Lusitania trans Anam, qua mare Atlanti- 6
cum spectat, primum ingenti inpetu in altum abit,
dein resistit ac se magis etiam quam Baetica ab-
ducit. qua prominet bis in semet recepto mari 7
in tria promunturia dispergitur: Anae proximum,
quia lata sede procurrens paulatim se ac sua la-
tera fastigat, Cuneus ager dicitur, sequens Sacrum
vocant, Magnum quod ulterius est. in Cuneo
sunt Myrtili, Balio, Ossonoba, in Sacro Lattobrigal
et Portus Hannibalis, in Magno Ebora. sinus in- 8
tersunt: et est in proximo Salacia, in altero Uli-
sippo et Tagi ostium, amnis gemmas aurumque

generantis. ab his promunturiis in illam partem
quae recessit ingens flexus aperitur, in eoque
sunt Turduli veteres Turdulorumque oppida, amnes
autem Munda in medium fere ultimi promunturii
latus effluens, et radices eiusdem adluens Durius.
3 9 frons illa aliquamdiu rectam ripam habet: dein
modico flexu accepto mox paululum eminet: tum
reducta iterum iterumque recto margine iacens
ad promunturium quod Celticum vocamus exten-
10 ditur. totam Celtici colunt, sed a Durio ad flexum
Grovii, fluuntque per eos Avo, Celadus, Nebis,
Minius et cui oblivionis cognomen est Millia.
flexus ipse Lambriacam urbem amplexus recipit
11 fluvios Laeros et Ullam. partem quae prominet
Praesamarchi habent, perque eos Tamaris et Sars
flumina non longe orta decurrunt, Tamaris secun-
dum Ebora portum, Sars iuxta turrem Augusti
titulo memorabilem. cetera super Tamarici Nerique
incolunt in eo tractu ultimi. hactenus enim ad
12 occidentem versa litora pertinent. deinde ad se-
ptentriones toto latere terra convertitur a Celtico
promunturio ad Scythicum usque. perpetua eius
ora, nisi ubi modici recessus ac parva promun-
13 turia sunt, ad Cantabros paene recta est. in ea
primum Artabri sunt etiamnum Celticae gentis,
deinde Astyres. in Artabris sinus ore angusto
admissum mare non angusto ambitu excipiens
Adrobricam urbem et quattuor amnium ostia in-
cingit: duo etiam inter accolentes ignobilia sunt,
per alia Ducanaris exit et Libyca. in Astyrum

litore Noeca est oppidum, et tres arae quas Se-
stianas vocant in paeneinsula sedent et sunt Au-
gusti nomine sacrae illustrantque terras ante igno-
biles. at ab eo flumine quod Saliam vocant inci- 3 14
piunt orae paulatim recedere, et latae adhuc Hi-
spaniae magis magisque spatia contrahere, usque
adeo semet et terras angustantes, ut earum spa-
tium inter duo maria dimidio minus sit qua Gal-
liam tangunt quam ubi ad occidentem litus expor-
rigunt. tractum Cantabri et Vardulli tenent: Can- 15
tabrorum aliquot populi amnesque sunt sed quo-
rum nomina nostro ore concipi nequeant. per
eosdem et Salaenos Saunium, per Avariginos et
Orgenomesquos Namnasa descendit, et Devales
Tritino Bellunte cingit, et Deciuin Aturia Sonans
Sauso et Magrada. Vardulli una gens hinc ad
Pyrenaei iugi promunturium pertinens claudit Hi-
spanias.

Sequitur Galliae latus alterum, cuius ora primo 16
nihil progressa in altum mox tantumdem paene in
pelagus excedens quantum retro Hispania absces-
serat, Cantabricis fit adversa terris, et grandi cir-
cuitu adflexa ad occidentem litus advertit. tunc
ad septentriones conversa iterum longo rectoque
tractu ad ripas Rheni amnis expanditur. terra 17
est frumenti praecipue ac pabuli ferax et amoena
lucis inmanibus. quicquid ex satis frigoris inpa-
tiens est aegre nec ubique alit, salubris, et noxio
genere animalium minime frequens. gentes su- 18
perbae superstitiosae aliquando etiam inmanes

adeo ut hominem optimam et gratissimam diis
victimam crederent. manent vestigia feritatis iam
abolitae, atque ut ab ultimis caedibus temperant,
ita nihilominus, ubi devotos altaribus admovere,
delibant. habent tamen et facundiam suam magi-
3 19 strosque sapientiae druidas. hi terrae mundique
magnitudinem et formam, motus caeli ac siderum,
et quid dii velint scire profitentur. docent multa
nobilissimos gentis clam et diu, vicenis annis,
aut in specu aut in abditis saltibus. unum ex
his quae praecipiunt in vulgus effluxit, videlicet
ut forent ad bella meliores, aeternas esse animas
vitamque alteram ad manes. itaque cum mortuis
cremant ac defodiunt apta viventibus. olim ne-
gotiorum ratio etiam et exactio crediti deferebatur
ad inferos, erantque qui se in rogos suorum velut
20 una victuri libenter inmitterent. regio quam in-
colunt omnis Comata Gallia. populorum tria
summa nomina sunt, terminanturque fluviis ingen-
tibus. namque a Pyrenaeo ad Garunnam Aqui-
tani, ab eo ad Sequanam Celtae, inde ad Rhenum
pertinent Belgae. Aquitanorum clarissimi sunt
Ausci, Celtarum Haedui, Belgarum Treveri, ur-
besque opulentissimae in Treveris Augusta, in
Haeduis Augustodunum, in Auscis Eliumberrum.

21 Garunna ex Pyrenaeo monte delapsus, nisi
cum hiberno imbre aut solutis nivibus intumuit,
diu vadosus et vix navigabilis fertur. at ubi ob-
vius oceani exaestuantis accessibus adauctus est,
iisdemque retro remeantibus suas illiusque aquas

agit, aliquantum plenior, et quanto magis procedit
eo latior fit, ad postremum magni freti similis;
nec maiora tantum navigia tolerat, verum more
etiam pelagi saevientis exsurgens iactat navigantes
atrociter, utique si alio ventus alio unda praeci-
pitat. in eo est insula Antros nomine quam pen- 3 22
dere et adtolli aquis increscentibus ideo incolae
existimant, quia cum videntur editiora quis ob-
iacet, ubi se fluctus inplevit illa operit, haec ut
prius tantum ambitur, et quod ea quibus ante
ripae collesque ne cernerentur obstiterant, tunc
velut ex loco superiore perspicua sunt. a Ga- 23
runnae exitu latus illud incipit terrae procurrentis
in pelagus et ora Cantabricis adversa litoribus,
*aliis populis media eius habitantibus, ab Santo-
nis ad Ossimos usque deflexa. ab illis enim ite-
rum ad septentriones frons litorum respicit, per-
tinetque ad ultimos Gallicarum gentium Morinos,
nec portu quem Gesoriacum vocant quidquam
notius habet.

Rhenus Alpibus decidens prope a capite duos 24
lacus efficit Venetum et Acronum. mox diu so-
lidus et certo alveo lapsus haud procul a mari
huc et illuc dispergitur, sed ad sinistram amnis
etiamnum et donec effluat Rhenus, ad dextram
primo angustus et sui similis, post ripis longe
ac late recedentibus iam non amnis sed ingens
lacus ubi campos implevit Flevo dicitur, eius-
demque nominis insulam amplexus fit iterum ar-
tior iterumque fluvius emittitur.

3 25 Germania hinc ripis eius usque ad Alpes, a
meridie ipsis Alpibus, ab oriente Sarmaticarum
confinio gentium, qua septentrionem spectat ocea-
26 nico litore obducta est. qui habitant inmanes
sunt animis atque corporibus, et ad insitam feri-
tatem vaste utraque exercent, bellando animos,
corpora ad consuetudinem laborum maxime fri-
goris. nudi agunt antequam puberes sint, et lon-
gissima apud eos pueritia est. viri sagis velantur
27 aut libris arborum, quamvis saeva hieme. nandi
non patientia tantum illis, studium etiam est.
bella cum finitimis gerunt, causas eorum ex libi-
dine arcessunt, neque inperitandi prolatandique
quae possident, nam ne illa quidem enixe colunt,
28 sed ut circa ipsos quae iacent vasta sint. ius in
viribus habent, adeo ut ne latrocinii quidem pu-
deat, tantum hospitibus boni, mitesque suppli-
cibus. victu ita asperi incultique ut cruda etiam
carne vescantur aut recenti, aut cum rigentem in
ipsis pecudum ferarumque coriis, manibus pedi-
29 busque subigendo renovarunt. terra ipsa multis
inpedita fluminibus, multis montibus aspera et
magna ex parte silvis ac paludibus invia. palu-
dum Suesia, Metia et Melsyagum maximae, sil-
varum Hercynia et aliquot sunt quae nomen ha-
bent, sed illa dierum sexaginta iter occupans, ut
30 maior aliis ita et notior. montium altissimi Tau-
nus et Retico, nisi quorum nomina vix est eloqui
ore romano. amnium in alias gentes exeuntium
Danubius et Rhodanus, in Rhenum Moenis et

Lupia, in oceanum Amissis, Visurgis et Albis cla-
rissimi. super Albim Codanus ingens sinus magnis 3 31
parvisque insulis refertus est. hac re mare quod
gremio litorum accipitur nusquam late patet nec
usquam mari simile, verum aquis passim inter-
fluentibus ac saepe transgressis vagum atque dif-
fusum facie amnium spargitur: qua litora adtingit,
ripis *contentum insularum non longe distantibus
et ubique paene tantumdem, it angustum et par
freto, curvansque se subinde longo supercilio in-
flexum est. in eo sunt Cimbri et Teutoni, ultra 32
ultimi Germaniae Hermiones.

Sarmatia intus quam ad mare latior, ab his 33
quae secuntur Vistula amne discreta, qua retro
abit usque ad Histrum flumen inmittitur. gens
habitu armisque Parthicae proxima, verum ut caeli
asperioris ita ingenii. non se urbibus tenent et 34
ne statis quidem sedibus. ut invitavere pabula,
ut cedens et sequens hostis exegit, ita res opes-
que secum trahens semper castra habitant; bella-
trix, libera, indomita, et usque eo inmanis atque
atrox ut feminae etiam bella cum viris ineant,
atque ut habiles sint, natis statim dextra aduritur
mamma, inde expedita in ictus manus quae ex-
eritur, virile fit pectus. arcus tendere, equitare, 35
venari, puellaria pensa sunt, ferire hostem adul-
tarum stipendium est, adeo ut non percussisse
pro flagitio habeatur, sitque eis poenae virginitas.

Jnde Asiae confinia nisi ubi perpetuae hiemes 36
sedent et intolerabilis rigor. Scythici populi in-

colunt, fere omnes et in unum Belcae adpellati.
in Asiatico litore primi Hyperborei super aquilo-
nem Riphaeosque montes sub ipso siderum car-
dine iacent; ubi sol non cotidie ut nobis sed
primum verno aequinoctio exortus autumnali de-
mum occidit; ideo sex mensibus dies et totidem
3 37 aliis nox usque continua est. terra angusta aprica
per se fertilis. cultores iustissimi et diutius
quam ulli mortalium et beatius vivunt. quippe
festo semper otio laeti non bella novere non
iurgia, sacris operati maxime Apollinis, quorum
primitias Delon misisse initio per virgines suas,
deinde per populos subinde tradentes ulterioribus,
moremque eum diu et donec vitio gentium teme-
ratus est servasse referuntur. habitant lucos sil-
vasque, et ubi eos vivendi satietas magis quam
taedium cepit, hilares redimiti sertis semet ipsi
in pelagus ex certa rupe praecipites dant. id eis
funus eximium est.

38 Mare Caspium ut angusto ita longo etiam
freto primum terras quasi fluvius inrumpit, atque
ubi recto alveo influxit in tres sinus diffunditur;
contra os ipsum in Hyrcanium, ad sinistram in
Scythicum, ad dextram in eum quem propric et
totius nomine Caspium adpellant: omne atrox
saevum sine portibus, procellis undique exposi-
tum, ac belvis magis quam cetera refertum et
ideo minus navigabile. ad introëuntium dextram
39 Scythae Nomades freti litoribus insident. intus
sunt ad Caspium sinum Caspii et Amazones sed

quas Sauromatidas adpellant, ad Hyrcanium Albani et Mochi et Hyrcani, in Scythico Amerdi et Pestici et iam ad fretum Debrices. multi in eo sinu magni parvique amnes fluunt, sed qui famam habent; ex Ceraunis montibus uno alveo descendit [Albanus], duobus exit in Caspium Araxes Tauri latere demissus. quoad campos Armeniae secat, 3 40
labitur placidus et silens, neque in utram partem eat, quamquam intucaris, manifestus: cum in asperiora devenit hinc atque illinc rupibus pressus, et quanto angustior tanto magis pernix frangit se subinde ad opposita cautium, atque ob id ingenti cum murmure sonansque devolvitur, adeo citus ut qua ex praecipiti in subiecta casurus est non declinet statim undam, sed ultra quam canalem habet evehat, plus iugeris spatio sublimis et aquis pendentibus semet ipse sine alveo ferens: deinde ubi incurvus arcuatoque amne descendit fit tranquillus, iterumque per campos tacitus et vix fluens in id litus elabitur.

Cyrus et Cambyses ex radicibus Coraxici 41
montis vicinis fontibus editi in diversa abeunt, perque Hiberas et Hyrcanos diu et multum distantibus alveis defluunt, post non longe a mari eodem lacu accepti in Hyrcanium sinum uno ore perveniunt. Jaxartes et per deserta Scythiae Oxos 42
ex Surdianorum regionibus in Scythicum exeunt, ille suo fonte grandis, hic incursu aliorum grandior, et aliquamdiu ad occasum ab oriente occurrens iuxta Dahas primum inflectitur, cursuque

ad septentrionem converso inter Amardos et Pae-
3 43 sicas os aperit. silvae alia quoque dira animalia
verum et tigres ferunt utique Hyrcaniae, saevum
ferarum genus et usque eo pernix, ut illis longe
quoque praegressum equitem consequi nec tantum
semel sed aliquotiens etiam cursu unde coeperit
subinde repetito solitum et facile sit. causa ex
eo est, quod ubi ille interceptos earum catulos
citus coepit avehere, et rabiem adpropinquantium
astu frustraturus unum de pluribus omisit, hae
proiectum excipiunt et ad cubilia sua referunt,
rursumque et saepius remeant atque idem efficiunt,
donec ad frequentiora quam adire audeant pro-
fugus raptor evadat.
44 Ultra Caspium sinum quidnam esset ambiguum
aliquamdiu fuit, idemne oceanus an tellus infesta
45 frigoribus sine ambitu ac sine fine proiecta. sed
praeter physicos Homerumque, qui universum
orbem mari circumfusum esse dixerunt, Cornelius
Nepos ut recentior, auctoritate sic certior; testem
autem rei Quintum Metellum Celerem adicit, eum-
que ita rettulisse commemorat: cum Galliae pro
consule praeesset, Jndos quosdam a rege Boto-
rum dono sibi datos; unde in eas terras devenis-
sent requirendo cognosse, vi tempestatum ex Jn-
dicis aequoribus abreptos, emensosque quae inter-
erant, tandem in Germaniae litora exisse. restat
ergo pelagus, sed reliqua lateris eiusdem assiduo
gelu durantur et ideo deserta sunt.

His oris quas angulo Baeticae adhuc usque 3 46
perstrinximus multae ignobiles insulae et sine no-
minibus etiam adiacent, sed earum quas praeterire
non libeat Gades fretum adtingit, eaque angusto
spatio et veluti flumine a continenti abscissa qua
terris propior est paene rectam ripam agit, qua
oceanum spectat duobus promunturiis evecta in
altum, medium litus abducit, et fert in altero
cornu eiusdem nominis urbem opulentam, in altero
templum Aegyptii Herculis, conditoribus, religione,
vetustate, opibus inlustre. Tyrii constituere: cur
sanctum sit ossa eius ibi sita efficiunt: annorum
quis manet ab Jliaca tempestate principia sunt:
opes tempus aluit. in Lusitania Erythria est quam 47
Geryone habitatam accepimus, aliaeque sine certis
nominibus, adeo agri fertiles, ut cum semel sata
frumenta sint, subinde recidivis seminibus sege-
tem novantibus, septem minime, interdum plures
etiam messes ferant. in Celticis aliquot sunt,
quas quia plumbo abundant uno omnes nomine
Cassiteridas adpellant. Sena in Britannico mari 48
Ossismicis adversa litoribus, Gallici numinis ora-
culo insignis est, cuius antistites perpetua virgi-
nitate sanctae numero novem esse traduntur: Gal-
lizenas vocant, putantque ingeniis singularibus
praeditas maria ac ventos concitare carminibus,
seque in quae velint animalia vertere, sanare
quae apud alios insanabilia sunt, scire ventura et
praedicare, sed nonnisi deditas navigantibus, et
in id tantum ut se consulerent profectis.

3 49 Britannia qualis sit qualesque progeneret mox
certiora et magis explorata dicentur. quippe tamdiu
clausam aperit ecce principum maximus, nec in-
domitarum modo ante se verum ignotarum quoque
gentium victor, propriarum rerum fidem ut bello
50 affectavit, ita triumpho declaraturus portat. cete-
rum ut adhuc habuimus inter septentrionem occi-
dentemque proiecta grandi angulo Rheni ostia pro-
spicit, dein obliqua retro latera abstrahit, altero
Galliam altero Germaniam spectans, tum rursus
perpetuo margine directi litoris ab tergore ab-
ducta iterum se in diversos angulos cuneat tri-
quetra et Siciliae maxime similis, plana, ingens,
fecunda, verum iis quae pecora quam homines
51 benignius alant. fert nemora saltusque, ac prae-
grandia flumina, alternis motibus modo in pelagus
modo retro fluentia et quaedam gemmas margari-
tasque generantia. fert populos regesque popu-
lorum: sed sunt inculti omnes, atque ut longius
a continenti absunt ita magis aliarum opum ignari,
tantum pecore ac finibus dites, incertum ob de-
52 corem an quid aliud vitro corpora infecti. causas
tamen bellorum et bella contrahunt ac se frequenter
invicem infestant, maxime imperitandi cupidine stu-
dioque ea prolatandi quae possident. dimicant non
equitatu modo aut pedite, verum et bigis et cur-
ribus gallice armati: covinnos vocant: quorum fal-
catis axibus utuntur.
53 Super Britanniam Juverna est paene par spatio,
sed utrimque aequali tractu litorum oblonga: caeli

ad maturanda semina iniqui, verum adeo luxuriosa
herbis non laetis modo sed etiam dulcibus, ut se
exigua parte diei pecora impleant, et nisi pabulo
prohibeantur, diutius pasta dissiliant. cultores
eius inconditi sunt et omnium virtutum ignari
magis quam aliae gentes, pietatis admodum ex-
pertes. triginta sunt Orcades angustis inter se 3 54
diductae spatiis, septem Haemodae contra Ger-
maniam vectae. in illo sinu quem Codanum dixi-
mus ex iis Codanovia, quam adhuc Teutoni tenent,
ut fecunditate alias ita magnitudine antestat. quae 55
Sarmatis adversa sunt ob alternos accessus recur-
susque pelagi, et quod spatia quìs distant modo
operiuntur undis modo nuda sunt, alias insulae
videntur alias una et continens terra. in his esse 56
Oeneas, qui ovis avium palustrium et avenis tan-
tum alantur, esse equinis pedibus Hippopodas et
Sannalos quibus magnae aures et ad ambiendum
corpus omne patulae nudis alioquin pro veste
sint, praeterquam quod fabulis traditur, auctores
etiam quos sequi non pigeat invenio.

Thyle Belgarum litori adposita est, grais et 57
nostris celebrata carminibus. in ea, quod ibi sol
longe occasurus exsurgit, breves utique noctes
sunt, sed per hiemen sicut alibi obscurae, aestate
lucidae, quod per id tempus iam se altius eve-
hens, quamquam ipse non cernatur, vicino tamen
splendore proxima inlustrat, per solstitium vero
nullae, quod tum iam manifestior non fulgorem
modo sed sui quoque partem maximam ostentat.

3 58 Talge in Caspio mari sine cultu fertilis, omni
fruge ac fructibus abundans: sed vicini populi
quae gignuntur adtingere nefas et pro sacrilegio
habent, diis parata existimantes diisque servanda.
aliquot et illis oris quas desertas diximus aeque
desertae adiacent, quas sine propriis nominibus
Scythicas vocant.
59 Ab his in curum cursus inflectitur, inque oram
terrae spectantis orientem. pertinet haec a Scy-
thico promunturio adposita ...... primum ob nives
invia, deinde ob inmanitatem habitantium inculta.
Scythae sunt Androphagoe et Sagae, distincti re-
60 gione, quia feris scatet, inhabitabili. vasta deinde
iterum loca belvae infestant, usque ad montem
mari inminentem nomine Tabim. longe ab eo Tau-
rus adtollitur. Seres intersunt; genus plenum iu-
stitiae, et commercio quod rebus in solitudine re-
61 lictis absens peragit notissimum. Jndia non *Eoo
tantum adposita pelago, sed et ei quod ad meri-
diem spectat, Judicum diximus, et hinc Tauri iugis,
ab occidente Jndo finita tantum spatium litoris oc-
cupat, quantum per sexaginta dies noctesque ve-
lificantibus cursus est; ita multum a nostris ab-
ducta regionibus, ut in aliqua parte eius neuter
septentrio adpareat, aliterque quam in aliis oris
62 umbrae rerum ad meridiem iaceant. ceterum fer-
tilis, et vario genere hominum aliorumque anima-
lium scatet. alit formicas non minus maximas
canibus, quas more gryporum aurum penitus ege-
stum cum summa pernicie adtingentium custodire

commemorant, inmanes et serpentes, aliqui ut ele-
phantos morsu atque ambitu corporis adficiant;
tam pinguis alicubi et tam feracis soli, ut in eo
mella frondibus defluant, lanas silvae ferant, ha-
rundinum fissa internodia veluti navia binos et
quaedam ternos etiam vehant. cultorum habitus 3 63
moresque dissimiles. lino alii vestiuntur aut lanis
quas diximus, alii avium ferarumque pellibus: pars
nudi agunt, pars tantum obscaena velati: alii hu-
miles parvique, alii ita proceri et corpore ingen-
tes, ut elephantis etiam et ibi maximis sicut nos
equis facile atque habiliter utantur. quidam nul- 64
lum animal occidere, nulla carne vesci optimum
existimant, quosdam tantum pisces alunt. quidam
proximi parentes priusquam annis aut aegritudine
in maciem eant velut hostias caedunt, caesorumque
visceribus epulari fas et maxime pium est. at ubi 65
senectus aut morbus incessit procul a ceteris ab-
eunt, mortemque in solitudine nihil anxii ex-
pectant. prudentiores et quibus ars studiumque
sapientiae contingit non expectant eam, sed in-
gerendo semet ignibus laeti et cum gloria arces-
sunt. urbium quas incolunt, sunt autem pluri- 66
mae, Nysa est clarissima et maxima, montium
Meros Jovi sacer. famam hinc praecipuam ha-
bent; in illa genitum, in huius specu Liberum
arbitrantur esse nutritum, unde graecis auctoribus
ut femori Jovis insitum dicerent aut materia in-
gessit aut error.

3 67 Oras tenent ab Jndo ad Gangen Palibotri, a
Gange ad Jolida, nisi ubi magis quam ut habitetur
exaestuat, atrae gentes et quodammodo Aethiopes.
ab Jolide ad Cudum recta sunt litora, timidique
populi et marinis opibus adfatim dites.
68 Tamus promunturium est, quod Taurus ad-
tollit, Collis alterius partis angulus initiumque
lateris ad meridiem versi, Ganges et Jndus amnes.
ille multis fontibus in Haemo Jndiae monte con-
ceptus, simul unum alveum fecit, fit omnium
maximus et alicubi latius, *quando angustissime
fluit decem milia passuum patens, in septem ora
69 dispergitur. Judus ex monte Caroparnaso exortus
et alia quidem flumina admittit, sed clarissima
Copen, Agasinum, Hydaspen, conceptamque plu-
ribus alveis undam lato spatio trahit. hinc paene
Gangen magnitudine exaequat. post ubi saepe
aliquot magnis flexibus cinxit iugum ingens, ite-
rum rectus solidusque descendit, donec ad laevam
dextramque se diducens duobus ostiis longe dis-
70 tantibus exeat. ad Tamum insula est Chryse, ad
Gangen Argyre: altera aurei soli, ita veteres tra-
didere, altera argentei, atque ut maxime videtur
aut ex re nomen aut ex vocabulo fabula est.
Taprobane aut grandis admodum insula aut prima
pars orbis alterius *Hipparcho dicitur, sed quia
habitatur, nec quisquam circum eam *isse traditur,
71 prope verum est. contra Jndi ostia illa sunt quae
vocant Solis adeo inhabitabilia, ut ingressos vis
circumfusi aëris exanimet confestim, et inter ipsa

ostia rara tenet regio, ob aestus intolerabiles ali-
cubi cultoribus egens. inde ad principia Rubri
maris pertinet ipsa invia atque deserta; humus
cineri magis fit quam pulveri similis, ideoque
per eam rara et non grandia flumina emanant,
quorum Tuberonem et Arusacen notissima acci-
pimus.

Rubrum mare Graeci, sive quia eius coloris 3 72
est sive quia ibi Erythras regnavit Erythran tha-
lassan appellant: procellosum asperum mare, pro-
fundum et magnorum animalium magis quam ce-
tera capax. primo recedentes oras aequabiliter
inpellit, et ut non intret interius aliquantum pa-
tens sinus arcuat. sed quas ripas inflexerat bis
inrumpit, duosque iterum sinus aperit. Persicus 73
vocatur dictis regionibus propior, Arabicus ulterior.
Persicus qua mare accipit utrimque rectis lateri-
bus grande ostium quasi cervice conplectitur,
dein terris in omnem partem vaste et aequa por-
tione cedentibus magno litorum orbe pelagus in-
cingens reddit formam capitis humani. Arabici 74
et os artius et latitudo minor est, maior aliquanto
recessus et multo magis longa latera. init penitus
introrsusque, dum Aegyptum paene et montem
Arabiae Casium adtingat, quodam fastigio minus
ac minus latus, et quo magis penetrat angustior.
ab his quae diximus ad sinum Persicum, nisi 75
ubi Chelonophagi morantur, deserta sunt. in ipso
Carmanii navigantium dextera positi sine veste
ac fruge sine pecore ac sedibus piscium cute se

velant, carne vescuntur, praeter capita toto cor-
pore hirsuti. interiora Cedrosi dehinc Persae ha-
bitant. Saetis per Carmanios, supra Sandis et
3 76 Choros effluunt. in parte quae pelagi ostio ad-
versa est Babyloniorum fines Chaldaeorumque sunt,
et duo clari amnes Tigris Persidi propior, ulterior
77 Euphrates. Tigris ut natus est ita descendens
usque in litora permeat. Euphrates inmani ore
aperto non exit tantum unde oritur, sed et vaste
quoque decidit, nec secat continuo agros, sed
late diffusus in stagna, diu sedentibus aquis piger
et sine alveo patulus, post ubi marginem rupit
vere fluvius, acceptisque ripis celer et fremens
per Armenios et Cappadocas occidentem petit, ni
78 Taurus obstet in nostra maria venturus. inde ad
meridiem avertitur, et primum Syros tunc Arabas
ingressus non perdurat in pelagus, verum ingens
modo et navigabilis, inde tenuis rivus despectus
emoritur, et nusquam manifesto exitu effluit ut
alii amnes sed deficit.
79 Alterum latus ambit plaga quae inter utrumque
pelagus excurrit. Arabia dicitur cognomen Eudae-
mon, angusta, verum cinnami et turis aliorumque
odorum maxime ferax. maiorem Sabaei tenent
partem, ostio proximam et Carmaniis contrariam
Magnae. frontem quae inter ostia ostenditur
silvae cautesque exasperant. aliquot sunt in medio
insulae sitae, Gyris quod in ea Erythrae regis
80 monumentum est magis clara quam ceterae. alte-
rum sinum undique Arabes incingunt. ab ea parte

quae introëuntibus dextra est urbes sunt Charra et Arabia et Gadanus: in altera ab intimo angulo prima Berenice inter Heroopoliticum et Strobilum: deinde inter promunturia Maenorenon et Collaca Philopteris et Piomalis: ultra Arsinoë et alia Berenice: tum silva quae hebenum odoresque generat, et manu factus amnis, ideoque referendus quod ex Nili alveo dioryge adductus. extra sinum, 3 81
verum in flexu tamen etiam non modico Rubri maris pars bestiis infesta ideoque deserta est, partem Panchai habitant, hi quos ex facto quia serpentibus vescuntur Ophiophagos vocant. fuere interius Pygmaei, minutum genus, et quod pro satis frugibus contra grues dimicando defecit. sunt multa volucrum multa serpentium genera: 82
de serpentibus memorandi maxime, quos parvos admodum et veneni praesentis certo anni tempore ex limo concretarum paludum emergere, in magno examine volantes Aegyptum tendere, atque in ipso introitu finium ab avibus quas ibidas adpellant adverso agmine excipi pugnaque confici traditum est. de volucribus praecipue referenda 83
Phoenix, semper unica; non enim coitu concipitur partuve generatur, sed ubi quingentorum annorum aevo perpetua duravit, super exaggeratam variis odoribus struem sibi ipsa incubat solviturque: dein putrescentium membrorum tabe con- 84
crescens ipsa se concipit atque ex se rursus renascitur: cum adolevit, ossa pristini corporis inclusa murra Aegyptum exportat, et in urbe quam

Solis adpellant flagrantibus archiobustis inferens
memorando funere consecrat. ipsum promuntu-
rium quo id mare clauditur a Ceraunis saltibus
invium est.
3 85 Aethiopes ultra sedent; Meroën habent terram,
quam Nilus primo ambitu amplexus insulam facit:
pars quia vitae spatium dimidio fere quam nos
longius agunt Macrobii, pars quia ex Aegypto ad-
venere dicti Automoles: pulchri forma, aequi cor-
poris, parumque venerati opes, veluti optimarum
86 alumni virtutum. in illis mos est cui potissimum
pareant specie ac viribus legere. apud hos plus
auri quam *aeris est: ideo quod minus est pre-
tiosius censent. aere exornantur, auro vincla
87 sontium fabricant. est locus adparatis epulis sem-
per refertus, et quia ut libet vesci volentibus licet
Heliu trapezan adpellant, et quae passim adposita
88 sunt adfirmant innasci subinde divinitus. est lacus
quo perfusa corpora quasi uncta pernitent: bibitur
idem; adeo est liquidus et ad sustinenda quae in-
cidunt aut inmittuntur infirmus, ut folia etiam
proximis decisa frondibus non innatantia ferat sed
pessum et penitus accipiat. sunt et saevissimae
ferae omni colore varii lycaones et quales acce-
pimus *sphinges. sunt mirae aves cornutae *tra-
89 gopanes equinis auribus et pegasi. ceterum oras
ad eurum sequentibus nihil memorabile occurrit.
vasta omnia vastis praecisa montibus ripae potius
sunt quam litora. inde ingens et sine cultoribus
tractus. dubium aliquamdiu fuit essetne ultra pe-

lagus, caperetne terra circuitum, an *exhausto
*fluctu sine fine se Africa extenderet: verum et 3 90
si Hanno Carthaginiensis exploratum missus a
suis, cum per oceani ostium exisset magnam par-
tem eius circumvectus, non se mari sed commeatu
defecisse memoratu retulerat: et Eudoxus quidam
avorum nostrorum temporibus cum *Lathyrum re-
gem Alexandriae profugeret, Arabico sinu egressus
per hoc pelagus, ut Nepos adfirmat, Gades usque
pervectus est, ideo eius orae nota sunt aliqua.
sunt autem trans ea quae deserta modo diximus 91
muti populi et quibus pro eloquio nutus est, alii
sine sono linguae, alii sine linguis, alii labris
etiam cohaerentibus, nisi quod sub naribus etiam
fistula est per quam bibere *avenis, et cum in-
cessit libido vescendi, grana singula frugum pas-
sim nascentium absorbere dicuntur. sunt quibus 92
ante adventum Eudoxi adeo ignotus ignis fuit,
adeoque visus mirum in modum placuit, ut am-
plecti etiam flammas et ardentia sinu abdere donec
noceret maxime libuerit. super eos grandis litoris 93
flexus grandem insulam includit, in qua tantum
feminas esse narrant toto corpore hirsutas et sine
coitu marium sua sponte fecundas, adeo asperis
efferisque moribus, ut quaedam contineri ne re-
luctentur vix vinculis possint. hoc Hanno ret-
tulit, et quia detracta occisis coria pertulerat
fides habita est.

Ultra hunc sinum mons altus, ut Graeci vo- 94
cant Theon, perpetuis ignibus flagrat. ultra mon- 95

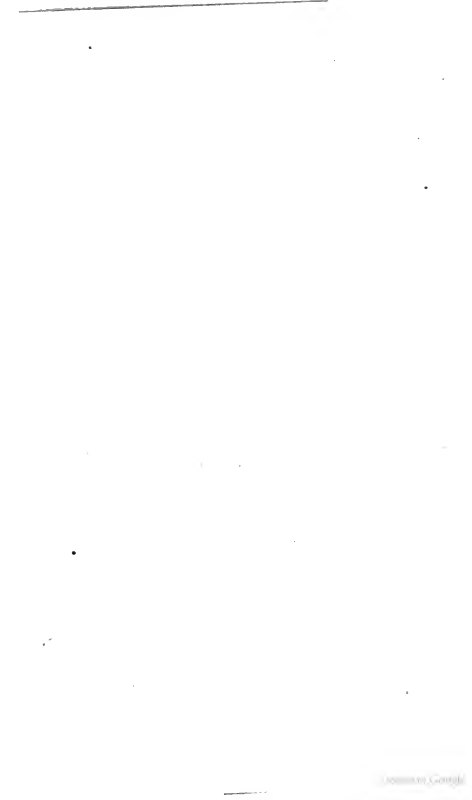
tem viret collis longo tractu longis litoribus ob-
ductus, unde visuntur patentes magis campi quam
ut perspici possint Panum Satyrorumque. hinc
opinio causae fidem cepit, quod cum in his nihil
culti sit, nullae habitantium sedes, nulla vestigia,
solitudo in diem vasta et silentium vastius, nocte
crebri ignes micant, et veluti castra late iacentia
ostenduntur, crepant cymbala et tympana, audiun-
3 96 turque tibiae sonantes maius humanis. tunc rur-
sus Aethiopes, nec tam dites quam quos diximus,
nec ita corporibus similes, sed minores incultique
sunt et nomine Hesperio. in horum finibus fons
est quem Nili esse aliqua credibile est: Nunc ab
incolis dicitur: et videri potest non alio nomine ad-
pellari sed a barbaro ore corruptus. alit cr .... pyrum
et minora quidem eiusdem tamen generis animalia.
97 aliis amnibus in oceanum vergentibus solus in me-
diam regionem et ad orientem abit, et quonam
exeat incertum est. inde colligitur Nilum hoc
fonte conceptum actumque aliquamdiu per invia
et ideo ignotum, iterum se ubi adiri possit osten-
dere; ceterum spatio quo absconditur effici, ut
hic alio cedere, ille aliunde videatur exsurgere.
98 catoblepas non grandis fera, verum grande et
praegrave caput aegre sustinens, atque ob id in
terram plurimum ore conversa apud hos gignitur,
ob vim singularem magis etiam referenda, quod
cum inpetu morsuque nihil umquam saeviat, oculos
99 eius vidisse mortiferum. contra eosdem sunt in-
sulae Dorcades, domus ut aiunt aliquando Gor-

gonum. ipsae terrae promunturio cui Hesperu
ceras nomen est finiuntur.

Inde incipit frons illa quae in occidentem ver- 3 100
gens mari Atlantico abluitur. prima eius Aethiopes
tenent, media nulli; nam aut exusta sunt aut ha-
renis obducta aut infesta serpentibus. exustis in-
sulae adpositae sunt quas Hesperidas tenuisse me-
moratur. in harenis mons est Atlas, de se con- 101
surgens, verum incisis undique rupibus praeceps,
invius, et quo magis surgit exilior, qui quod altius
quam conspici potest usque in nubila erigitur, cae-
lum et sidera non tangere modo vertice sed sus-
tinere quoque dictus est. contra Fortunatae in- 102
sulae abundant sua sponte genitis, et subinde aliis
super alios innascentibus nihil sollicitos alunt,
beatius quam aliae urbes excultae. una singulari
duorum fontium ingenio maxime insignis: alterum
qui gustavere risu solvuntur in mortem; ita ad-
fectis remedium est ex altero bibere. ab eo tractu 103
quem ferae infestant proximi sunt Scimantopodes
inflexi lentis cruribus, quos serpere potius quam
ingredi referunt: dein Pharusi, aliquando tendente
ad Hesperidas Hercule dites, nunc inculti, et
nisi quod pecore aluntur admodum inopes. hinc 104
iam laetiores agri amoenique saltus terote berini†
ebore abundant. Zigritarum Gaetulorumque pas-
sim vagantium ne litora quidem infecunda sunt,
purpura et murice efficacissimis ad tingendum,
et ubique quae tinxere clarissima. reliqua est 105
ora Mauretaniae exterior, et in finem sui fasti-

gantis se Africae novissimus angulus, iisdem
opibus sed minus dives. ceterum solo etiam ditior
et adeo est fertilis, ut frugum genera non cum
serantur modo benignissime procreet, sed quae-
3 106 dam profundat etiam *non sata. hic Antaeus re-
gnasse dicitur, et signum quod fabulae clarum
prorsus ostenditur collis modicus resupini hominis
imagine iacentis, illius ut incolae ferunt tumulus:
unde ubi aliqua pars eruta est solent imbres spargi,
107 et donec effossa repleantur eveniunt. hominum
pars silvas frequentant, minus quam quos modo
diximus vagi: pars in urbibus agunt, quarum ut
inter parvas opulentissimae habentur procul a mari
Gildavo Dubritania, propius autem Sala et Lixio
flumini Limo proxima. ultra est colonia et fluvius
Gna et unde initium fecimus Ampelusia in Nostrum
iam fretum vergens promunturium, operis huius
atque Atlantici litoris terminus.

NOTAE CRITICAE IN MELAM.

NOTAE CRITICAE IN MELAM.

LIBER PRIMVS.

pag. 3 v. 1—4 Pomponii Melae de chorographia libri tres] *sic A* pomponius mela de cosmographia liber incipit *B manu recent.* pomponii melae περὶ τῆς κοσμογραφίας *D* pomponii melae de cosmographia *G* pomponius mele. pomponii mele de chorographia liber primus incipit *K* christus. pomponii melle de cosmografia liberi tres incipiunt feliciter *L* pomponius mella de situ universi orbis et eius mirabilibus incipit feliciter *P* yhs. pomponii melae de cosmographia liber primus foeliciter incipit *R* pomponii melae de situ orbis liber primus *C Vossii edit. Tz.* 4 *post* tres *A addit* feliciter; *C Vossii edit. Tz. add.* liber primus. prooemium; *G add.* prooemium incipit. pag. 3

I. § 1. 5 aggredior] *sic ABGKLPR* adgredior *reliqui* 6 minime] nimiae *B* ‖ constat] mihi constat *P* ‖ fere] fere ubique *P* 8 prosequi *BP* ‖ longum *BK* 9 aspici] *sic ABGKLPR* adspici *reliqui* 10 dignissimam *P* ‖ si non] sine *CDGR* ‖ opere *CRa* 11 at] ac *K* ad *P* ‖ contemplatione] alias compilatione *marg. C* ‖ attendentium] *sic ABKR* attendendum *CGP* adtendentium *reliqui* 12 absoluatur *R*

§ 2. 12 autem] tamen *L om. B* 13 nunc autem ut *ACGLPR* nunc tamen ut *D* ‖ erunt *om. BK* 14 ac primo] diuisio huius operis *marg. L* 15 maxime *DLR* ‖ sunt *P* 16 atque] utque *DL* 17 littora *BKPR et sic deinceps* 18 circumbuit *P* 20 id] in *P* ‖ paulo] *sic ABGKLPR* paullo *reliqui*

§ 3. 22 *ante* omne *Par. 2 add.* descriptionis orbis pomponii melae liber primus incipit; *Zalusc. add.* tractus incipit. generalis totius orbis divisio; *L add.* orbis summaria descriptio ‖ omme *A*

pag. 3 22 hoc *om.* *GK* || quicquid *BLR* || caelique] *sic* *AB* coelique *reliqui* 23 indidimus nomen *P* || includimus *R* 24 com-
pag. 4 plectitur *BK* pag. 4 1 admergitur *G* || occidens *om.* *P* 2 septentrio] *sic* *ABGKL* septemtrio *reliqui*

I. § 4. 2 huic] *sic* *ACDGPa* hinc *BKLR* huius *reliqui* || media *P* 3 eodemque (*corr.* eademque) *A* eademque *CDGLa* eadem *P* 4 hemisperia *BGKR* emisperia *LP* || nominant] *sic* *ABK* *Cib.* nuncupantur *P* nominantur *reliqui* 5 zonis] de zonis nir[gilius] primo geor. ouidius primo met. macrobius super somnio *marg.* *G* uirgilius in primo georgicon ait de his zonis, cui uidetur tullius in vI° de r. p. aduersarius. sed macobrius idem adsignat concordiam quam expressit ouidius in primo methra *marg.* *L* 8 anticthones *AK* antitones *P* *et* *marg.* *G* anthitones *L* anthictones *B* anthytones *R* 9 situm *P* || ob] ab *G* || intercidentis *P*

§ 5. 11 porrecta est *B* || ad] in *P* est ad *K* 12 ubi] sit lata illuc *suprascr.* *B* || omnis] tota *suprascr.* *B* 13 occeano *BGKLPR* *et sic deinceps* || quattuorque] *sic* *A* quatuor et *R* et quatnor *P* quatuorque *reliqui* || maria] quattuor maria *marg.* *A* 14 quartum] alterum *C* 15 suis] diuisio terre habitabilis, maria IIIIor mediterranea. mare caspium. mare persicnm. mare arabicum. mare nostrum quod mediterraneum dicitur *marg.* *L* || illa referentur *hic om. et ponit in marg. pr. man.* *G*

§ 6. . 15 primum] quod uenit ab occidente *suprascr.* *B* 16 millibus *B et sic deinceps* 17 cum *R* 18 hisdemque *BKL* hisdem *P* 19 coeunctibus *R* || arctum *BGR* *et sic deinceps* arcton *P* || cogitur *correctus* *C* 20 inde se — 24 coniungitur *hic om. et ponit infra post* mare dicitur *G* 20 mile *CD* 21 artius quam fuit *K* arctius quam fuit *B* arctius *LR* arcius *P* 22 in spatium exit *BK* 23 iterum et magna (*corr.* magno) et paludi *A* iterum et magno et paludi *CGLR* iterum et magnae paludi *BK* 23 24 ambitu ceterum exiguo ore palndi coninngitur *D* || et magnae paludi *om.* *P* 24 id omne — 26 dicitur *om.* *BK*

§ 7. 26 angustans *P* 27 porthmon] *sic* *PR* Porthmos *Plin.* *3* *74* porhtmon *K* partmon *A* parthmon *B* pertinon *GL*

partinon *C* πορθμὸν *D Voss. edit. Tz.* ‖ quaque *DP* 28 ap- pag. 4
pellat (*corr.* acceptat) *R* acceptant *G* 29 arctat *BGPR* coarctat *DL* ‖ helespontus *GKLR* elespontus *P* ‖ helespontus, propontis. bosforus tracius. pontus euxinus *marg. L* ‖ uocatus *G* ‖ Propontis — pag. 5 1 Pontus *om. G* 30 pressit iterum *P* ‖ tracius *KR* tratius *L* tracheus *P, et sic porro* ‖ Bosphorus] *sic ACKR* bosforus *BLP* bosporus *reliqui* pag. 5 1 effudit] pag. 5
sic ABDK Cib. effundit *reliqui* ‖ eusinus *GP* 1 2 conmictitur *L* 2 cimerius *BGLR* cimericus *D* chimericus *P* cymerius *K* ‖ Bosphorus] *sic ABCKR* bosforus *GLP* bosporus *reliqui* ‖ meothis *PR*

I. § 8. 3 inclytis *A* inclutis *Tz.* ‖ tanay *KL* thanay *R* ‖ tanais de quo lu. tertio *marg. G* 4 nylo *L* ‖ nilus de quo lucanus *marg. G* ‖ in tres] inter *R* ‖ uniuersum *DP* ‖ tanays *KL* thanais *R* ‖ tanays. nylus. palus meotida *marg. L* 5 septentrione] *sic AGKL* septemtrione *reliqui, et sic porro* ‖ in] et *R* 6 maeotidam *ACGBR* meothidem *K* meothida *P* ‖ difluit *L* ‖ et ex] *sic ABCDGK* ex *reliqui* ‖ aduerso *DP* ‖ nylus *L* 7 quot *AL* quid *P* ‖ iacent *L* 8 affricam *GKLP et sic porro* ‖ Europen] *sic codices plerique et Tz.* europem *P* europam *K* ‖ *post* Europen *BCDGKPR addunt* ad nilum africam (affricam *KPR*) ad tanain (tanaym *K*) europen (europem *R*) *in imo margine habet A uncis inclusit Tz.* 9 Asia] de asia lucanus nono *marg. G* describit asiam in generali *marg. K* ‖ *post* Asia *L add.* descriptio asiae sumatim

§ 9. 10 hanc] *suprascr.* asiam *B* ‖ e *om. R* ‖ occeanus *GKLPR et sic deinceps* 12 schyticus *A* scithicus *BR* sciticus *LP* sithicus *G* stiticus *K* 13 ac] aut *P* 14 in] ad *C* ‖ altitudinem *ABCGLR* ‖ diffunditur *P* ‖ europa *P* 15 quid *P* ‖ inmissum] *sic A* imissum *R* immissum *reliqui* 17 Arabicum mare] sinus arabicus, sinus persicus sinus caspius *marg. L* 18 scytico *B* sithico *G* scithico *LR* stitico *K, et sic plerumque* 19 qua se recipit *D* qua se recipitur *P* ‖ qua] quia *R* 20 latam *L* ‖ dein] *sic ABCK* deinde *reliqui* ‖ iam *om. B* 21 uenit *R* ‖ media *om. B* 22 aequoribus] eque oris *K* ‖ reliqua] media *R* 23 nylum *L et sic porro* ‖ nylus tanays

pag. 5 *marg. L* 23 altero] altera *P* || Tanain] *sic codices plerique et Tz.* tanaim *BGK Voss. edit.* thanain *R*

I. § 10. 25 illud] *suprascr.* pelagus *B* || incedit et ab eo iterum obliqua sua littora *P* || dein] *sic ABCD* deinde *reliqui* 26 obuia *P* primo *P* 27 incoruat *P* || helesponticum *G* elesponticum *P* elespontiacum *B* elexponticum *L* || hellespontus pontus. meotis *marg. L* 28. oblique *PR* obliquum *G* obliquat *CDL* 29 Bosphorum] *sic ACDGR* bosforum *BKLP* bosporum *reliqui* || iterumque] iterum iterumque *ABK* || curuat *R* || coruat *P* 30 additum *R* || maeothidos *G* meotidos
pag. 6 *KLR* meothides *P* maetidos *C*, *et sic plerumque* pag. 6 1 ipsa *ABCDGKR* || thanaim *R* || conplexa] compressa *G* || sit *G* 2 tanays *KLR*

§ 11. 2 homines *L*, *om. B* 2 3 hominum accepi indos et seres et scitham media ferme *P* 3 accepimus *B* || indi seres et scythe *marg. K* indi. sere. scythe *marg. L* gentes asiae *marg. A* || seres *CGKR* 4 parthis *G* partes *P* || *post* Indi *Vossii edit. Tz. add.* et Scythae 7 quoad] *sic Voss. edit. Tz.* quam *R* quod *reliqui* || inhabitabilem facit oram cum thantis gentibus *P* 8 diu] cui *R* eam *L* oram *G* oui (*suprascr.* al' cui) *C* om. (*i. e.* omnem) *a* *omittit D* || occupatur *P* 9 ac] ad *P* || littus *PR et sic deinceps* || nisi] ubi *K*

§ 12. 11 Ariadne] *sic CDGR alii* ariatne (*corr.* ariadne) *A* ariathne *B* arrathne *K* ariachie *P* ariannes *Havn.* ariadrie *Vind.* arbiane *Aug.* Ariane *corr. L Voss. edit. Tz.* || ariadne. asia. cedrosis *marg. L* 12 adria *R* || gedrosis *corr. L* sinus *R* 14 his quidem quid in affrica *P* || hijs *L*, *et sic nonnunquam* || africa *R* || ethiopum *R et sic porro* 15 caspianis *P* || proximus *R* || sinum *om. R* 16 amaxones *R* || ultra eas *P* 17 yperborey *G* || memorantur esse iperborei *B*

§ 13. 17 quae gentes interiora terrarum habitant *marg. A* 18 Candari *Vossii edit.* || Pariani] *sic ABCDGKLR et Plinii codices 6 48* et Pariani *Voss. edit.* parthani *P* partani *Havn.* Paricani *Tz.* 19 battri *KR* et Bactri *Tz.* || Subsiani] *sic ABDGKLR Cib.* susiani *P Aug. Par. 3 Ven.* subdiani *C* sub-

suani *Par. 1* subiani *marg. L* et Sugdiani *Vossii edit.* Sug- pag. 6
diani *Tz.* 19 Pharmacotrophi] *sic ABCKL Aug. Cib. Par. 3 Ven.* pharmacotropi *D* pharmacotrofi *Vind.* pharmatotrophi *Oxon.* parmacotrofi *Vat. 5* parmacotofi *marg. L* phannicotrophi *R* pharina cotrophi *Par. 1* fariani cotrophi *G* fassiani. corophi *P Vat. 3* faxiani corophi *Havn.* faxiani cosophi *Par. 2* Harmatotropi *Plin. 6 47* Harmatotrophi *Vossii edit. Tz.* ‖ Chomarae] *sic ABDGK* chomare *Cib. Mediol.* comarae *CR et alii octo; Vossii edit. Tz.* comari *Aug.* comare *marg. L* gomarae *Par. 2* gomariae *Havn.* gomore *Vat. 3* gomote *P* bomaraei *L* bomarei *Vat. 4 Ven.* thomarae *Periz.* ‖ Choamani] *sic ABDKL Cib. Mediol.* comani *P Gron. 1 Havn. Nunn. Par. 2 Vat. 3 et 4 Tz.* coamanes (*corr.* coamani) *R* coamani *CG Aug. Chis. Leid. Oxon. Par. 1 et 3 Ven. Vossii edit.* coameni *Vind.* coamanni *Vat. 4* 20 Ropanes] *sic codices plerique* rophanes *Aug. Par. 3* raphanes *Oxon.* ropanis *Vossii optimus* copanes *Gron. 2* Paropanisii *Vossii edit.* Paropamisii *Tz.* Aparni *Reinold* ‖ dache (*corr. alt. man.* dahe) *L* dalye (*suprascr.* alias dahe *C*) *CR* daliae *Havn.* dalie *G Vat. 3* daie *P* dalithe *Vat. 4* 21 ac] *sic codices plerique* ad *BK Cib.* at *Vinetus Vossii edit. Tz.* ‖ sinum caspium *K* ‖ Comari] *sic ACDGLPR* comani *Nunn.* chomari *reliqui* 22 massagethe *CGK* massagitae *P* masagete *L* mesagete *Vind.* ‖ *post* massagetae *G add.* et ‖ Cadusi] *sic codices plerique* cadusii *P Ven. Vossii edit. Tz.* cadusij (j *add. sec. m.*) *L* candusii *Vat. 4* ‖ hircani *BGKP* ‖ Hiberi] *sic ABDGK Gron. 2 Havn. Leid. Mediol. Par. 1. 2. 3 Ven. Vind.* hiberii *C* hiberij *L* hyberi *R Chis.* hyberii *Cib. Voss. 4* hybari *P* iberii *Oxon. Voss. 2* Jberes *Vossii edit.* Jberi *Tz.* ‖ amazones *BR* amasonas *Cib.* 23 hiperboreos *B* yperboreos *K* yperboreas *G* iperboreos *Vind.* ‖ cymmerij *L Cib.* cymerij *GR* cimerrii *A* cimerrij *K* cimerij *B* cimerii *Zal.* cimeri *P Vind.* cimerici *Ven.* ‖ Cissi] *sic codices plerique* cyssi *R et marg. L* cisse (*corr. sec. m.* scysse) *L* Cissianti *Vossii edit.* Zygi *Tz.* ‖ Anthiacae] *sic ABDK* anthiachae *Oxon. Periz. Vat. 4* anthiache *C* anthrache *G* anthiothe *R* anthioce *Leid.* antiachae *Par. 1. 2. 3 Voss.* antiace *Mediol. Vind. Zal.* anchiatae *Cib.* athiace (*corr. sec. m.*

pag. 6 eniochi *L*) *LP Gron. 2* acthiace *marg. L* Achaei *Vossii edit.* Heniochoe *Tz.* 24 Georgili] *sic codices plerique* georgilli *CGR Zal.* gergibij (*corr. sec. m.* georgi) *L* gergili *marg. L* gorgilli *P* gorgili *Par. 2. 3 Ven.* Georgi *Vossii edit.* Gorgippi *Periz. Tz.* ‖ mosthi *R* morschi *C* ‖ Corsitae] *sic ACGLPR et alii novem* corsithe *Oxon. Zal.* coriste *Vind.* chorsithae *Cib.* chorsite *K* chorsistae *B* chorsuae *D* Coraxi *Vossii edit.* Cercetae *Pint. Tz.* ‖ Phoristae] *sic ABCGKLR et alii quindecim* phorsitae (-te) *P Gron. 2 Vat. 3 Ven.* phorphitae *Havn.* foriste *marg. L* Pterophoritae *Vossii edit.* Toretae *Reinold. Tz.* ‖ Rimphaces] *sic ABCDGR et alii tredecim* riphaces *P corr. L Par. 3 Vatic.* rimphates *K* rymphaces *Gron. 2* cimphaces *Vind.* Riphaees *Vossii edit.* Arimphaei *Reinold. Tz.* 25 Mati] *sic AC et alii novem* mathi (*corr. sec. m.* mardi) *L* mathi *BR et alii sex* mathy *G* mari *D Vat. Ven.* mani *Gron. 2* machi *K* marri *P* Mantiani *Vossii edit.* Matiani *Reinold. Tz.* 26 Antibarani] *sic ADK et alii tredecim* anthibarani *BR Leid. Zal.* antibazani *CG marg. L Gron. 2 Ven.* anthibazani *L* antibanzani *P* antibarii *Vind.* Tibarani *Vossii ed. Tz.* ‖ mede *K* medii *marg. L* amareli *P* Amardi *Vossii edit.* ‖ armeni *ACGL* armenij *K* 27 comageni *GP* comagenij *R* coaramageni *L* coramageni *marg. L* ‖ murani *GKR marg. L Paris. 2 Venet.* murcani *Vind.* maurani *Voss. 2* mirorani *Voss. 1* nurani *P Havn. Vatic. 3* Mariandyni *Vossii edit.* ‖ Vegeti] *sic ABCDKLR et alii duodecim* vegethy *G* vegetes *Venet.* vergeti *P Havn. Paris. 2 Vatic. 3* vargeti *Vossiani* vrgethi *Zalusc.* Veneti *Vossii edit. Tz.* ‖ capadoces *GKLP* capadotes *R* ‖ Gallograeci] *sic ABK et alii novem; Vossii edit. Tz.* graeci *vel* greci *CDGPR et alii septemdecim* graeci (*corr. s. m.* gallograeci) *L* geti *Nunn.* 28 licaones *GLP marg. L* lichaones *B Vindob.* phriges (*corr.* phryges) *G* phriges *BKLR* pryges *P* friges *marg. L* ‖ piside *marg. L* psidae *C Vindob.* pyside *D marg. K* pysside *R* perside *Havn. Paris. 2 Zal.* persidiae *P* perstae *G* ‖ ysauri *K marg. L* hysauri *R* ‖ lidi *BGKP marg. L* 29 sirocilices *BR Cibin. alii* syrocilites *K*

I. § 14. 29 iis *D* ‖ suspectant *DRa* 30 eaedemque] *sic* *ABDK Cibin. Havn. Oxon. Paris.3 Venet.* eaedem *L Zalusc. Vossii edit. Tz.* et denique *CGPa Paris.1.2 Vatic.3* et deinde quae *R* Eoae Indaeque *Gron.1* ‖ interiora litora (littora)] *sic* *ABCDGKLR et alii quindecim* intera littora *P* interiora et litora (littora) *Ciaccon. Voss. edit.* interiora littorum *Pint. Periz.* interiora litore *Kapp.* interiora quae litora *Mueller* interiora a litore *Tz.* ‖ litora *om. a Schott. Sanct.* pag. 7 1 sinum] signum *K* ‖ parti *marg. L* parthi sunt *Venet.* 1 2 assirii *LP* assirij *BG* assiryij *R* 2 super illum alterum] *i. e.* sinum Arabicum *Voss.* ‖ alterum] alium *DL* ‖ babilonii *KLPR* babilonij *BG* babilonj *marg. L* 2 3 super Aethiopas Aegyptii] intelligit Aegyptios superiores *Holst.* 3 aegypti *A Vadian.* egypti *KL* egyptij *R* egipcii *P* egipti *BG* ‖ ripas *L Leid.* ‖ et] ex *Voss.2* 4 proxima] *sic LP Havn. Paris.2. 3 Zal.* ‖ proximo *ABCDGKRa Cibin. Periz. Venet. Voss.2* proximi *Par.1* ‖ idem *ABKLPR*; *om. Schottus* ‖ aegypti *Vadian. Olivar.* egiptii *BG et sic deinceps* ‖ deinde] denique *P* 5 attingit *BKPR* actingit *L* atingit *G* 6 flexum] fluxnm *G* ‖ rettulimus] *sic A* retulimus *reliqui* 7 siria *BG* ‖ Cilicia] cilia (*corr. sec. m.* cilicia) *L* olicia *P* ‖ Lycia] licia *B Cib. Vind.* litia *GK* lidia *P* lydia *Vossiani* 8 pamphilia *BGK* panphilia *P* ‖ carya *R* ‖ yonia *BL Vindob.* ‖ eolis *L Vindob.* edis *P* ‖ trohas *L* tiras *Zalusc.* 8 9 usque ad] atque *B* 9 helespontum *GR* elespontum *LP* ‖ ab eo] ad ea *P* ‖ bithinii *K* bithinij *BR* bitinij *G* bythinii *P* bythinij *L* byturini *marg. L* buthyni *Vindob.* 10—12 populi, ad lacum meotici, ad tanain sauromatae, alioque fine uno omnes nomine pontici *D* 10 *ante* bosphorum *L add.* vero ‖ Bosphorum] *sic AKR* bosforum *BLP* bosporum *reliqui; et sic porro* ‖ circha *G* justa *C* 11 alia (*corr.* alio) *A* ‖ omnes uno *C* ‖ nomine omnes *B* 12 latum *K* ‖ tanaim *GKP et corr. A* thanaim *B* thanaym *R* sauromathae *BK Cibin.*

pag. 6

pag. 7

§ 15. 13 Enropa] hic describit partes europe *marg. K* termini europae *marg. A* europe descriptio *lemma L* europae descriptio summaria *lemma G* ‖ tanaym *G* thanaym *R* 15 athlanticum *BKL* adlanticum *P* athalanticum *R et sic porro* 16 brit-

pag. 7 tannicum *R* britanicum *BGP* ‖ a] *sic Vossii edit. Tz.; om. codices* 17 tanay *GL* ‖ elespontum *P* elesponticum *L* helespontum *G* helles ponticum *Cib.* ‖ qua ripa est dicti amnis *om. G* ‖ qua] quia *ABCDKa Cib. Par. 1* 18 qua (*ante* flexum)] quia *ABCG KRa* ‖ ponticum *ABGKLPR Cibin. Vindob. Voss. 3. 5* Ponti os *Pintianus* Bosphorum *Vadianus* ‖ redigit] *nonnisi in marg. G* agit *Ciaccon.* ‖ qua (*ante* Pro-)] quia *BCa* qui *A* ‖ *ante* Propontidi *Vad. Schott. add.* Ponto 19 et] ab *GP Oxon. Voss. 5* ‖ helesponto *G* elesponto *LP* hellespontico *Oxon. Voss. 5* Hellesponti *Schott. Ciaccon.* ‖ latere] freto *Ciaccon.; om. DL* ‖ adiacent *P Paris. 2* obiacet *Pint. Schott.* 20 opposita] *sic AGLPR Vossii edit.* apposita *Ka* obposita *reliqui*

I. § 16. 21 retractata *L* retenta *K* 22 maximos tres *G* maximosque *P* 23 in altum se *Vossii edit. Tz.* se *om. a* ‖ frontibusue *R* fluctibus *D* 24 inequalis *R* 25 mediaque *P* media quae *Paris. 2* 26 semet *Vindob.* ‖ abditur *P* adducitur *BK* obducitur *Cibin.*

§ 17. 28 aegeum *A* egeum *GKLR* ‖ dicunt *Vindob.; om. D* ‖ in sequenti *P* 29 in ore] mare *K* ‖ yonium *B* ‖ adriaticum *BCGKLPR* 30 nos tuscum] nostustum *K* ‖ *ante* Grai *ACDG KLP et alii septem add.* quem; *a add.* quod ‖ Grai] *sic ACLR Cibin. Vindob.* graij *GK* grahi *P* greci *B* graii *reliqui* ‖ Tyrrhenicum] *sic AG Vossiani* tyrrenicum *K* tyrrehenum *R* tyrrhenum *C Vossii edit. Tz.* tirrenicum *DL* tirenicum *B* trithenicum *a* circa henicum *P*

pag. 8 § 18. 1 Scythia] Scythae Aroteres (iuxta Thraciam) *Plin. 4 44* Scythia, Thraciae provincia *Ammian. Marc. 27 4 12* ‖ quam] quae *GL Par. 1. 2 Zalusc.* ‖ est *om. P* ‖ ad] *sic A pr. man. BKL a reliqui* ‖ Tanain] *sic AL* tanaim *BCK* tanai *DG Vossii edit. Tz.* taym *R* thanai *P Zal.* ‖ *post* Tanain *BCLP Vossii edit. Tz. add.* in; *Schott. add.* ad 2 egei *GPR* egey *L et sic porro* 3 pertinens] procedens *Voss. 2* pertinens continens *Paris. 3* ‖ Thraciae] *sic AL* tracie *CD* traciae *BGR* trachie *P* turcis *K* Thracia *Vossii edit. Tz. et sic in sequentibus* ‖ ac] *sic codices omnes* huic *Vossii edit.; om. Tz.* ‖ macedonice *K* ‖ ab *om. CGP Oxon. Periz. Voss. 3* ‖ yonio *BGL Vindob. et sic non-*

nunquam 4 5 dirimitur *P* 5 adriatici *GLPR* ‖ illyris occupat] illis occupatus *a* ‖ illiris *K* iliris *BG* ileris *P* ylliris *LR* yliris *C* 6 adriaticum *BGKLPR* ‖ tustum *K* ‖ ytalia *K Cibin. et sic nonnunquam* ‖ percurrit *P* ‖ tusto *K* 7 intumo (*corr.* intimo) *A* intima *BK Cibin.* ultimo *P Havn.* ‖ Gallia est *om. Havn.* est Gallia *a* galia *G* ‖ hyspania *LR et sic deinceps* ‖ *post* Hispania *GP Havn. Vadian. Oliv. Schott. addunt* est pag. 8

I. § 19. 10 et *om. R* 11 ad] usque ad *B* ‖ sarmathas *K*

§ 20. 12 africae descriptio summaria *lemma G* affrice sumaria descriptio *lemma L* africae descriptio summaria authoris *lemma Paris. 2* partium et gentium africae compendiosa praenotatio *lemma Zalusc.* africae termini *marg. A* describit affricam *marg. K* de libya. lucanus. nono *marg. G* ‖ oriente *P* ‖ terminata est *Zalusc.* 13 a *om. P* ‖ ceteris partibus *P Vatic. 3 Gronov. 2* ceteris (*suprascr.* pertibus) *B* ‖ brevior] bernice *K* ‖ europe *LR et corr. A* 14 unquam *Venet.* usque *Vossii edit.* ‖ Asiae et non] *sic K Chis. Leid. alii Vossii edit. Tz.* asiaē et non *ABGLR* asiae est et non *CD Oxon. Voss. 3* asia est et tamen totis *Paris. 1* asiam est et non *Voss. 2* est asia ueluti et non *P Paris. 2* 16 qua] quia *P* ‖ ad *om. P* ‖ attigit *P* attingit ad fluuium *B* 17 tam tedia (*corr.* ita media) *A* ‖ exurgens *BKLPR Vossii edit.* exurgens *A* 18 fastigiatque *DGP Periz.* fatigatque *BKRa Cibin.* castigatque *L* 18 19 moliter *R* 19 paulatim] *sic ABGKLPR Vossii edit.* paullatim *reliqui et sic porro* ‖ adducior *C* abductior *L*

§ 21. 20 inceditur *P* 21 eximiae *B* ‖ qualitas africae *marg. A* ‖ uerum quod] uerumque *P* 22 aut] haud *G* ‖ harenis] *sic ABGPR Cib. Vind.* arenis *reliqui* ‖ situm *DLPRa Havn. Venet. Vossiani tres Zalusc.* 25 quam] quam quia *R* ‖ angitur *P* 26 mare libicum ethyopicum atlanticum *marg. L* ‖ libicum *BGK LPR et sic deinceps*

§ 22. 27 in] ab *Voss. 3* 27 28 adiacent *Vindob.* 28 Nilo] *sic Voss. 3 Vossii edit. Tz.* nullo *Cib.* in illo *reliqui* ‖ provincia] sita provincia *P Havn. Vatic. 3* 28 *sqq.* cyrene. affrica. numidia. mauritania. zigritae carusii. leucoethyopes getuli libias garamantes augile trogotide athlantes egipanes blemies gampasanites

pag. 8 satiri *marg. L* 29 quam] quas quam *R* ‖ cyreneas *R* cirenas
BG Vindob. cirenes *Zalusc.* gyrenas *P* tyrenas *Venet.* 30 gen-
pag. 9 tes africae *marg. A* ‖ indictum *K* pag. 9 1 set *G et sic aliquoties*
‖ Mauri et in *Vossii edit. Tz.* 2 Zigritae] *sic AL Oxon.* zagrite *D* cygritae *Paris. 3* nigritae *Zalusc. Vossii edit. Tz.* tigritae (-te) *BCGa et alii sex* tygritae (-te) *KR Cibin. Paris. 1. 2* tygrites *P* ‖ trogoditae *Venet.* ‖ Carusii] *sic maior pars codicum* tarusij *R Vindob.* pharusii *Vossii edit. Tz.* 3 reliqui *R* ‖ eius *B* 4 quid *P* ‖ asiam *K* ‖ possidetur *P*

I. § 23. 4 at] ac *D* atque *L* 5 mari *om. a* ‖ abluuntur] *sic plerique codices et Vossii edit.* alluuntur *P Havn.* adluuntur *Oudend. Tz.* ‖ Libyes Aegyptii] Libyaegyptii *Vossii edit.* 6 et leucoaethiopes *om. P* leucoaethiopes (*suprascr.* vel albi) *A* leucoethyopes *L* ·leuco ethiopes *R* lucoethiopes *Vindob.* 7 perpetuo] et perpetuo *G* 8 primo *B* primum *P* 8 9 gamarantas (*corr.* garamantas) *A* garamanthas *P* garamantes *K* gramautas *Vindob.* 9 angilas *BKR* angillas *P* ‖ Trogodytas] *sic A Mediol. Venet.* trogoditas *BCDGKLR et alii septem* tragoditas *P* troglodites *Voss. 2* Troglodytas *Vossii edit. Tz.* ‖ ultimas *R* 10 athlantas *A pr. man. BKLP* athalantas *R Vind.* ‖ adimus *K* ‖ incredibilia *marg. A* ‖ intra] ultra *Pintianus* 10 11 se credere libent *P* 11 uix] nix *B* iuxta *P* ‖ magisque] magis quam *DG* 11 12 aegypanes *Cibin.* egipanes *L* egypanes *R* angipanes *K* argipanes *P Havn.* et aegipanes *G* 12 Blemyes] *sic corr. A et codex Ciacconii* Blemmyes *Vossii edit.* blemies *A pr. man. CDKLPR et alii sex* blemios *G Gron. 2 Havn. Paris. 2 Venet.* blenues *B* blenpes *Leid.* blennos *Voss. 1* blemmiae *Paris. 3* Blemyae *Tz.* ‖ Gamphasantes] *sic codex Ciacconii; Vossii edit. Tz.* gampasamtes *A* gampasantes *B Cibin. Paris. 2* gampazantes *K* gampsasanites *D* gampasanites *L* gampanites *P Par. 3 Vatic. 3* gampantes *Havn.* ganipasates *Vindob.* ganipasantes *G* ganipasanites *C* gannipanites *Venet.* gapasamtes *R* ‖ satiri *BGKLR* satir *P* 13 vagi *om. a* ‖ terras] tecta *B* certas *R* 14 habitent *GK*

§ 24. 14—16 possident. Finitur summa orbis nostri. nunc exactius ora et littora strinxit. *rubrica P* summa orbis *marg. A*

incipit descriptio perticularis orbis *rubrica G* orbis descriptio particularis *rubrica L* deinde pomponii melae summaria orbis descriptio finit. incipit particularis orbis descriptio, et primo ingressus nostri maris in terras ex oceano et descriptio africae *rubrica Venet.* praenotati epilogi commendatio exactaque dicendorum intentio *rubrica Zal.* incipit particularis pars orbis descripti praelibati autoris, et primum ingressus nostri maris in terras ex oceano ac affricae discursus *rubrica Paris. 2* 16 horas *R et sic porro* 17 est *om. P* 18 ingreditur] intrat *B* ‖ his] *sic plerique* iis *Vossii edit. Tz.* 19 influent *P* 20 peragrantisque *L* 21 mare] in mare *ABCDGKL* intus mare *Oudend.* nostrum mare *Kapp.* id mare *Müller* 22 rursus *CRa* 23 circunuectus *B* circumuentus *L* ‖ illud *K* 24 coepit *P* ‖ reddeat *D* reddat *L* pag. 9

I. § 25. 25 africae descriptio perticlaris *rubrica G* ·N· descriptio affrice particularis *marg. L* principium ab ampelusia per oras africae primo *rubrica Zalusc.* 26 contingere *C Voss. 4* continget *Voss. 3* contingit *PR et corr. G* 27 mauritania *BCDKPR* 28 prime pertes *G* ‖ illae] *sic ACDLa* ille *GPR* illa *reliqui* ‖ hae] *sic ACDL* he *GPR* haec *reliqui* 29 fines *L*; *om. D* ‖ mulaca flu. ampelusiam *marg. L* ‖ mulocha *C* mulucca *D* moluca *G* mulaca *L* meluca *Vindob.* ‖ atque *om. BK Voss. 1* 30 promunturium] *sic A pr. man.* promuntorium *BPR Vossii edit.* promunctorium *K* promontorium *Tz.* ‖ Ampelusiam] *sic ABGKLR Vindob. Vossii edit.* ampelusciam *C* ampelusina *P* Ἀμπελουσίαν *Tz.* ‖ affri *KL* affrici *P*

§ 26. 2 sacrum *P* ‖ specus herculis oppidum anthei *marg. K* pag. 10
3 tinge opidum *marg. L* ‖ trige *K* trage *R* ‖ opidum *GL et sic saepius* ‖ pervectus *Vindob., om. K* ‖ *post* pervetus *ABCDGa et alii multi add.* et ‖ ut ferunt *ante* ab *ponunt B Vindob.* ‖ antheo *BDG LPa* anteo *CK Vindob.* ‖ fertur *a* 4 extat] *sic AB Vossii edit.* estat *L* extra *C* exstat *Tz.* ‖ rei conditum signum *P* ‖ parma herculis *marg. A* ‖ parma (*suprascr.* scutum) *BK* parina *Vindob.* ‖ scutum anthei habilas calpes montes *marg. L* ‖ helephantino *R* 5 tergore *L* trigore *P* ‖ execta] *sic B Vinetus* execto *CDGLR et alii multi* exepto *a* expta *P* exsecta *Cibin. Vossii edit. Tz.* exsecto (*corr.* execto) *A* extento *Schott.* ‖ tergoris excedra *sive*

pag. 10 excetra *Pintianus* tergore texta *sive* tecta *Salmas.* 6 usuro] niauro *K* usuro utili *R* uiro *Voss. 2* usui *Ciaccon., om. P* 7 gestam tam *B* gestam *G* ‖ pro vero] puero *R* ‖ et] ut *BK* 8 colant *BK*

I. § 27. 8 praelatus *Paris. 2* 9 ex aduerso *om. BK Cibin.* ‖ accolit *P* ‖ abiectus *K* 9 10 mons abila et calpe dicuntur herculis columnae *marg. A* 9 Abilam] *sic AKLP* abillam *B* habilam *CRa* habiliam *G* abilem *Vindob.* abylam *D Vossii ed. Tz.* 10 calpem *BLPR Havn. Vind.* ‖ nominant *B* ‖ colunne herculis *marg. L* ‖ colunnas *L* ‖ ·N· nota affricam et europam olim fuisse contiguas quem admodum sycilia olim cum italia *marg. L* ‖ ntrunque *L et sic saepius* utque *K* 11 cadit (*corr.* adit) *G* adit *C Vat. 3. 4 Venet. Vindob.* ‖ famae nominis fabula *Schott.* ‖ nomine *R* nomini *Tz.* ‖ fabula *Paris. 1. 2* fabula est *P Vat. 3 Venet.* 12 dirimisse *P Vindob.* 13 anthea *G* ‖ molle *BG* inde *P* 14 hic] *sic codices plerique, erat* hinc 15 summotasque *BP* sumotas que *G* ‖ uastis *R* uastim *a* latius (*corr.* uastius) *D* ‖ terram *P*

§ 28. 16 ceterum] iterum *Cibin.* 17 inlustre (*corr.* illustre) *A* illustre *reliqui, et sic porro* 18 fulmina *Vindob.* ‖ segnitie *Da* segnicia *KP*

§ 29. 19 his] *sic ABKLPR et alii quattuor* hiis *G* iis *reliqui, et sic aliquoties* 20 continenter et quasi *om. R* continentur *AKP* 22 regio VII montium *marg. K* ‖ nuncuparentur *R* 22 23 Tumuada] *sic AL et alii quattuordecim* tum uada *BCDGKPRa* Tamuda *Vossii edit. ex Plin. 5 18* Tamuada *Tz.* 23 *sqq.* portus magnus. septem montes. vada flu. rusiga et siga urbes. flu. muluca. bochus. iugurta numidia. ampsacus flu. cyrtha civitas syfacis regis. iola civitas. iuba rex. cesarea mauritanie cartina arsinia e aduisa laturus sinus. sardobale flu. *marg. L* 23 Rusigada] *sic ABCGKPRa et alii duodecim* rusiga *DL* rusicada *Oxon. Vind. Voss. 3* rusica *Vaticanus Vossii* Rusadir *Vossii edit.* Rusgada *Tz.* sisigada *Voss. 2* 25 mulucca *D* muluca *GL Havn. Venet.* meluca *Vindob.* ‖ nunc] non *Cibin.* 26 olim *om. R* ‖ regnorum quoque] regnorumque *CRa* ‖ quoque *om. Vind. Ciaccon.* ‖ bochi *GR* bachi *P* 27 iuggurte que *G*

I. § 30. 29 ampsagi L ampsati R Oxon. ampsanci P Gron. 2 pag. 10
amsaci Voss. 3 anpsamcy Voss. 1 an ampsacy Cibin. arcipsaci G
arapsaci Zalusc. || mauritania BKLR mauritanea Cibin. Vindob.
pag. 11 1 habent Venet. || Cirtha] sic ACGa Vindob. cirthia B pag. 11
cirra Havn. Vatic. 3 circa KP Cirta Vadian. Vossii edit. Tz.
cyrta L cyrtha DR 2 Sittianorum] sic AB Cibin. Vossii edit.
Tz. sitianorum Da Oxon. Vind. sithianorum G sicianorum R
siccianorum K sircianorum P sirtianorum Havn. sutianorum C
suthianorum Zal. romanorum (corr. sec. m. sittianorum L) L Ciacc.
Venet. Voss. 2. 5 || collonia G 3 cum Syphacis] sic ABK Vossii
edit. Syphacis cum Tz. || siphacis BGL alii simphacis K Cibin.
Voss. 1 || forent P || oppulentissima G opilentissima P || Jola] sic
ABCDLPRa alii ialo K Jol Vossii edit. Tz. yola Vindob. zola G
4 iubar K urbe P 5 quod om. R || cessarea G cesare B

§ 31. 6 est sita B || Cartinna] sic ACDG Tz. cartina L
Gron. 2 Par. 2 Venet. cartinam Vindob. carttina Zalusc. cartimia R Cartenna Vossii edit. ex Plin. 5 20 cartunia Chis. carrinna B carinna K carynna Voss. 1 carrynna Cibin. cratina P
eratina Oxon. 7 arsina (corr. s. m. arsinaria L) LP Paris. 2. 3
Vat. 3 Venet. Vind. arsimia R arsuma Florentinus Fabricii Arsennaria Plin. 5 19 || Avisa] sic ABDGKa alii anisa (corr. sec. m.
aquisa) L anista R anisa C anista Voss. 2 ansla (?) P ansa
Paris. 2 ansasa Bonon. Venet. Voss. arusa Paris. 1 ampsa Paris 3
Quiza Vossii edit. Tz. ex Plin. 5 19 8 sardapale P || ultra] deinde
Vossii edit. || monimentum Mediol. et alii quidam munimentum
Vossii edit. 9 regiae om. R || deinde] ultra Vossii edit. || iocsium
P Havn. ioesium Paris. 2 iocosium Paris. 1 Vindob. ycosinm
BGK Cibin. || post Jcosium P Vossii edit. Tz. add. et || Ruthisia]
sic ABD Par. 3 Vind. Vossii edit. Tz. ruthisia (corr. s. m. uthisia) L
rutiscia a rutixia Oxon. ruthysia Cibin. rustica R xutisia G
Zal. xuthisia Par. 1 xutiscia C utisia P Paris. 2 Venet. Voss. 2. 3;
om. K 10 effluentes] sic ACDGKLP et alii septem et fluentes
Vinet. Vossii edit. Tz. et effluentes Venet. Voss. 5 affluentes BR
Voss. 2 Periz. fluentes Oxon. Voss. 3 || Aucus] sic ABK Cibin. Paris. 1
Vat. 6 ancus CDLRa Florent. Paris. 1. 2 anchus G Zal. anchris
P Vat. 3 ancris Havn. antus Bonon. Venet. aneus Oxon. Aves

pag. 11 *Vossii edit. ex Plin. 5 21* Savus *Periz. Tz.* 10 anabar (*corr. sec. m.* nabar) *L* nabare *R* Vabar *Vossii edit.* ‖ et aliaque *P* 12 est *om. B*

I. § 32. 12 a litore] altiore *ABCKa Voss. 4. 5* altiorem *R* 13 ad] in *P* ‖ piscium] spicium *L* ‖ muricium *L* murificum *Vindob.* 14 saxa] scissa *P Ciacc. Vatic. 3* scissa et *Arund. Voss. 2. 5* ‖ atrita *G* ‖ ut *P* 15 in fluctibus *P* ‖ cantibus *P* 16 anchorae] *sic ABGKLR Vossii edit.* in chore *P* . ancorae *reliqui* ‖ et *om. P* 16 atque — 18 alentibus *om. P* 18 nichil *BGK et sic saepius* ‖ narratur *P Havn. Vindob.*

§ 33. de ea africae parte, quae africa totius nomine dicitur, et de residuo totius africae et de afrorum moribus *Zalusc.* africa prima *rubrica G et marg. L* 19 promunturio] *sic A* promuntorio *BR Vossii edit.* promunctorio *KP* promontorio *Tz.* ‖ metagonis *Venet.* methagonio *BGP* 20 aris *Vindob.* ‖ philenorum *CDG* philinorum *Vindob.* phylenorum *LR* filenorum *A Cibin.* silenorum *K* 21 hippo regius et uniuersa contigua *marg. A* ‖ hypporegius *R* iporegeus *G* ‖ hyppo *CKL* hipo *Vindob.* et ipo *P* ‖ regius *om. K* ‖ Rusiccade] *sic Aa Plinii codices 5 22 It. Ant. 5 19* rusicadae *B Venet.* rusicaude *P Paris. 2* rusicande *Vat. 3* rusicchade *K* russicade *D* russucade *L* rysichade *Cibin.* rusicade *reliqui* 22 tabraca *Oxon. Voss. 2. 3. 5* tabracha *K Periz.* tabruca *P* tabarca *Vind.* trabaca *Bonon.*

§ 34. 22 deinde *P* ‖ promunturia] *sic A* promuntoria *BLR Vossii edit.* promunctaria *K* promunctoria *P* promontoria *Tz. et sic in sequentibus* 23 apolinis *Vindob.* apollis *B* appolinis *L* appollinis *P Cibin.* oppolinis (*corr.* appolinis) *G* ‖ mercuri *G et corr. A* mercurey *Cibin.* 24 hipomenensem *Vindob.* hypomenensem *L* hypponensem *CKR Cibin.* iponensem *P* 25 hipone *Venet. Vindob.* hyppone *CR* hypone *L* ippone *GP Cibin.* yppone *K* 25 Diarryto] *sic A* diarrito *B Cib. Vind.* diarito *G* diarico *Paris. 2. 3* diarrhyco *Bonon.* Diarrhyto *Vossii edit. Tz.* dyarrito *CKL* dyarito *R* dyarico *Venet. Vatic. 3* cliarico *P* ‖ quod] qui *P* 26 Delia] *sic codices* Dellia *Vossii edit.* Laelia *Tz.* ‖ *post* Delia *P add.* et 27 bragrada flu. utica kartago *marg. L* karthago utica et bagrada *marg. A* ‖ bragada *BDLPR*

et alii quattuor bagna *Zalusc.* 27 *post* Bagrada *Vossii edit. Tz. addunt* urbes ‖ et *om. B* ‖ kartago *BCD* cartago *L* 28 inclitae ambae *om. L* ‖ inclitae] *sic BGKPR Vossii edit.* inclytae *A* inclutae *Tz.* ‖ fenicibus *L* penitibus *P* 29 cathonis *P* 30 eius *om. P* pag. 12 1 iterum] rerum *P* ‖ tamen] iam *P* 3 hadrumetum leptis clupea *marg. L* ‖ hadrumentum *D* adrumetum *GP* adrummetum *C* adrumentum *R* adrumenem *Venet.* ‖ cuprea (*corr.* cupea) *B* dupea *CGP Gronov. 1 Havn. Paris. 2* dripea *a* 3 4 ambrote phyre neapolis. sirtes in barbarica *marg. L* ‖ Habromacte] *sic ACD et alii quinque* habromache *Oxon.* habromate *a* abromacte *BL et alii sex* abromactae *Par. 1. 3* abromate *KP* abromatte *R* abromace *Bonon. Venet. Vat. 3* abremacae *Paris. 2* adromathe *G et alter J. Gronovii* Abrotonum *Vossii edit.* Macomades *Tz.* 3 Phyre] *sic ACDLR et alii septem* phire *BGa et alii quattuor* phirae *Paris. 2* phirie *P* phiriae *Par. 3* phrie *Vat. 3* phie *Par. 1* plure *Cibin. et quidam Vossii* phne *K* Taphrure *Vossii edit.* Thenae *Tz.* 4 neapolis africe *marg. G* neapolis sirtes minores *marg. K* ‖ sirtim *BGKL* sirthim *R* · sirtum *P* pag. 11 pag. 12

I. § 35. 5 syrti *ACa* syrthi *R* sirtis *P* sirti *BGKL* 7 cingitur *Paris. 3* 8 frequentiam *BK et alii quinque* ‖ brevis *BK Cibin. Voss. 1* deuia *P et alii quattuor* ‖ magisque] magis magisque *CP et alii novem* 9 pelagi adfluentis] pelagia fluentis *A* affluentis *BKP* fluentis *L* applictus *R* ‖ ac refluentis *om. G Vindob.*

§. 36. 10 tritonia palus. amnis tritonis *marg. K* triton flu. ubi minerua nata est *marg. L* unde minerua. sic lucanus nono *marg. G* ‖ amnem] armeni *Vind.* ‖ Tritona] tritonia *CG* tritonam *L* 11 mineruae cognomen] *suprascr.* est paladi quae titonia dicitur ab hac palude *B* 12 indictum *G* 13 quod] apud *R, om. P* 14 15 desertantium *Cibin.* dicertantium *Vind.* 15 celebrat *G*

§ 37. 15 eoa. cinips flu. leptis civitas alia a superiore lepti *marg. L* ‖ Oea] *sic A Barb. Vossii edit. Tz.* oaea *D* oca *R* Ocea *Jt. Ant.* osa *P cum Tab. Peut.* oza *CG marg. D et alii quattuor* ozza *Venet.* eoa *BL Cib. et alii duo* Ἑῶα *Ptol.*; civitas Oeensis *Plin.* 16 Cinips] *sic CGLR* Κίνυψ *Ptolemaei codex Palat. teste Hudsono, et Ptolemaei editio Argent. p. 293 6 Wilb.; Agathem.*

pag. 12 *geogr. 2 10 ad calcem Arriani ed. Hoffm. p. 368, ubi Mullerus (Geogr. gr. min. t. 2 p. 502 22) dedit Κίνυψ; Κίνιψ, ὁ λιμήν. Zonar. lex. p. 1208 Tittm.* cinipis *B* cinip *P* cimpis *aut* cinipis *Vindob.* ciniphs *Ciaccon.* Cinyps *Vossii edit. Tz. cum Herodoto, Plinio, Claudiano, aliis* cynips *ADa Periz. Voss. 1. 2* cynipis *Cibin.* tympis *K* 16 per uberrima arva decidens *om. Vindob.* 17 leptius *R* ‖ syrthis *R* sirtis *BGKLP* 18 fere] uero *P* 20 botrion *BK Cibin. Voss. 1* bryon *R Chisian* ‖ oram *PR* 20 21 borion. lothofagi. phyconta. are phylenorum *marg. L* ‖ lotophati *Paris. 1* loto fati *G* lothophagi *P Vind.* lothofagi *L* lothofati *C* latophagi *B Cibin.* lathophagi *K* lethophagi *R* 21 Phyconta] *sic ACL Ciacc. Cib. Oxon.* phiconta *BDGKR Periz. Vindob.* Phycunta *Vossii edit. Tz.* sicuram *P Havn. Vat. 3* sicurram *Paris. 2 Venet.* sycurram *Bonon.* 22 pertinet (ax *super* et) *D* pertinax *P*

I. § 38. 23 phileni fratres unde salustius in iugurtha *marg. G* ‖ philenis *AGK Vind.* phylenis *LR Cibin.* 24 Cyreneicos] *sic CDLPRa et alii novem* cyrenaeicos *A* cyreneitos *K* cyreneos *Paris. 2* cyrreneos *et* cyrrenicos *Periz.* cireneicos *BG Venet.* sirenicos *Vindob.* Cyrenaicos *Vossii edit. Tz.* ‖ kartagine *BCD* cartagine *LR* cartaginem *K* 26 magnis *om. a* 27 28 nota de amore patriae *marg. L* 27 ubi] ibi *G* 28 concurrerent] *sic P Paris. 2. 3 Vossii edit. Tz.* concurrerant *ABCDKa et alii duodecim* concurrerint *R* concurrierant *Leid.* concurerant *August.* concurerat *G* concurrant *L* ‖ utrinque *B* utrumque *Cibin.*

pag. 13 *et sic nonnunquam* 29 ibi *om. a* ‖ statuerunt *CR* pag. 13 1 dignum *P* ‖ hi *P*

§ 39. 3 cathabathmos ammonis oraculum nota diligenter de hoc fonte *marg. K* cathabathmon. hammon coringer. fons solis die frigidus nocte fervidus *marg. L* ‖ Catabathmon] *sic Vossii edit. Tz.* catabathanon *Cibin.* catabadmon *CG Vindob.* catabaphmon *D* cathabathmon *ABKLPa* cathabatmon *R* ‖ Cyreneica] *sic ACD KLP et alii sex* cyreneyca *Cibin.* cyrenica *Oxon. Voss. 3* cireneica *BG* cirenayca *R* cirimeica *Vindob.* Cyrenaica *Vossii edit. Tz.* 4 caque] ea namque *P* ‖ oraculum hamonis unde lucanus nono *marg. G* ‖ hamonis *GPR et alii quattuor* ammonis *K* amonis *B*

4 oraclum *G* 5 fions *A* ‖ rupes insignis *marg. A* 6 auxero *P* pag. 13
‖ haec] hic *P Havn.* ‖ contingitur *P Vat. 3* 7 harenasque] *sic codices plerique* arenasque *Vossii edit. Tz.* 9 10 surgit fit frigidior subinde *P Par. 2 Vatic. 3 Venet.* 11 friget *PR* ‖ teporem] *sic ABDKR corr. L et alii octo* tepores *Vossii edit. Tz.* 12 callidus *R* 13 caldior *A* ‖ rursum *P*

I. § 40. 14—15 zephirion. naus. thamos. paretonius portus. et cetera. *marg. K* 14 zephirion *BK Vindob.* tephyrion *CR* tiphirion *Zalusc.* thephirion *GP Paris. 1. 2 Venet.* thephiron *a* ‖ naustatmos *R* nausthamos *BK Cibin.* naustatinos *P* naustratus mons *L* naristatinos *Paris. 1* nastaemos *Paris. 2* muschatanios *Vindob.* 15 paretonius portus *BK* ‖ parethonius *G* pharetonius *L* ‖ urbs *G* ‖ hesperi *BK et alii tres* ‖ apolonia *GP* appolonia *K Vindob.* appollonia *LR* 16 Ptolemais] *sic Vossii edit. Tz.* ptolemaeis (*corr.* ptolemais) *A* ptolemeis *C* ptolomeis *Paris. 3* ptolomei *B* ptolomais *Paris. 2* ptolomois *Paris. 1* ptholomeis *GLRa* ptholomei *K* pthomais *P* ‖ arsynoe *R* sarsione *K* sarmoe *B* ‖ est *om. B* 17 cirene *BGL* ciphene *P* ‖ cathabatmos *BR Cibin.* cathabathmos *KLP* cathabathmes *G* catabthomos *Vindob.* ‖ devexa] depressa *B*

§ 41. 19 20 quidem *P* quaedam *Paris. 1 Vindob.* 20 deum (*suprascr.* est deorum) *L* 21 nullac] mille *P* quidem nulle *G* 22 tamen domicilia sunt quae] quae tamen domicilia sunt *P* 23 mappalia] *sic A pr. man., DKLPR Cib.* mapalia *reliqui* 24 priores *L Vindob.* 25 26 ritus et consuetudo afrorum *marg. A* 27 sucusque] *sic AG Vindob.* succusque *reliqui* ‖ bacarum] *sic A* uacarum *K* baccarum *reliqui* 28 optimum *CDGPa et alii nonnulli* 29 quod] quo *Oxon.* ‖ partitur *a*

§ 42. 29 incultius etiam] *sic ABDGKLRa* etiam incultius *reliqui* 30 secuntur] *sic A pr. man. et Cib.* sequuntur *corr. A et reliqui* ‖ utque] atque ut *R* utque et a *P* pag. 14 1 ac] ad pag. 14
ABCDGKLPRa et alii multi ‖ sua] sua se *P* 2 familiis *P* 3 dispersi *om. P Paris. 2* ‖ comune *L* communione (*corr.* communne) *D* 4 quia *om. P* ‖ aliquot] aliquid *P* 5 adgnatique] *sic A* assignati *K* adsignatiquc *Cibin.* assignatique *B* cogna-

pag. 14 tique *Vindob.* agnatique *reliqui* 5 6 nunquam *G* 6 paucis *P Vatic. 3*

I. § 43. 7 athalantes solem execrantur *marg. G* athlantes trogodite garamantes *marg. K* ‖ athlantes *BKLPR Cibin.* athalantes *Vindob.* ‖ execrantur *BGLPR et corr. A* 9 non vescuntur animalibus *om. Vindob.* ‖ non] nec *Venet.*, *om. R* ‖ animalibus] alib *G* 10 mortalibus] animalibus *L* 11 viscere *C* uirere *P* quiescere *Havn.*

§ 44. 12 trogodite qui serpentibus uescuntur *marg. A* ‖ Trogodytae] *sic A et Ciacconii duo* trogodite *BCDGKLPRa* trogiditae *Paris. 1* trogoditoae *Cibin.* trogoclytae *Vatic. 1* Troglodytae *Voss. edit. Tz.* ‖ operum *P* 13 locuntur] *sic A pr. man. GR* loquantur *DL* loquuntur *reliqui, et sic deinceps* ‖ aluntur *B*

§ 45. 14 armenta garamantica *marg. A* ‖ gramantes *marg. L* ‖ garamanthas *P* garamantes *Cibin.* gramantas *Vindob.* ‖ etiam armenta sunt] et armendistas *P* 15 16 dirrecta *B*, *om. P Vat. 3* 16 afficiunt *R* ‖ nulla *Paris. 3* nidi *Vind.* ‖ uxor] uox *L* 17 parentium] *sic A* parentum *reliqui* 19 coguoscunt *G Vind.*

§ 46. 19 angile *marg. K* augelae *Vat. 5* augele *L* angilae *KR* angele *Vat. 2* anguli *P* argile *Vat. 4* ‖ mamanes *R* 20 degerant *P* 22 incumbuere *L om. Paris. 1* ‖ ferunt *om. R* ‖ sompnia *B Cibin.* 23 sollemne] *sic A* solempne *R* solemne *reliqui* 24 25 aduenerunt *Cibin.* 25 feminarum mos turpissimus *marg. G* ‖ tum *om. BK Cibin. Voss. 1* ‖ pluribus *L* 26 relicum] *sic A pr. man.* reliquum *reliqui* ‖ insignia sunt (*corr.* insignis est) *A* ‖ est *om. P Paris. 2*

§ 47. 27 gamphasarietes armorum nescii *marg. L* ‖ gamphasarites *D Vatic. 2* gamphasarides *Vatic. 5* gamphasarietes *L* ganiphasantes *Vind. Vat. 3* ganifasarites *Bonon.* 29 ingenium *BKR Ciacc. Cib. Voss. 1* ‖ est *om. P* 30 conloquia] *sic dedi* conloqia (*corr.* colloqia) *A* coloquia *G* colloquia *reliqui*

§ 48. 30 blemij sine capite *marg. L* blemyes. satyri. egipanes *marg. K* ‖ Blemyis] *sic Tz.* blemijs *LR* blemiis *CDGa Ven. Vind. Vossiani plerique* blemis *P* blemyes *AK Cib.* ble-
pag. 15 mies *B* Blemmyis *Vossii edit.* pag. 15 1 desunt *Bonon.* ‖ uultusque *Paris. 1* ‖ satiris *BLP* satirius *G* satyrus *R* 2 hu-

manius *P* ‖ egipanum *KR Vatic. 2* agipanium *Vindob.* argipa- pag. 15
num *P* 2 3 celebra*tur *A* 3 haec de africa *om. P Zalusc.*

I. § 49. 4 de asia et partibus asiae ac gentibus ab egyptiis principium *inscr. Zal.* asiae descriptio perticlaris *inscr. GL* ‖ asye *K et sic nonnunquam* ‖ pars est *a* ‖ catabathmos *Vat. 3* cathabatmos *R* cathabatmon *Cib.* cathabathmon *GKLP* catanathanon *Vindob.* katabathmon *B* 5 arabes *P Par. 2 Vind.* 8 aliorum *K* 9 nota de nilo meroe insula *marg. K* ‖ efficitur *BDK Cib.*

§ 50. 10 ex] a *G* de *Brit.* ‖ emissus *Ciacc. Schott.* 12 et] sed *Ciacc. Schott. Voss. edit.* at *Periz.* ‖ suauisque *B* suauis seuusque *K* suauis uel seuusque *Cib.* scaeuusque *Gron. 2* suusque *Salmas.* 13 merorem *P* 14 altera ex parte *Paris. 2* ‖ astobores *Brit.* ascabores *K Vind.* astrabores *CGP Gron. 2* astrabor ex *Vat. 3* astapeditus *B* ascapeditus *K* ‖ Astape] astapes *Flor.* astrape *Bon. Periz. Ven.* astaphe *Leid. Ox. Vind. Voss. 3* distape *Brit.* 15 ibi] ubi *G* ‖ hoc rapit capit *R*

§ 51. 16 partim (*post* inde)] parum *R* ‖ partim (*post* asper)] pertinet *P* ‖ in *om. L* 17 latum *K* locum *Vossii edit.* loxum *Brit.* 18 Talemso] *sic ACGR Voss. 4* talenso *DL et alii novem* talensum *Bonon.* talensium *Venet.* talesum *Vat. 3* Tachempso *Vossii edit.* Tachompso *Tz.* thalensum *P* thalenso *Brit.* thalem *Voss. 1* thalem ipso *BK Cibin.* 19 Elephantinem] *sic BK Chis. Cib. Voss. 1* elephantilem *ACP et alii undecim* elephantidem *Paris. 1. 2* elefantilem (ph *supra* f) *D* elephatilem *L* helephantilem *G* clephantilem *R* 20 21 placidior et] placidaturque *P* 21 navigantibus *L* ‖ Cercasorum] *sic AB Parisienses alii Vossii edit. Tz.* certasorum *CDGP* cercaforum *K* cercassorum *L* coxtasorum *R* 22 iterum] *om. codices, add. Salm. Vossii edit. Tz.* 23 diuisis *P* ‖ ad Delta et ad Melyn] ad Deltae acumen *Vossii edit.* ‖ Delta] *sic ABK Cib. Tz.* deltham *G Zalusc.* deletam *P Vind.* deltam *reliqui* ‖ ad (*ante* Melyn) *om. P Par. 2. 3 Vat. 3* ‖ Melyn] *sic AK Cib. Med. Voss. 1* melim *BCPR et alii sex* melim (*corr.* melin) *D* Melin *Tz.* metelim *Ciacc.* malim *Paris. 1* moelin *Paris. 2. 3* melis *marg. A* 24 25 septem ora nili *marg. A* 25 scindens] fundens *D*

pag. 15 I. § 52. 26 autem tantum pererrat *BK Cib. Voss.1* ‖ **aestivo]** extiuo tempore *R* ‖ sydere *L et sic saepius* 27 erigat *Vind.* 28 gerendum *G* ‖ scatet] staret *P et corr. G* scaturet *Brit.* 29 hyppotani crocodilli *marg. L* ‖ hippopotamos] *sic A Vossii edit. Tz.* hippotamos *D et alii nonnulli* hyppopotamos *R Brit.* hyppotamos *C* hypotamos *L* ippotamos *G* ipothamos *Vind.* yppotamios *B* yppothamios *Cib.* ypothannos *K* ypothamos et *P* ‖ crocodillosque] *sic A* crocodilosque *CD Vossii edit. Tz.* crocodrillos *B* crocodilus *G* crocidillosque *L* corcodrillosque· *K Cib. Voss.1* cocodrillosque *P* cocodrillos *R Brit. Ox. Vind.* ‖ et uastas *D* 30 belvas] *sic AGKR Vind.* beluae *P* belluas *reliqui*
pag. 16 ‖ glaebis] *sic A* glebis *reliqui* ‖ infundit *P* . p.16 1 hoc] quod *GP* 3 umentes] *sic A pr. man.* humentes *corr. A et reliqui* ‖ quidem *P* ‖ nundum *B* nudum *G* 4 tnm] tunc *Tz.* ‖ spiritum] speciem *Bon. Vat.3 Voss.2* 5 formata et ex *LP*

§ 53. 6 de causis crementi nili et insula chemus et laberinti aedificio *inscr. Zal.* crementum nili *marg. A* nota causam inundationis nili *marg. K* opiniones de undatione nili sub imbris *marg. G* 6 solupto *Vind.* ‖ magis *P* 8 ripis] riuis *P Havn.* iugis *B* ‖ accipi *om. K* 9 hyeme· terris propior sol *P Vat.3* ‖ hyeme *BKPR* yeme *L* ‖ proprior (*corr.* propior *A*) *ALR Cib. Vind.* proximior *Zal.* 11 plenissimum *L* 12 ethesiae ventus est iuxta eorum linguam *AR* autem in libello de indatione nili tangens hanc caussam dixit ethesijs flantibus. de hac materia vide lucanum in xi. erosium in fine 4 capitis. solinum in capite 32 *marg. L* ‖ ethaesiae (-sie) *AG* ethesiae (-sie) *BKLPR Vind.* ethesyae *Cib.* ‖ actas *om. P* ‖ septentrione in meridiem] meridie *P Par.2 Vatic.3* 13 nubem *R* in nubes *G* ‖ imbres *D Par.2 Periz. Ven.* umbre *Vind.* nubes *P* 14 obuiae] *sic ACDa* obuie *GKLPR* obuii *B Vossii edit. Tz.* obuiet *Brit.* ‖ spiritu aduerso *P* 15 descendenti *Ven.* ‖ harenis *sic ABGLR* arenis *reliqui* 16 fluentibus *L* ‖ adplicare *C* applicare *GPR* ‖ abducunt *K* adducunt *Cib.* 17 amictit *L* 19 emictit *L*

§ 54. 19 quod] quid *a* ‖ alterius *Brit.* 20 opositi *G* opposita *A* ‖ antichthones] *sic D Vossii edit. Tz.* antichtones *B Cib.* anticthones *A* antithones *Brit.* anthiones *Vind.* anthictones *K*

anthitones *CGL* anthiocones *R* antipodes *P Havn. Par. 2 Vat. 3* pag. 16
21 abcesserit *K* obscesserit *Vind.* ‖ in illis] nullis *CDLPR et alii septem* nullus *G* ‖ terris *om. BK Cib. Voss. 1. 3* 22 caeco] ex eo *Cib.* 23 nostris] nostrum *P Vat. 3* ‖ rursus] reversus *P Vat. 3* uisus *Vind.* ‖ hac re] hic ut *P* 24 tum] tunc *B Tz.* ‖ hiemps] *sic A pr. man. Vind.* hyemps *BP Cib.* hyems *KL Vossii edit.* hyens *R* hiems *reliqui* ‖ sit] fit *GL Bon. Paris. 3* ‖ unde *om. Vind.*

I. § 55. 26 mira] mixta *K* 27 lacu] loco *B* locu *L* ‖ chemmis insula quae semper natat *marg. A* themnis insula *marg. L* uaga insula *marg. G* ‖ chemnus *G* chemnis *Vind.* cheminis *Bon. Ven.* chenimis *Cib.* chēmis *P* chemus *Zal.* chrenus *aut* chremis *Brit.* themmis *D* themnis *L* themis *R* ‖ insula] in insula *G* ‖ luchos *Cib.* 27 28 appolinis *G Vind.* apolinis *L, et sic nonnunquam* 28 substinens *G* 29 impellitur *P Ven.* ‖ piramides *BGP alii* ‖ tricenorum *K* tricentum *Brit.* trecenum *LP* 30 lapidibus pedum *BK* ‖ extructae] *sic AKR Vossii edit.* exstructae *reliqui* ‖ maxime *P* pag. 17 1 quatuor pag. 17 frontibus octona soli iugera sua sede (*seu* qua sedet) occupat *Pintianus* ‖ quae sede] quoque latere *Vossius not.* ‖ quae] *sic codices plerique* qua *P Ciacc., om. Par. 1* sua *Vadianus Vossii edit.* aequa *Gron. 1 Tz.* quadra *Gron. 2* ‖ sedent *P* ‖ occupant *P* 2 moeris lacus *marg. K* ‖ meris *R Brit.* merois *Vind.* meothis *P* moetis *Par. 2* ueris *a* 3 milia *om. P* 3 4 circuitu *DPR Vind.* 4 quam *om. R* ‖ magnis] quidem magnis *R* 5 honustisque *B Cib.* honustus que *G*

§ 56. 5 Psammetici] *sic ABR Cib.* psammetie *D* psamētici *K* Psammetichi *Vossii edit. Tz.* psaminetici *Ca Periz. Voss. 4* psaminecie *Oxon.* psaminetie *L* psamnetiei *G* psamnienne *Brit.* psanimecie *Vind.* psauentiae *Bon. Ven.* pasūecie *P* 6 laberinthus · domus mille et regias XII *marg. K* labyrinthus mirabilis *marg. A* ‖ laberinthus *K* laberintus *BLR* laberyntus *Cib.* labarintus *Vind.* labor intus *P* ‖ domus *BKR* ‖ *ante* mille *Pintianus Schottus Vossii edit. Tz. add.* ter ‖ et *om. P* ‖ regia *P* 7 extructus] *sic ABGKR* extinctus *P* exstructus *reliqui* 8 ac — intus *nonnisi in inferiore margine habet A* ‖ ac] at *R* 10 anfractu] *sic ABGKPR alii Vossii edit.* amfractu *Tz.* ‖ saepe] pene *B*

pag. 17 11 deinde *P* 12 alios] alium *P Havn. Par. 2 Vat. 3* alio *R* 13 redeunte] tenui *Par. 2*; *om. P* || flexns *P* 13 14 alias inetricabili *marg. L* || inexplicabili *CPR Par. 2* 14 tamen] tantum *R ante* explicabili *pon. a, om. P* || est *om. P Vat. 3*

I. § 57. 15 circa labyrinthnm cultores. uel in plangendis mortuis uel in aliis actibus. quos mores habeant *marg. A* || alter *P* 16 fimo] *sic codices plerique* fumo *Cib. Voss. 1* limo *Vossii edit. Tz.* || obluti *P* obruti *Brit.* 17 intro *P* inter *Cib.* 18 litteris] *sic ABLR* literis *reliqui* 20 domus] *sic ABGPR Med. Voss. 1* domos *reliqui* 21 honera *BGR* || umeris] *sic A* humeris *reliqui* 22 *post* egent *Brit. add.* nutrimento || *post* illis *Oxon. Vind. addunt* scilicet mulieribus; *reliqui omnes addunt* mulieribus scilicet; *removerunt editores* || est] esset *Vind.*, *om. Vossii edit.* || liberum] liberos *L Vat. 3* liberis *R* 23 est *om. LP Vossii edit. Tz.* || sua tecta *D*

§ 58. 24 effigiem *R* 26 alia alii] *sic ABK Cib.* alii alia *reliqui* || *post* adeo *R add.* extincta sunt 27 impudentiam *BK Cib.* || capital *B Cib. Tz.* || nbi] ut *K* 28 forte] fronte *Cib.* || extincta] *sic ABK Cib. Vossii edit.*; exstincta *reliqui* || sunt *Ox. Vind. Voss. 3. 5* || sepellire *G* seppellire *LB* || sollemne] *sic AB* sollenne *G* solemne *L Vossii edit. Tz.* solempne *R* sollempne *Cib.* 29 descriptio numinis apis *marg. A* apis deus egyptiorum *marg. L*
pag. 18 || omnium popnlorum *P* pag. 18 1 dissimili *L* 1 2 pecudum *Ox. Voss. 3* pecoris *D Vossii edit.* 3 diesque] dies *a Vind.* || gignunt *P* tingitnr (*corr.* gignitur) *A* || maxime genti *B*

§ 59. 4 nota de antiquitate egyptiorum *marg. L* antiquitas egiptorum de qua plato in cimo. et iustinus libro tertio *marg. G* 5 tricentos *Vind.* treginta *G* xx *a* || reges *om. B* || Amasim] *sic AGLP alii, Vossii edit.* Amasin *reliqui* || *post* Amasim *DP Ven. add.* habuisse 6 super *P* || tresdecim *BP* || milia *a* mille *Brit.* || aetatis *P* 7 analibus *G* 8 aegypti *A* egypti *G* egipti *CK* || aliqnotiens dicit cursus suos sidera mutasse et solem illis occidisse unde nunc oritur *marg. A* nota sidera cursus suos vertisse. sed fabula est *marg. L* || cursu suo *a* 9 sole *P* || iam bis *P* || iam *om. CG Vind.*

I. § 60. 10 *inter* viginti *et* urbium *rasuram habet G* || milia pag. 18
om. omnes codices, agnoscunt editi || urbes *BKa Cib.* || amaso *P Par.2* 11 multos *P* 12 says *CDGKLR* seis *B* || *post* Sais *K add.* et || memphys *KLR* || siene *BGP Vind.* || iubastis *P* tubatistis *Vind.* 12 13 Elephantine] *sic AK Cib. Tz.* elephantinae *B* elephantim *P Par.2* elephantin *Leid.* elephantis *D Vossii edit.* elefantis *L* elephantum *R* elephantarim *Brit.* elefantium *marg. L* helephantim *CG* 13 de magna thebe ut placet homero *marg G* || thebe *KLR* tebe *G* || uti quae] utique *ABCa alii* utque *LP Voss.3* tutique *D* || ut] ut ab *R* ab *P* 14 aiunt alii *a* 15 habentes *Pintianus* || principium *GL* || domus *L* 16 exegerant *D* 17 alexandria vii nyli hostia *marg. L* || allexandria *P* 17 18 contermia *L* continūa *P* 18 pelusum *P Vind.* pelusiue *R* || horas *B Cib.* 19 Volbiticum] *sic ABCGLRa alii multi* uolboticum *D* nobiliticum *K* uobilticum *Ven.* uobiliticum *Bon.* uuolbicum *Paris.* Bolbiticum *Vossii edit. Tz.* || Sevennyticum] *sic A* seuenniticum *CG Brit.* seueniticum *DL Par.2.3* seuemuticum *a* seu enniticum *B* seu emnticum *K Cib.* seuiniticum *Vind.* senemyticum *R* siuenicum *Par.1* pseuennyticum *Vat.* psenecticum *P* Sebennyticum *Vossii edit. Tz.* || Pathameticum] *sic ABDGKLRa et alii quinque* patameticum *P Vat. Ven.* pathamenticum *C* patamethicum *Par.2.3* Pathmeticum *Vossii edit. Tz.* 20 mendisium *P* mendusium *B* || Cataptystum] *sic AC Voss.4 Tz.* *κατάπτυστον Plut. de J. et O. c.13 p.356* cataptistum *BGK Voss.3.5* cataptiscum *Havn. Par.3 Ven.* cap cataptiscum *Voss.2* cataptisticum *Bon.* catapystum *Med.* catistum *R* capatystum *Cib. Voss.1* captatistum *Brit. Ox. Vind.* captatiscum *DLP* captatistium *Periz.* captatirium *Gron.2* caplatistum *Vossii optimus* captiscum *Vat.2* Taniticum *Vossii edit.* || pelusiachum *P* pelusiacicum *Vind.* 21 hostia *BGKLP alii, et sic saepius*

§ 61. 22 de confinibus arabiae partiumque eius conditionibus *inscr. Zal.* de arabia *inscr. GL Par.1* || arabya *R* || illinc *B* 23 laeta] late *L* alias leta *marg. L* || thure *BKP* || habundat *LP Cib. Vind.* 24 qua] quasi *Vind.* || Cassio] *sic ABDKLR* cathesio *P* casio *reliqui* || plena *G*, *om. Vind.* 24 25 sterilis] subtilis *a* 25 azotum aromatum suarum et mercium *Ven.*

pag. 18 25 arotum *CGRa Cib.* agothum *P* aromatum *Havn. Par. 2* 25 26 emporenm *K* ‖ emporium locus est ubi lucra ex mercimoniis. poron vero graece lucrum dicitur *marg. A* 27 ortum] sertum *P* ‖ arabiam de locis editioribus quarta uigilia ortum solis aspicere *marg. A* ‖ ostentet *Ven.*

I. § 62. 28 de siria et siriae regionibus flnminibus urbibus atque locis *inscr. Zal.* ‖ siria *BL et sic in sequentibus* ‖ lata *P* ‖ lictora *L* ‖ trinisque *P* ‖ latus *P* 30 coelae (*corr.* coele) *A* caelae *BK* caele *Cib.* cele *P* ecele *G* ecelle *L* alias cele *marg. L* syriam comprobat eandem mesopotamiam et aliis multis nominibus dici *marg. A* ‖ mosopotamia *B* messopotania *R* ‖ *post* Mesopotamia *G lacunam habet viginti circiter literarum capacem*
pag. 19 1 adyabene *BCK* adyabane *R* ab adyabn̄ *Cib.* duabene *Vind.* ‖ babilonia *KLR Vind.* babilone *B* ‖ Colophone] *sic codices omnes praeter Paris. 1, in quo* solopbone *legitur* Sopbone *Vinetus* Sophene *Vossii ed.* Comagene *Rein.* Commagene *Kapp. Tz.*

§ 63. 2 binc *LP alii* ‖ palestine *AKL alii* palaestina *P* ‖ arabes *Cib.* ambas *P* ‖ tum] *sic Cib. Par. 1. 2* cum *reliqui* 2 3 pbenice *BK* fenice *G* foenice *L, et sic deinceps* 3 antiochya *Cib.* anthiochia *BGKR Vind.* anthiocia *P* 4 potens ac diu *B Cib.* ‖ samiramis *marg. A* semeramis *Vind.* 5 tenuit semiramis *P Vat. 3* 6 maxima *P* ‖ excellent *ABCDR Cib. Periz. Vind.* excellenter *Leid.* 6 7 constituta *om. K* 7 urbis *Cib.* ‖ babilon *BKLR Vind.* babilonia *marg. L* ‖ scicis *Vind.* syos *R* 8 eufrates *BGKLP Vind.* ‖ tygris *P Cib.* thygris *R*

§ 64. 9 ingens etiam munita (*om.* admodum) *P* ‖ minuta *C* 10 gaza de qua luc. tertio *marg. G* ‖ caza *B* ‖ nomine *Vind.* 11 cambises. ascalon yopen. cepbeus et fineus et perseus. ut in fine 4. metamorpbosevs et in principio 5. perseus et andromeda fenices *marg. L* ‖ cambises *BL Vind.* cambisses *G* cabizes *K* cambases *P* ‖ Cambyses cum *P Vat. 3* ‖ Aegyptum armis *KP* 13 ascalo. yoppe. hic regnum cephei *marg. K* ‖ Ascalon] *sic ACD GLPa alii; erat* Ascalo ‖ est] et *P Par. 2* ‖ Jope] *sic AP Chis. Par. 2 Tz.* iopen *R et alii quinque* iopem *Par. 1 Vind.* ioppe *B Cib. Vossii edit.* ioppen *a* yoppe *K* yopen *CGL* biopen *D* ‖ ut ferunt *om. P* 14 ubi] ibi *P Ven.* ‖ incolae *Vindob.*

15 quod] qui Vind. ‖ tumulum Voss.5 tumulis Ven. ‖ phynei CD pag. 19
LR 15 16 ueteresque damare (clamare GRa) codices nonnulli
16 quaedam arae om. DP 17 quin] cum R 17 18 fabu-
lisque Cib. 18 persei et andromedae fabula marg. A ‖ serva-
tae P Tz. ‖ a om. BK Cib. Voss.1 ‖ andromade de qua ouidius
quinto m̄tha marg. G ‖ andromade BLR andromede K 19 bel-
vae] sic AKPR bellua G belluae reliqui

I. § 65. 20 phenices literarum inuentores, de quo lucanus
tertio marg. G ‖ phenicem GKR phaenicem L ‖ solers KLPR Cib.
22 opera Ven. ‖ post artes BK Cib. add. exercere 24 proe-
liumque] sic A pretiumque R praeliumque reliqui

§ 66. 25 post est ABCDKP alii add. et ‖ tyros olim insula
sed ab alexandro continenti addita marg. L tiros de qua luc.
tertio marg. G ‖ tiros B thiros GP tirus marg. K 26 defecit
Chis. Par.1 defficit Havn. ‖ quodam P 27 iacto opere Schott.
‖ iacta] iacta sunt Vadianus ‖ uicit BK Cib. Voss.1 uiri P ui L
Ciacc. Voss.2 ‖ tenent] solent a, om. BK Cib. Voss.1 ‖ ulteriora
ACDGLP alii 28 sydon CDKPR Cib. ‖ a Persis] aspersis Cib.

§ 67. 30 Euprosopon] sic codices plerique Vossii edit. Tz.
euprosophon L euporsopon R eupôsopon C emprosopem P
emprosopon Havn. cuponsopon G cupousopon Par.1 theupro-
sopon Pintianus ex Strabone et Ptolemaeo ‖ Byblos] sic Vossii edit.
Tz. bubos ABCDGKLR et alii novem babos P budos Bon.
‖ Botrys] sic Vossii edit. Tz. bathros AD batros a Vind. battros R
badros Ven. bactros BCGKLP et alii sex pag. 20 1 distantia pag. 20
stadiis BK Cib. 2 tripolis simirna marathos alias simirna marg. L
tripolis ciuitas in phoenicia marg. A ‖ Simyra] sic A Voss. edit. Tz.
simira BG Cib. Vind. symira CDKRa smirna L Par.2 Vat.3
smyrna P Bon. Par.3 3 maratos P

§ 68. 4 obliqua] aliqua P Par.2 Vat.3 ‖ aversa Gron.1
‖ obiacens Pintianus iacens Havn. ‖ asya K afra CGRa Voss.4
affra P a terra Voss.2 et 5 terra Schott. Periz. 6 circunsi-
dent B circumcident Vind. 7 fluuium L 8 pervia] per-
petua Vind.

§ 69. 10 pars reliqua BKP Cib. ‖ syria K Cib. Voss.1 ‖ cui
Antiochia nomen addidit Ciacc. ‖ antiochia Voss 1 anthiochia BK

pag. 20 anthiochiae *LG Vind.* anthyochia *Cib.* anthyochie *C* authiocie *R* 10 11 addicitur *a* 11 seleucya *R* seleutia *G* scelencia *P* soleucia *marg. L* solentia *K* soleucia *marg. K* ‖ Hypatos] *sic ACDKR Cib.* hypathos *a* hyppatos *Havn. Vat. 3 Ven.* hippatos *Par. 3* hippathos *P* hipatos *B Par. 1 Vind.* ipathos *Bon.* ypathos *GL* yppatos *Par. 2* Paltos *Barb. Vossii edit. Tz.* 11 Berytos — 13 Hypatos *nonnisi in margine habet L* 11 12 beritos *BK Par. 2 Vind.* berithos *DGP* byrithos *P* brutos *Par. 1* 12 leodice *marg. L* ˙ laudice *Vind.* laodiceia *corr. D* ‖ arosis *B* amsos *P* Rhosos *Vossii edit. Tz.* 13 Lycos] *sic Vossii edit. Tz.* lytos *AC* lythos *DR* lyros *K* litos *BGL Par. 2* lithos *a Par. 3* licos *P* ‖ Hypatos] *sic AC Cib.* hypathos *DGKR* hipatos *B Par. 3 Vind. Vossiani* hippatos *Par. 1* hippathos *P* ypatos *Par. 2 et marg. L* ypathos *a* ipatos *Gron. 2* ipathos *Bon. Ven.* Labotas *Pintianus* Pinarus *Ciacc.* Paltos *Vossii edit.* Baudos *Tz.* ‖ orontes de quo luc. tertio *marg. G* ‖ oronthes *R* oruntas *P* horontes *B Cib.* horonthes *K* 13 14 mons Amanus] monamantis *P* 14 miriandros *BG* miryandros *K* mirandros *Vind.* maryandros *Par. 2* mariandros *LP Vat. 3* ‖ cylices *C Cib. Zal.* sylices *L* tylices *K* scilices *P Par. 2* Cilicia *Schott.*

I. § 70. 15 at] et *B Vind.* eius *Schott.* 17 18 minime *CG PR Gron. 2* 18 tum *P* ‖ urbe] urbs *K* ‖ Jssos] *sic ABCDGLa et alii novem* isos *P Gron. 2 Par. 2. 3* iossos *marg. L* yssos *KR Cib. et marg. K* Jsso *Pint. Schott. Vossii edit. Tz.* 19 sinus Jssicus] sinusis siccus *B* sinusis situs *K* sinus et vrcus *P* ‖ yssicus *R* ‖ dicitur issicus *G* 20 Hammodes] *sic AR* haminodes *Vind.* hanninodes *C* Amanoides *Barb.* Amanodes *vel* Amanidis *Periz.* aminodes *GPa Bon. Ciacc.* amynodes *D Par. 3* amidones *L* Manoides *Salmas.* Ammodes *Vossii edit. Tz.* ‖ pyramus et sidus flu. *marg. K* piranus fluuius. cydnus fluuius *marg. L* ‖ pyranium *Vat. 3* piramum *BGK Vind.* piranum *L* piraeium (*corr.* piranium) *P* 20 21 cidnumque *G Cib.* ciduumque *B* syduumque *K* 21 piramus *BG* piranius *P* ‖ *ante* isso *L add.* proprior ‖ ysso *KR* ipso *CL* ipse *P* iusso *D* ‖ propior] prior *BCDGKLR* ‖ Malosen] *sic BCDLRa et alii septem* malosenen (*corr.* malosen) *A* malesen *G Gron. 2* malosem *Vind.* malo seu

Voss. 4 mallossen *Par. 1* marosen *K* molosen *P Cib. Par. 2* pag. 20 *Vat. 3 Ven.* Mallon *Barb. Vossii ed. Tz.* 22 praeterfluunt *B Cib.* || cyndnus (*corr. pr. m.* cydnus) *L* cidnus *BG* cidinus *Vind.* sidus *K* || turson *Vind.* tarsim *L Voss. 2* tharsum *P* thasum *K* trarsum *R*

I. § 71. 23 est olim] dyma *R* || a *om. PR* || rhodijs *R* rodiis *KP* rodijs *L* || post] pro *BK* patet *Par. 1* || pyratis *KLR* 24 pompeyo *K* pompeo *R* 24—26 pompeiopolis, iuxta quam arati poetae monimentum, in quod iacta saxa dissiliunt *marg. A* 26 monimentum *K* || ideo] est. ideo *P* 27 id] his *Vind.* || dissoluunt *a* disoluerit *R* dissiliant *Tz.* 28 corinthos opidum *marg. L* || coricos *DGL Vind.* corithos *a* corinthes *P* choricos *BK Cib.* || opidum *G et sic saepius* 29 tergore (*corr.* tergo) *D* trigore *P*

§ 72. 30 nomine est *G* || specus ciritius *marg. G* specus corinthyus *marg. L* || corytius *R* corinthius *L* coritius *G* coricius *Vind.* cortius *P* choricius *B Cib.* thorycius *K* || ac] at *R* pag. 21 1 facile *om. Voss. 2* 1 2 namque grandi *BK Cib. Voss. 1* pag. 21 2 oppositum *P* 3 cliuio *Vind.* diuos *L* 4 dimissus] *sic ACDGLRa Havn. Ven. Vind.* dimissis *P* demissus *reliqui* 4 5 quanto *P* in quantum *a* 5 dimittitur] *sic ACDGPRa Vind.* dimictitur *L* demittitur *reliqui* || pendentibus] *sic ABK Cib. Vossii edit. Tz. et Solinus 39 7* pubentibus *CDGLPRa Oxon. Periz. alii* pudentibus *Par. 1* 6 toto *Vind.* || se *om. R* || nemorosa (*corr.* nemoroso *A*) *A Cib.* nemorosum *CG* 8 9 contemplati *Vossii ed.* 9 durauerit *R* || satiet] sanet *K* sinet *P* sinit *Ciacc. Ven. Voss. 2* sitiet *Havn. Par. 2*

§ 73. 9 10 discensus *R* 11 passuum *B pon. ante* et 12 quidda *B* quidam *K* quidem *P* || illic (n *sup.* ic *A*) *AK* 13 refluctantibus *a* || est *om. P Par. 2* || rursus *Cib.* 14 specus in quo diuinitus semper cymbalorum fragor auditur *marg. A* || alter] altus *a* alta *D* || terret] terret enim *a* 15 sonitu] et sonitu *P* ob sonitum *Bon. Ven.*

§ 74. 16 17 prospicuus *L* aspicuus *G* 18 ausos] anxius *P* anxios *Ven.* || penitius *Oliv.* || alteque] alter *P* apteque *a* || cumulo *P Havn. Par. 2 Ven. Vat. 3* 19 ubi *Vind.* || annis *Vind.* || fronte

pag. 21 *ABKR et alii multi* 20 ostendit] extendit *Ox. Par. 2 Voss. 2. 3* 22 ut] aut *ABCDGKR* añ *P* 22 23 quispiam *R et alii nonnulli* quisqne *Cib.* 23 incognitus *P* cognitnm *BK*

I. § 75. 24 angustns *P* ‖ ueri *G* ‖ habitareque *P* 26 obstentat *L*

§ 76. 26 alius specus quem thiphonis gigantis cubile asserunt *marg. L* 27 tiphonium *Cib.* tiphoneum *BL Vind.* thiphonenm *G* thyphoneum (*corr.* typhoneum *A*) *AR* ‖ augusto *P* 29 suffusus] *sic ABKR Vossii edit.* fusus *L* fusus *G* fuscus *P Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* subfusus *reliqui* 30 tiphonis *BL*
pag. 22 *Vind.* thifonis *G* thyphonis *R* cyphonis *P* pag. 22 1 dimissa] *sic ABCGKLR alii, erat demissa* ‖ confestim *om. Vind.* ‖ examinat *P Vind.* 2 memorandum *P*

§ 77. 2 deinde] dena *Vind.* 3 sarpedan *P* serpedon *Vind.* sarphydon *Cib.* ‖ regni *om. a* 3 4 sarpadonis *Vind.* 4 pamphilia *BGK* panfilia *L* panphilia *Vind.* 5 aneuirinm *G* aneraurium *Vind.* ‖ Celenderis — 6 sed *om. LP* 5 Celenderis] *sic Rein. Tz.* celendaris *Ciacc.* Celendris *Vad. Vossii edit.* cetendaris *marg. L* cetenderis *Periz.* cetanderis *Vind.* cetandaris *CDGR Leid. Med. Par. 1. 3* ceianderis (*corr.* ceiandaris *A*) *ABK* citandaris *Gron. 2 Par. 2 Vat. 3* oeianderis *Cib.* ‖ Nagidos] *sic Schott. Vossii edit. Tz. ex Strabone Stephano Scylace* natidos *AD alii* nathidos *BGK* natydos *Ca* nathydos *R* netidos *Par. 1* satidos *Ven.* 6 ceianderis *B Cib.* ceiandris *K* ceiandaris *A* cetendaris *L* cetandaris *CDGRa* cilandaris *P* ‖ sarpedioni (*corr.* sarpedoni) *P* serpedoni *G* 7 proprior (*corr.* propior *A*) *AL*

§ 78. 8 phamphylia (*corr.* pamphylia) *A* pamphilia *BG* pamphila *Vind.* panfilia *L* ‖ melis *Cib.* 9 sicla *CG Vat. 3* siela *P* syda *KR* sydera *Cib.* ‖ et *om. KL Vossii edit. Tz.* ‖ altus *a* ‖ eurimedon *BGKL Cib.* curimedon *R Vind.* 10 cymonis *CDKLRa alii* ‖ ducis *om. BK Cib. Voss. 1* ‖ Atheniensium] et heminensium *Vind.* 11 phenicas *BGK* phenytas *R* phemeas *Vind.* fenicas *L* 12 est *om. BP* 13 aspenculos *CG et alii sex* aspentulos *P* aspeculos *Ra* asperidos *L Vind.* 14 possidere *CPa Cib.*

I. § 79. 14 15 nobilissimi *P Havn. Par. Vat. 3* 15 fluvii] *sic C Cib. Ox. Voss. 3 Vossii edit. Tz., om. reliqui* ‖ cestros (*post* fluvii)] oestros *CGL Periz.* testros *marg. K* thestros *K* deseros *P* destros *Havn. Par. 2 Vat. 3* ‖ Cataractes] *sic Barb. Schott. Vossii edit.* Catarrhactes *Tz.* caractes *C marg. K Par. 1* caracthes *G* carhactes *AD Cib.* carathes *L Vind.* carathos *P Bon. Par. 2 Vat. 3 Ven.* caracthres *a* carhactes *B* camethes *R* charactes *K* curathes *Par. 3* ‖ cestros (*post* Cataractes)] oestros *CGL* testros *K* deseros *P* 16 facilis *om. P* 17 est *om. P* ‖ quam] et quam *P* ‖ diana perganea *marg. L* 18 pergacam *Vind.* perganeam *L* peragenam *Periz.* perageam *G* peragueam *et* pergameam *Gron. 1* pergaseam *DP Par. 2 Vat. 3* perga *Voss. 2* pegaseam *Voss. 5* 19 sardemysos *A* sardemissos *B LP Ox.* sardemissus *Voss. 2. 3. 4* sardimisos *marg. L* ‖ et] et urbs *BK Cib.* ‖ phaselus ci. a mopso condita *marg. L* ‖ phasellis *P Vat. 3* phalesis *Cib.* phadelis *Vind.* pag. 22

§ 80. 21 licia *BGKL* lucia (y *sup.* u *A*) *A Cib.* ‖ cognomine nata *Havn.* ‖ a lyco] aliquo *G* ‖ lico *BKL Vind.* 21 22 pandeonis *P* pandyonis *K* panthonis *Cib.* 22 infesta *G* 22 23 chimerae *A Vind.* chimereie *K* chyme *R* cimere *G* 23 sydae *C* syde *K* cyclae *a* sed ea et *L* ‖ thauri *GP*

§ 81. 24 de tauro promontorio et circumstantibus urbibus et gentibus ad finem asiae *inscr. Zal.* ‖ taurus mons et idem caucasus *marg. L* ‖ thaurus *P* ‖ ipse] mons *P* ‖ eobis (*corr.* eois) *A* 25 satis *om. P Havn. Par. 2 Vat. 3, delet G* 26 dextro] uasto *P* ‖ sinixtro *R* sinisto *G* 28 uago *Vind.* ‖ deorsum *Zal.* 28 29 terminis *L* terminos *Cib.* 29 dirimit] *sic ACDGKL PRa alii* 29 30 idem autem et Taurus, ut dictum est, dicitur *Pint. Schott.* pag. 23 1 [orientem *A* ‖ taurum montem eundem in aliis locis haemodem dici et cancasum et propanisum et apud caspias pylas niphaten *marg. A* ‖ Haemodes] *sic A Cib. Gron. 2* Hemodes *Tz.* hermodes *L* haemodes *et* aërnodes *Gron. 2* demodes *P* lyemodes *K* aemodes *CRa Gron. 2* acmodes *G* arenodes *Par. 2* emodes *Par. 1. 3 Ven. Voss. edit.* 2 Propanisus] *sic ABDGKLa alii multi* propansus *Ven.* paropanisus *P Havn.* Paropamisus *Vossii edit. Tz.* parapamisus *R, om. C* pag. 23

pag. 23 2 casipiae *L* ‖ nifates *P* nyphates *CK* nymphates *Ven.* ‖ *post* niphates *LP add.* ut 2 3 armenae *Par. 3* 4 thaurus *GP*

I. § 82. 5 Limyra] *sic D Vinet. Schott. Vossii edit. Tz.* limira *BGLa Vind.* lymyra *A* lymira *CKR Cib. Vat. 3* lunira *P* 6 patera ciuitas ubi templum appollinis *marg. L* ‖ pataran *Gron. 2* patatam *P* patharam *R* patheram *Oxon.* paratam *Cib.* 8 oraculi] *sic editi* oraculis *codices* ‖ delfico *L* delphica *P* ‖ simile *om. P* 9 xanthus flumen et *om. P Vindob.* ‖ xantus *BGKL* ‖ fluuius *R* ‖ xantos *BGKLP* 9 10 Gracius] *sic ABKP et alii tres* gratius *CDGLRa et alii multi* graius *Vat. 3* Cragus *Vossii edit. Tz.* 10 Telmesos] *sic ABCDGKL alii multi* telmosos *P* telmessos *Zal. Vossii edit. Tz.* thelmesos *a* themelsos *R* ‖ post lyciam incipit caria *marg. A*

§ 83. 11 carya *R* carra *P* ‖ habitatores regionis incerti *Pint.* habitator incertae originis *Vossii edit.* ‖ habitatur *GRa alii multi* habitator *Par. 1. 2* hilatur *P* ‖ orriginis *LR* origines *BK* 12 indigenae (-ne) *BK* ‖ crethas *K* creta *D* 12 13 existimat *G* extimant *R* 13 gens *P* 14 qui aliena bella mercede suscipiunt. hodie aput nos nos *marg. L* ‖ mercede *D Havn. Par. 1* in heredibus *Leid.* 15 ageret *Vossii edit.* gererent *Ciacc.* ‖ castellae *P* 16 pedalyon *KR* Paedasium *Holst.* Pedasium *Salmas.* ‖ Cytria] *sic A* cythria *R* cyrria *K* Cyria *et* Cyrria *Plinii codices 5 103* Crya *Barb. Voss. edit. Tz.* Cryassos *Pint.* citra *Vind. et marg. L* citrya *Periz.* citria *BDLa Bon. Ox. Voss. 3* quitria *Cib.* atrya *CPar. 1* atria *GP Havn. Vat. 3 Ven.* acrya *Periz.* 17 galbia flu. *marg. L* ‖ Galbian] *sic ABC Cib. Periz.* galbiam *DGKLRa* gabiam *Periz.* gelbiam *P* glabiam *Vind.* Calbin *Barb. Vossii edit. cum Ptolemaeo* Calbim *Tz.* ‖ caunus opidum infirmum *marg. L* ‖ caurius *Vat. 2* gaunus *P Vat. 3* ‖ ualitudine *BGKR* ualitudinem *P*

§ 84. 18 ad *om. G* ‖ Halicarnasson] *sic Par. 1. 2 Vossii edit. Tz.* halicarnason *AB alii* halycarnason *K* alicarnason *GLPRa* alicarnasson *D* alycarnason *C* elicarnason *Vind.* ‖ haec *om. R* 19 adiacent *R Gron. 2 Par. 3* ‖ aliquot rodiorum *Vind.* ‖ rodiorum *P Vind.* thodiorum *G* 19 20 duo. Gelos] Suagelos *Gron. 1* ‖ gelus *P* Helos *vel* Helus *Voss. not.* ‖ quam *om. R* 20 21 Thys-

sanusa] *sic A Cib. Periz. Vinet.* thyssamissa *D Periz.* thisanusa pag. 23
B Ciacc. thissamissa *KL* thisamissa *Ox.* tyssanusa *C* tysanussa *G* tyssamisa *R* tissamusa *et* thyssamisa *Periz.* tissamissa *marg. L* tissa missa *a* tissamisa *Vind.* cissamissa *P* Tisanusa *Vossii edit. Tz. ex Plin. 5 104* Tymnissus *Pint.* 21 eas *P* ‖ larunna *L Periz. Voss. 5* laruna *Ox. Periz. Voss. 1* larona *Vind.* iarumna *P* 22 pandyon *C* perandion *R* panthion *Cib.* paridion *Ciacc. cum Plin. 5 104* ‖ tunc *L* 23 Thymnias] *sic ACDK Vossii edit.* thyminas *Cib.* thiminas *R Vind.* thimmas *B* thimirias *L* timnias *GP* Tymnias *Tz.* ‖ schaenus *D* schemis *aut* schenus *Cib.* scoenus *B Ven.* scenus *P Vat. 3* scohenus *CG* stohenus *R* scofenus *Vind.* ‖ Bubaesius] *sic CD* bubesius *BKP Vind.* bubasius *a* bubaaesius *A* bubetius *et* bubaessus *Ciacc.* buhaesius *R* bubes sinus *L* babacsus *G* Bubessius *Vossii edit.* Bubassius *Tz.* 24 Thymniae] *sic A Vossii editio* thimine *Vind.* thīme *R* tymme *K* timnie *GP* timme *B* timine *Cib.* tymniae *reliqui* ‖ aphrodissium *P* aphrodigisium *Par. 3* approdisium *R* affrodisium *K* apdisive *L* alias afrodisium *marg. L* Aphrodisias *Pint.* 24 25 schenus *B Cib.* schemis *D* scophenus *Vind.* scohenus *CG* scoeni *Gron. 2 Havn. Ven.* sceni *P* sehoeni *Par. 2* sthenus *K* stohenus *R* 25 ambit Hylam] *sic AR Voss. edit. Tz.* ambit illam *Voss. 2. 3* ambit ilam *L* ambit tilam *B* ambit tylam *K Cib.* ambit hillam *Vind.* ambitilam *DGa Gron. 2 Ven.* ambitilan *P Havn. Par. 2* ambytilam *C* ‖ Hylam] oppidum Hyda *Plin. 5 104* ‖ Bubaesius] *sic ACD* bubesius *BGKLR Cib. Par. 1. 3* bubesi *P* bobesus *Vind.* bubesii *Havn. Par. 2 Ven.* Bubessius *Vossii edit.* Bubassius *Tz.* ‖ regio Bubasus *Plin. 5 104* ‖ Crinon. tum] cyritoum *Ciacc.* cixnontium *Vind., om. K et lacunam 9-10 litterarum capacem habet* ‖ Crynon] *sic A* crinon *B Cib. Vossii optimus* croito *Vat. 4* cynon *D Vat. 2* cyno *L Par. 3* cymon *Par. 1* cyyuo *C* cirrito *Bon. Havn. Par. 2 Ven. Voss.* cirito *P Vat. 3* ciyno *G* cix non *Ox.* Cyon *Barb. Pint. Tz.* tynon *R* Acanthum *Vossii edit. ex Plin. 5 104* ‖ tum] *cum praecedenti voce coniungunt plerique* tunc *Voss. optimus* ton *Voss. alius* 25 26 Cnidus] *sic AD Med. alii. Tz.* cidnus *P* cindus *Gron. 2 Havn. Par. 3 Vat. 3 Ven.* cinidos *Vind.* cinodus *Vat. 5* cyndus *CR* cynodus *L*

pag. 23 ciidris *G* Gnidus *Vossii edit.* emolus *Vat. 2* enidus *Par. 1* nidus *BK Cib.* indus *Voss. 1* 26 interque] inter *L Vind.* 26 27 Tetraticum] *sic ABCDKP et alii octo* tetruticum *et* terrarticum *Periz.* tetutricum *L* tetrarticum *Ven.* theraticum *R* tretaticum *G* Ceramicum *Barb. Vossii edit. Tz.* 27 *post* recessu *L add.* opida ‖ *post* posita *BK Cib. add.* est ‖ Eutiana] *sic BCDGLR et alii octo* euciana *A* euciana *aut* ericiana *P* enciana *K* Euthane *Barb. Vossii edit. Tz.* Eutane *Plin. 5 107*

I. § 85. 27 28 Halicarnassos] *sic codices plerique Vossii ed. Tz.* halicarnasos *B* halicarnossas *K* alicarnasos *GL* alycarnasos *R* alicornasos *P* 29 praeter] propter *Ven.* ‖ sepulcrum manseoli regis. artemisias opifex *marg. L* ‖ mausolaeum *A* mausolium *P* mausolum *G Vat. 3* mauseolum *C Vind.* mansoleum *K* manseolum *L* 30 mausolij *P* mausolei *Vind.* mansoli *K* man-
pag. 24 seoli *L* ‖ monimentum *KL et correctus A* pag. 24 1 arthemisie *R Vind.* arthemesie *G* artimusie *P* ‖ Halicarnasson] *sic AB Cib. Ven. Vossii edit. Tz.* halicarnossan *K* halicarson *Vind.* alicarnasson *C* alicarnason *GLPRa* alycarnason *D* 2 illa *om. P Par. 2 Ven.* ‖ lictus *L* lithos *Par. 1* ‖ leucha *P* ‖ mindos *G* miridos *BL et alii decem* myridos *ACK Par. 1. 3* miridios *P* mitidos *Gron. 2* ‖ Aruanda] *sic plerique* arnanda *R* Caryanda *Barb. Vossii edit. Tz.* Nariandos, Neapolis, Caryanda *Plin. 5 107* 3 neapulis *G* ‖ Jasius] *sic Par. 2 ut videtur, Vossii edit. Tz.* iasus *ABCDGLPR alii multi* yasus *K* ‖ basilacus *G* ‖ iaso *ABCDGLR* 4 Barcylos] *sic ACK Cib. Periz. Voss. 4* barcllos *BD* barcillos *L Par. 1. 3 Ven. Voss. 2. 5* barchilos *Vind.* barchillos *Ox. Voss. 3* bargilos *Zal.* Bargylos *Vossii edit. Tz.* barrilos *G* barylos *R* barilos *P* bartylos *Voss. 1*

§ 86. 6 primo *Cib.* ‖ *post* primum *P add.* aliquot ‖ a *om. BK* ‖ possideo *BL Cib. Vind.* ‖ flexum] inflexum *GL alii* 7 incohans *LR* 8 Branchidae] *sic Barb. Vossii edit. Tz.* bramaciae (-cie) *ABK Cib.* bramatiae (-tie) *CDLR Par. 1. 2. 3 Vind.* bramathie *G* bramati *P* ‖ Didymi] *sic A Cib. alii* didimi *KLPR Par. 3 Vind.* diclimi *CG* didimius *B* dydimi *D alii* dedimi *Par. 1* Didyma *Pint.* Didymei *Voss. edit. Tz.* ‖ mileti urbis mentio inclytae. *marg. A* miletum inde forte milites *marg. L* 9 arti-

bus *om. B* 10 taletis *L* thabetis *P* hialetis *BK* ‖ thimotei *BKR Vind.* thimothei *G* 10 11 muscici *Vind.* 11 anasimandri *L* anaxamandri *P* ‖ phisici *BGK* fisici *L* philosophi *Vind.* 12 inclitis] *sic plerique* inclytis *Vossii edit.* inclutis *A Cib. Tz.* ‖ inclitam] *sic plerique* inclytam *Vossii edit.* inclutam *A Tz.* ‖ utcumque] *sic ABDGR Par. 1. 2. 3 Ven.* utrumque *CL Havn. Vat. 3* ubicunque *Vossii edit. Tz.* utronque *Vind.* u'cunque *Cib.* uerique (riq *in rasura*) *P*, *om. K* 13 Hippin] *sic AB Havn. Par. 2 Ven. Vat. 3* hippim *P Par. 1. 3* hippum *Cib. Vossii edit. Tz.* hipim *G* hipini *Vind.* hyppi *R* hyppin *CDK* ippim *L* ‖ menander flu. *marg. L* 13 14 exitum] *sic codices plerique et Vossii edit.* exstum *P* exitu *Leid. Ven. Voss. 5 Gron. 1 Tz.* 14 Latmium] *sic A Cib.* latimum *GR* latinium *BDL Ven.* latinum *CP* latirium *Vind.* lamium *Par. 3* latmum *K Vossii edit. Tz.* ‖ endimionis *BL* endimyonis *R* endumonis *P* emdimionis *Vind.* ‖ a Luna] alumna *P* 15 fuerunt *K* ‖ fabulam *R* fabuli *P* pag. 24

I. § 87. 15 currus *G* 15 16 inflexam *GP* 16 prienne et biantis *marg. L* ‖ Prienem] *sic AB* priennem *LR* priennam *P* pirenem *Vind.* proemnem *Par. 1* prienen *reliqui* ‖ et Gaesi] egaesi *L* egesi *P Vat. 3* 17 ut maior est circuitu *Schott.* ‖ plura] pulchra *P* 18 panionum *ABCDGL alii* pamonum *R Vat. 4* ‖ sacra quidem habet religio regio *Vind.* ‖ sacra] satha *P* secia *G* ita *Havn.*

§ 88. 21 famae *om. D* ‖ annuit *BDKL* adimit *CG Vat. 3. 4* addunt *P* aiunt *Vind.* ‖ Phygeta] *sic ACDR Cib.* Phygela *Barb. Vossii edit. Tz.* phigeta *BGKP Vat. 4* phigera *Par. 1* pigeta *Par. 2. 3* figea *L Vat. 5* figeta *Vind.* ‖ ibi] id *Vind.* 22 clarissimum *om. Vind.* ‖ amasones *Cib.* 23 potitae] pontae *BK* poten *Vossii optimus* potentes *Vossii edit.* ‖ consacrasse *Bon. Vind.* ēse orasse *Cib.* se orasse *Vossii optimus* sacrasse *Vossii edit.* ‖ caistros *BGL et corr. Vind.* castros (*corr.* casteos) *P* chaystros *K* 24 Lebedos] *sic R Vossii edit. Tz.* lebetros *Par. 3* lebetitdos *P* libetridos *Vat. 3* libedos *ABCGKL Bon. Cib. Vind.* lybedos *D* ‖ clarique *BLPR Vind.* ‖ phanum *B* templum *Vind.* 25 mantho *ABKLP Cib.* ‖ thiresiae *B* thiresie *L* thyresie *K* tȳresie *R* tyresye *Cib.* 26 Epigonos] *sic Barb. Vossii edit. Tz.*

pag. 24 ephigonos *ABGP* ephygonos *CDKL* ephigonios *Ven.* ephigenes *Vind.* epygonos *R* || colophum *P* coloson *K* 26 27 mopsum filium mantus mantho tiresiae filiam etiam statius indicauit *marg. A* 26 mobsus *P* 27 mantos *CP* manthos (u *sup.* o *D*) *DL Vind.* mantho *BK Cib.* mathoys *R*

I. § 89. 27 at] ad *ABCDG* 28 quod] qui *ABGR Cib. Harn.* quia *D* || alium *om. P* 29 smirneum *R* smireum *L* smirineum *Vind.* zmyrneum (*corr.* smyrneum *A*) *AK* zinyrneum *B* 30 reliquo *P* || in] inde *L* || latus (*suprascr.* altius *D*) *DP Ven. Vind.* altius *R* || peninsulae *codices nonnulli et Vossii edit.* paen insule *BK*

pag. 25 1 hinc] hic *K* || Teos] *sic Vad. Vossii edit. Tz.* ceos *ACGLP et alii octo* cehos *R* zeos *B* eos *K* oeos *D* 1 2 Clazomenae] *sic A pr. m. Cib. Par. 2 Vossii edit. Tz.* clazzomena *DR* clazomene *Par. 3* clazamena *P* clazameå *Par. 1* clazomene *B* clasomena *Zal.* clacamena *CG* claromena *Vind.* clamzomena *L* clani zomene *K* calzamena *Vat. 3* 2 qua] et quia *CDGLP alii multi* || tergo *P* || confinia *P* || adnexae] *sic Schott. Vossii edit. Tz.* adnexa *ABR* annexa *DGLP* annexu *Vind.* aduexa *K* || muri] *sic Vossii edit. Tz.* mari *codices* Mimantis *Gron.* 4 corina *BG Cib.* corrina *L* coriua *P* cornia *Vind.* coryma *K* conna *R* || Smyrna est et Hermus amnis *Pint. Ciacc. Schott.* || smyrneo *R* smirneo *L* simineo *Vind.* zmyrnaeo (*corr.* smyrnaeo) *A* zmirneo *K Cib.* zinirneo *B* 5 Thermodon] *sic ABCDKR alii multi* termodon *GL* termedon *P* Hermus *Pint. Schott. Vossii edit. Tz.* || urbes *Cib.* || leucha *P* luca *marg. L* 5 6 Phocaea Joniae] *sic Vossii edit. Tz.* phoca crisione (cristonee *R*) *PR* phoca crisioneae (-nee) *CDG* phocacrisonee *Vind.* phoea crisioniae *B* phoeacris ioniae *A* proeacrysimoae *Cib.* poeta crisionie *K* foca crisioneae *L* 6 ultima] *sic Ven. Vossii edit. Tz.* ultimae *AB* ultime *CDGLPR alii* ultimarum *K*

§ 90. 7 Aeoliis] aeolis *AB* eolis *KLR* 8 quae quondam mysia dicebatur nunc aeolis *marg. A* || misia *BGLR* musia *P* 8 9 elespontum *GP* elexpontum *L* 9 troya mira ci. *marg. L* 10 prima *R* || Myrino] mysirmo *K* mirino *GL* mirrino *P* misirmo *B* misirino *Cib.* || Myrinam] myrina *R* myrrinam *K* mirinam *BGLP* mirrina *marg. K* 10 11 uocatur *R* 11 oenomo *K*

enomao *Vind.* 12 reuerso *P* ‖ cymen a pelope condita uicto pag. 25
oenomao *marg. A* ‖ cimen *B* cimem *Vind.* cimon *P* cymon *D* zimon *GL Par. 2. 3 Vat. 3* 13 habitarant *R alii* ‖ amasonum *P* ‖ cime *BGP* zyme *R* zime *D* zimae *L* tyme *Ven.* ‖ caycus *CD Par. 3* caycas *R* chaycus *K* chiicus *P* thaicus *Cib.* maicus *Vind.* 14 intra *R Vind.* ‖ elean *ABCK* eloam *L* elam *G* heleam *R* ‖ pytane ciuitas archesilai *marg. A* ‖ pitenen (*corr.* pitanen) *A* pitanem *BP Cib.* pitamnem *L* pithamem *Vind.* pictanen *K* pytanen *CD* pythamem *R* ‖ quae *om. P* 14 15 archesilaus phūs nihil affirmans *marg. L* ‖ Archesilan] *sic ABK Cib. Med.* archesilam *DLP* archesillam *Vind.* archesylam *R* archesylan *Periz.* arthesilam *G* arcesilaum *Chis.* arcesilan *C Voss. 5 Tz.* Arcesilam *Vossii edit.* 15 *ante* academiae *G add.* a ‖ achademiae (-mie) *BGLPR* archademie *K*

I. § 91. 16 Cyna] *sic ACDKLR Bon. Cib. Par. 1. 2. 3* cynna *Ven.* cina *BG et marg. L* cima *P Vat. 3* cnia *Vind.* Cana *Vinet. Vossii edit. Tz.* 17 praetervectos] praeter lesbium *P* praeter lesbius *Vat. 3* praeter lesbos *Havn. Ven.* 18 parvus] *sic L Zal.* paruos *ABDR alii* parnus *G* peruos *CK* pronus *Venet. Vossii edit. Tz.* ‖ sed] ac *P* ‖ ac *om. P* ‖ molitur *G* moliter *Vind.* ‖ flexos *R* 19 usque *om. B* ‖ idaei *Cib. Voss. 1* idei *B* ydei *K* yde *CG* hyde *R* 20 is primo] *sic BCKL Vossii edit. Tz.* iis primo *A* his primo *Ven.* his tinus *Vat.* histimos *Vind.* hysino *D* hyspino *R* hismo *G Par. 1. 2 Vat. 3* ismo *P* is mons *Ciacc.* isthmos *Par. 3* 21 Cistena] *sic ABGP Vind.* cystena *CKL* cysthena (*corr.* cystena *D*) *DR* cystenia *Cib.* Cisthena *Vossii edit. Tz.* 22 thebae *A* rethe *Vind.* ‖ Adrymetion] *sic ACR* adrymetton *D* Adramyttion *Vossii edit.* Adramytion *Tz.* adrimetion *GL Vind.* adumecion *P* adumetion *Par. 1. 2. 3 Vat. 3* drymetion *K* drimecion *Cib.* drimetion *B* ‖ Austram] *sic ABGKR et alii octo* austran *C* austra *LP Ciacc.* Astyram *Vossii edit.* Astyra *Tz.* haustram *D* ‖ Cressam] *sic ABK et alii septem* cressan *CD* cressa *marg. K* cresam *G Bon. Vind.* cresan *Ciacc.* cresa *LP Vat. 3* cessam *R* eressam *Barb. Vadian.* Chrysam *Vossii edit. Tz.* 24 continent *ACDPR* continentur *L* ‖ latere *om. Vind.* ‖ antan-

pag. 25 drum unde appelletur *marg. A* ‖ antandron *GL* anthandrum *R* antrandrum *marg. K* athandrum *Vind.*

I. § 92. 25 ascanius enaee filius a grecis captus *marg. L* ‖ aschanium *P* 26 filium ence *P* ‖ pelagis *L* 27 redimisse comemorant *G* 28 29 exegerant *BK Cib.* 29 *ante* hi *codices nonnulli et editi add.* hinc, *om. ABK Cib.* ‖ hi] a *G*, *om. CDLPR alii* ‖ antandron *L* anthandrum *R*

pag. 26 § 93. 1 tractum *R* ‖ gragara *Vind.* ‖ Asson] *sic A pr. man. Par. 1 Vossii edit. Tz.* assona *reliqui* asona *marg. L* ‖ *post* Asson *R add.* et 1 2 Acolorum (*corr.* actolorum *A*)] *sic AB Cib. alii* eolorum *K* aetholorum *CDG Havn. Ven.* etholorum *LPR* Aeolum *Schott.* Aeoliorum *Vossii edit. Tz.* 2 Achaeon (acheon *BR*) limen] *sic ABGR Par. 1. 3* Ἀχαιῶν λιμὴν *Vossii edit. Tz.* ‖ acheum *K* achaicon *D* achicon *C* achacon *Ven.* achaco *P Vat. 3* acachon *L* acacho *Par. 2* ‖ limen *om. D* 3 ibi troia; sigeum oppidum; statio grecorum *marg. K* ylium, et troia et prouincia *marg. L* ‖ ylio *KL* illo *GP Par. 1. 3* ‖ urbs *R* 5 hic] hinc *R* ‖ achyuorum *Cib.* 6 idea mons de quo uir. tertio *marg. G* ‖ ydeo *CKL* hydeo *R* ‖ dimissus *GP*, *om. Ven.* ‖ symois *KLR* simoys *marg. K* simeois *B* si mons *P*

§ 94. 8 vetere] uetere et *R* 8 9 memoratur *R* 9 solis ortum uideri aliter in ida monte, in quo paris iudicauit *marg. A* 10 ostentant *Vind.* ostentantur *DL* ‖ nuncque *Vind.* 11 sparsi] *sic ACDa Zal.* sparsos *BK* sparci *Vind.* spersi *G* spargi *reliqui* 12 passimque *P Vossii edit. Tz.* 13 uidetur *L* 14 una] unum *R* ‖ ad *om. P* 15 ardeat *P Ven.*

§ 95. 15 diu cum *Vind.* 16 simul *K Cib. Voss. 1* solis *P* ‖ globum *G* 18 annexus *BLP* anexus *G* aduexus *K* ‖ discrescens *L* 20 iam *om. P* ‖ factus sol *Ven.* 20 21 roethaea litora ab urbe roethaca dici cui dardania urbs pariter iuncta est. in roetheo litore aiacis sepulcrum *marg. A*

§ 96. 20 21 sinus *Vind.* 21 Rhoetea] *sic C Vossii edit. Tz.* rhoetaca *A* rhoethaea *Cib.* rhactea *B* rhetea (*corr.* rhitea) *D* rhithea *K* roethea *G Ciacc.* rethea *LPR Vind.* rohetheia *a* ‖ a *om. BKL Voss. edit. Tz.* ‖ Rhoeteo] *sic C Voss. edit. Tz.* rhyteo *Cib.* rhytaeo *A* rhitea *BD* rhitheo *G* ritheo *R* retheo *Vind.*

Zal. rothea *P* rohetheo *a, om. KL* ‖ dardanice *Vind.* 22 tamen pag. 26
om. PR Par. 2 ‖ sepulchro *PR Voss. ed.* sepulhcro (*corr.* sepulcro) *A*
‖ maxima *P* 23 arctius *LP* arcius *Cib.* atrotius *Vind.* ‖ adluit] *sic A pr. man. D Vossii edit. Tz.* alluit *BK Voss. 1. 2* abluit *CGLPR* abigit *Gron. 2* 24 helesponti *G* elesponti *BP* 25 litus *om. B* ‖ obvium] binum *R* ‖ fundit *R* scindit *K* ‖ facit *BK* 25 26 terrae quam fuerant latiores (latiora *Schott.*) sint *Schott. Ciacc.* ‖ terra *K* ‖ latera] altera *ABCDGKLPRa* ‖ sit *BK Voss. 1*

I. § 97. 27 intherius *P* ‖ bithini *BKLR* bitinij *G* bithumi *P* ‖ Mariandyni] *sic Par. 3 ut videtur, Vossii edit. Tz.* mariandynei *A* mariandinei *BDGKa Cib.* maryandinei *C* maryandines *R* mariandianei (*corr. pr. man.* mariandinei) *L* mariandarici *P* mariandanei *Par. 1. 2* meriandinei *Vind.* 28 graiae] gire *P* ‖ abidos *BGKP* adido *L* ‖ lampsacum — 30 est *om. L* 28 lamsacum *Cib.* lamsatum *G* lampsachum *P* lampascum *Vind.* ‖ paryon *marg. K* pirrion *P Bon.* 29 pryapos *marg. K* piapas *Par. 2* ‖ abidos *BGR* ‖ magni] magis *P Par. 2* 29 30 commercium
Vind. 30 phoceis *KR* phoctis *sive* phoccis *G* pag. 27 1 traxit] pag. 27
transit *C* ‖ quod] eo quod *P* 3 fluxisset *G*

§ 98. 5 granichus *P* ‖ pugna quae primum] *sic ACDK* pugnaque primum *GRa* pugna quae fuit primum *B* (*et infra om.* fuit) primum pugna *L* qua primum *P Vossii edit. Tz. qui addunt* pugna *post* Alexandrum 6 amne *R* 7 sedet] sedit *R* sed *BK Cib. Voss. 1* ‖ unde cyzicum dicta *marg. A* ‖ Cyzicum] *sic A Vossii edit. Tz.* cizicum *CDKL Vind.* cizichum *P* cizium *G* zizicum *BR Cib.* 8 Cyzicus] *sic A Vossii edit. Tz.* cizicus *CDKL* cizicus vel ziticus *marg. L* cizichus *P* cizitus *G* zizicus *B* zizigus *R* ‖ quem *om. Vind.* ‖ miniis *L Cib.* minijs *BGR* minimis *P* mimis *Vat. 3* minus *Vind.* myniis *K* 9 censumque *P* 10 Plagaea (-gea)] *sic ABDKLRa Bon. Cib. Par. 3 Ven.* plagaca *DG* plagacha *P Vat. 3* plaga *Vind.* plageria *Par. 1* Placia *Vossii edit. Tz. ex Plin. 5 142* ‖ Scydace] *sic ACDK Cib. Par. 3* Scylace *Vossii edit. Tz.* scidacae *BG* sydacc *Ra* sidace *Bon. Par. 1 Ven. Vind.* sidicc *P* fidace *L* 11 12 mons olympus qui ab incolis mysius dicitur ex se emittit flumen ryndacen. circa quem angues immanes sunt qui uolantes aues absorbent *marg. A*

pag. 27 12 olimpus *BGKL* ‖ *inter* uocant *et* mysius *R add.* alisius flumen ‖ misius *BGR alii* missius *L*

I. § 99. 12 is] *sic Cib. Par. 1. 3 Vossii edit. Tz., om. reliqui* 13 Rhyndacum] *sic Vossii edit. Tz.* rhyndaces *K Par. 1. 2. 3 Vat.* ryndaces *ACDa Cib. Gron. 2* rindaces *BGLPR Ven.* rindacum *Vind.* ‖ in *om. G* ‖ ea] *sic Cib. Par. 2 Vossii edit. Tz.* et *G, om. reliqui* ‖ quo *Voss. 1* quem *Periz.* ‖ secuntur] *sic ABGLP* sequuntur *reliqui* 14 angus *G* 15 id] angues *P Vat. 3* 16 solem aestusque *B* ‖ fugerunt] effugiunt *P Havn.* 18 pertinaciter *D* ‖ obsorbent *L* 18 19 Rhyndacum] *sic K Vossii edit. Tz.* ryndacum *ACD* rindacum *BGLR alii* rindachum *P* 19 dascilos *BG Vind.* dascillos *L* daschilos *P Ven.* daschylos *Cib. Par. Voss.* dastylos *K* ‖ colophoni *ABLR* cholophoni *G* 20 Myrlea] *sic Barb. Vossii edit. Tz.* mysrela *AD Bon. Cib.* mysrella *K* misrela *BCa alii* misrella *R* miserela *G* misilea *L* nusrela *P*

§ 100. 21 Cion] *sic Par. 1. 2. 3 Vossii edit. Tz.* chion *ADG PRa* chyon *CL* schion *B Cib.* schyon *K* ‖ haut (*corr.* haud *A*) *AP* haud non *R* 22 23 olbiancs *DL Par. 2 Ven.* olbiano *R* obbianes *P* albianos *Cib.* vlbianos *B* riblyanos *K* 24 astachon *BP Cib. Vind.* ascachon *K* ascacona *G* astacona *C* astatona *Ven.* ‖ a *om. CG Ven.* ‖ magarensibus *L Vind.*

§ 101. 24 propiores *Ciacc. Sanct. Tz.* 25 adiacent *K* obiacent *Schott.* ‖ cxitusque *BK Cib.* exitumque *R* exitur *P* 27 discriminat *C* ‖ thracii bosphori canalis quinque stadiorum ab asia evropam disterminat. in quo in faucibus oppidum calchedon *marg. A* asiam stadijs quinque disterminari ab europa *marg. L* 29 carchedon *D* calchedonia *marg. L* ‖ autor *L* ‖ archyas *R* 29 30 magarensium *Vind.* 30 nomen *P* ‖ Juppiter] *sic AR* iubiter *Vind.* iupiter *reliqui* 30 31 conditor Jaso] *sic R Par. 1. 2 Ven. Ciacc. Vossii edit. Tz.* conditore Jasone *Schott.* conditor eiaso *BK Cib.* conditore iaso *reliqui*

pag. 28 § 102. 1 ponthus *Vind.* portus *P* 2 sunt promontoria *B* ‖ promunturia] tum prometa *P* ‖ sunt — 3 cetera *om. P* 3 sinuatur *R* ‖ contra quia *Par. 1* ‖ quia] qua *Vossii edit. Gron. 2* qua it *sive* qua intrat *Pint.* 3 4 contra minus] contrahitur *Schott.* 4 minus] nimis *Pint.* ‖ quam] qua *Par. 2 Pint. Vossii edit.*

quam qua *Mueller* 4 et] nel ad *P* ‖ abscedit *L Tz.* 4 5 mobilibusque *P Vind.* mobilibusque *L Havn.* ab mollibusque *Par.1* 5 donec *om. P Par.2 Vat.3* ‖ angustus *P* ‖ utrique *ACGR et corr. D* utrinque *P* utrumqne *a* 7 maxima *P* ‖ incuruos *ACGR* incurusis *K* 7 8 raris stationibus *om. P* 8 harenoso] *sic A pr.m. BGPR* arenoso *reliqui* 8 9 circumdatur *Ven.* ‖ nota asperitatem euxini ponti *marg. L* 11 axemis *L* 12 aliarum] illarnm *a* ‖ molitis *G Vind.* ‖ aliqnantulum *DK* 13 unde euxinus pontus dicitur *marg. A* ‖ eusinus *GP* pag. 28

I. § 103. 13 in eo] hi enim *P* ‖ Mariandyni] *sic Par.1.3 Voss. edit. Tz.* mariandynaei *A Cib.* mariandinei *BKa* mari andinaci *R* mauriandinei *D* marlandinei *Vind.* mandici *P* mirianacinum (*corr.* mirianaci) *G* mirandici *Ven.* mirandiri *Par.2* minnadyci *Vat.3* myriandinaei *C* auriatidiei *L* 14 fertur *CGLP Vind.* 14 15 Hercule] hercnli *K Cib.* hercle *CG* herclae *Par.1* heraclae *Par.2* eracle *P* 15 datam] datam quae *B* datam que *K* dictam *Vind.* eraclea *KP* 16 adicit] *sic AGLR* adiecit *KP legebatur* adiicit ‖ specus acherusia qua extractus cerberus dicitur *marg. A* specus acherusi ad manes pernius *marg. L* ‖ est *om. Vind.* ‖ acherusya *K* acherusici *Ven.* acherusitis *L* 16 17 ut aiunt *om. P* 17 peruinm iter *P* ‖ inde] inde unde *ABCDGKR alii* unde *L* ‖ cerberus unde tractus *marg. L* ‖ cerberum extractum *BK* ‖ cerbarum *P Vind.*

§ 104. 18 tiros *G* tilos *P* tyos *C* thios *BR Cib.* thyos *KLa* ‖ millesiorum *GR* 18 19 quidem] *sic codices plerique et Vossii edit.* quaedam *Schott.* quondam *P Tz.* 19 iam *om. a* ‖ solis *P* solim *L* ‖ gentiqne *BK* gentibusqne *P* gentis *a* ‖ paphaglonum *K* 20 paene] pene in *R* 21 carabis *CG* caranibis *Vind.* catambis *R* charabis *P* ‖ parthenius amnis citra promunturium carambi *marg. A* ‖ parthenis *CDLPa alii* partheni *R* perthenis *G* ‖ urbesqne *Oliv. Vossii edit. Tz.* 21 22 sesanius *B Par.1.2.3* sesamis *Cib.* cesamus *Vind.* 22 cromuos *C* Cromna *Barb. Vossii edit.* croninos *Vind.* croninosa *Ciacc.* cronnos *B* chronnos *Cib.* chronos *KP Vat.3* comnos *a* cyrenos *R* ‖ a *om.KLP* ‖ phrixi filium cythisorum posuisse urbem cythorum *marg. A* ‖ Cytisoro] *sic CD Vossii edit. Tz. cum Valer. Flacc. Argon. 5 463*

pag. 28 *Κυτίσσωρος Herodot. 7 197* cythisoro *A* cythitoro *Ciacc.* cithisoro *G Vind.* tycosoro *Cib.* ticisoro *B* thitisoro *R* athycisoro *K* accithiforo (*corr. pr. m.* acithiforo) *L* achichiforo *P* ‖ phrisi *G* frixi *L* frisi *P* pyrrhi *R* 23 cythoros *AKR Cib.* cithoros *BGLP* cithorus *Vind.* ‖ tunc *ABCDGLRa* tunt *K* ‖ Cynobus] *sic ACDKR* cinobus *BGLP et alii sex* cinobis *Cib.* cimolis *Vad. Oliv. Schott. ex Plin. 6 5 Κιμωλίς Ptol. 5.4.2* Cinolis *Vossii edit. Tz. Κίνωλις Strab. 545; Arrian. peripl. p.20 Mull.; Marc. Heracl. p.127 Mill.* ‖ et *om. Vossii edit. Tz.* ‖ Collyris] *sic ACDKR Vind.* colliris *Ba Cib. Havn. Ven.* coliris *GLP Bon.* culiris *Vat.* Anticinolis *Pint. Vossii edit. Tz. Ἀντικίνωλις Strab. 545; Marc. Heracl. p. 127 Mill.* ‖ finis paphlagoniae armene ciuitas sequuntur chalibes quibus sunt clarissimae urbes amisos sinope cynici diogenis patria *marg. A* ‖ quae] qua *C* qui *P* 24 paphagloniam *BK* paflagonia *a* ‖ armenae *Cib.* armenie *B Par.* armeme *P* armente *R*

I. § 105. 24 calybes *AK Cib.* calibes *BGLR alii* ‖ proxime *Vind.* 25 urbium] *sic BK Cib. Vossii edit., om. reliqui* ‖ habentur *Vind.* ‖ amision *B* amyson *R* amysion *K Cib.* animium *Ciacc.* ‖ synopen *KR* 26 patria diogenis sic laertius *marg. G* ‖ cinici *BL* ‖ dyogenis *KB* ‖ ammum *G* amnes *Ciacc. Tz.* ‖ halis et thermodon fluuii *marg. K.* halim fluuius *marg. L* ‖ halim *BGKL Cib.* halin *Vind.* alyn *D* alim *P* 26 27 termodonta *GP Vind.* therodunta *Cib.* 27 secundum *om. P* ‖ halym *R* halim *BGKL* alim *P* ‖ urbes *Vind.* ‖ licasto *GL Vind.* lichasto *B* ligdesto *P* licdestro *Ven.* lhdesto *Vat. 3* ‖ ad] at *ACDGL* ac *R* a *Vind.* et *B* 28 thermodonte *Par. 3* thermodaonta (*corr.* thermodonta) *A* termodonta *GLP* termodonte *Vind.* ‖ Themiscurum] *sic A pr. m. BCDKLPR et alii quinque* themischyrum *a* themisaurum *Vat. 3* Themiscyrium *Vossii edit.* Themiscyrum *Tz.* temiscurum *G* 29 et *om. P* ‖ amasonum *P Cib.* ‖ castra] urbes *P Bon. Par. 2 Vat. 3 Ven.* ‖ ideo — 30 uocant *om. P Par. 2 Vat. 3* 29 ideo] et ideo *B Vossii edit.* 29 30 amazonum *LR Ven.* ‖ tiberini quibus in risu iocoque summum bonum est *marg. L* hij ristum colunt qui ut ait apuleius deus habitus est *marg. G*

I. § 106 30 Tabereni] *sic ACKR Par. 3* taberini *GL Par. 1* pag. 28 *Ven.* Tabareni *Bocc.* tabarini *D* thabereni *B* thaberini *Cib.* tribarini *Vind.* tiberini *P* tibereni *Par. 2* Tibareni *Vossii edit. Tz.* ‖ chalibas *BK* calybas *R* calibas *CDGLPa* pag. 29 1 luxu pag. 29 *GP* 2 Carambim] *sic AKRa alii* carambini *L* carnabim *P* carabin *Par. 1. 3* caribim *Vind.* ea tambini (*sive* rambun) *D* Carambin *uncis includit Tz. om. Vossii edit.* ‖ mossyni inculti et feri notis corpus insigniunt et cubitu palam ac promisce abutuntur *marg. A* mossini populi reges sibi deligunt, et eosdem errantes puniunt *marg. L* ‖ Mossyni] *sic A Vossii edit.* mossini *BCDKR Cib. Par. 1. 2. 3* mosim *L* mopsini *Ven.* massini *a* masoni *Vind.* messini *Vat. 3* messim *P* missini *G* Mossynoeci *Barb.* Mosynoeci *Pint.* Mosyni *Tz.* ‖ turres ligneas] tres ligeras *P Vat. 3* 3 persignante *P* 4 promiscue *BCDR et Vossii edit.* 5 deligant *R* ‖ uinculis *P* vnculisque *G* ‖ arctissima *R* 6 ubi culpam *om. R* ‖ culpem *Vind.* ‖ quod *L* quis *Vind.* 7 media *G Vind.* meadia *P* ‖ efficiunt *G Vind.*

§ 107. 9 macrocefali *A Cib. Vind.* maccephali *P* merocephali *R* 10 Discheri] *sic ABK et alii octo* disceri *GLa Gron. 1* discerii *Gron. 2* disteri *R* discari *D Boccat.* dysceri *C* drisceri *P* Bechires *Ciacc. ex Plin. 6 11* Bechiri *Vossii edit. ex Fest. Avien. 945* Becheri *Tz.* ‖ Buxedi] *sic ABCDKL et alii sex* busedi *Ra Par. 1. 3 Vat. 3* brisedi *P* briscedi *G Gron. 1* brysedi *Chis.* Byzerum gens *Fest. Avien. 945* Buxeri *Plin. 6 11* Buzeres *Ciacc.* Buzeri *Vossii edit. Tz.* ‖ Cerasunta] *sic AB et alii nonnulli* cerazunta *K* cerasuntha *Cib.* cerasumpta *CDGLPR* Cerasus *Vossii edit. Tz.* 10 11 hic trapezonda *marg. K* ‖ Trapezos] *sic ABGKR et alii sex* trapezes *Vind.* trapetis *D* trapetos *LP* rapezos *Cib.* Trapezus *Vossii edit. Tz.* 11 maxima *P*

§ 108. 12 unde *Vind.* ‖ dictus *G* 13 tractus] iratus *P* ‖ se in *om. G* ‖ sinum *Ven.* 14 facit] fit *Bon.* 15 cholchi *L* ‖ colchos *marg. K* ‖ phasis fl. ubi est oppidum a themistagora eiusdem nominis conditum ubi est etiam phrixi templum *marg. A* 16 *post* nomine *P addit* oppidum *et om. infra* ‖ quod (*corr.* quo) *A* ‖ a *om. P* ‖ thenustagora *G* temistagora *L* 17 millesio *P*

pag. 29 ‖ phrisi *GR* phixi *Cib.* frisi *P* frixi *marg. L* ‖ hic vellus aureum *marg. K* 18 ueteris *Vind.* et uetere *R* ‖ aureae] uiret *P*

I. § 109. 19 longo] magno *a* 19 20 Riphaeis] *sic AK Vossii edit.* ripheis *BCGLP Cib.* rypheis *DR* Rhipaeis *Tz.* 20 expangunt *R* et porrigunt *P* ‖ parte *om. G* 21 eusinum *PR* ‖ Maeotida et Tanain] meotidoctiana *K* ‖ meotida *L* meothida *GR* meothidarum *P* meotyda *Vind.* moeotida *Cib.* ‖ et Tanain] etiani *B* eciani *Cib.* ‖ thanaim *GR* canaym *L* ‖ in *(poster.) om. R* 22 cerauni montes qui etiam multis aliis nominibus dicuntur *marg. A* ceraunii montes a diversitate habitantium diversimode nominati *marg. L* ‖ Cerauni] *sic codices plerique* ceramii *K* ceraimi *Vind.* Ceraunii *Vossii edit. Tz.* ‖ idem *ABDPR* inde *Vind.* 23 alicubi *BDK* alicui *P* alibij *L* ‖ tauriti *Vind.* thaurici *PR* ‖ Moschi] *sic BCDGKL alii Vossii edit.* mosschi *A pr. man.* mosci *P* mosthi *R* Moschici *Tz.* ‖ amosonici *P* de mazonici *G* ‖ caspi *ACGKLR Cib.* ‖ corasici *BLPR* corascici *Vind.* corsici *et* corxici *Vossiani* craxici *Cib.* 24 caucasi *ACDGL* causasi *BK Cib.* ‖ aliis] alii *D*, *om. Vind.* ‖ oppositi *P* 25 aliis] alii *D* ‖ aliisque] aliisue *C*

§ 110. 25 primis *Vind.* 26 curuia (*corr.* curui) *A* 28 ignaris quae] ignaneque *R* ‖ ignari *P* ‖ quare dictum cignum oppidum *marg. A* ‖ cygni *R Cib.* cigni *BKLP* cicni *G* cieni *Vind.* 29 notum *K* ‖ cygnum *Cib. alii* cignum *BKLP* cienium *Vind.*

pag. 30 zicium *R* pag. 30 1 Menanclea] *sic ABCDGKR alii* menancla *Bon.* menanda *Ven.* menandea *L Cib. Vind.* menalena *P* merodea *marg. D* Melanchlaeni *Barb. Vossii edit. Tz. cum Herodoto, Plinio, aliis* ‖ Terrestrea] *sic codices plerique* terrestria *Schott.* triescica *P* Toretae *Gron. 1* Ecrectice *Vossii edit.* Serri *Tz.* ‖ Sexsolicae (-ce)] *sic ACD Med. Par. 1. 2. 3 Ven.* sexsolicē *G* sex solice *Bon. Vind. Zal.* sexsolite *R Aug.* sexolice *LP Havn.* sexsoli *BK Cib.* sexcolici *Holst.* sesxolycen *Gron. 1* Colice *Vossii edit.* Siraces, Colici *Tz.* 2 corasi *P Par. 1. 2. 3* cotaxi *Vind.* excoraxi *B* cecoraxi *K Cib.* ‖ Cleptyrophagi] *sic A* cleptirophagi *R* cleptirophygi *G* cleptyrophigi *C* cleptitophagi *Vat. 2* cleptitofagi *Par. 3* cletirophagi *B* cletirophigi *Bon. Ven.* cletyro fagi *K Cib.* cletitophagi *L Vat. 5* eleptitophagi *D* elepti

rophigi *Par. 1* eletirophigi *Havn. Par. 2* eleti rophici *P Vat. 4* pag. 30 deptirophagi *Vind.* Phthirophagi *Barb. Vossii edit. Tz.* 2 Haeniochi] *sic ABDGK* haenyochi *C* haemochi *L Cib.* Heniochi *Vossii edit. Tz.* eniochi *PR* emochi *Havn.* ‖ achei in asia *marg. G* ‖ achei *PR Vind.* achey *G* athei *Vat. 2* 3 Cercetici] *sic AK alii Vossii edit. Tz.* Cercetae *Pint.* cercethici *B* cercethyci *Cib.* certetici *D Vind.* cerdetici *CG* ceroetici *R* ierdetici *Ven.* terdetici *L Bon. Par. 2* terdeci *Havn.* tridentici *P* ‖ iam *om. DGP* ‖ syndones *DGR* Sindi *Schott.*

I. § 111. 4 *ante* in *D add.* inhae ‖ Haeniochorum] *sic A* Heniochorum *Vossii edit. Tz.* heniocorum *G* henicorum *D* hemochorum *L* hernioquorum *R* eniochorum *BK Cib.* ‖ cum argonautis urbs dioscoridas condita *marg. A* ‖ Dioscorias] *sic B Tz.* Dioscurias *Vossii edit.* dioscoras *D Par. 3* dioschorias *A* diaschorias *Vind.* dischoreas *Cib.* dyoscorias *K* coschorras *P* coschcorras *Vat. 3* coscoras *L Par. 1. 2* choschorras *C* choschoras *G* clyostaras *R* ‖ a] et *L* 5 pollice *P* poluce *G Par. 3* ‖ syndos *GKR* 5 6 in sindonum *BK Cib. pon. post* cultoribus 6 syndonum *GKR* 7 est *om. P*

§ 112. 7 tunc] tum *B* nunc *Vind.* ‖ et in latum *om. P* ‖ in latum] illatum *L* in lacum *Havn.* in altum *KR* 9 duabus *B* ‖ lacus *D* 10 Coracanda] *sic ACDGLR alii* corocanda *Ciacc.* corrocanda *Vind.* corocandam *Ven.* coroconda *Par. 1* corotand. et *P* corataнda *Par. 2* choracanda *B Cib.* choracauda *K* chorocanda, corotanda *Gron. 2* Corocoudamam *Vossii edit.* Corocondame *Tz.* 11 Hermonossa, Cephoe] hermonos *ABCD GKLP* hermones *R* ‖ saccephoe *ACDGL* saccephoes *BK* sacephe *P* sacephoe *R* ‖ Hermonassa, Cepae (Cepoe *Tz.*) *Vossii edit. Tz.* 11 12 Panachorea] *sic BK* spanacorea *AD* spanacorca *CLR* spanachorcha *G* spanadorcha *P* Phanagoria *Vossii edit. Tz.* 12 cimerium *GLP Vind.* cymmerium *K Cib.* cymerium *R*

§ 113. 12 ingressus *BKPR Cib. Vind.* 14 latere *D* 14 15 proprior (*corr.* propior *A*) *AL* 15 ibi *Havn.* ‖ aperit *P* aperit os *Pint.* ‖ quasi] quasi quam *L* qua *P Par. 2* aequali *Vossii edit. Tz.* 16 simili *D*

pag. 30 I. § 114. 18 palus meotica *marg. L* ‖ meotiti *Vind.* meothici *BR* maiotici *K* mareotici *P Vatic. 3* ‖ incolunt *om. P* ‖ Thaetaës] *sic ADL Par. 3 Vat. 5 Voss. 1* thaethaes *B Cib.* thatraes *C Vat. 4* thathraes *Periz.* thatres *Venet.* theraes *R Voss. 4* thetaes *Leid.* thetines *P Vat. 3* thetes *Mediol.* themes *Chis.* thraces *Voss. 5* tatraes *G Par. 1* tatrahes *Havn. Par. 2* tethenes *Vind.* chaetaes *K* Toreatae *Vossii edit.* Toretae *Tz.* ‖ Erachi] *sic ABCDG et alii novem* erachy *Cib.* erathi *K* etachi *Ven.* ethaci *P Havn. Par. 2 Vat. 3 Voss. 5* ethachi *L Vat. 4. 5* herachi *R Chis.* Arrichi *Vossii edit.* Arrechi *Tz.* 18 19 Phicores] *sic codices plerique, Vossii edit. Tz.* phitones *Par. 2* phitores *Havn. Vat. 3* phicones *Vind.* phycores *K Cib. Vat. 2* phycares *R* picores *Par. 3* ficores *B* sichares *Chis.* tores *P* 19 xamatae ad tanain. apud quos feminae quoque gerunt bella. nec nubit aliqua nisi hostem interemerit *marg. A* ‖ Xamatae (-te)] *sic ACL Ciacc. Vat. 4* xamatie *Cib.* xamathae (-te) *BDGKR alii* xamanthe *Vind.* sarmathe *Vat. 2* ramathe *P Havn. Par. 2* ecamatae *Par. 1* Examatae *Vossii edit.* Exomatae *Val. Flacc. Arg. 6 144. 146. 569* Ixamatae *Tz.* *Ἰξομάτας Polyaen. strat. 8 55 Woelf.* *Ἰαξαμάται Ptol. 5. 9. 348 W.* Jaxamatae *Amm. Marc. 22. 8. 31* *Ἰξίβαται Hecat. ap. Steph. et Ἰαξαβάται Ephorus ap. Steph., quae Boeckhius mutavit in Ἰξομάται et Ἰαξαμάται. C. J. gr. t. 2 p. 85 b et 405 a* *Ἰαξαματῶν Demetr. ap. Scymn. v. 880 Mein.* *Ἰαζαματῶν idem ibidem in Geogr. gr. m. t. 1 p. 233 Muell., et Anon. peripl. Ponti Eux. v. 45 p. 412, 34 Muell.* ‖ populi quorum mulieres uirorum artes exercent *marg. L* 20 viri quas feminae *D* ‖ viri] nudis *P* 22 merent] inherent *BCGKLPR alii* ineunt *Par. 1* ‖ sagiptisque *LR* 24 tamen ut nubunt *Vind.* 26 hostes *P*

§ 115. 27 tanais unde fluat et qualis sit et quo perueniat *marg. A* tanais de quo luc. in III *marg. G* ‖ Riphaeo] *sic A Vossii edit.* ripheo *BKLPR Cib.* rifeo *G* Rhipaeo *Tz.* 28 ruit *om. G* ‖ tum — 29 Bosporus *om. G* 29 aliqua] pars aliqua *DP Havn.*
pag. 31 30 solius aestum *Vind.* ‖ solis *Paris. 1* pag. 31 1 idem] et deinde *R* ‖ consimilis *P Vat. 2* sublimis similis *D* sui similis *Vossii edit. Tz.*

I. § 116. 2 sauromathae (-e) *BK Cib.* ‖ rupis *R* 3 aliquod (*corr.* aliquot *A*) *AP* 4 gyn**i**ecocratumenoe *A* Sauromatae Gynaecocratumenoe *Plin. 6 19* gyneccocatumenoe *C* gynecocta tumenae *Vat. 2* gynecocratum cenoe *Cib.* ginecocratumetnoe *B* gineicocratumenoe *G* ginecrocatum *L Vat. 5* ginecro cantum enoe *Vind.* ginetiecatumene *P* ginetrae catumenae *Par. 2 Vat. 3* ginetrae catimenae *Havn.* ginnetrae catumenae *Vat. 4 Ven.* genecairitumaenoe *K* zinecocratumenoe *R* γυναικοκρατούμενοι *D Vossii edit. Tz.* ‖ regna] *sic quoque Plinii cod. Dalecamp. 6 19* connubia *Plinii edd.* 4 5 amasonum *P Cib.* 5 at] et·*R Ciacc.* ‖ alias (*corr.* alia *D*) *D Par. 2* 6 bodini *L* ‖ Gelonion] *sic ABCR alii multi* gelomon *DKL Cib. Vind.* geloni *G Vossii edit.* gelonique *P Bon. Vat. 3. 4 Ven.* Gelonon *Tz.* 7 Thyssagetae] *sic ACK Cib. Vossii edit. Tz.* thyssagate *R* thissagetae *B Vind.* thissagethae *D* thisagethae *Aug.* tysagetae *Ven.* tissagete *G* tisagete *L* eisagete *P* ‖ Turcaeque — 8 venando *om. Cib.* 7 Turcaeque] *sic ABL alii multi Vossii edit.* turceque *K* turocque *C* turoeqne *GR* tureque *Ven.* thurcaeque *D* tiriceque *P* tiroeque *Vind.* Jurcaeque *Pint.* Jyrcaeque *Tz.* pag. 31

§ 117. 9 aspersa *Cib.* 10 arempheos iustissimos esse et sacros gentibus haberi *marg. A* ‖ Aremphaeos] *sic A* arempheos *BD Cib.* arenipheos *Vind.* Arymphaeos *Vossii edit. Tz.* Argippaeos *Pint.* acempheos *K* axemphatos *Vat. 4* axemphathos *Havn.* esemphatos *Vat. 3* esenpharos *P* ripheos *Ven.* rimpheos *L* rempheos *R* moenphatos *Par. 1* moemphatos *C* moeniphates *G* ‖ gens iustissima sub ymmani celo *marg. G* 11 bacae] *sic A* baccae *reliqui* 12 13 sacrique *G* 13 adeo *K* 14 quosque (*corr.* quoque *A*) *AD* 15 alterum asilum a Roma *marg. G* ‖ asilo *BGL* asillo *P* ‖ sit] est *Vind., om. P* ‖ mons *om. P* ‖ Riphaeus] *sic A Vind.* ripheus *BDGKLR* ripheos *C* Rhipaeus *Vossii edit. Tz.* ingripes *P* nigripes *Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* Argippaeus *Vossius app.*

LIBER SECVNDVS.

pag. 32 1—3 Pomponii Melae de chorographia liber primus explicit. incipit secundus] *sic A* feliciter emendaui cecilius iusticius helpidius donnulus et annotaui uicario rabenne *B* feliciter emendaui caecilius et sticius helpidius dommilus et adnotaui uicario rabenne *Cib.* feliciter emendaui cecilius iusticius helphidius donnulus et adnotaui uicario rabenne. incipit secundus liber pomponij mele de eadem chorographia *K* pomponii mele de cosmographia liber primus explicit. incipit secundus in quo describit europam particulariter *G* pomponij mele de cosmographia liber primus explicit. incipit secundus europe descripte particulariter *L* de europa eiusque regionibus, regionumque urbibus et incolis et moribus eorum, fluminibus montibus et aliis memorabilibus locis. principium a scythia *Zalusc. alii aliter*

II. § 1. 5 ac per] at per *LP Vossii edit. Tz.* 6 dexteram] *sic ABGLR Cib., erat* dextram 7 Europa est] europae (*i. e.* europa ē) *A* europe est *B Vossii edit. Tz.* europa *L* europe *CDGKPR* 8 Riphaeis] *sic dedi* in aeriphaeis *A* inaeriphaeis *CD* in eripheis *BK* iu arepheis *G* in erypheis *R* in ripheis *LP* meripheis *Cib. Mediol.* ac Rhipaeis *Vossii edit.* Rhipaeis *Tz.* Agrippaeis *Gron.1* ‖ proxuma *A* ‖ proxima *post* pertinent *ponit Vossii edit.* 8 9 et huc enim] nam et huc illi *Vossii edit.* 9 adeoque *BK* 10 ne] nec *P* ‖ nisum *Vossii edit.* ‖ quidam *P* 10 11 intendentium] *sic maior pars codicum* incedentium *Ciacc. Havn. Ven. Vat.3 Vossii edit. Tz.* incredentium *P* incessumve *Pint.* 12 griphi uel griphes *marg. K* grifes *marg. L* ‖ grypi] *sic AB Cib. cum Plinio* griphi *KR* grifi *L* griffi *G* gryphi *reliqui* 13 pernix *Pint.* ‖ antrum *Cib.* 14 costodiunt *G*

II. § 2. 15 sunt *om. P* 16 quibus *Par. 1, om. GP Vat. 3* pag. 32
‖ oculis *B* 17 arimaspi monuculi *marg. L* ‖ Arimaspi] *sic Ven. marg. L Vossii edit.* arimaspae *Holst.* Arimaspoe *Gron. 1 Tz.* arimapsae (-e) *L Par. 2* arimamspae *R* arimampsae (-e) *ADGK Chis. Med. Par. 1 Vind.* arymapsae *C* armiampsae *Cib.* armanipsae *B* armaspe *P* ‖ ab] deinde ab *P* ‖ eis *om. G* ‖ essedones alias esseclones *marg. L* ‖ esedones· *R* cendones *CP Par. 2. 3 Vat. 3* cedrones *L* 18 flexum *om. P* ‖ amnis buces *P* ‖ buces (t *sup.* c) *D* butes *CGLP et alii novem* buthes *Vind. Boccat.* bues *Cib.* a Buge *Plin. 4 88* τῇ Βύκῃ λίμνῃ *Ptol. 3 5, 199 W.* ‖ seccat *B* 18 19 agathirsi *G* agatirsi *L* tagatyrsi *K* thagatirsi *B* thagatyrsi *Cib.* 19 sauromathae (-e) *BLR* sarmate *P* sarmathae *Ven.* ‖ pro sedibus] procedibus *Cib. Voss. 1* 20 dicti] deinde *L* ‖ Amaxobioe] *sic AG* amaxobie *K* amaxobii *marg. A* amaxobrioe *B Cib.* amaxobitae (-te) *L Havn. Par. 2. 3 Vind.* amazobiae *P* amazobicae *D* amasobitae *Par. 1* amasobice *R* hamaxobioe *Med. Gron. 1 Tz.* Hamaxobii *Vossii edit.* hamaxouitae *Ven.* ‖ obliquam *B* ‖ tum *B Ciacc.* 21 excurens *L* exciterens *Vind.* 22 includit *ACDGL Par. 1* includi *K*

§ 3. 22 palude *ABCDGLP alii* ‖ Satarchae] *sic Par. 3 Vossii edit. Tz. cum Plinio et Solino* sartagae (-e) *DK* sarthagae *AB Cib.* sarcagae *R* sarchagae (-e) *CG* sarchaphage *Vind.* scartagae *Havn.* scarthagae *Par. 2* scarrage *P* scharchage (*corr.* scarchage) *L* schartagae *Ven.* 23 cimerica *GLR Vind.* cimerrica *A* cimericam *B* cymerica *K* cymenica *Cib.* cymonica *Voss. 1* 23 24 Murmecion] *sic A* murmetion *BDGKR* murmethyon *Cib.* murmention *L* murinitum *Vind.* mermenon *P* myrmecion *C Vossii edit. Tz.* 24 panticapeon *K Cib.* panticapeo *GP Ven.* panticapacon *L* panticapheo *Vind.* panthicapeo *R Par. 1. 2* paticapeo *Vat. 3* ‖ theodo *Par. 1. 2* ‖ hermisum *R* hermuseon *P* 25 eusinum *GLP* ‖ tauricis (u *sup.* i *alt. D*) *ACDGL Vind.* thauricis *R* thauricus *P* 26 Calos limen] *sic ABGKLPR alii* καλὸς λιμὴν *Vadian. Oliv. Vossii edit. Tz.*
pag. 33 1 inducitur *Cib.* ‖ alterum Criu metopon] chrium et alterum epon *B* altethrium et alterum opon *K* ‖ Criu metopon] *sic ACL* crium ethopon *R* crion et opon *G* cru metopon *Vind.* cirium pag. 33

pag. 33 et opum *Par. 1. 2* currium et oprepo *P* trium et oppon *D* χροῦ μέτωπον *Vadian. Oliv. Vossii edit. Tz.* 2 charāubico *L* Carambi ei *Schott.* || par et] patet *CDGLPR* parte *Pint.* || patet aduersum *repetit R* || auersum *D* 3 parthenium *Par. 1. 2* parthemion *B Cib.* parchemon *CL* 3 4 Cerrhone] *sic A Mediol.* cerone *CGPR et alii septem* cerrhone *BDK* corthone *L* Cherronesus *Vossii edit.* Cherrone *Gron. 1 Tz.* 4 a Diana] athana *Cib.* || sic] *sic P Tz.* si *reliqui* || specus nimphys sacratus *marg. L* 5 eius — sacratum *om. P* || eiis *A* eis *CDL Arund.* ei *Vossii edit.* ei et *Gron. 1* || ramphis *Chis., om. Arund. Vossii edit.*

II. § 4. 6 subiit dum ripa manet et *P* 7 milia *D* millia *Vossii edit.* || passuum spatio] *sic AKLa alii* spatio passuum *CGRb* spatium spatio *P* passuum *BD Vossii edit.* spatio *Gron. 1 Tz.* 9 quod] *sic ABCGLPRa alii* quae *D Cib. Voss. 1 Zal.* que *K* quoad *Vossii edit. Tz.* || satarche *marg. L* satarce *Vind.* satharce *P* sarthache *R Cib.* sarthacae *B* sarcache *K* sarmatae *Ven.* || tauricii *Vat. 3* thauricii *P* || tenent *om. P* 10 sinus *Vind.* si inter *P* 10 11 Thaterae (-e)] *sic ABCDKLR alii* thateras *a* Taphrae *Barb. Vossii edit. Tz.* taterre (?) *G* tacere *P* ehaterae *Par. 2* 11 nominatur *Vossii edit. Tz.* || carcynites *K Cib.* carnicites *Ven.* charcintes *B* 12 carcyne *K* || qua *R* || Gerrhos] *sic A Cib. Leid. Mediol. Par. 3 Periz. Voss. 4 Tz.* gerthos *BKP Havn. Par. 2 Ven.* gertos *D* gergos *a* Gerros *Vossii edit.* gethos *GR* gorthos *L* garchos *Par. 1* gharos *C* zerchos *Vind.* 12 13 Ypacares] *sic ABCK Cib.* ypachares *L Vind.* ypagares *a* ypasaces *P* hypacaros *R* Hypacaris *Vossii edit. Tz.* hypagares *Vat. 3* hipacaris *Par. 3* hipacares *DG* hipazares *Par. 2* hippacares *Par. 1* 13 14 diversis] e diuersis *D* 14 fontibus *om. a* || dilapsi *BKa Cib.* delapsa *L Tz.* || gerthos *BKLP* gerhos *a* gethos *R* zertos *Vind.* 15 Basilidas] *sic C Par. 1. 3 Barb. Vossii edit. Tz.* basitidas *AGK Aug. Cib. Par. 2 Vat. 3* basithidas *BLR* bassitidas *Vind.* basicidas *D* basindas *P* || *post* Nomadas *Vossii edit. Tz. addunt* Hypacaris per Nomadas || inuoluitur euoluitur *R* deuoluitur *Vossius*

§ 5. 17 pantiacapes *Vind.* pantithapes *R* panthicopes *P* ypacares *BK Cib.* || qui *om. B* nomados *P* || disterminant *DGR*

alii nonnulli desterminant *L* discriminant *C* 18 terra — 19 adnectitur *om. C* 18 tum] tamen *P Ven.* ‖ tum terra *Vind.* 20 fastigiat *CGP* castigat (f *sup.* c *D*) *DL Vind.* 21 electa *R Havn.* 21 22 acchylles *R* 22 ubi *G* 23 lubrico *BKR Cib.* 24 cursus *D*, *om. BK* 25 26 Dromos Achilleos] *sic codices plerique* dromos acchylleos *R* dromos achileos *Vind.* δρόμος Ἀχίλλειος *Vadian. Vossii edit. Tz.* pag. 33

II. § 6. 27 boristhenes *R Vind.* boristenes *BGKL Cib.* ‖ abluit *CGLR Vossii edit.* 28 intus *L* ‖ amnis *K* amne *L* ‖ turbidus *R* 29 facilior *R* ‖ quam] quoque quam *Vossii edit.* 30 pulcerrimus *G* ‖ laetissime *A* letissime *CDGP* latissime *Vind.* pag. 34 2 e *om. BK Cib.* 3 iter] iterum *G* inter *Cib.* ‖ adstringitur *Par. 1* 4 Borysthenidam] *sic AC Ven.* borysthenida *D Vossii edit. Tz.* borysteniam *Vatic. 3* boristenida *L* boristenidan *B Cib.* boristhenidam *R Vind.* boristendan *K* borischenidam *G* bomynsteniam *P* 5 olbiam *PR Vossii edit.* olbida *D Par. 3* olbidam *G* pag. 34

§ 7. 5 Callippidas] *sic A* callipidas *BK Vossii edit. Tz.* calippidas *DL* calipidas *CG Vind.* calypidas *R* calipeas *P* 6 ipanis in quo animalia uiuentia per diem. sic cicero in tuschul. libro 3 *marg. G* ‖ hyppanis *CL* hippanis *BD* hipanis *K Vind.* yppanis *P* ipanis *G* ‖ includitur *P* ‖ gandi *A* ‖ uel greca *marg. D* 7 eius] aeui *D* uel eius *marg. D* ‖ diu] qui *Paris. 1* ‖ natus *om. P* 7 8 est natus *K* 8 tantum] *sic ABDKR Cib. Par. 3* tum *C* tandem *reliqui* ‖ non *om. KR* ‖ parvo] puro *P Par. 2 Vat. 3 Ven.* 9 fronte *Cib.* ‖ Exampheo] *sic ABCDG KLR alii* ex anpheo *Vind.* Exampeo *Vossii edit. Tz.* ampheo *P* 10 recipit *P* ‖ quoque] quo *P* 11 Asiaces] *sic ABDGL alii* assiaces *C* asiates *P* asyaces *KR* Axiaces *Barb. Vossii edit. Tz.* 12 inter] *sic AB Ciacc. Gron. 1 Ven. legebatur* intra ‖ Callippidas] *sic A* callipidas *BCD Vossii edit. Tz. et errore typographico editio nostra* callypidas *K* calipidas *GLP* calypidas *R* ‖ Asiacasque] *sic ABCG alii* assiacasque *DL* asyacasque *GR* asia easque *P* Axiacasque *Vossii edit. Tz.* ‖ ascendit *P* 13 Histricis] *sic ABD GP Vind.* hystricis *CKLR Cib.* histris *Par. 2* Jstriis *Pint.* Jstricis *Vossii edit. Tz.* ‖ Pyra] *sic ACDR Cib. Havn.* pyrra *Bon.*

pag. 34 pira *BGKLP alii* pirra *Ven.* pina. pyrrha. tira *Gron. 2* Tyras *Vossii edit.* Tyra *Tz.* 13 separant *D* seperat *GR* ‖ surgit] quae surgit *BK Cib.* ‖ euris *DG Ven. Vind.* eumuris *P* eunuris *Vat. 3*

II. § 8. 15 a sequentibus] assequentibus *L* 16 disinit *K* desit *P* 17 *post* immania *DP Havn. Par. 2 Ven. Voss. 5 addunt* spatia (-cia) 18 *post* gentium *BK Cib. Voss. 1 addunt* spatia (-cia) ‖ diu] diffusus diu *DP Par. 2 Vat. 3 Ven. Voss. 5* 19 eum *om. LP Par. 2. 3 Vat. 3*, *post* adpellantibus *ponunt G Periz. Voss. 4* ‖ accolis] alijs *B* ‖ Hister] *sic ABGP alii* hyster *CDKLR* Jster *Vossii edit. Tz.* 20 qui *om. G* 21 decidunt] decidunt maximus *P Vat. 3* ‖ Nilo — 22 reliquis *om. C* 23 mirabiles ritus hominum de quibus cicero in tusc. *marg. G* ritus inmanis erga mortuos *marg. L*

§ 9. 24 esedones *PR* effodones *C* cessedones *Cib.* ‖ parentium] *sic A Med. Voss. 4* parentum *reliqui* 25 coytu *G Cib.* coetu *Ciacc.* ‖ familiarum] *sic ABCGPR* famulariter *D* familiarium *reliqui* 27 immixta] *sic ABP Cib.* inmixta *R* immista *reliqui* 28 iuncta *L Cib. Havn. Ven.*, *om. C* ‖ pro poculis] proculis *G* ‖ nota mire pietatis officia *marg. K* 29 ipsos *om. BKP*

§ 10. 29 30 agathirsi *G* agatirsi *BL Cib. Vind.* agatyrsi *K* 30 arcusque *P* ‖ quisque *BK Vossii edit.* quinque *G Periz.*
pag. 35 1 praestat *ABK Vossii edit.* praestatur *CPR* ‖ aut] *sic ABK*, *erat* vel 2 omnibus *P* ‖ Sarthae (-e)] *sic codices fere omnes* sarichae *Ciacc.* sarmathae *Bonon.* Satarchae *Pint. Vossii edit. Tz.* 3 arzentique *G* ‖ maxima *BK Cib.* ‖ peste *BK Cib.* piscium *P* 3 4 vice rerum] uiscerum *Vind.* 4 saeuam hyemem *B* seuam hiemem *K* 6 suffossa] *sic AKLR Vossii edit.* suffosa *BC* subfossa *reliqui* ‖ brachati *GKL Vat. 3* bractati *P* braccati *Vossii edit.* 7 uidentur *P*

§ 11. 8 yphigenie *KL* hyphigeniae (-ie) *GR* hephigenie *P* ephigeniae *B* effigenia *Vind.* ‖ horestis *BGKLPR* horrestis *Vind.* ‖ aduentum *BGR* 9 sunt *om. R* ‖ inmanemque] in maciemque *P* ‖ famam *om. G* 10 solere *om. P Par. 2 Vat. 3* ‖ cedere *R* 10 11 Basilidis] *sic Vossii edit. Tz.* Basilidas p. 33 15 basilidiis *ACDG* basilidus *K* basilidijs *L* bassilidijs *B* basylides *R* basiricus *Vat. 3* busiricus *P* 11 echidua *P* echidina *G* echi-

dona *Par. 1* echydna *Cib.* 12 sagipte *R* 13 nomades de pag. 35
quibus uir. buco. *marg. G* ‖ pecorum] pectorum duri *Venet.* ‖ secuntur] *sic A pr. man. Cib.* sequuntur *reliqui* ‖ *post* illa *ACDGPR alii add.* pecorum; *BK Cib. add.* pecora; *Oliv. Vinet. Schott. add.* pecori 14 georgi (*corr.* georci) *R* gregi *P* 15 Asiacae(-ce)] *sic ABGL Cib. Vind.* asiate *P* asyacae (-ce) *CDKR* Axiacae *Vossii edit. Tz.* ‖ et nota bene crudelem suum ritum *marg. K*

II. § 12. 19 moxque *R* mos *K Vind.* 20 est *om. Tz.* ‖ cruore *ALR* ‖ ferus mos atrum fedus *marg. G* ‖ primum] prius *D, om. Vind.* 20 21 interemerant *C* 21 ex] *sic ABCDGKP* e *reliqui* ‖ bibere *D* ‖ quisquis *ABCDKLR Cib. Ven.* 22 interemerint *C* ‖ aput *A* prope *Vind.* ‖ habeatur *G* 23 obprobria *KLPR Cib.* obbrobria *G* oprobria *Vind.* 24 *post* maximum *Vadian. Vossii edit. add.* est ‖ ne] nec *BK Ven.* ‖ intercruenta *L* cruenta *G* 25 exemptumque] *sic ABKLPR Vossii edit.* exceptumque *Henisch.* exemtumque *reliqui* 26 ubi vino permiscuere *Ciacc. Schott.*

§ 13. 27 fidei mansurae *BK Cib.* ‖ inepta confabulato post epulas scelesta pocula *marg. G* 28 quod (*corr.* quot *A*) *AB* quotquot *K* ‖ referre *om. BR Cib.* ‖ laetissima] certissima *LP Havn. Vat. 3* 29 *post* mentio *P add.* est 30 rettulere] *sic A* retulere *reliqui* ‖ perpotant. is] perpotantes *BK* perpotatis *DLP* ‖ inter iocantes] *sic BK Cib. Vossiani Tz.* inter locantes *CR* inter locantis *ADG Aug. Par. 1 Vind.* iuterlocatis *L* interloquentes *P Par. 2* interloquentis *Bon. Ven.* inter Auchetas *Vossii edit.* ‖ honor *PR* pag. 36 1 esedones *R* exedones *L* ‖ parentium] *sic ACG, erat* parentum pag. 36

§ 14. 2 aput (*corr.* apud) *A* 3 antropophagos *BGKR* antropofagos *LP* antopophagos *Par. 2* andropophagos *Par. 3* androphagos *Vind. Voss.* 4 gelloni de his uir. libro VIII *marg. G* ‖ cutibus] stultibus *R* 5 ualeant *K* ‖ illo *P* 6 Melanchlaenis] *sic ACD Vossii edit. Tz.* melanchenis *BK Cib.* melanclenis *L* melandenis *Par. 3* melanolenis *Par. 3* melano laenis *Par. 4* melanoblenis *Ven.* melauoblaemis *Par. 2* melanohlaenis *G* melano leuis *P* melanopharis *Voss.* mercla noblaenis *R* ‖ mira hominum mutatio si absit allegoria *marg. G* neuros in lupos mutari

pag. 36 non creditur. fabula est *marg. L* 7 neurius *R* ‖ statutum *P Ven. Vat. 3* statim *Par. 3* ‖ tempore *P* 8 9 mittentur *K*

II. § 15. 9 ei] et *ACDGKLPR Cib. Vind.* 10 tinctoria *AB* tintoria *C* tentoria *DGL* 10 11 uictumis *A* 11 ferunt *CGPR Cib. Par. 1* ‖ patent] latent *P* 11 12 exedentia *L* cedentia *P Havn. Vat. 3* 13 non] uero *R* ‖ usque eo] *sic ABDR Cib. Voss. 1 Tz.* usque eo ita *L* eo usque *K* usque *CGP* usque adeo *Vossii edit.* 14 qui] qui ibi *P* ‖ egentibus *L*

§ 16. 16 incipit describere tracyam *marg. K* 17 fonte *P* ‖ Jllyrios] *sic A Cib. Tz.* illyricos *G Vossii edit.* illiricos *D* iliricos *C* yllirios *B* ylliricos *K* ylirieos *P* hylliricos *R* lyliricos (*corr.* yliricos) *L* ‖ inmissi *R* 18 Histro] *sic ABGP Vind.* hystro *KLR* Jstro *reliqui* 20 proprior *ALR* 21 seruntur] feruntur *C Vind.* sequuntur *K* ‖ usque *P* usque ad *Vind.* 22 pomiferum *P* ‖ uitemque *P* ‖ tollerat (*corr.* tolerat *G*) *GPR* tolerant *A* 24 obiecta *Cib.* ‖ fraudium *P* ‖ arguere *ABCDKLR et corr. G* 25 ad *om. R* ‖ speciem] spem *C* 26 asper] dispar *Ciacc.* ‖ atque *om. R* ‖ corporum *om. P* 27 ferocia *L* 28 imitesque *L* ‖ sunt] *sic ABCDLPR Cib.* sint *reliqui* ‖ maxima *P*

§ 17. 28 paucos habet amnes *Venet.* ‖ amnis *ACGPR* 29 euadant *Venet.* ‖ celeberimos *L* 29 30 hebron *LP Cib. Ven.* 30 *ante* Neston *et post* Neston *codices nonnulli et editi add.* et ‖ nescon *GK* ueston *Cib.* nestron *Vind.* ‖ Strymona] *sic A Vossii ed. Tz.*
pag. 37 strimona *BDGLPR* scrimona *CK* stimona *Par. 2* p. 37 1 Haemona] *sic AD* Haemon *Vossii edit. Tz.* hemona *CGR Vind.* hemon *P* hemora *BK Cib.* hebrum *Vat. 3* emona *L* ‖ Rhodopem] *sic AP* Rhodopen *Vossii edit. Tz.* rọdopem *B* rodopen *KL* ‖ horbolon (*corr.* horbelon) *P* 2 cetu *BLR* coitu *Cib. Voss.* ‖ menadum *LR* ‖ orphaeo *A* 3 quis (*suprascr.* pro quibus) *B* quibus *K* ‖ hemos *KLR alii* hermios *Ven.* 4 euxinium (*corr.* euxinum) *L* eusinum *GP* ‖ Hadrian] *sic AK Cib.* hadriam *B Tz.* adriam *GLPR Vossii edit.* adrian *C* adrianum *D* andriam *Vind.* ‖ ex] e *BP*, *om. Vat. 3* 5 vertice *om. G*

§ 18. 6 habitat *B Vind.* 7 quidem *P* 8 ad mortem paratissimi *Vossii edit. Tz.* ‖ mortem] montem *P* ‖ gete paratissimi ad mortem de quibus luc. in primo *marg. G* ‖ gethae (-e) *BKLPR*

gete *G* ghetae *Cib.* 8 nota uarias opiniones de anima *marg. L* pag. 37
9 opinio proficit (*corr.* perficit) *A* opinio efficit *Par. 2* proficit opinione *BK Cib.* ‖ putant redituras *LP Ven.* 9 10 abeuntium *G* adeuntium *P*, *om. C* 10 etsi] cesi *K* ‖ redeunt *Voss. 1* redemit *Cib.* ‖ non extingui tamen *om. CGPR Par. 1. 2. 3 Vat. 3* ‖ extingui] *sic AB Cib. Vossii edit.* exstingui *reliqui* 11 sed (*prius*)] se *R*, *om. P Cib.* ‖ mori *L* 12 lugent *P* uigent *Havn.* 14 luxuque *D Vat. 3* 15 mirabiles feminae quarum mos apud ciceronem scribitur inter indos *marg. G*

II. § 19. 15 ne] nec *a* non *Vind.* 15 16 est animus *Vossii edit. Tz.* 17 seppelliri *R* 18 nubtae (*corr.* nuptae) *A* 19 iudices *B Cib.* 20 amoribus *Ciacc.* a maioribus *Schott.* 21 physicus mos est secundum versus euripidis ut ait cicero in tuscul. secundo *marg. G*

§ 20. 21 maerent] *sic A* merent *BLR Cib. Vind.* moerent *reliqui* ‖ aliae] alii *ABGP* alij *L* aliis *K* 22 cum *om. L* ‖ plantibus *BPRa* ‖ afferunt *Par. 2* defferunt *Vind.* 23 eas] *sic Vadian. Vossii edit. Tz.* eos *codices* ‖ rogum *D* 24 efferunt *G* ‖ ut *om. LP Par. 2 Vat. 3 Pint. Oliv. Schott.* ‖ facto *Vind.* 25 pascisci *R* ‖ ubi] nisi *a* 26 locutus (*corr.* locus) *A* 26 27 manent dominas proci] moerendo minus profici *Pint. Schott.* moerendo minus proficere *Olivar.* manent quoque domi eas proci *Oudendorp.*; *sententia haec est:* arbitrium viduarum expectant proci 26 manent] *sic teste Vossio, nonnulli codices. Vossii edit. Tz.* manemque *P* manentque *reliqui* 26 27 dominas] *sic Par. 1. 2. 3 Vadian. Vossii edit. Tz.* domus *Cib.* domu *Voss. 1* dominos *reliqui* 27 proci] parci *P Par. 2*

§ 21. 27 nubturae (*corr.* nupturae) *A*, *om. Vossii edit.* 28 viris] uiris nuptui *P Vat. 3 Voss.* ‖ publice] pure *C* 28 29 ducendae *om. P* 29 ueniunt *P Vind.* uaeneunt *Vossii edit.* ‖ utrum] uerum *P* ‖ fiat] fiat hoc *BK Cib.* 30 formosique *P* p. 38 1 vini] pag. 38
uiri *AG* 2 ignotum *P Vind.* 3 circumsedent *K et correctus A* circunsedent *B* circunsident *Vossii edit.* 4 similis] simul *CDLR Cib. Par. 1. 2. 3 Vossii edit.* ‖ ebrietati] hebriati *G* hylaritati *R* ‖ hilaritas] hillaritas *G* hylaritas *KL* hebrietas *R* 5 nitore contigit *P*

pag. 38 II. § 22. 6 lictoribus *L* ‖ *sequentia ita emendavit Pintianus* Jstro proxima est Jstropolis a Milesiis deducta, deinde est Calatis ‖ Histro] *sic ABGP Cib. Vind.* histros *Ven.* hystro *KR* hystrorum *L* Jstro *Vossii edit. Tz.* ‖ proxima est *GK Vossii edit. Tz.* ‖ Histropolis] *sic ABG Cib. Vind.* hystropolis *KLR* histropoly *P* Jstropolis *Vossii edit. Tz.* 7 a Milesiis] *sic Barb. Vossii edit. Tz.* mallesis *ABK Cib.* malesis *CGLPR alii* mallessis *D* ‖ calatis *GPR Havn. Par. 1. 2* calathis *Ven.* galatis *L* ‖ tum Tomoe] *sic Vossii codices optimi Vossii edit. Tz.* tutomoe *ABCD Cib. Holst. Vind.* tutonice *GK Par. 1* tuthonice *R* tritonicae (-e) *Bon. Par. 2. 3* et tritonioce *L* et erithomoe *P* 8 carra *P* ‖ Pristis] *sic ACLPR et alii undecim* pristhis *B* presthis *Cib.* priscis *G* prischis *K* pistris *D Vind. Holst.* Tiristris *Barb. Pint. Ciacc.* Tiristis *Vossii edit. Tz.* ‖ quod] quos *BK Cib.* 9 praeteruecto *P* ‖ accepit *L Vind.* 10 phasiacos *Havn. Ven.* phasiacum *B Cib.* phasiachos *P* pasiaco *L* fasiacum *K* ‖ nisi — 12 Anchialos et *om. P* 10 hic] hic ubi *L* 11 bizonem *K Cib.* bimone *L* bezone *Ven.* ‖ intercedit *D Cib.* ‖ crunnos *Vind.* crumos *Vat. 3* chrimos *B* 12 Dionysiopolis] *sic AD alii* dionisiopolis *BCGL* Dionysopolis *Vossii edit. Tz.* dyonisiopolis *K* dyonisopolis *R* ‖ Odessos] *sic Barb. Vossii edit. Tz.* obdessos *codices* ‖ Messembria] *sic ABCDK Cib.* mesembria *LP Vossii edit. Tz.* mesembra *Par. 2* mosembria *R* desambria (*corr.* mesambria) *G* 12 13 anchyalos *R* anchiales *G Ciacc.* anchiados *P* ancialos *L* achialos *Par. 3 Vat. 3* 13 et] et in *R* ‖ intimo] ultimo *D* ‖ in *om. BDK Ciacc. Cib.* 14 flexu *P Havn.* ‖ angulos *R* angulum *P Havn.* ‖ magno *Pint. Vossii edit. Tz.* ‖ Apollophania] *sic ABCDPR alii* apolophania *KL Par. 1. 2. 3* apolophonia *G* aphollophania *Cib.* Apollonia *Barb. Vossii edit. Tz.*

§ 23. 15 ferme et in *D Ven.* forme *P*, *et ponit ante* media 16 Thymnian] *sic A* thymnias *marg. A* thymnia *D* thynnian *R* Thyniam *Pint. Vossii edit. Tz.* thimina *Vind.* tymnian *C* tymiam *Cib.* tynnam *K* timniam *G* timian *B* tinniam *L* tranian *Par. 1* trannam *P* tramam *Havn. Vat. 3 Ven.* ‖ uocat *D* 17 obtenditur (p *sup.* b) *A* ostenditur *Cib.* ‖ urbes *Vind.* 18 substinet *G* ‖ Helmydeson] *sic A* helmideson *BCDGKLR* helmi-

sedon *Cib.* helindeson *P* Halmydesson *Vossii edit. Tz.* 18 Phylas] *sic ACDKR Cib.* philas *BGP Par. 1. 2. 3* phialas *Vind.* Phileas *Vossii edit. Tz.* filas *L* ‖ phinopolin *B* phinopolum *P Par. 1. 2. 3 Vat. 3* philinopolum (*corr.* philnopolum) *G* phynopolum *CLR* phynopolim *Cib.* phylopolin (n *sup.* l *priore*) *D* ‖ hucusque describit littora ponti *marg. K* pag. 38

II. § 24. 20 hizanzon calidoni oposita de hoc luc. nono *marg. G* hic constantinopolis *marg. K* ‖ Byzantion] *sic D et corr. A* hyzantio *A pr. man.* Byzantium *Vossii edit. Tz.* hizantion *CR* hizantium *BL* hizancion *G* hizancium *K* hisantium *Vind. et marg. L* hizantino *P* 20 21 selimhria *BGLR* selimbra *Ven.* salimhria *Vind.* felimbria *P* 21 perintos *L* peryntbos *R* perryntos *C* parinthos *B Ven.* peritos *P* ‖ Bytinis] *sic AC* hytynis *Vat. 2* hitinis *D* bithunis *L* hithinis *BGKPR Cib. Vind.* hithynis *Vat. 3 Vossii edit. Tz.* ‖ amensque *L* annesque *Vind.* 22 erigynos *D* Erginus *Vossii edit.* herginos *P* argivos *K* ‖ Atyras] *sic A Plinii codices 4 47 Vossii edit.* athiras *BK Voss. 3* athitas *P et alii quattuor* athicas *Ven.* atiras *GL Vind.* athyras *reliqui cum Ptolemaeo* ‖ rhesso *A Cib.* resso *Vind.* reso *LP* risso *K* riesso *B* 23 Bisaltae] *sic ACDGLR* bisalte *B Vind.* hisalite *Cib.* hisalthae *Par. 3 Ven.* hisalice *Gron. 2* hisaloce *K* hizalte *P* hisathae *Par. 2* Bisanthe *Barb. Vossii edit. Tz. recte* ‖ sarnicorum *P* sarmiorum *Havn. Par. 2* 24 Gypsela] *sic ACDG Cib. Par. 1* gipsela *B* gipscla *K* gipsella *P Vind.* giphsella *L* cipsella *R* Cypsela *Barb. Vossii edit. Tz.* 25 Grai] *sic ALR* gray *BG* graii *reliqui* ‖ Macron tichos] *sic Barb.* macronticos *D* macrontihos *A* macronthios *GR* macronthyos *C* machrontis *L* decronticos *P* cronthios *B* cronthyos *K* Μακρὸν τεῖχος *Vossii edit. Tz.* ‖ radice *P Ven. Vind. Vossii edit.* cervice *Pint.* 26 magni *B* magna *P Par. 2* montis *Ven. Ciacc.* ‖ peninsule *CGKLPR alii* epen insulae *P Par. 2 Ven.* ‖ lysimathya *K* lisimachia *BGL* lisinachia *P*

§ 25. 27 hic] hinc *L* hec *P*, *om. K* 28 arctissima *DGPR Vossii edit.* ‖ elespontum *BLP* helespotum *G* ‖ aegeumque *AG* egeumque *PR* 28 29 percurrit *BK* 29 angustias eius *Vind.* ‖ iscinon *Par. 3* hiscimon *Vind.* hismon *BGLR alii* histinon *P*

pag. 38 hysmon *K* 29 fontem *B* 29 30 Mastusiam] *sic R Vossii edit. Tz.* masthusiam *ABL Cib. Ven.* masthusyam *C* mascusiam *P Vat. 3* maschusiam *DG* mascussiam *Vind.* mathusyam *K* 30 chersonessum *ABGL Cib.* chersonesson *K* chersonensum *Vind.* cheronessum *R* chersonsum *P* ‖ hic gallipolis *marg. K*

pag. 39 II. § 26. 1 memorabilis] *sic Chis. Vadian. Oliv. Schott.* memorabile *reliqui codices* memorabilem *Vossii edit. Tz.* ‖ est *om. DL Vossii edit.* ‖ Aegos] *sic ABCD Vossii edit. Tz.* egos *R Vind.* egeos *GL* egios *P* atgos *K* 2 atice *L* actice *G* artice *P* ‖ abido leandri *marg. G* sestos et abidos *marg. L* ‖ abydos *D* abidos *L* abido *BG* obido *P* ‖ adiacens *KR* 3 *ante* sestos *ACDGLR add.* et ‖ sextos *DGPR* serstos *Par. 1* ‖ pernobile] *sic codices* pernobilis *Vossii edit. Tz.* 4 qua] quam *ABDK Cib.* qua uice *R* ‖ pons xersis *marg. L* ‖ spatio pelagoque] Hellesponti pelago *Pint.* 5 ausibus *P* ‖ mirum *om. G* 7 hic iacent prothesylai ossa *marg. K* ‖ prothesilai *ABR Cib.* prothesilay *GK* prothesolay *P* prothosilai *Vind.* 8 Scaeolos] *sic ACD* scaelos *G* scaleos *P* sceolos *K Cib. Vind.* scacalos *R* scaeleos *Ven.* scacleos *Harn.* schaleos *L* seolos *B* Coelo• *Barb. Vossii edit. Tz. ex Plin. 4 50* 11 Cynos sema] *sic Tz.* Cynossema *Gron. 2 Vossii edit.* cynosema *CKR Ven.* cynosaema *A* cynosenia *D Cib.* cinosema *GL Par. 1 Vind.* cinosenia *B* cinoscena *P* ‖ tumultus *L* ‖ hecube miserabilis *marg. G* ‖ ecube *L* eccube *P* 12 cinis (a *sup.* i *prius*) *P* ‖ quam] quem *LR* 13 quam] quem *CG* qua *L* ‖ est — 14 hellespontum *om. LP* 13 est] est deinde *Ven., om. R* 14 Madytos] *sic Par. 2 Vossii edit. Tz.* mathidos *R* mathios *Ven.* machydos (*corr.* macydos) *D* macydos *ACK Cib. Par. 3* macidos *B Par. 1 Vind.* macedos *G* ‖ est Eleus] eleusque *R* ‖ heleus *K Cib.* helleus *B* helous *G* eleos *Ven.* ‖ finit] sinit *K* sunt *B* ‖ helespontum *GK*

§ 27. 15 *ante* uaste *D add.* statis (*corr.* satis) 16 summotasque] *sic ABGKP Vossii edit.* submotasque *reliqui* ‖ sumnium *L* summum *PR* simium *G* uel sinum *Vind.* 17 uocant *GL Ciacc.* 18 19 prouectisque *P* peruectisque *Par. 3* peruectis *Par. 2* praeteruectis *a* praeteruectisque *Vossii edit.* 19 Mastusiam] *sic Barb. Vossii edit. Tz.* masthusian *L* massusiano *AK Chis. Cib.*

Med. Voss. 1 massussiano *R* massusiane *C* massusiacus *a* pag. 39
massuliano *B* in assusia *Gron. 2 Par. 2 Ven. Voss. 5* in assu-
siano *D* in assusiacum *G Par. 3 Vind.* in affusia *P Vat. 3*
20 Chersonense] *sic ABCDGLR Cib.* chesonense *K* cherso-
nese *P Vind.* Chersonesi *Vossii edit. Tz.* ‖ aluens *Voss. 3. 4* allnens
Gron. 2 adluens *C Tz.* ‖ iugo facie vallis] longo muro Macroti-
chus *Schott.* ‖ facie vallis] Pallenes *Pint.* ‖ facie (ph *sup.* f) *D*
phaciae *ACa* phatiae *B* phatice *K* faci phace (*corr.* phace) *R*
21 flumine *P* 22 Alopeconnesum] *sic Vossii edit. Tz.* Alope-
conesum *Barb.* alopeconensum *G* alopoconensum *ACDLPR*
alopoconesum *Vind.* alopochonensum *K Cib.* aloposchonensum *B*
23 istmi *G* isthim *A* histim *P* hestmij *a* hystmi *LR* ychmi *K*
‖ litoris *ACDG* littoris *LPR* lictoris *a* ‖ sitam] positam *G*
‖ cardian *CL Cib.* cardina *P* cadiam *Par. 1* ‖ eximia *BK pon.*
post aenos ‖ exima *Vind.* extra *Schott. Ciacc.* exin *Voss. not.*
24 aenos de quibus uir. tertio *marg. G* enos in tracia ab enea
profuge condita *marg. L* ‖ enos *BKR* ‖ Aenea] enea *GKB* aena *C*

II. § 28. 24 circum *Vind.* citra *a* ‖ haebrum *A* ebrum *GP*
Vind. ebru *L* 25 cichones *B* ciccones *P* cycones *R* cy-
chones *Cib. marg. K* chychones *K* ‖ transeunde *R* transeundum *P*
‖ dorisicos *G* doristos *R* dorischos *Vind.* dorificos *P Havn.*
Vat. 3 choriscos *K Cib.* corischos *B* ‖ xerses de quo luc. tertio
marg. G ‖ Xerxem] *sic K Vossii edit.* xerxen *CD Tz.* xersem *BLR*
xersen *A* xerseni *Vind.* exerxem *G* exersen *P* 26 *post* quia
P add. inuento spacio ‖ numerare *P* numero uel numerare *D*
‖ spatio *om. P* 27 Seriphion] *sic AG Havn. Vossiani* serri-
phion *Par. 3* seripion *BK Cib.* seriphyon *Da* seryphion *R* se-
ryphyon *C* seriphon *Vind.* sirifion *L Vat. 3* sirisium *Par. 2*
sityphion *Ven.* syrifion *P* strifion *Par. 1* Serrium *Vossii edit.*
Serrhium *Tz.* Zerynthium *Barb. Voss. not.* 28 orphaea *A*
orphed *P* ‖ memora *G* 29 zonae *BL* ‖ Sthenos] *sic ABDR et*
alii quattuor stenos *CGKLa* stonos *Voss. not.* scenus *P* schoe-
nos *Voss. 1. 5 Tz.* schenos *Cib.* sithenos *Leid.* Nestos *Vossii*
edit. 29 30 adiaces *L* 30 marona *K*

pag. 40 II. § 29. 1 diomedes trac. de quo luc. secundo *marg. G* ‖ dyomeden *R* dyomedem *B* dyomedon *K* dyamedem *P* 2 mandendis *P* madendos *Vind.* ‖ advenas] alienas *P* 3 turris diomedis thracii qui ab hercule occisus est *marg. A* ‖ dyomedis *K* dyamedis *P* 5 nomine *om. P* ‖ Abdere] *sic ABCDRa alii multi* abderem *K* abdore *P* abedere *L* obdere *G* Abdera *Vadian. Vossii edit. Tz.* 6 id] ad *Vind.* 7 conditum *P*

§ 30. 7 8 neschos *Vind.* uestos *Cib.* 8 strimona *BGLP Cib.* scrymona *K* stymonia *Par. 2* ‖ urbes — 9 strymona *om. C* 9 Philippi] *sic C Barb. Vossii edit. Tz.* philippia *ABDGLPa* philippya *K* phylippia *R* philippa *Cib.* ‖ appolonia *GP* appollonia *KR* appollinea *L* ‖ amphipholis *Vind.* amphilopis *R* amphypolis *Cib.* ‖ strimona *BGLP* strimonia *Cib.* stymonia *Par. 2* scrymona *K* 10 aton *P* atton *GL* anthon *Vind.* ‖ Calamea] *sic codices fere omnes* Calarnea (-naea) *Vossii edit. Tz.* Calarnia *Ciacc.* ea lamia *P* ‖ Capru limen] *sic ABGKPR alii* caprulimum *L* caprulium *a* caprulon *D* caprullum *Par. 3* caprolimen *Med.* caprullimen *et* carpullimen *Ciacc.* crapulon *Vind.* *κάπρου λιμὴν Vossii edit. Tz.* 11 acantos *GL* acantes *a* achaneos *P* achantos *BK Cib.* achanthos *R* ‖ Echinia] *sic ACDR alii* echinnia *L* echima *BGK* Echymnia *Vossii edit. Tz.* ethynia *a* ethima *Cib.* chinia *Vat. 3* chrima *P* Oesyma *Barb.* ‖ aton *GP* achon *L* anthon *Vind.* ‖ palenen *LR* palenem *GP* palemon (nem *sup.* mon) *D* 12 cleone *P* ‖ Olynthos] *sic CD Vossii edit. Tz.* olinthos *AB Cib. Vind.* olinto *L* olindos *P* olimthos *K* olimptos *G* olimros *R* cynthos *Par. 1* ‖ strimon *BGL Vind.* sthrymon *A* stymon *Par. 2* scrymon *K* 13 longum *P* 15 ferit *Ven.* facit *R* ‖ uenerit *K*

§ 31. 16 atho *ABCGK Cib. Ven.* ‖ altus] latus *G* elatus *Vossii edit. Tz.* ‖ est *ante* adeo *pon. Vossii edit. Tz.* 17 unde *om. B* 18 quas] quam *C* 18 19 substinet *G* 19 non] non omnino *Vind.* ‖ quo] quo delino *R* ‖ agger *D* ager *P* agere *Vind.* 20 luc. in secundo et iuuenalis *marg. A* 21 totus ex toto longeque dorso *Heyse* ‖ et] *sic Tz.* ē *ABCD* est *GKR*, *om. LP* cxstat *Vossii edit.* ‖ totoque *PR Cib. Vossii edit.* ‖ longe] *sic R Vossii edit. Tz.* longoque *K Ciacc.*, *om. P* longeque *reliqui*

II. § 32. 22 Xerxe] *sic CD Vossii edit. Tz.* xerae (*corr.* xerse) *A* pag. 40
xerse *BGLPR Havn. Vind.* xerase *K* serse *marg. L* || graos *Vind.* 23 perfosus *B* profosus *Vind.* transfossus *P* || perfossus et ad Sanen ab usque Thysso factus freto navigabili pervius *Gron. 2* || transnavigatusque] *sic ABKR alii* transiugatusque *CDGLP Tz.* tranjugatusque *Vossii edit.* || est *om. BCGRa* || *post* est *codices fere omnes add.* et || Athos] *sic LPRa* athus (o *sup.* u *D*) *ABCDGK Cib. Par. 1* actus *Aug. Ciacc. Par. 3 Vind.* factus *Par. 2 Voss. 3 Vossii edit. Tz.* 24 nauigabilis *Aug.* || *post* peruuius *L add.* cuius freti inter est longitudinis LXXXV passuum, cum latitudinis esset M. D. et sic athon non solum montem sed mari undique circudatum trausductis nauigiis xerses insulam derelinquit. || hic non uidetur textus pomponi *marg. L* 25 26 Acroathum] *sic Vat. 3* acroanum *P* acroahon *AR* acroaon *Par. 2* acrohaon *BCGKLa alii* acrochaon *D* acraon *Par. 3* Acroathon *Vossii edit. Tz.* 26 duplicatur hic etas *marg. G* 27 aetas] etas hominum *R*

§ 33. 27 palene *GLP alii* 28 patentes *P* || sit] sunt *P* 29 ager] agger *a corr. G* eger *C*, *om. BK* || unde] ubi *a* 30 Pontidaea] *sic codices fere omnes* ponthdea *Vind.* Potidaea *Vossii edit. Tz.* || latius] *sic A pr. man. BDK Ven. Voss. 3* laxius *reliqui*
pag. 41 1 Cioneque] *sic ADL alii* cione quam *P* tia neque *BK* pag. 41
tione que *CGR Vind.* Scioneque *Vossii edit. Tz.* || referenda *K* referente *D* || Eretriis] *sic Vossii edit. Tz.* eretris *codices plerique* heretris *P Vind.* cretis *a* 2 capto] capito *L* capto illo *R*

§ 34. 3 Tum] tot *Schott.* || machedonum *A* || quod (*corr.* quot *A*) *ABGKL* aliquot *Ciacc.* qua *Gron. 1* quatuor *coniecit Tz.* CL *Pint.* centum quinquaginta *Vossii edit.* Macedonia postea CL populorum *Plin. 4 33* 4 pelles urbs insignis apud macedonas *marg. G* || Pelles] *sic codices plerique* ΠΕΛΛΗΣ nummi pelle *P Gronovii codices Tz.* pellan *Havn. Par. 3* Pella *Vossii edit.* || et maxima] *sic maior pars codicum et Vossii edit.* est maxime *Gron. 2 Tz.* maxime *Havn. Par. 3* || et (*ante* inlustris) *om. Vind. Gron. 2 Tz.* || inlustris] *sic A* illustri *L* illustres *a* illustrem *Havn. Par. 3* illustris *reliqui* || alumni *om. spatio relicto K* 5 philipus *G* phylippus *LR* 5 6 Alexander etiam] et etiam

pag. 41 Alexander *B* 6 Megybernaeus] *sic dedi* maegybernaeus *AC* maegibernaeus (-neus) *BG Cib. Par. 2* maegibernatus *Par. 1* megiberneus *DKR Vind.* megibernaeus *L* megibernicus *P* mergi bernocus *Ven.* Mecybernaeus *Vossii edit. Tz.* 7 Dirim et] dirimet *ACDGa* dirimit *BKLPR alii multi* diuidit *Par. 3* Derrim et *Par. 1 Zal. Vossii edit.* Derrin et *Tz.* ‖ Canastraeum] *sic Tz.* canastreum *L Par. 3* panastreum *ABCDGKRa* panestroum *P* panestreum *Havn. Par. 1 Vind.* panastreium *Ven.* panestrum *Par. 2, om. Vossii edit.* 8 Chopos] *sic AK Cib.* χωφὸς *Vossii edit. Tz.* copos *reliqui* ‖ Toronem] *sic A* toronen *Voss. edit. Tz.* thoronem *BKR* turonem *P Par. 2* coronam *Vind.* corarem *Par. 3* choronem *Cib.* ‖ Myscellam] *sic A Mediol.* miscellam *Vind. Tz.* miscelam *D Par. 3* mistellam *K* misselam *P* missellam *Cib. Voss. 1* misellam *B* nyscellam *C* nysellam *R* niscellam *GL Par. 2* niscella *Ven.* niscelam *Havn.* niselnam *a* nisselam *Vat. 3* niselam *Par. 1* Physcellam *Voss. edit.* 9 Megybernam] *sic AC* maegybernam *Par. 1. 2* Mecybernam *Vossii edit. Tz.* megibernam *DGPR* megibenam *L, om. BK* ‖ intingit *P* cingit *a*

II. § 35. 10 canastreo *AR* capastreo *P* panastreo *BK Cib.* ‖ sena in graecia. alia sena est in occeano brittanico et est insula uide infra *marg. L* ‖ Sena] *sic codices plerique et Vossii edit.* Scione *Barb.* sane *codex Stephani et Tz.* 10 11 Megybernaeus autem] megybernaeus a*ı* *A* megybernaeusa *C* megiberneus autem *Ven.* megybernacus *Vat. 3* megyberna ensa *R* megibernacusa *Par. 1. 2. 3 GL Vind.* megibernacus *a* megibernensa *Cib. K* megiberneusa *BD* megibernatus *P* mecibernunsa *Ciacc.* Mecybernaeus autem *Vossii edit. Tz.* 11 12 gremium] medium *R* 12 ceterum] iterum *R* 12 13 longis et] *sic A* longus *Ciacc.* longis *reliqui* 13 inde] *sic Vossii edit. Tz.* hinc *Pint.* iter *P* inter *reliqui* 14 Thermaicus] *sic Pint. Vossii edit. Tz.* maria *codices* ‖ Axius] asius *GR* anxius *P* aximus *K* 15 thessalios *R* thesalos *BGL* ‖ Peneus] *sic Barb. Vossii edit. Tz.* penitus *codices* ‖ excurrunt *Ciacc.* 16 Thessalonice] *sic marg. A Vossii edit. Tz.* thesalonice *L* thesalonices *G Vind.* thessalonices *reliqui* 16 17 casandria *GL* cessandria *B* Chalastra *proposuit Pintianus* 17 Cynda] *sic ACK Ciacc. Cib. Gron. 2 Vat. 3*

cyndra *R* cyndroas *D* cyna *a* cindra *L Par. 2 Vind.* cinda pag. 41 *BG Par. 3* cuida *P* cruda *Par. 1* Cydne *Vossii edit.* Cydna *Tz.* *Κύδνα, πόλις Μακεδονίας. Θεαγένης ἐν Μακεδονικοῖς. ἢ κατὰ παραφθορὰν Πύδνα λέγεται. Steph. Byz.* ‖ alloros *R* aleros *D* alors *Cib.* abros *LP Par. 2 Vat. 3 Ven.* ‖ Jcaris] *sic CG Vossii edit. Tz.* icaros *L* icarys *R* icharis *P Cib. Vat. 3* Jchnae *Ciacc. Schott. Rein.* itharis *AB* ycaris *D* ycadis *a* ycharis *K* sycharis *et* hyccaris *Vossiani* Sicyris *Voss. not.* Derris *Barb.* ‖ a Peneo] *sic CD Vossii edit. Tz.* apeno *et* appeno *reliqui* 17 18 ad Sepiada] *sic Ciacc. Vossii edit. Tz.* adsepida *ACDGKPR alii* asepiada *Vind.* assepida *a* assepica (*corr.* assepidi) *B* asepia *L* Sepias *Barb. Pint.* 18 Corutra] *sic GLP et alii octo* corrutra *a* coruthra *Par. 1. 2. 3* corruthra *CDR* corinthea coruthra *Vind.* corynthya *A* corynthra *marg. A* chorintya *K* chorintia *B* chornicia *Cib.* Cordynia *Schott.* Gordynia *Vinet.* Gortyna *Vossii edit.* Gyrtona *Tz.* Erymne *Ciacc. Schott.* Dorion Trachin *Pint.* ‖ Meliboea] *sic Vossii edit. Tz.* melibea *BKLP* moelibea *D* melyboea *A* melybea *R Cib.* melliboca *Ven.* ameliboea *Par. 1. 2. 3* aneliboca *G* aneliboci *C* ‖ Castaneas] *sic CDGLPR Vat. 3 Ven.* castanias *ABK Cib.* canastras *a* Castanaea *Vossii edit. Tz.* ‖ pares] partus *P* 19 quod] qui *Vind.* ‖ philotetes *BGK Vind.* philothetes *P* phylothetes *L Cib.* phylotethes *R* filoctetes *A* ‖ meliboea ciuitas filoctetis *marg. A* ‖ melibeam *BL* melibiam *P* melybeam *K* moeliboeam *G* moeliboean *A* moelybeam *R*

II. § 36. 22 olymphus (*corr.* olympus) *A* olimpus *BGKL* ‖ hic (*ante* Pelion) *om. LP Par. 1. 2* ‖ pelyon (i *sup.* y *D*) *CDKR Cib.* peleon *P* ‖ hic (*ante* Ossa)] et *P*, *om. L Par. 1. 2* 23 fabula] fama *D Zal.* ‖ bellorum *Zal.* 24 donus musarum et fons *marg. L* 25 graio] *sic a Barb. Vossii edit. Tz.* grato *ACDG LR alii* gratum *BKP Cib. Havn. Par. 2* graco *Ven.* ‖ Oetaeus] *sic CD Vossii edit. Tz.* oeteus *AK* oetheus *BGLP Leid. Ven. Voss. 3* oetreus *Cib. Voss. 1* orpheus *Vind.* cetheus *R* 26 sacro] in sacro *P* ‖ nemora *B* ‖ libetra *B* libreta *P* libothra *Par. 1* lebethra *GR Ven.* lebetra *L Vind.* 26 27 carminumque *L* 27 fons *BKR*

pag. 41 II. § 37. 27 obiacent *La*, *om. Vind.* 28 Graecia *om. R* || myrthoum *R* mirtoum *BG* mirthoum *LP* mirithoum *Vind.* 29 a]
pag. 42 ab *AK* || meridie *L* pag. 42 1 proximos *CDGP alii* || helles *K* ellas *L* elas *P Havn.* 1 2 grandi nomine *R* 2 marique *Ven.* || et] sed *Pint.*, *om. G* 3 eius *om. P* || quattuor] *sic A* quinque *Barb.* quatuor *reliqui*

§ 38. 5 rursus *D* || terris] in terris *LP* || uero *ACDGLa Vind.* uecto *P Vat. 3 Ven.* || in *om. a* 7 tam] magis *Vind.* || late *Schott.* 8 penelopes peneinsula grecia particularis quae alio nomine dicitur achaia, alio uero peloponesus *marg. L* 9 uocatur *L* uocantque *Vind.* || peloponnessos (*corr.* peloponnesos) *A* peloponessos *BK Cib.* peloponesos *G* peloponesus *P* peloponenses *Vind.* pelloponessos *R* pelloponensos (*corr.* peloponensos) *L* 10 queis *Vossii edit.* || fimbriis *Ciacc.* || simul quod] *sic AKL alii Vossii edit.* simulque *reliqui* 11 in tenui tramitte *Vind.* || termite *Pint. Schott.* || latum *Ven.* lacuus *a* || effunduntur *R* || folia *P* 11 12 similia *R Vind.* similis *Chis. Gron. 1*

§ 39. 13 thessalia macedoniae *marg. A* || a] in *ABCDKPRa* im *G* || thesalia *BGL alii* thessalea *Cib.* 13 14 magnesya *K* mogesia *Vind.* 14 aphthiotis (*corr.* phthiotis) *A* pthiotis *K* phiotis *L* phyotis *R* pheotis *P* phtyotis *Cib.* ptiotis *G* || lochris *K Cib.* locrys *R* || boetis *K Vind.* boethis *P* boethys *R* bochotis *L* 15 Atthis (*prius*)] attis *B* athis *R* atis *P* || Atthis (*poster.*)] athis *BR* atis *P* 16 peloponeso *GL* peloponesso *BK* peloponenso *R* peloponensi *Vind.* || Argolis] agro *L* || messenya *K* mesana *G* 17 achaea *ACDG* achea *BK Vat. 3* athea *P* achaica *R* archea *Cib.* || helis *GL Ven.* aelis *BK* || archadia *BGLPR* archadya *K* || aeotolia (*corr.* aetolia) *A* aeotholea *Cib.* aetholia *BG* etholia *LPR Vind.* etholya *K* || acharnania *LP* carnanya *K* || et] *sic ABK*, *om. reliqui* || Hadriam] *sic Tz.* adriam *KLR Vossii edit.* adrian *ABC Cib.* adriadne (*corr.* ariadne) *D* adriade *Par. 2* adriande *G* abriade *P Vat. 3* andriam *a* andrian *Par. 1*

§ 40. 18 de *om. DGP* 19 adluit] *sic AK Cib. Med. Voss. 1. 2 Tz.* alluit *BDa* abluit *CGLPR Vossii edit.* 20 nunc] *sic ABK Cib. Voss. 1*, *om. reliqui* || larissta *G* larissima *Vind.* laryssa *R*

clarissa (*corr.* larissa) *A* || aliquando *om. P Vat.3* || iolchos *L* iodeos *R* idchos *P* icolos *Vind.* yolcos *B* 21 Antron *Schott.* alcronia *L* || Phthiotide] *sic ACD Vossii edit. Tz.* phtiotide *K* phthioti *Vat.3* phtioti *Par.2* phiotide *L Aug.* phiotici *Vind.* phyotide *R* pthiotide *Cib.* ptiotide *B* protheotide *P* thiotide *G* || phtia *K* pthia *BR* thia *GP* phitia *Aug.* || *post* Phthia *Par.1.2.3 add.* in doride pindus; *Vadian. Vossii edit. Tz. add.* in Doride Pindus et iuxta situm (sita *Tz.*) Erineum (Erineus *Tz.*) 22 locryde *R* loride *BK Cib.* lechride *P* || cinos *BGLP Aug. Vind.* || Calliaros] *sic AB Vossii edit. Tz.* calioros *GLP Aug. Vind.* calyoros *CR* callidros *D* calliros *a* || phocyde *R* photide *P* || delphis *GL* delphy *Cib.* 23 Parnassos] *sic A* parnasos *CDGKL Tz.* pernasos *P* parnasus *BR alii multi* Parnassus *Vossii edit.* 24 boetia *BGKL Vind.* boethia *R* boecia *P* || thebe *GKLR* || citheron *GL* cytheron *R* chiteron *K* chithaeron (*corr.* cithaeron) *A* chyteron *Cib.* 25 celebrati *R* celebratis *Vind.* pag. 42

II. § 41. 25 in Atthide *om. P* || attide *A* athide *BKL Vind.* athyde *R Cib.* athiode *G* || eleusis *L Par.2* eleusim *BG* eleusyn *R* elusim *Vind.* 25 26 cerei *L* ceteri *R* 26 ut *om. R* 27 athene *KR* ethene *G* || Megaride] *sic B Vossii edit. Tz.* megarida *ACDKLPa Par.2* megaryda *R* megartoa *G* regioni unde *G* megaria (*corr.* megara) *L* 28 argrolida (*corr.* argolida) *A* argolida *CDGL* argolica *P* || argros (*corr.* argos) *A* || mycene *K* micene *BGLR Cib. Vind.* 30 lachonide *BK Cib.* laconyde *R* || Therapnae] *sic AGR cum Isocrate, Strabone, Steph. Byzantio* therapne *CD Vossii edit. Tz.* therapue *L* therampnae *B* terapne *K* terampne *P* trapene *Vind.* || lacedemon *LR* lachedemon *AK Cib.* || amycle *K* amiclae *GLR* amicle *B* pag. 43 1 taigetus *BL* tagetus *P Vat.3 Vind.* thaygetus *KR* || messania *ABCDGKP Cib.* mesania *Par.1.2 Vind.* || Messene] mossene *G* mosene *Par.1, om. P Par.2* || Methone] mothone *R* Jthome? *Voss. not.* pag. 43

§ 42. 2 helide *L Ven.* elyde *KR* ellide *Vind.* || pise *K Cib.* pisa *P* pyse *R* ipse *Vind.* || oenomay *BG Cib.* aenomai *A* cenomai *Par.2 Vind.* cenomay *K* 3 elys *KR* helys *Voss.2*

pag. 43 holis *L* 3 etiam num] *sic AB Cib. Med. Voss. 1* etiam numen *CGLPRa et alii quinque* etiam nunc *DK Tz.* et fanum *Vossii edit.* ‖ olimpii *BKR* olimpij *GL* olimpi *P* 3 4 certamina (*corr.* certamine) *A* 4 gimnico *BL* gimicos *G* gingrico *P* ‖ ipso quidem] ipsoque *Chis.* quidem, ipso *Voss. not.* 5 tamen *om. BDK Vossii edit.* ‖ phidie *GKL* phydie *R Cib.* fidie *P* ‖ quod a phidia factum est *marg. A* arcadia de qua luc. quarto *marg. G*

II. § 43. 7 archadiam *BGLR* archadyam *K* ‖ peloponesiace *GL* peloponessiacae *B* peloponensiace *G* peloponnensiace *R* 8 Psophis] *sic AGP Med. Ven. Vossii edit. Tz.* psophys (i *sup.* y) *D* psophys *C* sophis *B* sophys *K Cib. Voss. 1* persophis *La Par. 3 Vind. Voss. 3* persophys *R* ‖ Tenia] *sic ABCDLRa Barb.* tenea *P Vossii edit.* tema *K* ma *G* Tegea *Pint. Rein. Tz.* 8 9 orcomenos *Voss. 3* orcomeros *Vind.* orthomenos *P* Orchomenon *Vossii edit.* 9 pholoe mons de quo stattius 1° achil. *marg. G* ‖ foloe *L* phole *P* ‖ cillenius *BG* cilenius *L Vind.* cilenus *P* celenus *Vat. 3* ‖ partenius *L* et perthenius *Vind.* 10 menalus *GLR Cib.* menalius *K* menelaus *marg. L* meralus *Vind.* ‖ erymantus *K Cib.* erimanthus *GL* erimantus *B* herimanthus *Vind.* ‖ in *om. K* 10 11 etholia *LR Vind.* oetholia *B* loetholia *K Cib.* 11 Naupactos] *sic C Vossii edit. Tz.* naupactor *P* naupacto *reliqui* ‖ acharnania *B* archarnania (*corr.* acharnania) *L* acarmania *Vind.* archadia *P Vat. 3* ‖ strathos *B Cib.* astratos *G* ‖ oppidum *BKP* 12 templum iouis dodanei et fons sacer in epyro *marg. K* ‖ epiros (*corr.* epiro) *B* epiri *P* epirro *L* epyro *KR* ‖ dodonei *LR* dodonaey *G* dodanei *K* doanei *Cib.* donei *P* 13 quod] quia *P* ‖ inmersas] *sic A pr. man.* uniuersas *Vind.* immersas *reliqui* 14 extinguat] *sic AB Vossii edit.* exinguat *Vind.* extingat *K* extinguant *P* exstinguat *reliqui* ‖ procul] procul si *P* ‖ admouetur *Vind.* amouentur *K*

§ 44. 15 legentur *P* ‖ a] ex *LP Vat. 3 Ven.* 16 sepyade *R* ‖ Demetrian] *sic ABK* demetriam *CDGLPa* demetryam *R* Demetrion *Vossii edit.* Demetrium *Tz.* ‖ Halon] *sic Paris. 1, ut videtur; Vossii edit. Tz.* Balon *reliqui* ‖ ptheleon *BKR Par. 3 Vind.* ptoleon *D* peteleon *Par. 2* petheleon *P* 17 Echinon] *sic A Ven. Vossii edit. Tz.* echinnon *B* edhmon *P* ethinon *CDLa*

Par. 2 Vat. 3 Vind. ethionou *G* ethynon *R* ethmou *K* 17 Pagasaeum(-seum)] *sic AK Vind. Vossii edit. Tz.* pegaseum (-saeum) *reliqui* 18 Pagasan] *sic AK Cib.* Pagasam *Vossii edit. Tz.* Pagasas *Pint.* paegasam *Par. 2. 3* pegasan *Ven.* pelagam *P* pegasam *reliqui* ‖ *ante* Sperchion *D add.* a ‖ sperchyon *K* 19 *ante* quia *Schott. add.* Aphetae ‖ miniae *G Cib.* minie *L* minae *BR* nunc *Vind.* ‖ cholcida *AK Cib.* colcyda *R* ‖ petens *Vind.* ‖ argon *P* 20 memorantur *codices; correxit Vadianus* pag. 43

II. § 45. 20 Sunium] sumum *L* summum *R* sinum *P Vind.* simium *Par. 2* 21 maliachus *P* malliacus *ABGKR Cib.* mallicus *L* 21 22 opuntus *Vind.* 22 caesorum *om. BK* 22 23 lachonum *BP* lacaonum *Vind.* 23 tropea *A* trophea *BKLPR alii* trophaea *Vossii edit.* ‖ thermophylae *A Cib.* termophyle *R* termophile *BGKLP* termophiles *Havn.* tremophile *Vind.* ‖ oroes *codices, correxit Barbarus* ‖ Carpha] *sic ACDGR et alii septem* carpa *BK Cib. Gron. 2* carfa *L* campha *a* corpha *P* Tarpha *Vossii edit.* Scarpha *Tz.* 24 Cnemides] *sic CD Vossii edit. Tz.* gnemides *ABGKLP alii* gnenides *R* gemides *a* ‖ alopae *B Cib.* apolae *Par. 1. 2* ‖ antedon *ABKL Par. 1. 2 Vat. 3* artendon *P* ‖ Larumnae] *sic ABGPR Par. 1. 2* larumno *K* larumpne *Cib.* larinme *Vind.* larime *L* larymne *CD Tz.* Larymna *Vossii edit.* ‖ aulis de qua uir. quarto et statius tertio achil. *marg. G* 25 agammenoniae *B* agamenoniae *GKL* ‖ classis graiorumque *a* 26 marathon urbs quam et hic et in statio gen. mascul. legisse memineris. hic et asserto nuper marathone *marg. A* 27 uirtutium *A* ‖ iam *om. L* ‖ teseo *L* thesaeo *A* 28 permotus *P*

§ 46. 28 Rhamnis] *sic Cib. Par. 3* Rhamnus *Vossii edit. Tz.* ranis *L* thamnis *ABD* thamnus *R* thãms *K* tamnis *CG Havn. Par. 1 Ven.* tanis *P Par. 2* tumnis *a* 29 phanum *P Vind.* ‖ amphirai *Vind.* amphiaray *K* amphirij *L* amphyarai *R* 30 phydiaca *R Cib.* fidiaca *L* ‖ Thoricos] *sic Barb. Vossii edit. Tz.* phoricos *ABCGPR* phoriocos *DK* phauricos *Par. 1. 3* phociros *Ciacc.* forcos *L* ‖ Brauronia] *sic Vossii edit. Tz.* bauronia *ABCDKLRa* bauroma *G* sauronca *P* Brazion *Ciacc.*

pag. 44 1 nomina tantum *B* ‖ sunnium *L* sumnium *marg. L* sumum *R* simium *P* sinium *Vind.* 2 littus *R* latus *P* ‖ helados *R* elados *GL* elachos *P* 3 orientem] ad orientem *LP*

II. § 47. 5 magaram (*corr.* megaram) *G* megariam *P* ‖ attice *R* atice *G* athice *BP* atthice *K* 6 pelago] nunc pelago *G* ‖ adiacens pelago *P* ‖ est] enim *a* ‖ Piraeus] *sic AB Cib. Vossii edit.* piraeius *G* pireus *LP Vind.* pyreus *R* pyracus *K* Pyraeens *Tz.* ‖ athinensium *K Vind.* 7 schironia *BG Cib. Ven. Vind.* schyronia *K* sironia *L* syronia *R* ‖ saxa — 8 infamia *om. C* 7 quondam *om. L* ‖ schironis *GP* syronis *L* syrotus *R* chironis *BK* 8 infamis *R*

§ 48. 8 histhmon luc. in primo *marg. G* 9 ist?mon *A* ischimon *P* histhmon *G* histimonos *Vind.* hismon *B Cib.* hysmon *K* hystmons *L* ‖ Diolco] *sic Vossii edit. Tz.* κατὰ τὸν διολκὸν *Strab. 335* de illo *codices plerique* hoc illi *Par. 3* de illo hoc illi *Vind.* ‖ cognomine *a* 10 qui] quia *BDLPa alii* ‖ millium *R* milia passuum *L* ‖ aegeum *A* egeum *KLR* 11 heladi *GL Vind.* cladi *P* 11 12 peloponeson *G* peloponesum *L* peloponesson *K* peloponensium *P* pelloponesson *B* pelloponenson *R* 12 cencraeae *D* centhree *K* cenchiroe *CG Par. 1* cetiroe *L Par. 2* centirce *P* cerittre *R* chencera *Vind.* 13 neptunni *R* ‖ ludi] *sic codices plerique* ludis *L Vossii edit. Tz.*, *om. P Vat. 3* ‖ histhmicos *G* hismicos *B Cib.* hysmicos *K* histmocos *L* hrsinochos *P* shimeos *Vind.* 13 14 celebres] *sic codices plerique* celebre *P Pintian. Vossii edit. Tz.* 14 chorintos *B* 16 acrocorinthum *L* acrocorinton *GP* acrocorynthon *A* acrochorinton *K* acrochinton *Vind.* ‖ utrique *P* 16 17 intuens *a* ‖ hic describit morream *marg. K*

§ 49. 18 Peloponnesi] *sic C Vossii edit. Tz.* peloponesi *Vind.* peloponnensi *A* peloponensi *G* peloponeusem *DL Cib.* peloponensium *P* peleponensem *K* pelloponensem *B* pelloponensi *R* 19 bucephalus *P* buzephalos *G* bucefalos *Vind.* 20 chersonessus *ABKLP Cib.* chersonessos *G* chersonensus *R* ‖ scilleon *BL* scileon *G Aug.* schileon *Vind.* schyleon *Ven.* sylleon *R* stilleon *K* stileon *P* ‖ a meridie *BK Cib.* ‖ malea taenaros de quibus luc. nono *marg. G* ‖ malaea *AB* melea *L* 21 tenaros *K*

thenaros *LPR* theneros *Vind.* ‖ acrytas *R* acrythos *Cib.* achritetas *P* achriteras *Par. 2* achatos *K* ‖ Jchthys] *sic Paris. Vossii edit. Tz.* icthys *A* icthis *BR* ictys *C* ictis *GK* icchis *Cib.* ietis *L* yctis (h *sup.* i) *D* ythis *Vind.* hietus *P* 21 22 chelonatos *Vind.* chelonathes *R* chelonaces *L* clelonates *D* 22 Araxos] *sic K Barb. Vossii edit. Tz.* taraxos *ABCDG Cib*, taracos *Par. 2* tharaxos *LR* tharoxus *Vind.* traxos *Vat. 3* trasos *P* ‖ istmo *AL* istmoi *K* istinoi *Cib.* isthmon *R* histhmo *G* histro *Par. 1* hischinio *Vind.* hischmon *P* hithmo *B* 22 23 scileon *P* scileum *G* stilleon *K* silleon *B* sileon *L* sylleon *R* ascyleon *D** 23 epidauri *ABGKLP Vind.* epydauri *R Cib.* oppidani *a* ‖ aesculapi *A* esculapii *KLR* ciesculapij *G* ‖ templi *P* ‖ incliti] *sic BGKLPR* inclyti *Vossii edit.* incluti *ACD Cib. Tz.* ‖ et Troezenii — 24 Atticae *hic om. G et ponit v. 25 post* Saronicus 23 24 troecenij *G* troesenii *P* troegenij *K* trogenii *B* pag. 44

II. § 50. 25 Saronicus] *sic Vossii edit. Tz.* sardonicus *codices fere omnes* sadonicus *Vat. 3* ‖ et Schoenitas et Pogonus *om. G* ‖ et Schoenitas] *sic CD Vossii edit. Tz.* et schenitas *Vind.* et scenitas *L* et scoenus *Ciacc. Ven.* et stenitas *P* et stoetinas *R* et etscoenitas *A* et ethscenitas *B Cib.* et ethstenitas *K* ‖ Pogonus] *sic Pint. Vossii edit. Tz.* pagonus *codices* 26 epidaucrus *Vind.* epydaurus *R* ‖ trozene *Vind.* Troezen *Vossii edit.* troerem *P* croezene *K* ‖ hermionea (*corr.* hermiona) *L* hermoma *R* heremona *P* 27 opposita *L* ‖ scilleon *B* scileon *GL* stylleon *K* stileon *P* sylleon *R* ‖ maleam *P Ven. Vossii edit.* malaean *A* malleam *R Cib.* mallean *B* 28 sinus Argolicus dicitur inter Malean *om. ACDGLPR Ven. Vind. alii* ‖ sinus *et* dicitur *om. Vossii edit.* ‖ malleam *B* malleon *K* hanc *Vossii edit.* ‖ et Taenaron *om. Vind.* ‖ tenaron *KL* thenaron *R* ‖ inter Taenaron et] hinc ad *Vossii edit.* ‖ tenaron *K* tenarum *P* thenaron *R* trenaron *G* 29 et acritam *L* et achritam *P* et accytan *C* Acritam *Vossii edit.* ‖ Asinaeus] *sic C Vossii edit. Tz., om. reliqui* 30 inter Acritan] *sic C Tz., om. reliqui* ‖ et] inde ad *Vossii edit. Tz.* ‖ Jchthyn] *sic D Vossii edit. Tz.* icthin *R* icthy *A* ithym *Vind.* hictim *G Par. 1. 2. 3* hictin *L* hictym *K* hicthym *Cib.* hichtim *B*

pag. 44 hictin *Vat.* hyctin *C* hyetim *P* nytin *Ven.* ‖ ciparissius *B* ciparissus *GL Vind.* cyparissus *KPR Aug. Par. 1. 2. 3 Ven.*

II. § 51. 30 in Argolico — pag. 45 2 oppidum *om. P*
pag. 45 1 erasynus *marg. L* erasmus *Ven.* ‖ Jnachus] inacus *BL* a acus *G* macus *Vind.* mathus *R* 2 lorne *P* ‖ Cynthius] *sic ACDRa alii* cyncius *K* cintius *L* cincius *B* cirithus *P* cicius *G* Gythius *Vossii edit. Tz.* 3 eurothas *R* ‖ taenero *G* tenaro *K* tenero *Vind.* thenaro *R* ‖ neptunni *LR* 4 ille *DP* ‖ porto *G* ‖ acheruseon *P* acherixium *Aug.* atherusium *K* Acherusiam *Tz.* 5 asinaco *C Par. 1. 2 Vat. 3* asinacho *P* asinato *a* asianaco *G* asyneo *R* 5 6 Panisum] *sic a* *Παμίσου ποταμοῦ ἐκβολαί Ptolemaei codd. 3. 16. 8* panissum *G* panypsum *ACDR Vat. 3* panipsum *B Havn.* panipsus *L* pampsum *KP Cib.* Pamissum *Vossii edit.* Pamisum *Tz.* pamphysum *Ven.* parupsum *Vind.* 6 cyparisso *Ven.* cyparyssio *R* ciparisio *B* ciparisso *GLP Vind.* ‖ Alpheus — 7 Cyparissae *om. R* 6 alfeus *P* 7 huic] hinc *CG* hmc *K* hic *P* ‖ cyparisse *Gron. 2* cyparisso *AK* cyparissio *a* ciparisso *BCDGL* ‖ illic *BKP* ‖ asinae *L* asinaei (-nei) *B Cib.* asinaci *K* asiane *G* asyne *R*

§ 52. 7 messeni *AGK Cib. Vat.* messenij *R* messen *Par.* messē *B* mesenique *P Ven.* miseni *L* 8 piliique *K* pilijque *BL Vind.* (*et L ponit ante* Messenii) phyllijque *R* filijque *G* filii *P et ponit post* terras ‖ pilos *BGL Vind.* 9 cillene *BG Cib.* cilene *P Vind.* cilenae *L* cylenae *Par. 1. 3* ‖ Callipolis] *sic AB Cib.* callypolis *R* callyopolis *K* calliopis *D* calipolis *CGLa Par. 1. 2 Ven.* caupolis *Vind.* neapolis *P Havn. Par. 2 Vat. 3* Enneapolis *Vossii edit. Tz.* ‖ Patrae] *sic Vossii edit. Tz.* patriam *R* patriae (-ie) *reliqui* ‖ illa *B* 10 in *om. BK* ‖ chelonatae *Ven.* chelonathes *R* chebonates *L* celonatas *P* telonates *Vind.* ‖ taraxos *Havn. Ven.* traxos *Vat. 3* trasos *P* 11 cillene *BG* cilene *Vind.* cylenac (i *sup.* y) *L* chileneque *P* ‖ quod *om. P* ‖ ibi mercurium *B* 12 insignes *L* ‖ Rhion] *sic Vossii edit. Tz.* phion *ABGLa Par. 1. 2 Vind.* philon *P Havn. Vat. 3 Ven.* phyon *CDKR Cib.* ‖ deinde] inde *a* ‖ maris] montis *Palmerius* 13 anguste et] angusto ore *Pint.* ‖ freto] fluvio *Pint.* falce *Schott.* ‖ latus orae sequenti] latiore fronte *Pint.* ‖ latus

(c *sup.* t) *D* lacus *C* 13 sequenti] *sic ABGKLPR* sequentis pag. 45 *reliqui* 14 actholos *G* etholos *LR Vind.* oetholos *B* oetalos *K* edhdos *P* ‖ peloponesiacos *BGKL* pelloponensiaces *R* ‖ usque — 15 inrumpit *hic om. G et pon. v. 16 post* incipiunt 15 istmon *AK Cib.* ischinon *P* histmon *BG* histimon *Vind.* hystmon *L* ‖ inrumpit] *sic A pr. man.* irrupit *K* erumpit *R* irrumpit *reliqui*

II. § 53. 15 Jn eo] ab eo *Pint.* 16 litora *om. a* ‖ aegeon *G* aegyon *Cib.* egeon *P* egion *LR* egyon *K* eligion *Vind.* 17 egira *L Vind.* egyra *KR* aeginna *Havn.* ‖ Olyros] *sic AKR Cib.* olythos *Vat. 3* oliros *BGL Par. 1 Vind.* olithos *P* olitos *Par. 2* Oluros *reliqui* ‖ Sicyon] *sic C Barb. Vossii edit. Tz.* siron *L Par. 3* scion *ABG Cib.* scyon *Par. 1 Vind.* schion *P* scyron *D* syon (*ut videtur*) *R* syron *Ven.* styon *K Par. 2* sthion *Vat. 3* ‖ ad (*corr.* at) *A* et *Ven. Vind.*, *om. K* ‖ aduerso *R* ‖ pagna *P Vat. 3* pagno *R* pagua *Par. 2* 18 crensis *Ven.* chrensis *P Vat. 3* ‖ anticira *BGL Ven.* antycira *K Par. 2 Vind.* anthicera *P* ‖ Oeanthia] *sic AC Vossii edit. Tz.* oeantia *G* oeanthya *R* oerynthia *D* oethia *BK* oethya *Cib.* ceantia *L Par. 2 Vat. 3 Ven.* centhia *P* ‖ cirra *Ven.* cira *G* cyrra *R* chirra *ABKLP* chicra *Vind.* chyrra *Cib.* ‖ notiora aliquanto nomina *Vossii edit.* 18 19 aliquando *P* 19 nomine *om. P* ‖ calidon *GL* chalydon *A* chalidon *BK Cib.* ‖ eumenos *P* euhenos *Vind.* aumenos *Vat. 3* ‖ rhyon *R* chion *L* 20 acharnania *BP Vind.* archanania *Cib.* arcanania *K* carnama *L* ‖ leuchas *P* 21 achelons *P* achelonis *R*

§ 54. 22 epyro *KR Cib.* epirro *L* ‖ ambrachio (*corr.* ambracio *A*) *ABGKLP Vind.* ambrachyo *Cib.* ambratio *R* 23 facit facies sinus *Graevius* ‖ situs *Pint.* ‖ angustos *Cib.* ‖ et] ut *Ciacc.* 24 grande *om. P Par. 2 Vat. 3 Ven.* 25 assistunt *K* ‖ Argi] *sic ABCDGKPRa et alii octo* argos *L marg. L Tz.* Argia *Vossii edit.* 25 26 Amphilochis] *sic ABGK Vossii edit.* Amphilochi *Tz.* amphilocis *P* amphylochis *CDa* amphylocis *LR* amphylochys *Cib.* anphilocis *Vind.* 26 ambrachia *ABGKLPR* ambrachya *Cib.* ‖ cacidarum *KL Vind.* eacydarum *R* ad acidarum *Par. 1* ‖ pyrrique *GKR* pirrique *B Cib.* pirhique *P* pirrhyque *L* phiri *Vind.* Epirique *Pint.* 27 vytroton de qua uir. tertio

pag. 45 aeneid. *marg. G* 27 Butroton] *sic ABK Cib. alii Βουτρωτὸς ἢ Βουθρωτός, πόλις τῆς Ἠπείρου Etym. M. p. 210, 21. Steph. Byz.* butrotum *P* buthroto *Par. 2* Buthroton *Vossii edit. Tz.* butoton *Vat. 3* bytroton *G* bitroton *DLR Ven.* britoton *a* uithrotum *Vind.* || deinde Cerauni montes *om. B* || Cerauni] *sic GLPR Cib. Vind.* ceraunii *A* ceraunni *K* Ceraunii *reliqui* || his] iis *Ven. Vossii edit.* hiis *Cib.* 28 flexibus] *sic codices* flexus *Ciacc. Vossii edit. Tz.* || Hadrian] *sic A* Hadriam *Vossii edit. Tz.* adrian *BK* adriam *CDGPR* andriam *L Vind.* eandriam *a*

II. § 55. 28 magnum] *sic codices* magno *Ciacc. Vossii edit. Tz.* || secessu *Schott.* seecessu *Vind.* 29 latitudine *D* altitudinem *Ga* 30 illiricis *GKLR Cib. Vind.* hilirieis *P* illiciris *B*
pag. 46 || usque] usque in *a* pag. 46 1 tergrestum *AB Cib.* tergerestam *R* trigestum *P* Tergeste *Vossii edit.* || italicis gallicisque *P* || italisque *ACDGR* 2 einguntur *ABDGKPa Cib. Vind.* || Parthenii] *sic codices plerique* partenii *L* partemi *D* Parthini *Vossii edit.* Partheni *Pint. Tz.* || Dasaretae (-te)] *sic ACG alii* dasarethe *R* dassaretae *Cib. Vossii edit. Tz.* darsarete *L* dararethe *Vind.* disaretae *D* classarete (*corr.* dassarete) *K* classaretae *B* asserete *P* assarethae *Vat.* 3 Taulantii] *sic codex Ciacconii alter, Vossii edit. Tz.* paulanti *CD Ciacconii unus Par. 3* paulanthi *A Vind.* paulanthj *L* paulathi *B Cib.* paulati *Par. 2* paulatim *GKPRa alii* || Entellae(-le)] *sic CGLa Aug. Ciacc. Par. 1. 2 Ven.* enthellae *P Par. 3* entele *Cib.* entheile *Vat. 3* enchellae *Vind.* encelae *BD* encele *AK* encelle *R* Encheliae *Vossii edit. Tz.* || pheaces *KL* phacates *R* phences *P*

§ 56. 4 proprie *om. P Par. 1* || illirios *BG* illiricos *DL Vind.* iliricos *P* 4 5 Piraei] *sic AG* pirei *BL* pirrei *Vind.* phyrei *Ven.* pyrei *K Cib.* pyrraci *R* pyraei *reliqui cum Plin. 3 144* 5 lyburni *P* || Histria] *sic ABGL Vind.* histri *P Par. 2 Ven.* hystria *KR Cib.* istri *Vat. 3* Jstria *Vossii edit. Tz.* 6 oricon *a Vind.* orichum *P* orithum *G* orycum *A Cib.* || Dyrrachium] *sic A Vossii edit.* dyrachium *K* durachyum *R* dirrachium *B* dirachium *GLP Cib. Vind.* Dyrrhachium *Tz.* || epidannos *P* epidanos *Vind.* epydannos *K* epydamnos *R Cib.* 7 quia] qui *B*

7 in *om.* *P Vind.* 8 dampnum *B* dannum *K* ‖ ituris] marinis *L* pag. 46 ‖ omen] nomen *DL* ‖ id *D pon. ante* omen, *om. C*

11. § 57. 9 appolonia *L* ‖ Salonia] *sic ABGLR et alii quinque* salloma *K* salona *reliqui* ‖ Jader *et* Narona *P pon. post* Tragurium ‖ iarde *DL Vind.* iadra *P Par. 2 Vat. 3* Jadera *Vossii edit.* ader *R* lader *Par. 1* yader *K* ‖ naroma *Vind.* nanona *G* marona *K* rona *Par. 2* et nona *Vat. 3* et nocia *P* ‖ Tracurium] *sic ABGR et alii septem* thracurium *K* traegutrium *P* tragurium *reliqui cum Strab. et Ptol.* 10 pollaticus *G* ‖ et Pola] epola *L* ‖ colchiis *Cib.* cholchis (*corr.* colchis *R*) *BGKR* 11 nunc *om. G* 12 eas *ACDKRa* heas *L* ‖ Naro *Schott.* natura *Par. 1* 13 et Danubius] ex Danubio *Vossii edit.* ‖ danuuius *A* dannubius *P* ‖ Hister] *sic ABGKP* hyster *LR* ister *reliqui* ‖ eas *ACDKRa* heas *L* 14 appoloniam *G* apollineam *AC* appollineam *L* ‖ nae (*corr.* nar) *A* ‖ Piraeos] *sic AG* pireos *BL Vind.* pileos *D* pitheos *Ven.* pyrecheos *R* pyreos *K Cib.* Pyraeos *Vossii edit. Tz.* 14 15 lyburnos *R* iliburnos *G* 15 Histros] *sic ABGP* hystros *KLR* istros *reliqui* ‖ Hister] *sic ABGKP* hyster *LR* ister *reliqui* ‖ nota errorem de histro *marg. G* ‖ emictitur *L* emittit *GR* amittitur *Havn.* ‖ Tergeste] *sic ACDGLPRa alii Vossii edit.* tergresto *BK Cib.* Tergestum *Tz.* 16 intumo *A* ‖ in *P pon. ante* intimo, *om. D* ‖ sinum *B* ‖ adriae (-ie) *GLPR Cib.* atriae *Par. 1* ‖ sitam *R* ‖ illiricum *B Vind.* ylliricum *K* yliricum *L*, *om. P*

§ 58. 17 de italia et oris italiae, fluminibus et memorabilibus locis. principium ab alpibus mediis inter cornua. finis ad galliam *inscr. Zal.* de italia breuiter *inscr. GL* italiae descriptio *marg. A* describit ytaliam *marg. K alii aliter* ‖ quia (*post* magis)] qnam *P* ‖ exegit *AC* ‖ quia (*post* quam) *om. a* 18 mostrari *L* ‖ egeat *a* egent *R* ‖ *inter* sunt *et* omnia *verbum erasum G* ‖ dicentur] dicenda sunt *P* ‖ *post* omnia *P add.* mihi 19 alpinis *Ven.* 20 appennini *ABKR Cib.* appenini *L* apenini *Vind.* 21 adriaticum *BKPR* adriacum *CGLa alii* andriaticum *Vind.* ‖ tuschum *P Vind.* tustum *K* Thuscum *Vossii edit.* 22 aliter] dicitur *P* ‖ eadem] eam *L*, *om. P* ‖ appellentur *P* appellant *Vind.* ‖ mare superum et inferum. sic uirg. et luc. inferni superique

pag. 46 maris *marg. G* 23 solida] soluta *a* 24 finditur] *sic ABC DGKR alii* funditur *a Vossii edit.* findit *Havn.* scinditur *reliqui* || *ante* altero *R add.* alterum 25 toto *P* 26 alicui *P* || unde] ubi *P*

II. § 59. 27 aliae *om. P Vat. 3 Vind.* || sinixtram *G* sinistra *Vossii edit. Tz.* || pertem *BG* parte *Vossii edit. Tz.* 28 Carni] *sic Cib. Vossii edit. Tz.* cauni *ABCDGLPa* canni *K* caurni *R* 29 ferentani *DL* ferantini *a* fentani *Cib.* strentani *G* || cauni *L* clauni *G* calauni *P Vat. 3* celauni *Havn.* || appuli *P Vossii edit.* 30 calebri *G* || salentini *BCDGLPa Vossii edit.* sallentani *Voss. 1*
pag. 47 || dexteram *BGL Cib.* || sub Alpibus *om. BK* p. 47 1 lygures *R* bigures *G* || adpennino (*corr.* appennino) *A* appennino *BR* appenino *G* 2 campani *LP* || brutti *AG Med. Voss. 3* brutii *BLR Havn. Ven. Vossii edit.* bruti *K Cib.* brucii *P Vind.*

§ 60. 3 a mari *om. Par. 1. 2 Vat. 3* 4 ad sinistram *om. R* || pataum *L* pantauium *Vind.* || anthenoris *PR* 5 bonia *AK Cib.* 6 capuam *Vind.* || etrusca *Vat. 3* etruscia *Havn. Par. 2* || et Roma *om. Vind.* || a *om. BCDGa, nonnisi in marg. habet A* 8 alterum opus] alter orbis *R* || urbs Roma, vel sola in ea et digna tam iam festa cervice facies, quo tandem narrari debet opere? *Plin. 3 40;* nemo est qui credat, urbem conditam esse a pastoribus: tam est ornata aedificiis magnificis. *Olivar.* Augustus dicere solebat, se Romam accepisse lateritiam, reliquisse vero marmoream. *Kapp. ex Suet. Oct. 28*

§ 61. 8 at in oris] *sic DL Vossii edit. Tz.* atinoriis *AK* atinorijs *BR* at in noriis *a* at moriis *C* at morijs *G* alti nominis *P* || trigeste *P* 9 interfuit *Vind.* || timanus *P* tymauis *K* tymaius *Cib.* 10 exurgens *BGKLPR Vossii edit.* || Natiso] *sic Vossii edit. Tz. cum Plinio, Strabone, Ammiano* atiso *ACGP Par. 1. 2 Vind.* athiso *DRa Havn.* atisso *KLB Cib.* 11 aquilegiam *GLP alii* aquileyam *BK* aquilenia *R*

§ 62. 12 altinium *Vind.* altitonum *P* || superiora] *sic L* superita *ABDGKPR* superna *Vossii edit. Tz.* || padus. item error de histro *marg. G* 13 imis] ultimis *B* unis *Cib.* || Vesuli] *sic Vossii edit. Tz.* uesuuii *ADR Cib. Ven. Vind.* uesuuij *B* nesunij (*corr.* uesuuij) *K* uesunii *C* uesumi *G* uesumij *L* uosuuii *a*

14 e] se *Vind., om. Par. 1.3* 15 exillis *G* ex illis *L*, *om. Vind.* pag. 47
16 17 ad postremum *om. P* extremum *Cib.*

II. § 63. 20 aluium *P* alitum *Cib.* 21 Histriae (-ie)] *sic* *ABG* hystrie *KLR* hisce *P* Jstriae *CD Vossii edit. Tz.* 22 hyster flu. qui est pado oppositus. dubiam diuiditur. *marg. L* || Hister] *sic ABGKP* hyster *LR* Jster *CD Vossii edit. Tz.* 23 utrinque *P* utrique *KL Cib.* utique *B* || eant *Vind.*

§ 64. 25 anchonam *KP* Anconem *Pint.* || transitur *om. a* || rauennam *Vind.* 26 Fenestris] *sic ABCDGKRa et alii sex* Fanestris *Vossii edit. Tz.* phanesteis *P* phanestis *Vat. 3* || methaurus *BPR Vind.* || Aesis] esis *K* mesis *GR* 27 et] *sic ABDK et alii septem* et in *CGLPRa* exin *Vossii edit. Tz.* at *Pint.* || in *om. P* || angustum *P* angulo *Ciacc. Schott.* || illorum] *sic ABC PRa alii* illo *K*, *om. DGL Vossii edit. Tz.* || duorum — 28 coëuntium *om. K* 27 duorum promunturiorum] Cumeri promontorii *Pint.* Ancona adposita promontorio Cunero in ipso flectentis se orae cubito *Plin. 3 111* 28 diuersis *L* || inflexi] infixi *a* flexi *K* inflexu *Vossii edit.* || cubitique *P* cubi *C* || imaginem *B* in magine *Vind.* ymaginem *K Cib.* ymagine *P* magne *G* 29 Grais] *sic ABGR Vind.* agris *L* graiis *reliqui* || anchona *P Par. 1. 2 Vind.* Ancon *Ciacc. Vossii edit. Tz.*

§ 65. 1 praetergressos *a* progressos (*suprascr.* uel pre *D*) pag. 48
DR progressus *P* || pyceni *R* 2 Humana] *sic codices* Numana *Vadian. Vossii edit. Tz. cum Plin. Jtiner. Ptol.; hodie* Umana || Clierna] *sic BCGKP et alii octo* clyerna *ADR Ven.* dierna *La Vind.* cliena *Cib.* Cliterna *Barb.* Claterna *Oliv. Schott.* Cluerna *Vossiani* Cluana *Vossii edit. Tz.* || Cypra] *sic ADKPR et alii quatuor* cipra *BGL Par. 1. 2. 3* Cupra *Barb. Vossii edit. Tz.* 3 firmium *ACR* || harida *Cib.* adria *GLPR* andria *Vind.* || truentium *Par. 1 Ciacc.* || ei] ea *L* enim *a* et *Vossii edit. Tz.* 4 Frentra villa] *sic ADK Cib. Mediol.* frentia uilla *Vossiani* freutra uilla *B* freta uilla *Vat.* fentra uilla *Par. 3 Vind.* strentauilla *Par. 1* stentra uilla *CRa* stentra cula *Gron. 1* stentia uilla *L* stentra nila *G* senogallia *P Par. 2* uel senogallia *marg. D* Frentani *Ciacc. Vossii edit. Tz.* || *post* villa *Gron. 1 Tz. add.* iam; *Vossii edit. add.* Apuli ac 5 maritima] *sic codices plerique*

pag. 48 martidia *P Vat. 3* maritisia *Par. 2* martinia *Havn.* Matrini *Ciacc. Tz.* Marucini *Vossii edit.* 5 *post* habent *Ciacc. Tz. add.* et ‖ Aeterni *sic AB alii* eterni *CDGKPRa* etherni *L* Aterni *Voss. ed. Tz.* 5 6 Bucara] *sic ACDa et alii novem* bucar *K* buchara *BP* bucaria (*corr.* bucara) *L* bocara *G* butara *R* Bucum *Vinet. Vossii edit. Tz.* 6 *inter* et *et* Histonium *verbum erasum G* ‖ Jstonium] *sic AB cum Geogr. Rav. et Tab. Peuting.* istomum *Vat. 3* bistonium *R Cib.* bistonum *P* histonium *reliqui* ‖ daui *P* clauni *marg. L* ‖ Trifernum] *sic codices* Tifernum *Pint. Vossii edit. Tz.* ‖ trifernus flu. *marg. L* 7 Claterniam] *sic ABCDGKa et alii decem* claternia *marg. L* claternam *R* clatrunam *P* clatinam *Cib. Voss. 1* clateniam *Ciacc.* elaternia *Holst.* Cliterniam *Vossii edit. Tz. rectius* ‖ Lacrinum] *sic ABDKLR* lacrinium *a* latrinum *G Par. 1 Ven.* latrinium *Par. 2* latrimum *Cib.* latrinurun *P* larinum *C Vossii edit. Tz.* latinurim *Vat. 3* lucrinum *Havn. Par. 3* ‖ theanum *PR et alii sex* ‖ oppida *om. G* 8 garganum de quo luc. quinto et nono *marg. G*

II. § 66. 8 appulo *P* 9 Urias] uerias *a* ‖ modico *L* 10 acessu *G* accessu: *A* accessus *BK Cib.* ‖ Sipontum] *sic P Ciacc. Havn. Ven. Tz.* siponium *ABCGLRa Par. 1 Vind.* sipuntum *Par. 2 Vossii edit.* sipronium *Gron. 2* sipomium *Cib.* simponium *Par. 3* sypontum *Vat. 3* syponium *D* sypponium *K* ‖ Grai] *sic ABGLR* graij *K* graii *reliqui* 11 Sipus] *sic Vossii edit. Tz.* Sipyus *Barb.* sipyllum *A* sipulum *Par. 2* sipium *P* sipilium *Ven.* sipilum *B Vind.* sipillum *KLR Cib. Havn. Par. 1. 3* sippilum *G* sypillum *D* syppillum *C* sypilum *a* ‖ canussium *R* canusinum *marg. L* camisium *K Vind.* 11 12 auffidum *K* 12 gnacia *K Cib.* guacia *Vind.* Egnatia *Vossii edit.* 13 cine *B* cyne *K* ‖ rudie incunabula eneij poete *marg. G* ‖ iam *om. L* 13 14 Brundisium] *sic A Par. 1. 2* brundusium *reliqui* 14 ualentium *DLP alii* ualetinum *G* ualesium *K* ualetum *Par. 1. 2* ‖ Lupiae] *sic Vossii edit. Tz.;* lupae (-pe) *codices* ‖ hidrus promonte de quo luc. quinto *marg. G* ‖ hidrus *BG* idrus *L Vind.* idros *P* ‖ tum] tum et *Vossii edit.* 15 salentini *BCGLR alii* salemni *Vat. 3* salēm *P* ‖ et Sallentina *om. P* ‖ salentina *BCGLR* 16 calipolis *BGLPR alii* calliopolis *K*

gallipolis *Par. 3* galipolis *Vind.* ocalipolis *a* 16 adria pro mari scisura italie sic salustius *marg. G* finis hadriae *marg. A* pag. 48

II. § 67. 17 adria *GLPR* ‖ *inter* Hadria *et* hucusque *verbum erasum G* ‖ hucusque Jtaliae *om. K* ‖ hucusque] huc *G* 18 quidem *om. Vind.* ‖ se *om. P* 20 admisit] *sic ABCDGKLRa* admittit *reliqui* 21 non] nisi *CP alii* 22 circumit] *sic ABR* circuitur *L* circuit *reliqui* ‖ diffusus *L* ‖ sed *om. P* 23 recipitur *L*

§ 68. 23 tharentinus *R* ‖ *post* dicitur *P Vat. 3 add.* in eo 23 24 inter promunturia] intermontoria *L* 24 Sallentinum] salen *GLR Par. 3 Vind.* sallen *D* salem *a* saleri *P Havn. Vat. 3* salerni *Ven.* salon *C Par. 1* ‖ lacinsum *A* laciusum *Par. 2* lacensum *a* lacirisum *Cib.* lancisium *Vind.* lancisum *R* lachinium *P* latrinii *Ven.* lucinium *marg. L* 25 Tarentus] *sic ABCGPa Sil. Jtal. 12 434* uncta Tarentus *Sidon. Apoll. 5 430* tharentus *R* tarentum *reliqui* ‖ metapontus *Ven.* methapontum *KR* methaponthum *Vind.* ‖ eraclea *GLP* ‖ Croto, Thurium] crotomerum *P* ‖ crotoş *A* crotona *L* crotonium *Par. 2 Vat. 3* crottonium *Ven.* chroto *BK Cib.* cloton *D* 26 turium *GLR* turini *Vind.* ‖ Scyllaceus] *sic dedi* scyllacaeus *AG* scylacaeus *Cib.* Scylaceus *Vossii edit. Tz.* scilacaeus *Par. 1* silaceus *L Vind.* sillaceus *BR* silacrus *Pa* stylaceus *K* 27 lacinum *R Cib.* latinium *P* ‖ zephirium *GK* zefirum *L* cephirum *P* ‖ pethelia *K* petilia *LPRa Vossii edit.* petylia *D* petila *Par. 3* 27 28 carcynus *K Cib.* carzinus *P* corinthus *et* corinus *Vossiani* Coecinus *Ciacc.* 28 Scyllaceum] *sic dedi* scyllacaeum *A Cib.* scylacaeum *G* Scylaceum *Vossii edit. Tz.* styllaceum *K* silaceum *L Vat. 3* silacrum *Par. 3* sillaceum *BR* sillateum *P* ‖ Mystiae] *sic A Par. Vossii edit. Tz.* mistiae *CDLa Ven.* mistrae *Havn.* misciae *R* mistice *B Cib.* mistite *K* mistitie *G* misterre *P* mypae *Ciacc.* 28 29 zephirium *BG* zefirum *L* cephirum *P* 29 brutium *BKLPR* ‖ consenciam *B* consentina *D* cosentiam *R* cosentia *P* cossentiam *Vind.* ‖ Cauloniam] *sic L Vossii edit. Tz.* Caulonem *Barb.* pauloniam *Ra et alii quinque* paulonia *DGP Par. 1.2* pauloiam *ACK Cib.* pauloyam *B* 29 30 locri naritij *marg. L* ‖ locros *G* lotrosque *P* 30 brutio *BL* brucio *KP*

pag. 48 30 columnia *Vind.* columpna *R Cib.* colomna *G* colunia *L*
pag. 49 colonia *P Havn. Ven. Vat. 3* pag. 49 1 regia *BKLR* ‖ regium *BGKLR alii, om. D* ‖ scilla *BG* stylla *K* silla *P Vind.* ‖ Taurianum] *sic Vossii edit. Tz.* taurium *Par. 1* thaurinum *R* taurinum *reliqui* Tauroentum oppidum *Plin. 3 73* *Ταυριανὸς σκόπελος Ptol. 3. 174 11 W.* 1 2 methaurum *PR* methaurium *Vind.*

II. § 69. 3 in Tuscum] inter eum *R* ‖ flexum est *P* est flexus *D Vossii edit. Tz.* 4 terrenus *P* ‖ altera *Par. 2 Vat. 3* alta *P* ‖ Maticana] *sic codices plerique* maticania *LR* matichana *Vat. 3* mathichana *P* maciana *Par. 1. 3* Medama *Vossii edit. Tz., om. Vind.* ‖ ionium] *sic maior pars codicum* yonium *B* Ionium *Vat. 3* Hippo nunc *Vossii edit. Tz.* ‖ Vibone] *sic ADGKR* iubone *BCLP* Vibon *Vossii edit. Tz.* 5 Temisa] *sic ACDGL* temisia *Ven.* temissa *P Par. 2* temica *Havn.* tennisa *Par. 1* teumica *Par. 3* teuusa *KR* teuus et *B* Temesa *Vossii edit. Tz.* oppidum Temsa a Graecis Temese dictum *Plin. 3 72* Tempsam *Liv. 34 45 Τεμέσῃ Hom. Od. 1 184 Τεμέσῃ (Τέμψαν δ' οἱ νῦν καλοῦσιν Strab. 255* ‖ Clampetia] clampentia *Vat. 3* campetia *Ven.* lampetia *B* dampetia *L* dampotia *Par. 1* ‖ Blanda] *sic BK Vossii edit. Tz.* blunda *ACGLRa alii* blundia *Par. 1* branda *P* bliuida *D* blimda *Vind.* ‖ Buxentium] *sic BCDGKL et alii sex* buxantium (*corr.* buxentium) *A* buxentum *R Par. 3 Vossii edit. Tz.* busentam *a Par. 1* bruxentiam *P* 6 palyuurus *K* pallimurus *Vind.* 7 Paestanus] *sic Tz.* pestanus *marg. L Vossii edit.* prestanus *ABCDGKLRa* praestans *P Par. 1* praestinus *Par. 3* ‖ Paestum] *sic Voss. edit. Tz.* prestum *ABCDGLPRa alii* prestanum *K* 8 sillerus *CG* sylerus *DK Cib.* syllerus *R* silex *a* ‖ petrae sirenarum *marg. A* petre sirenum *marg. L* ‖ syrenes *K Cib.* 8 9 habitant *D* habitavere *Vossii edit. Tz.*

§ 70. 10 puteleanus *Vind.* ‖ Syrrentum] *sic AK Cib.* surentum *L* sirentam *GP Par. 2 Ven. Vind.* birrentum *R* surrentum *reliqui* ‖ Herculaneum] *sic Vossii edit. Tz.* herculanacum *A* herculanum *marg. L* herculanatum *CDG Ven. Vind.* herculatum *LP Par. 2* herculaseum *B Cib.* herculasoum *K* hercule natum *R* 11 uesumij *L* uesemii *Vind.* uesirnii *P* uesuli *Ven.* ‖ Pompei] *sic ABKP* pompeij *R* pompeii *reliqui* 11 12 puteolej *L*

12 lucinus *Par. 2* ‖ auerticis *Cib.* 12 13 misseus *P* mesenium *Par. 3* 14 cumme *P* cuuie *Vind.* cirmae *C* ‖ liternum locus clarus ex illio et morte scipionis *marg. G* ‖ linternum *R* linternium *Havn. Par. 3* linthernum *P* litternum *Vat. 3* ‖ uulturnus *PR* 14 15 uulturnum *PR* pag. 49

II. § 71. 15 16 Sinoessa] *sic ACDL alii* sinuexa *a* sincessa *GR* sicessa *P* sumessa *B* Sinuessa *Vossii edit. Tz.* 16 lyris *Cib.* loris *Par. 1* ‖ formae *Cib.* ‖ fundis *L* fundit *ABCGK* fondi *Vind.* 16 17 terracina *BKLR Cib. Havn. Ven.* terracena *Vind.* teracina *P Par. 2* teraacina *Par. 3* toracina *G* 17 Circeia] *sic ABDLa Ven.* circea *Vind. Ciacc.* circeca *Par. 3* circela *Par. 2* Circeji *Vossii edit.* Circeii *Tz.* cyrceia *KR* cyrceya *Cib.* creteia *CG* cretia *Par. 1* cretela *P Vat. 3* cretella *Havn.* ‖ ancium *R* anchium *K* autium (*suprascr.* ancon) *B* 18 afrodisium *ABG Cib.* affrodisium *K* afrondisium *L Vind.* anfrodistas *R* ‖ ostia tiberina *marg. A* ‖ contra *a* 18 19 tyberim *K Cib. Vossii edit.* thiberim *R* tibrim *P* 19 litore *Vossii edit.*

§ 72. 19 pirgi *P* phyrgi *R* phirgi *G* phigi *Par. 1* phrigi *Par. 3* ‖ Anio] *sic maior pars codicum* amo *BK* antho *L* anto *Par. 3* Halium *aut* Alsium *Mariangelus* . Minio *Cluver. Vossii edit. Tz.* Minium (*sed inter* Castro novo *et* Gravisca *situm*) *Geogr. Rav. 4 32; 5 2* 20 Graviscae] *sic Holstenii codex Vossii edit. Tz.* grauissae *Par. 2* grabis *P* grabuscae (-ce) *ABCDGKLa et alii octo* gabijs *R* ‖ cecosa uel grabus uel gabij *marg. L* ‖ Cossa *Vossii edit.* ‖ telamonia *Vind.* thelamon *KR* thalamon *G* thelimon *Ven.* 21 cetina *P Par. 2* haecina (*corr.* caecina) *A* ‖ pisa *P Par. 2 Vat. 3* pise *KLR* 22 lugurum *Vind.* lygurum *R* ‖ Tigulia] *sic Vossiani Vossii edit. Tz.* Tigullia *Plin. 3 48* ligulia *ABCGKLa alii* liguria *DP et alii quinque* lyguna *R* ‖ ienua *P* ianua *L* 22 23 sabatria et saona *marg. L* ‖ et Sabatia *om. BK* ‖ sabbatia *P* sabaria *G* sabatria *L* sabauidia *Ven.* 23 Albincaunum] *sic ABCLRa et alii sex* albincanum *Ciacc.* albingaunum *D Leid. Voss. 3 Tz.* albinganum *Vind.* albicaunum *K* albicanum *Ven.* albigaunum *Par. 3 Vossii edit.* albiganum *Par. 2* albim caunum *G* albiri et caunum *P Havn. Vat. 3*

pag. 49 23 paulo flu. qui uulgo dicitur elpaglione *marg. L* ‖ paulon *P Vossii edit.* ‖ uarus finis italiae de quo luc. primo et quinto *marg. G* ‖ uarus *Vind.* pharum (*corr.* uarum) *P* 24 delabsa (*corr.* delapsa) *A* dilapsa *Vind.* diuisa *K Cib.* duusa *B* ‖ uarus *Vind., om K* 25 notior *Vind.*

II. § 73. 25 his] iis *Vossii edit., om. P* 26 litoribus] lateribus *R* 29 diremptisque] *sic AL alii Vossii edit.* direptisque *BGK* directisque *PR Vat. 3* diremtisque *Tz.* 30 penetrat *Vind.*

pag. 50 § 74. 1 de gallia et oris galliae, gentibus, urbibus, fluminibus, promontoriis, locisque memorabilibus. principium a narbonensibus, finis ad hispaniam *inscr. Zal.* termini galliae transalpinae et quae fuerit gallia brachata *marg. G* hic describit galliam secundum antiquos *marg. K* ‖ galia *Vind.* galliam *K* allia *P* ‖ *post* Gallia *K add.* secundum antiquos ‖ lemano *GL* lemanon *P* ‖ gebenna mons *marg. L* ‖ cebenicis *CGR* cebennitis *Leid.* cebinutis *Voss. 5* sebennicis *Cib.* gebennicis *La Vat. 3 Vossii edit.* gebennitis *P* tebinnitis *Voss. 1* 3 hic] *sic ACDPRa alii, erat* hinc ‖ illic] *sic ADKPRa alii* ille *C, legebatur* illinc 4 ad *om. R* ‖ pyrencum *AR* pyrenium *P* pirineum *Vind.* pireneum *GL* ‖ permictitur *L* promittitur *Vossii edit.* 5 braccata *a Cib. Vossii edit.* brachata *GLP* narbona *P* 6 est magis culta et *om. Vossii edit.* ‖ culta *om. a*

§ 75. 7 urbes *P* 8 Vasio] *sic Vossii edit. Tz. cum Plin. 3 37* Οὐασιών *Ptol. 3. 147 3 W.* uassco *A* uasto *P Ciaco.* nasio *Par. 2* uisio *Par. 3* uasco *reliqui* ‖ uoconciorum *K Cib.* uacontiorum *BR* uocuntiorum *Par. 1 Ven.* nopontiorum *P* nacontiorum *Havn.* nocontiorum *Par. 2 Vat. 3* ‖ niena *P* ‖ alobrogum *GP Vind.* 9 Avennio] *sic ABDLR Cib. Vat. Vind.* auinio *KPa* auenio *reliqui* ‖ canarum *LPR Vat. 3 Vind.* ‖ arecomiorum *Vat. 3* ‖ nemanstis *R* 9 10 tholosa *KP* 10 tectotegum *Par. 2* tecrosagum *G* tecosegnum *L* tetogagum *Ven.* tetoseum *P* rectosaqum *Vind.* ‖ secondanorum *CR Vind.* 10 11 Sextanorum] *sic Par. ut videtur Vossii edit. Tz. cum Plin. 3 36* sestanorum *P* sectanorum *ABCGKLRa alii* secanorum *Ven.* scetanorum *D* 11 arclate *P* Arelatae *Vossii edit.* ‖ setumanorumque *P* settimanorumque *Ven.* Septumanorumque *Vossii edit.* Septimano-

rumque *Tz.* 11 Beterrae] *sic A Ciacconii codices Holst.* beterre *DLR Cib. Vind.* betterre *C* bettere *Ven.* betere *a* becere *P* becterre *G* Baeterra *Vossii edit.* Baeterrae *Tz.* bitterris *K* boeterre *Voss. 4* 11 12 antescat *K* an stat *B* 12 omnibus] *sic C* omnes *Vossii edit.* omnis *Tz.* onnis *A* onis *GL* omus *K* onius *B* omus *R* ionis *DP Havn. Ven. Vind.* || atacirorum *Vind.* attacinorum *G* acacinorum *K* aracinorum *PR Vat. 3* || deamanorumque *R* 13 his terris] bisterris *B* bisternis *Cib.* || fuit *om. Vossii edit.* 14 et decus *K pon. ante* et nomen, *om. P* || marcius *BK* mantius *R* || narbona *marg. K* pag. 50

II. § 76. 15 aliquod (*corr.* aliquot *A*) *AR* || aliquibus] aliqnis *AR* 16 rare *R* ea re *P* 17 haustro *L* hastro *Vind.* 18 Deciacum] *sic ABGKLRa alii* deciarum *Ciacc.* detiucum *Havn.* deciatum *reliqui* Deciates, Deciatium *Plin. 3 35. 47* τῶν Δεκιητῶν *Strab. 202* 19 anthypolis *K* antopolis *a*

§ 77. 19 Forum Juli] *sic ABKL* forum iullii *P* forum iulii *reliqui* || Octavianorum] *sic A pr. man. PR Havn.* octaulanorum (*corr.* octauanorum) *L* Octavanorum *Vossii edit. Tz.* betauianorum *Ven.* 20 tunc *Ven. Vind. Vossii edit.* || Athenopolim] *sic ABKR Cib.* Athenopolin *Tz.* Athenopolis *Vossii edit.* arenopolim *P Par. 2 Ven.* arepolim *Havn.* antinopolim *Par. 3* antipolim *Par. 1* antenopolim *CGL Vind.* || olbian *L* olbeiam *Vind.* obbiam *K* Olbia *Vossii edit.* 20 21 Taurion] *sic dedi* Tauroin *Tz.* Taurois *Voss. edit.* Tauroenta *Caes. b. civ. 2 4* Taurento *Itin. Ant. 506* laurion *ABCDGLR alii* laureon *P* lorion *K* 21 Citharisten est Lacydon] *sic Tz.* Citharistes et Lacydon *Vossii edit.* citharis tenet lacydon (macedon *G*) *ACG* citaris tenet lacydon (lacidon *L*) *LP* cytaris tenet lacydon (lacidon *D*) *DR* cytharisten et lacidon *K* || masiliensium *Vind.* masilientinm *L* 22 massiliae principium *marg. A* || phoceis *BKL* phocis *PR* 23 24 paccatis *B* 24 dissimilimis *B* dissimilis *PR Vat. 3 Vind.* || uicinia *R* uicinis *P* 25 tunc] tum *B* nunc *P Vat. 3*

§ 78. 26 eum] *sic ABGKLP* (*scilicet* portum) eam *reliqui* 27 anaticorum *LPR* || stangno *L* stagnum *Vossii edit.* || [illegible]sidet *L* obsidet *P* 28 amnis — 29 est *om. P* 28 nauigabilis *ABCDGKLR alii* 28 29 effondit *Vind.* effunditur *C* 29 igno-

pag. 50 bilis *Vind.* 29 lapideus *ACDGR* lapideos *BK* pideūs *P* || ut *om. BK* 30 hercules contra neptunnum liberos *marg. L* || Bergyon] *sic AK* bergion *CDGLR Tz.* Bergiona *Vossii edit.* belgion *B* gergion *P* *Δέρκυνος Apollodor. et Tzetzes*
pag. 51 1 neptunni *L* neptumni *R* netupni *P* nepotum *Vind.* || libertos *G* 1 2 defecissent] defendissent *G* 2 imber lapideus in fauorem herc. pugnacis *marg. G* || inbre *L* ymbre *Cib.* nube *P* 3 pluuisse *AC* 4 late] latent *K*

II. § 79. 5 rodanus *G* || Histri] *sic dedi* bistria *ABCDG alii* hister *P* hystri *L* hystria *KR* istria *Vind.* Jstri *Voss. edit. Tz.* || Rhenique] archenique *ACGKR* arthenique *B* 6 lacus lausane *marg. K* || lemano *GLP* lemanne *A* lenniaco *Vind.* 7 per *om. G* || integer] inter *L* iter *P Havn. Par. 2 Vat. 3* 8 contra in] *sic ACDGLP* contra *reliqui* 8 9 allatus *R* 9 aliquando *R* 10 abducto] ab octo *P* 11 inter] intus *L* 12 uoleas *CL* nolcas *R* || caueras *GP Par. 2 Ven. Vat. 3* cauouas *C* canacas *R* cauarras *Vind.*

§ 80. 12 13 stangna uolcarum *marg. L* 13 Latara] *sic ABCGKLR Cib. Par. 1. 3 Geogr. Rav. 4 28, 5 3* latera *P Par. 2 Vat. 3 Vossii edit. Tz. Guido 80* letara *D Ven.* || messua *L* mensua *Vat. 3 Vind.* nensua *P* 15 aggeri *P* agere *G* 16 cebernis *Vind.* sebennis *Cib. Voss. 1* gebennis *KL Vossii edit.* gibennis *P* || demissis *AGR Vat. 3* dimissus *DLP* dimissis *Vind.* || Arausis] *sic ABDGLR alii* araussis *C* Arauris *Vossii edit. Tz.* aurasis *K* auratis *P* || Achatan] *sic AD Ven.* achatam *PR* acatam *Havn. Par. 2. 3 Vind.* acatan *CGL* Agatham *Tz. cum Plin. 3 33* Agathan *Vossii edit.* agaten *K* agathe *marg. K* hechatau *B* hecatan *Cib.* || Beterras] *sic ACDL Cib. Havn.* betherras *R* beteras *P* betteras *Ven.* Baeterras *BG Vossii edit. Tz.* bateras *Vind.* bitterim *K* || Orbis] urbis *B Cib.* urbem *K* urbes *Ven.* || fluit] fuit *DP Vat. 2*

§ 81. 17 athax *R* arax *Vind.* alanx *P* || pyreneo *R* pireneo *G* pirenio *P* 18 digressus] *sic ABKLPR* degressus *reliqui* || [illegible]] *sic Vadian. Vossii edit. Tz.* ui *ACDGLa alii* in *BK PR alii* 18 19 exiguis *R* 19 gentis *Havn.* || alioqui] *sic AR erat* alioquin obliquum *DL* || alvei] locum aluei *BK* 20 nar-

bonam *P* narbona *K* 21 hybernis *LR* ībernis *G* ‖ intumuit *A* pag. 51
intrauit *P* 22 solitus] est solitus *P Ven.* ‖ exurgere *BK* 23 Rubraesus] *sic A* rubresis *P* rubresius *Vat. 3* umbresus *a* rubresus *reliqui*

II. § 82. 25 leuchata *P* leuata *a* leucas *marg. L* ‖ fons salsus *marg. L* ‖ salsula *Par. 2* salsuse *C Havn.* ‖ campus arundineus insula nautans *marg. L* 27 harundine] *sic ABR* arundine *reliqui* 29 30 abscisa *BGKP Vind.* 30 insula] insulsa *P* ‖ pelli *G*

§ 83. 1 his] *sic ABCGKLR* hijs *P* iis *D Vossii edit. Tz.* pag. 52
2 suffusum] *sic ABKLPR Vossii edit.* suffussum *G* subfusum *reliqui et Tz.* 3 grais] *sic ABGLR* grays *P Cib.* graiis *reliqui* ‖ etiam *om. B Cib.* ‖ autoribus *BK Vossii edit.* ‖ *inter* auctoribus *et* ignorantia *lacuna septem litterarum capax K* 4 prudens mendacium *marg. G* ‖ prudentis *a* ‖ mendaciis *ACDK alii* ‖ lubidine] *sic A, erat* libidine 6 erui] *sic codices plerique* oriri *P Par. 2 Ven. Vossii edit. Tz.* 7 captantium] *sic Ven. Zal.* caplantium *ABDGKR* capalantium *Vind.* capulatium *C* capitulatum *a* clapantium *P Vat. 3* clapontium *Havn.* calantium *L̇* capulantium *Vossii edit. Tz.*

§ 84. 8 sordonium *Vind.* sardonum *BGK Cib.* 9 thelis *BKR Cib. Vind.* ‖ Ticis] *sic ACGL* Tichis *Vossii edit.* thitis *B* thicis *KR Cib. Havn. Ven. Tz.* thios *a* thetis *Vind.* tycis *D* citicis *P Vat. 3* cithichis *Par. 2* ‖ ubi] ubi autem *Ven.* 10 rusino *P Vat. 3* rustino *R* ruscyno *K* rusiga *Ven. et ponit ante* colonia rus tyno *B* rus qui cyno *Cib.* ‖ uico *P Vat. 3* nicus *BK Cib.* uicus est *Ven.* ‖ Eliberrae] *sic ACD* Eliberri *Vossii edit.* elibere *BGKLa Vind.* eliberie *R* elyte *Cib.* iliberae *Par. 1. 3* Jlliberri *Tz.* liberi *P Vat. 3* liberre *Ven.* ‖ quondam *hic om. R et ponit ante* Eliberrae 11 urbis *om. P* 12 Veneris] uetus *D* ‖ alibi portus uetus *marg. L* 12 13 est sinu salso] insignis fano *Vossii edit.* 12 est] *sic ABDLPa, om. C* in *reliqui* 13 Galliae finis] *sic ABDa* finis Galliae *reliqui* ‖ finis galliae pyrenaeus et initium hispaniae *marg. A*

§ 85. 14 de pyrreneo. et de hyspania *inscr. L* hispaniae totius descriptio *inscr. Par. 2* ‖ in *om. BK Cib.* ‖ bruttannicum

pag. 52 (*corr.* brittannicum) *A* brittannicum *R* brittanicum *L* britanicum *BG* britanniam *Vind.* 15 *ante* Hispaniam *P add.* in 16 eius parte *Vossii edit. Tz.* 17 perpetuam *L* || latera] littora *R* terra *P* 18 donec per omnem] *sic ABKR Vossii edit.* per omnem donec *reliqui* || longo *om. P* 19 occidentis *D*

II. § 86. 20 describit hic hyspanias *marg. K* hispaniae situs *marg. A* || gallia *a* galias *Vind.* 21 et] *sic ABDK alii, legebatur* est 22 nostrum mare et oceanum extendit *R* 23 magisque et magis] magis magisque *Vinet. Schott. Vossii edit.* || et magis *nonnisi marg. L* || ad *om. P* 24 fero *GL* 25 plombo *Vind.* || aere] fere *P* || laudes hispanie sic etiam iustino libro XLIIII *marg. G* fertilitas hispaniae *marg. A* hyspania omnium abundans *marg. L* || etiam] et tam *CLP* est tam *Vind.* etiam tam *Ven.* 26 ut] ut et *G* || efeta *LP* effecta *R* affeta *G* affecta *Vind.* 27 tamen] autem *L* tantum *Vind., om. P Par. 2* || uel spaltum. est canabum *marg. L* || aut] ut *Par. 1*

§ 87. 29 terraconensis *BCDKL alii* teraconensis *G* theraconensis *P* terra comensis *a* || baeticam *G* betica *L* bethica *P* boetica *K* 29 30 pars Lusitania *om. G* || lusitana *B* 30 terraconensis *BCDKLR* teraconensis *GP* terra comensis *a*

pag. 53 1 bethicam *P* boeticam *GK* || *post* Baeticam *P add.* tangit 2 obicit] *sic ABGKLPR erat* obiicit 3 Anas — 5 occidentem *om. P* 4 bethica *L* boetica *K* 6 lusitanea *P* 7 latera *G* || septemtrionem *R* septentrionem *Pa*

§ 88. 8 urbes mediterraneae insignes *marg. A* || mediteraneis *G* meditarranensis *R* || terraconensi *BCDKLR* 9 pallantia *P Vossii edit.* || nunc est *om. R* 10 cesaraugusta *KR* cesaria augusta *LP* cesara augusta *Vind.* cesarea augusta *marg. L* || Emerita] enumerata *DP* emmerata *Par. 2* || baethica *G* betica *L* boetica *K* 11 Hastigi] *sic ABK Cib.* hastagi *CLR Vat.* bastagi *G* Astigi *Vadian. Vossii edit. Tz.* astygi *Ciacc.* astagi *DPa Par. 1.2 Vind.* || hispalis *B* hyspalis *L* ispal *Vind.* alternis aestibus Hispal *Sil. Ital. 3 392*

§ 89. 11 12 a Cervaria] acernaria *P* acetuaria *R* 12 13 pyreneum *LR* pireneum *BG* pirenium *P* 13 extendit *P Vind.* || Ticis] *sic ACLP et alii quinque* titis *G* Tichis *Kapp. Tz.*

Ticer *Vossii edit.* tycis *DR* thicis *Cib. Havn. Vind. Vossii not.* pag. 53 thitis *B* chicis *K* citis *a* 13 rhodan *D* rhodiam *K* rhodanum *P Havn. Vat. 3* rodam *G* rodan *CLR* 14 claudianum *Vind.* dodianum *Vat. 4* dionum *R* ‖ Emporias] *sic BK Cib. Voss. edit. Tz.* emporia? *A* emporia *CDGLPRa alii* ‖ monsJovis] Jovis mons in Hispania est occidenti oppositus: cuius eminentia quia inter exigua cautium spatia consurgit, Hannibalis scala appellata est. *Bocc.* 15 partem] *sic Parisienses ut videtur, Vossii edit. Tz.* parti *reliqui* ‖ eminentiam *BCDGKR alii* 16 quae] *sic ABCDKLa* quod *reliqui* ‖ gradu *ABCGKRa alii* ‖ subinae (*corr.* subinde) *A* subuiae *B* subinxe *K* submee *Cib.* deinde *P* 17 hanibalis *BKLR*

II. § 90. 17 ad *om. P* 18 taraconem *G* terraconem *L* teraconem *P* terraconensem *BK Cib.* ‖ Blande, Luro] *sic maior pars codicum* blandelura *Cib.* blandelucro *Par. 1* blandelubro *D Vat. 4* blanda luro *L* blanda cluro *Cib.* blandiluro *Par. 2* blandlucro *Par. 3* slandeluro *G* Blanda, Eluro *Vossii edit. Tz.* 18 19 baetullo *G Par. Periz. Vossii edit.* betulo *KL Cib. Vat. 3* betullo *Havn. Vat. 4 Ven.* bethino *Vind.* bactulo *R* 19 barchino *P* bartino *R et alii quinque* barcinona *marg. L* barchinona *marg. K* ‖ Tolobi — 21 Subur *om. R* 19 tholobi *Havn. Par. 3. Ven.* Telobi *Vossii edit.* colobi *P Par. 2 Vat. 3. 4* colobus *L* 19 20 baetullo *Par. Periz. Vossii edit.* battulo *P* bactulo *B Vat. 3* betulo *L Cib.* betullo *Gron. Havn. Ven.* bethulo *Vind.* boeculo *K* 20 21 barchinonis *KP Vind.* barginonis *ACG et alii quattuor* bargemonis *a* 21 Subin *Vossii edit.* flumen Subi *Plin. 3 21* ‖ tolobim *R* torobim *Vind.* tholobin *K Voss. 1* Telobin *Vossii edit.* colobin *L Cib. Ciacc.* colobim *P* ‖ manus *BK* amnes *Vossii edit.* 21 22 Tarraco] *sic A Vossii edit. Tz.* tarrato *BK* taraxo *CDGLRa* tarazo *P* terraxo *Vind.* ‖ urbis *G* ‖ maritimam *Vind.* 23 tyllas *a* culcis *LP Nunn.* iuxta *Ven.* ‖ super] sper *L* supra *Ven.* sursum *Pint.* subit *Schott. Gron. 1* 24 hiberus *ABGKPa Ven.* hyberus *LR* ‖ Dertosam] *sic Turneb. Ciacc. Vossii edit. Tz.* derarsam *B* deropsam *K* decorsam *Cib.* delorsum *A* deorsum *CDGR* dorsum *LPa Vat. 3* seorsum *Vind.*

pag. 53 II. § 91. 24 in terras] alias intrans *marg. L* 25 primo *BPR Vind.* 26 promontorium *P Par. 2* 26 27 ferariam *CR Par. 2* feraria *marg. G* ferrarium *P* 27 scinditur *K* funditur *CGPR Havn. Ven.*

§ 92. 27 Sucronensis] *sic Barb. Vossii edit. Tz.* supronensis *ABGKLRa* supranensis *C* supranansis *P* supernensis *Vat. 1* superanensis *Vat. 3* superronensis *D* 29 et quo magis *om. P* 29 30 Sorobin] *sic ABCDGKLRa alii* sorobim *P Vind.* sorbin *Ciacc.* Saetabim *Vossii edit. Tz.* 30 turriam *Ven.* turian *Par. 1* turium *BK Cib. Par. 2* turmem *P* thuriam *R* ‖ et Sucronem *BK Cib. pon. ante* et Turiam ‖ sucrones *K* sutronem *B* suronem *P*
pag. 54 *Havn.* socrone *Par. 1* pag. 54 1 conplexus] *sic AP* amplexus *a* complexus *reliqui* 2 opulentissimas (*corr.* notissimas) *D* saguntum clarum fide *marg. G* ‖ saguntus (*corr.* saguntum) *A* 3 erumnis *KL* erumpnis *PR* ‖ inclytam *A Vossii edit.* inclutam *CD Tz.*

§ 93. 3 Jlicitanus] *sic AD* illicitauus *P* illicitanus *reliqui* ‖ Allonem] *sic ABCDKLP Cib.* hallonem *R* hallone *G* Alonem *Vossii edit.* Alonen *Tz.* 4 lucetiam *L* ‖ unde] inde *a* unum *R* ‖ Jlicem] *sic ABKP* ilicen *Da* illicon *G* illicem *R Ven.* illicen *CL Vossii edit. Tz.* 6 fuerant *CDG*

§ 94. 7 baethice *R* betiae *L* bethire *P* 8 karthaginem hispanam ab hasdrubale conditam *marg. A* ‖ cartaginem *GKLP* kartaginem *B* ‖ astrubal *K* asdrubal *Cib. Vossii edit.* 9 in *om. L* ‖ illius *A* 10 ordinem] originem *G* 11 pertinet] pertinent *Vind.* facit *Parisienses ut videtur, Vossii edit. Tz.* ‖ Urgi] *sic AB Cib.* Urgia *Plin. 3 15* Urci *Tz.* uirgi *DLPa Vossii edit.* uergi *K* birgi *C* burgi *R* brigi *G* ‖ sinum *ABGKLPR alii* ‖ Urgitanum] *sic B cum Plin. 3 6* Urcitanum *Tz.* ungitanum *R* uirgitanum *ACDKP Vossii edit.* uirginitanum *GL* uirgatum *a* 12 Aderas] *sic codices omnes praeter R, qui habet* adecas Abdera *Vossii edit. Tz.* ‖ Velex] *sic codices omnes praeter Vind., qui habet* uelox Suel, Hexi *Barb. Tz.* Salambina, Ex *Vossii edit.; hodie fortasse* Velez-Malaga ‖ maenobia *D Par. 3 Ven.* menobia *Ciacc. Havn. Vind.* moenobia *Vat. 2* macenobia (*corr.* maenobia) *L* menoba *KR Cib.* menaba *P Par. 2* ‖ malacha *PR Par. 3* malachae *B* malace *Cib.* maliche *K*

malicha *marg. K* 12 *post* Malaca *Vossii edit. add.* Suel 12 13 Salduba Laccipito] saldubal accipito *Cib.* salduba accipito *B* Salduba Lacippo *Vossii edit. Tz.* sadubal accipito *K* sisal duba accipito *Vossii optimus* cisal dubal accipito *P Havn. Par. 2. 3* cisal dubal accipud *Ven.* cisla dubal accipito *L* cysal dubal accipito *R* [eis] aldubal accipito (eis *postea add.*) *A* eisal dubal accipito *CDG Par. 1* eisal duba accipito *Vind.* ecsal dubal accipito *Ciacc.* 13 Barbesul. aperit] *sic Vossii edit.* barbesul apperit *P Vat. 3* Barbesula. Aperit *Tz.* barbesulapit *ACG* barbesulapat *D Vat. 2* barbesulapiat *L* barbesulapich *K Cib.* barbae sulapith *B* barhesulapit *R* barbexi laphito *Vind.* pag. 54

II. § 95. 13 aperit terras *Pint.* 15 16 columpnae *P* ‖ calpes et abila. et calpen gen. masc. dixit cum lucan. femin. hesperiam calpen summumque impleuit atlanta *marg. A* habila et montes calpes *marg. L* 16 Abila] *sic ACDK* abilla *B* ab illa *G* habila *L*, *om. P* abyla *reliqui* ‖ calpe *B Vossii edit. Tz.* ‖ utrique *BP* 17 calpe *Vossii edit. Tz.* ‖ mari *P* 19 quae *P* ‖ occeanum (*corr.* occasum) *B* ‖ apperit *P* 20 ingressus *P alii* ingressi *C alii* ingessi *G* ‖ prope *om. K*

§ 96. 21 et sinus] *sic ACDGLPR alii* sinus *reliqui* ‖ inque eo *Paris. 3* 22 cartheia *LR Vat. 3* carcera *P* cratea *Vind.* tarteia *B Par. 3* ‖ Tartessos] *sic Parisienses ut videtur, Voss. edit. Tz.* tartesios *A* tartesos *D marg. A Plin. 3 7* tarcessos *L* tarcesos *GR* tarseos *Vind.* thartesios *B* carthesios *Cib.* carthesyos *K* carcesos *CP Havn. Vat. 3* 23 affrica *KR* asia *B* ‖ phenices *BKR* fenices *L* ‖ habitant atque *repetit R* 24 inde *Bon. Ven.* ‖ nos simus *K* nosumus *R* mons sinus *Bon. Ven.* ‖ Tingentera. tum] *sic Tz.* tingenteratum *et* tingente ratum *codices plerique* tingentae ratum *Par. 2* tingenteria. tum *Vossii opt.* tiugentem cum *P* tingentanam. tum *Brit.* Tingi contraria. tum *Casaub.* Tingi Cetraria. Tum *Vossii edit.* Tingi altera. Tum *Salm.* Tinge ἑτέρα. tum *Heyse* tyngenteratum *K Cib.* cingente ratum *CGL Ciacc. Nunn.* cingentae ratum *Par. 1. 3* cingente freto *Barb. Nunn.* ingente ratum *Mediceus 4* ex gente ea *Sanct. Schott.* tagete iuxta *Bon. Ven.* ‖ Mellaria] *sic R Vossii edit. Tz.* mellana *DL* Melaria *Ciacc.* melana *ACGKP alii* malana *B* menala *Bon. Ven.*

pag. 54 mellana huius autoris patria *marg. L* 25 Belo *Vossii edit. Tz.* ‖ Baesippo] *sic A cum Plin. 3 7* bessippo *L* besipo *P Ven.* hesippo *Bon.* besippo *reliqui* ‖ Junonis *om. Ven.* 26 occupant *Pint. Schott.* ‖ illum *CGLPR* ille *Ven.* 27 obliquo] aliquo *CR Cib. Par. 1. 2* 28 quod *om. P* ‖ hic portugallia ampelusia. ibi finis est europe *marg. K* ‖ africam *ABCDGP alii* affricam *KLR* ‖ anpelusiam *A* amppetusiam *P* *Ἀμπελουσίαν Tz.* 29 finis *CGP* ‖ europem *BG* europe *P* europam *K* ‖ gades insula finis europe *marg. G*

pag. 55 II. § 97. 1 tades (*corr.* gades) *A* gales *P* eades *R* ‖ egressus *P Cib.* ingressis *R* 2 ante] autem *BKR* ‖ in *om. Vind.* 3 proximus *G* 4 incipit describere insulas meteraneos *marg. G* 4 5 uidetur esse *Ven.* 6 ne] nec *DGPR* ‖ longe (*corr.* large) *D* 6 7 ferunt] fuerunt *G* 7 magnarum *P* 8 pollinem] palinem *G* uel puluerem *marg. D* puluerem *PR Par. 2. 3 Vind.* ‖ contrusa *P*

§ 98. 9 leucas *marg. L* leuca *Vind.* leute *P* leuthe *Vat. 2* leuchebe *Par. 1* teuce *Ven.* ‖ horystanis *C* borystenis *Cib.* boristhenis *Vind.* boristenis *BK* boristhanis *R Par. 1* boristanis *G* borista *P* 10 abiecta *G* ‖ achilles et eius sepulchrum *marg. L* ‖ acchilles *R* 11 acchillea *R* achilleia *L* ‖ cognomen *R* nomine *Vind.* ‖ longe] longe est *BK Cib. Voss. 1* ‖ a Colis] accolitur *Barb. Schott.* ‖ Colis] *sic CGLPR Ven. Vind. Vossii edit.* cholis *ABK Cib.* chollis *D Ciacc.* Colchis *Rein. Tz.* 12 ara *Vind.* ‖ fabulis] in fabulis *P* 13 uenientium *B* ‖ pennas (i *sup.* e) *B* pinnas *ACGKLR Cib.* penas *P* 14 iaculantes *DP* ‖ Histri] *sic ABCGP* hystri *KLR* istri *reliqui* 15 iis *Cib. Vat.* ‖ peuce de qua lucanus tertio *marg. G* ‖ pauce *KP Par. 1 Vind.* ‖ maxime *BK* ‖ Cynias — 16 proxima *nonnisi marg. L* 15 Cynias] *sic AKR Cib. Par. 1. 2. 3* cymas *BCD Havn. Ven.* cinias *L* cinas *Vind.* cimas *GP* Thynias *Vinet. Vossii edit. Tz. fortasse rectius* Thymnias *Schott.* Thynnias *Barb.* 15 16 maryandinorum *BK* mariandinorum *L alii* mariadinorum *R* 16 proxuma *A* 17 bithini *BGLR* bitini *K* bithurnii *P* ‖ bithinida *BL Vind.* bitinida *GK* bithinda *P* bythinida *R*

II. § 99. 18 duo *R* 20 cianite de qua luc. secundo *marg. G* pag. 55
‖ Cyanitae] *sic ACD Par. 3* cyanite *BK* cyanice *R Cib. Par. 2* Cyaneae *Vossii edit. Tz.* cianite *G* cianicae *Ven.* ciance *P* ciarite *Vind.* ciamte *L* ‖ simplegades *BGL* simplagades *R* simphegades *K Cib.* sinplaegades *Vind.* 21 proconesos *G* proconosus *Vind.* proconcnsos *D* procomesus *Vat. 3* procarnesos *P* prognesos *Par. 1*

§ 100. 23 Thenedos *Vind.* ‖ sigaeis *A* sygeis *G* segeis *Vind.* 25 thauri *GP* ‖ expositi *P* ‖ quidam] *sic ABCDGKL Par. 1 Ven. alii* quidem *P Cib. Leid. Vind. Voss. 1. 2. 5* quondam *Vinet. Vossii edit. Tz.* 26 macharon *R* maceron *P* Μακάρων *Vossii edit. Tz.* ‖ sive quod] siueque *B* 28 machar *P* macer *R*, *om. Par. 1*

§ 101. 28 troide *Vind.* trohade *L* toade *P* ‖ *post* Troade *P add.* sunt ‖ lesbos in qua est mithilinum *marg. K* 29 antyssa *DG* antysa *Cib.* anthisa *K* anthissa *Vind.* anthysa *B* ‖ pyrra *AR* pyra *BK* pirra *GLP alii* pirrha *Ven.* 30 Eresos] *sic B Voss. 1. 3 Tz.* erhesos *A* Eressos *Vossii edit.* ethesos *D Med.* echesos *CGL* heclesos *P* cyrsos *R* ‖ Methymna] *sic A Med. Rein. Tz.* metinam *L* metynna *D* mechimna *B* mithimna *K* anetymna *CG* amnetimpna *P* anethuma *R* Cirava *Schott.* Arisba *Vossii edit.* ‖ mitilenae ciuitas. pictaci phy. *marg. L* ‖ Mitylene] *sic A alii Vossii edit.* mitilene *GP alii* mithilene *BKR* mitilenae *L* mytilene *CD Par. 3 Tz. nummi* ‖ ionio *R* ‖ chyos *Cib.* pag. 56 1 charia *P* ‖ Coos] *sic ACLR et alii novem* cohos *Par. 2* pag. 56
Cos *Vossii edit. Tz.* choos *BDGKP* ‖ licia *BG Vind.* licya *K* litia *L* ‖ rodos *L* 2 isdem *A* hisdem *P* ‖ rhoddo *K* rhodono *P* rodo *Vind.* 3 quondam] contra *B* ‖ erant] tres erant *G* ‖ lyndos *BKR Cib.* lidos *P Par. 2* ‖ camyros *AKR Cib.* tamiros *B* ‖ Jlisos] *sic ACDGL et alii quattuor* ilysos *R Cib. Par. 3* ilisios *P Vat. 3* ylisos *BK* Jalysos *Vossii edit. Tz.*

§ 102. 4 *post* quae *DP Havn. Ven. add.* quia ‖ inportune] *sic ADR* inportunae *L* importunae *reliqui* 5 chelydonie *R Cib.* celidone *P* celidonie *Vind.* 6 recepit] *sic AK Cib.* recipit *reliqui* 7 cipros grandis insula *marg. G* ‖ cipros *BG* ‖ inmittens] *sic A* immictens *L* immittentes *C Vind.* immittens *reliqui* 8 Syriasque] *sic ACD Vossii edit.* siriasque *GL* feriamque *P*

pag. 56 siriamque *reliqui* 9 nomen (*corr.* nouem *D*) *ABCDKPR* || regni *BR* regnia *L* reglia *P* || acceperit *LR* ceperat *P* 10 aliquod (*corr.* aliquot *A*) *AG* || ferat *om. L* || Salamis] psalmis *Ven.* || *post* Salamis *LP editi add.* et 11 pafos *A* 12 palepaphos *K* palapaphos *G* palle paphos *P* parabaphos *Vind.*

II. § 103. 12 Parabos] *sic ABCGKLR Cib. Ven.* pirabos *Par. 1* plabos *D, om. P Par. 2 Vat. 3* Arados *Barb. Vossii edit. Tz.* in Phoenicio deinde mari est ante Jopen Paria, tota oppidum *Plin. 5 128* || in] etiam in *L* || phenice *BKLR* 13 et quantum — 15 parva *om. L* 15 licet *om. G* || canapos *LP* canepos *Cib.* 16 canapicum *P* || menelay *G Cib.* menolai *P* 17 canapus *L* canapos *P* || ibi forte moriens] qui ibi sepultus est *marg. A* 18 pharos insula de qua luc. nono et oui. mth. quinto decimo *marg. G* pharos olim disiuncta nunc alexandrie ponte coniuncta. homerus poeta *marg. L*

§ 104. 18 Pharos] phylos *R* 19 olim] diolim *R* 20 proditum] productum *G Cib.* || totius *om. B* 21 obducta *DP* || consectantibus] *sic ABCDKLR et alii novem* consectatibus *G* consentantibus *Cib.* coniectantibus *Vossii edit. Tz.* 22 *post* mutatae *D Havn. Par. 2 Ven. add.* rei, *Tz. coniecit* Phari 25 in vicina — 26 contra minoris *om. Cib.*

§ 105. 26 syrthim *R* syrtin *C* syrtem *D* sirthim *P* sirtim *GL* || eutheletos *BK* entelectos *R* uel eu enteletos *G* 27 Menis] *sic ABCGKLPR alii multi* Meninx *Vossii edit. Tz.* melis (n *sup.* l) *D* methus *Chis.* || cercinna *Par. Vossii edit.* certina *Cib. Med. Voss. 1* circina *P* carnam *Vind.* || cartaginis *KL* kartaginis *B* 28 Chyarae Tylae] *sic A* chyare tyle *C Ciacc.* chyare chyle *R* chiaretile *GL* chiaretiliae *Par. 1* chiare et thille *Vind.* cyare tile (thile *K*) *BK* cyarcsthile *Cib.* gyare (ch *sup.* g) tyle *D* thiarae (-re) tilae (tile *P* thilae *Havn.*) *P Havn. Par. 2 Ven.* Taricheae *Pint.* Tarichiae *Barb. Vossii edit. Tz.* || Aegatae] *sic AGL et alii septem* aegathe *R* aegatheae *Holst.* aegatie *C* aegate *Ciacc.* aegete *Havn.* Aegates *Vinet. Vossii edit. Tz.* egatae *D Cib.* egathae *B* egathee *Vind.* egate *K* egade *Ven.* ogete *P*

II. § 106. 1 sunt appositae *CGLP editi* oppositae *Vind.* pag. 57
2 thassos *B Cib.* tassos *KR* 3 samotrace *LR* samatraces *K*, *om. P* ‖ scandyle *AR* scadile *P* candile *K* candyle *B* ‖ polyegos *Ven.* poliaegos *R* poliegos *BKP Cib. Vind.* poliaegeos *G* poliagos *L* ‖ scyatos *BPR* sciatos *A Vind.* sciacos *L* styathos *K* 3 4 halonesos *P* halonessos *AKR* hallonesos *L Ven.* hallonessos *G* balonesus *Par. 1* calonessos (*corr.* halonessos) *B* 5 caesi s *A* 6 Atho monti] athomanti *R* achomenti *P Par. 2 Vat. 3* ‖ Lemnos *om. P Par. 3 Vat. 3* ‖ aduersas *P Par. 3 Vat. 3 Ven.* ‖ pegasaeus *CD* pegaseus *BGLR* 7 Scyron] *sic ADR Gron. 1 Tz.* Scyrum *Vossii edit.* scydum *Par. 2* schyron *C Cib.* schiron *BGL* schirum *Vind.* schindum *Ven.* styron *K* stridum *P* seridum *Havn.* secundum *Vat. 3* ‖ Sicynysson] *sic A* sicinisson *BK* si scinysson *CD* si scinisson *G* scicinisum *Par. 1* scisinison *L* sciscinison *Vind.* scissum *Par. 3* sysinisson *R* sytinisson *Cib.* fiscineson *Par. 2* fiscinison *Havn. Ven.* phistinison *Vat. 3* phistimso *P* Cicynethon *Vossii edit. Tz.* Cycinethum *Plin. 4 72* *Κικύνηθον νῆσον Strab. 436*

§ 107. 7 euboeta *P* cuboea *R* 8 gereston *DR alii* geresthon *AL* gerestheon *Ciacc.* gereschon *BCGK* gerescon-que *Par. 1* 8 9 Capherean] *sic AC* caphareum *B* caphaream *D Havn. Ven. Vind.* capheran *Cib.* caphercam *R* caphaerean *Par. 1* Capharea *Vossii edit. Tz.* chaphaream *GP* chafaream *L* chafereum *Ciacc.* 9 Cauneum] *sic ABCDLR alii multi* caunum *G* caumeum *Vind.* canneum *K Ven.* carintum *P* Cenaeum *Vossii edit. Tz.* ‖ extendat *P* 9 10 nusquam] nos quam *ACDGR* aenos quam *L* ethnos quam *Vat. 3 Ven.* ethnos *P* enos *marg. L* 10 latam *Cib.* ‖ ubi] ut *Cib.* ‖ milium passuum *DL Zal.* 10 11 arctissima *PR* 11 boetiae *BGLR* boetie *K* boecie *P* ‖ opposita *B* 12 litore] littore quod *BK*

§ 108. 12 euripon mare *marg. L* euripon mure *marg. G* hic euripius *marg. K* 13 septiens (*bis*)] *sic A* septies *reliqui* 16 frustret *CR* frustetur *L* frustet *G* 17 stiria *marg. L* stira *GL alii* scyra *BK* ‖ Hestiaea *Barb.* Jstiaea *Vossii edit.* ‖ Eretria] *sic Vossii edit. Tz.* fretia *ABCDGLP alii* frecia *K*

pag. 57 phoetya *R* phretia *Par. 3* 17 Pyrrha, Nesos] *sic A Vossii edit. Tz.* (*sed A uno vocabulo*) pyrranesos *BCDR Cib.* pyranesos *K Ven.* piranesos *G Par. 1. 3 Vind.* picranesos *L Par. 2* pieransos *Vat. 3* pioransos *P* ‖ Oechalia] *sic AD Par. 3 Vossii edit. Tz.* oetalia *CGLR alii* oetolia *Vat. 3* octolia *P* echalia *BK* aetholia *Par. 2 Ven.* et halia *Cib.* 18 caristos *ABGKL Vind.* ‖ calcis *GLP Vind.* caltis *K* chalos *R*

II. § 109. 18 in *om. P Vat. 3* ‖ atide *G* aethide *L* matide *P* bachide *R* 19 salamys *R* sabbanis *P* 20 peloponeson *G* peloponesson *BL* pelloponeson *R* peloponenson *C Vind.* pelopenneson *K* 21 nunc] nunc est *P* ‖ Pityussa] *sic Par. 3 ut videtur. Tz.* Pityusa *Vinet. Schott. Vossii edit.* pitynussa *A* pithinussa *B* pitinuersa *G Par. 1* pintinuersa (*corr.* pitinuersa) *L* pitium uensa *Vat. 3* pirium uersa *P* piliuersa *Par. 2* pytinussa *R* pytiusa *Ciacc.* pyth[illegible]ssa *K* pythynussa *Cib.* pytinnussa *D* pytinuersa *C* phitimissa *Vind.* peritinunsa *Ven.* 22 troezonio *L* troegenio *G* trezoenio *Par. 2* trecenio *Par. 1* troeni. enio *P* tidezenio *C* ‖ calaura ubi demostenes mortuus *marg. L* ‖ Calaura] *ACDGR et alii quinque* Calauria *Vossii edit. Tz.* chalaura *BK Cib.* celaura *P* celauria *Par. 2* calatira *L* 23 letho *Vossii edit.* morte *marg. A* ‖ demostenis *BKL Vind.* demoschenis *P* demothenis *R*

§ 110. 23 24 Myrtoo] *sic Vossii edit. Tz. cf. pag. 41 28* myrtio *ADK* myrthyo *R* mirtio *C Vind.* mircio *GL* minyrtio *B* [illegible]ctio *P* mirthio *Par.* 24 citera *L* citharea *Vind.* ‖ contra] circa *P* ‖ maleam *LP Ven. Vind.* malleam *B* malaea *marg. A* ‖ oenusa *Vat. Vossii edit.* oemissa *L* oenissa *K* ocunussa *G* cenussa *R* coennussa *Ven.* aenussa *Ciacc.* emissa *Vind.* tenussa *P* 24 25 Tegeanysa] *sic A* tegea nissa *BK Cib. Voss. 1* tegea nisa *CG Par. 3 Periz. Voss. 4* tegea nisi *Vind.* Teganusa *Plin. 4 56* tegranissa *L* thegea nysa *DR* thegraunissa *Ven.* Theonissa *Ciacc.* Theganusa *Vossii edit.* Theganussa *Tz.* Θηγανοῦσα *Ptol. 3. 14 242 W.* Θηγανοῦσσα *Paus. 4 34. 12 Schub.* begeanissa *Par. 1. 2* beganissa *P* begtenissa *Vat. 3* Aenusa *Schott.* 25 acritan *KR Tz.* acryton *G* achritam *P Ciacc.* atrithan *B* athytan *Cib.* ‖ in Jonio] rionio *codices* ‖ Prosteria] *sic ABK Cib. Med. Voss. 1*

prosturia *G* prosturiam *L* prosturias *Par. 1* prostumam *Vat. 3* pag. 57
prostimam *P* prosthima *Par. 2* prostirra *Par. 3* proscuriam *C* Prote Asteria *Vinet. Tz.* Prote Hyria *Barb. Vossii edit.* prestira *Vind.* postyria *DR* Zacynthos Hyrie *Pint.* 25 26 Cephallania] *sic ABK et alii septem* cephalania *P* cephalenia *Par. 1.2 Vossii edit.* Cephallenia *Tz.* cephalonia *CDLR Par. 3* chephalonia *G* zephalania *Vind.* 26 nerithos *B* nerytos *A* nerythos *R Cib.* Nericos *Schott.* merichos *K* ‖ samos *marg. L* sarae *P* ‖ zacinthos *BR* zachyntos *K* zachinthos *Cib.* lacynthos *Vat. 3* iacinthos *Vind.* iacintos *L* iaciuctos *P* 27 non *om. DR* ‖ uxilis *P Vat. 3* ulyxis *Voss. 1* ‖ nomine] nominata *R* ‖ ithacha (*corr.* ithaca) *marg. A* itaca *B* itacha *G* ytaca *KR* ytacha *L* 28 epyro *R* epyto *K* ephiro *Vind.* ‖ echinides *Vind.* echynades *R* ethinades *B* ‖ plocie *P* plocae *Gron. 2* 29 scrophades *R* ‖ ambrachium *BGKLP Cib.* embrachium *Vind.* ‖ leucadya *R* leuchidia *P* 30 adriatico *BKLPR Voss. edit.* adriaco *G* andriatico *Vind.* ‖ corcira *BL Vind.* contra *P* ‖ hae] hanc *G*, *om. P Vat. 3*

II. § 111. 2 Oliaros *Vossii edit.* oelaros *Par. 1* ocearos (*corr.* pag. 58
olearos) *B* ‖ Aegilia] *sic B Vossii edit. Tz.* aegina *ACDG* egina *KLP* egyna *R* ‖ Cothon Jos] *sic Ven. Vossii edit. Tz.* cothonius *ABCDKPR alii* cotonius *G* cothromus (*corr.* cothomus) *L* ‖ Thyatira] *sic ABCDR cum Plin. 4 53* thiatira *L Par. 1* thiatyra *G Cib.* thiara *Vind.* Thia Thera *Voss. edit. Tz.* ciathira *Par. 3* chyatira *K* clathira *P* ‖ giaros *GL* grayos *P* graros *R* Geoaris *Plin. 4 53* 3 hippiris *GL Par. 1.2* hippioris *Ven.* hyppuris *R* ryppuris *K* yppuris *B Cib.* ipirris *P* iporis *Par. 3 Vind.* ‖ Dionysia] *sic ACD Tz.* dionisia *BGL Par. 1.2.3 Vind.* dionisya *Cib.* dionysa *Vat. 3* dionisa *P* dyonisia *KR alii* donysia *Med.* Donysa *Vossii edit.* ‖ Cyanos] *sic ABCDKR Cib. Med. Voss. 1* cianos *GLP et alii novem* Cia Jcos *Vossii edit.* Ceos *Pint.* Canos *Geogr. Rav. p. 395 20* Cythnos *Rein. Tz.* ‖ Chalcis] *sic BD cum Plin. 4 53* chalchis *K Cib.* calchis *ACLR Par. Vind.* calcis *P* calathis *G* Chalcia *Vossii edit. Tz.* ‖ Jcaria] *sic ABG Vossii edit. Tz.* icara *Vat. 3* ichara *P* ycaria *C Vind.* ycara *K* hicaria *D* hycaria *R* learia *L* 3 4 Pinara] *sic AG cum Plin. 4 53* pinaria

pag. 58 *DL Par.* pinarra *Ven.* pinuarra *P* pynara *BK Cib.* pynaria *R* pynarra *C* cinara *Vind. Vossii edit. Tz.* 4 Nisyros] *sic Vossii edit. Tz.* nispyros *R* nispiros *BDGK Vind.* nespiros *Ven.* nyspiros *AC Cib. Par.* hispiros *L* hispirros *P* ‖ Libenthos] *sic AK et alii septem* libentos *BC Leid.* lihentos *G* lientos *LP* linctos *Vat. 3* lebemithos *D* Lebynthos *Vossii edit.* Lebinthos *Sanct. Rein. Tz.* Lepinthos *Geogr. Rav. p. 396 7* lybeminthos *R* lyenthos *Par.* ‖ Caminis] *sic DGLR Cib. Par. 1 Ven.* Caminia *Plin. 4 71* Camnos *Geogr. Rav. p. 395 19* camynis *ABC* camyins *K* caninos *P* casimis *Par. 2. 3* Calymnia *Vossii edit. Tz.* scalimis *Vind.* ‖ Asyme] *sic ACK* asimae *BD* asime *R* asine *Par. 1* asi|ne *G* asinie *Vind.* ashime *P* hasime *L Ciacc. Ven.* Syme *Vossii edit. Tz.* 5 ab eis] *sic Par. 1. 3 Vossii edit. Tz.* aheos *A* anapheos *Vind.* haeos *BK* habeos *CDGLR* bacos *Cib.* nabeos *Ciacc., om. P Par. 2* ‖ Sicinos] *sic P Rein. Tz.* cicinos *GL Par. 2. 3 Ven. Vind.* cicynos *A* cycinos *CK Cib. Ciacc.* cycinnos *B* cycynos *DR* Cythnos *Vossii edit.* 6 Siphnos] *sic Vossii edit. Tz.* sipanos *ABK Cib.* sinapos *P Par. 2* sypanos *CDGR* synapos *Ven.* ipanos *L* hipanos scipanos *Par. 3* ‖ serifos *P* siriphos *G* ‖ Rhenea] *sic Rein. Tz.* Rhene *Vossii edit.* abenea *ACDG alii* anenea *Vind.* Athena *Ciacc.* haenea *BKLR Cib. Voss. 1* henea *P* haenia *Par. 2* ‖ Mycon] *sic ACDK et alii septem* Myconos *Vossii edit.* (*sed collocat post* Tenos) *Tz.* mychon *R* micon *BGL Par. 3 Ven.* michon *Vind. Voss. 3* ancon *P* 6 7 Syros] *sic B Vossii edit. Tz.* spiros (y *sup.* i *D*) *CDGL et alii quinque* spiros *CGL* spirros *P* spyros *AR Med.* sporis *Leid., om. K Cib. Voss. 1* 7 thenos *BR* ‖ nasos *GLP Ven.* ‖ Delos Andros] polosandros *P* dolosandros *Par. 2* ‖ quia] hae quia *D Par. 2 Vat. 3* he quia *P* 8 ciclades *BL Vind.* cicladas *P* ‖ hic describit cretam *marg. K*

II. § 112. 10 urbibus *om. K* ‖ crete *A* cri. *P* 11 12 Calumetopon] *sic ABCDGKLR Cib. Par.* calum et opum *P* calum et apum *Vat. 3* colon et opon *Vind.* callum et oppon *Havn.* callon et oppon *Ven.* *Κριοῦ μέτωπον Vossii edit. Tz. fortasse rectius.* 12 nisi] et nisi *B Cib. Voss. 1* 13 multis] in multis *P* 13 14 Pasiphaës] *sic CD Chis. Voss. edit. Tz.* pasiphae *AL Cib. Periz. Voss. 1*

pasiphe *BGP* pasiphes *Vind.* pasyphe *KR* 14 Ariadnae] pag.58 *sic A Vossii edit. Tz.* adrianae *DGR Ven.* adriane *BCKLP* andriane *Vind.* 15 operibus] et operibus *P Ven.* ‖ fuga, Tali statione] fugata in statione *codices; emendavit Pintianus* 16 tamen] inde *Ven.* 17 vestigium] est uestigium *L* ‖ sepulcrum iouis de quo lactatius libro primo *marg. G* ‖ sepulchrum (*corr.* sepulcrum *A*) *ABLR* sepulchri *P* 18 ostendunt] affirmant *P Vat. 3*

II. § 113. 19 Gnossos] *sic ABK Cib. Med. Voss. 1. 4* gnossus *Havn. Ven. et Plinii codd. 4 59* gnosios *Voss. 3* gnasos *P* gnosos *reliqui* ‖ gortina *BG* goritina (*corr.* gortina) *L* grodina *Vind.* cortina P cortyna *R* ‖ lyttos *BK* lictos *GLR* litos *Vind.* 20 licastos *BGKL* locastos *P Vat. 3* ‖ Olopyxos] *sic B Cib.* olopixos *AR Vind.* olopyros *K* olopisos *LP* olopysos *Ven.* olopicos *Par. 1* olipisos *G* holopixos *Par. 2* Holopyxos *Vossii edit. Tz.* ‖ Pherapnae] *sic B Cib.* pherapne *KR Par. 1* phaerapnae *A* phaerapne *D* phaeranae *Vind.* phacrapnae *CG* phacrane *LP Vat. 3* phacrāna *Vossiani* phaernos *Par. 2* phracarnae *Ven.* pacranae *Par. 3* Panacra *Vossii edit.* Therapnae *Tz. cum Plinio 4 59 et Solino 80 17* ‖ *in sequentibus codices verba male partim dividunt; partim nectunt* ‖ Cydonea] *sic AK Med. Voss. 1 Tz.* Cydonia *Voss. ed.* cydonca *CDLR* cydnonea *B* cidonca *GP* 20 21 Moratusa] *sic ABCDKLR* morotusa *P* maratusa *G* Marathusa *Vossii edit. Tz. cum Plinio 4 59* 21 Dictynna] *sic ACD Vossii edit. Tz.* dictinna *B* dictina *GLP* dictinia *Ven. Vind.* dictunia *R* dyctinna *K* dyttunia *Cib.*

§ 114. 23 Astycla] *sic AC* astyda *D* asthyda *R* asticla *GL alii* astida *Par. 1. 3 Vind.* ascycla *K* ascicla *B* alticla *P* Astypalaea *Vossii edit. Tz.* ‖ Naumachos] *sic ACD Voss. edit. Tz.* naumacos *GLP* nauinathos *B* na[illegible]nathos *K* namnacos *Vind.* namacos *Par. 1* raumacos *R* ‖ zephire *BGKL Vind.* sephyre *Cib.* cephirre *P* ‖ Gryse] *sic ACR* grise *DGL Par. 3 Vind.* grisae *Par. 2* grisso *B Cib.* gerisse *P* gerise *Vat. 3* gisso *K* Chryse *Vossii edit. Tz.* 24 Gaudos] *sic CD Vossii edit.* gaudes *P Par. 2 Vat. 3* caudos *GLR Cib. Par. 3 Tz.* candos *BK Vind.* xaudos (*corr.* caudos) *A* ‖ Musagorus] *sic ABKPR* musagoros *Par. 1. 3 Vossii edit.* musagorius *L* mustigorus *G* Μουσαγόρους *Tz.*

pag. 58 24 numero] nomine *L* 25 appellat *CDGPR* || unde carpasium mare dicatur *marg. A* mare carpharium *marg. L* || Carpathio] *sic Vossii edit. Tz.* carpatio *BD* carpathyo *R* carpasio *AK Cib.* carphasio *CG* carphacio *P* carphario *L* carfacio *Vind.* 26 Carpathos] *sic Vossii edit. Tz.* carphatos *ACDGKPR* carphathos *B* carpharos *L* || adria *GR* aclia *L* adriatio *P* 26 27 Apsoros] *sic Par. 2. 3 ut videtur, Vossii edit. Tz.* hasporos *BDGKL alii* hasparos (*corr.* hasporos *A*) *ACPR* asporros *Vind.* 27 Dyscelados] *sic C Vossii edit. Tz.* discedalos *BK Cib. Par. 2* dicedalos *ADGLPR alii* || absiirtis (*corr.* absirtis) *L* absirtis *BG* absirthis *P* absirtys *R* || Titana] *sic ABP et alii sex* titania *G* tytana *CDKR* citana *L* Trucones *Barb.* Pityia *Vossii edit. Tz. cum Apollonio Rhodio 4 565 ubi* Πιτύεια || hidria *BG Par. 3* idria *LP Vind.* 28 Electrides] *sic Par. 2 ut videtur, Barb. Vossii edit. Tz.* fletirides *CDGLP alii* flecyrides *R* flecirides *AK Cib.* flechirides *Vind.* flearides *B* phlecirides *Par. 3* || nygra *R* migra *L* || corcira *B* cortira *CG* corchira *P* cor cyra *A* corthira *Vind.* || Linguarum] *sic ABK Cib. Vind.* lingarium *L* lingarum *DGPR* lyngarum *C* Tragurium *Vossii edit. Tz.* || diomedea *Vind.* dyomedia *KPR* 29 estria *KP* haestria *R* aestia *G* || Asine] *sic AGLPR* asinae *BCD* asmae *K* Sason *Vossii edit. Tz.* || alexandria *AK* || ita *om. G* 29 30 Brundisio] *sic A, legebatur* Brundusio 30 pharo altera insula *marg. G* || Pharos *P pon. ante* ita || sicilia insula de qua luc. in secundo et uirg. tertio aeneid. *marg. G*

pag. 59 II. § 115. 1 ut ferunt aliquando *B Vossii edit. Tz.* 2 brutio *B Vossii edit.* brucio *GK Cib.* bratio *P* butio *L* || annexa *BP* anexa *G* || syculi *R* sycilia *B* scicilia *K* sciculi *P* siculia *A* || abscisa *ABCDGR alii* 4 Thuscum *Vossii edit.* || defluit (per *sup.* de) *D* || nota seuis et seuum *marg. L* 5 scillae *B* scille *GK* sille *Vind.* || carybdisque *LR* caribdisque *BGK Cib.* caribidisque *P* 6 inclytum *A Vossii edit.* inclutum *Tz.* || scilla *BG* silla *L* || carybdis *L* caribdis *BGKR* caribidis *P* 7 utrunque *B* utcunque *L* atrum *P* || appulis *P* apulsis *G* 8 percurrens *B Ven.* 9 delca *P* || pelorus pachinus lilybeus montes a quibus ternacria *marg. G*

II. § 116. 9 pachinum *GLR alii* pachiuus *D* pachinnum *K* pag. 59
Cib. pachinnium *B* 10 lilybeum *A* lilibaeum *B* lilibeum *GR* lilibeium *L* lylibacum *K Cib.* 11 in *ante* Africam *om. BKP Tz.* ‖ Pelorias] *sic ACGK Vossii edit.* pelorus *BDLPR* Peloris *Tz.* 12 scille *G* syllae *L* sillae *B* 13 hanibale *BGK Vind.* anibale *L* ‖ idem *A* 15 procul *om. L* ‖ uident *P* 16 esse *om. DR* ‖ non *om. R*

§ 117. 17 pachinum *GR* pachinnum *BKL* ‖ ora *om. L* 18 extendit *P* ostenditur *L* ‖ mare *om. P* 19 messenam *BK Cib.* uessanam *P* ‖ taurominium *D* tauromenum *L* thauromenium *R* thauromeniam *P* turominum *Par. 2* ‖ cathinam *P* cathynam *R* chatinam *L* 19 20 magaris ci. *marg. L* ‖ megaryda *R* megardia *P* 20 siracusas *BGL* ‖ iis *Vossii edit. Tz.* ‖ aretusam *G* arecusam *P* 21 uissuntur *G* uidentur *DR* ‖ alphaeum *A* 22 peloponensiaco *BL* pelloponensiaco *R* poloponensiaco *G* peloponem *P* 23 sociare *DPR* 24 terras mariaque *BL* trans mariaque *P* 25 rursus] reuersus *P* ‖ extollere] accolere *BK*

§ 118. 25 pachinum *GR* pachinnum *BKL* 25 26 lilibaeum *G* lilibeum *BLP* lylibeum *R* 26 Agragas] *sic ABC DKLR alii* agregas *G* agras *P* Acragas *Vossii edit. Tz.* ‖ est — Thermae *om. P* ‖ et Thermae *L pon. post* Lilybaeum ‖ therme *KL* terme *GR* 27 lilibeum *BGL* lylibeum *KR* ‖ Panhormus] *sic ACD Periz. Tz. Plin. 3 90* panormus *GLPR Vossii edit.* phanormus *B Cib. Voss. 1* phanorinus *K* 27 28 hymera *KR* 28 leontinum *marg. L* leonthini *R* Ieuntini *G* ‖ centuripynum *K* centuri pmum *B* 29 hibla *BG* ibla *L* 30 Henna] *sic A Tz.* ethna *BKLPR Vind.* et ethna *C* ethena *G Voss. 3* ehtna *Cib.* aethna *D* chena *Voss. 1* Enna *Vossii edit.* ‖ de henna multa fatur iustinus libro quarto sed praeclare uirg. tertio *marg. G* ‖ praecipuam] *sic Ciacconius*, m *finalem ex sequente* montium *repetens.* praecipua *ABCDGK alii* precipua *LR* precipuus *P Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* praecipui *Vossii edit. Tz.*, *qui iungunt sequenti*

§ 119. 30 eryt (*corr.* eryx) *A* ery *B Cib.* erix *GLR* eri *K*
pag. 60 1 maxima *P* ‖ memoratus] *sic A Vossii edit. Tz.* memoratur *CDGLPR alii* ueneratur *BK Cib. Voss. 1* ‖ templum ueneris pag. 60

pag. 60 ab ena conditum *marg. L* 1 aethna (*corr.* aetna *A*) *AG* ethna *BKLPR* 2 quod] quae *Vossii edit. Tz.* ‖ ciclopas *BGL* 3 fraglat (*corr.* flagrat) *A* flagat *L* flagratur *G* flagrauit *R* ‖ hymera *KR* imera *P* 3 4 referendus] referendus est *CDR* 4 medio *CD* 4 5 aduersa *LP* 6 Libycum — Tuscum] tuscum — libicum *L* ‖ libicum *BGKR* ‖ mare] maxime *ABK* ‖ devenit] decurrit *G* ‖ describit insulas adiacentis scicilie *marg. K* ‖ eae insula de qua uirg. septimo *marg. G*

II. § 120. 7 Eae] *sic AGL alii* eaae *KR* eoa *Par. 3 et marg. L* aeae *CD* Aeaee *Vossii edit. Tz.* coae *Cib.* heaae *B* eata *P*, *om. Par. 1* 8 calipso *BGKLR* ‖ dicitur] fertur *B* ‖ Caulos] *sic codices* Gaulos *Barb. Vossii edit. Tz.* 9 melitha *B* melicha *K* ‖ cosura *G* cessura *P* ‖ proprius *R* ‖ Galata] *sic A Vossii edit.* galatha *B* galaza *CDGR* galara *Vat. 3* gallaza *L* geilalasa (*corr.* glasa) *P* Calatha *Tz.* balaza *Par. 2* 10 eolus rex uentorum *marg. L* ‖ eoli *K* aeeoli *A* accolae *D* accole *R* edias *P* ‖ nomina insularum quc sunt citra et supra siciliam *marg. L* ‖ ostrodes *CGLPR* hostrodus *Par. 1* ‖ lypara *BKR Cib.* lippara *P Par. 1.3 Ven.* 11 heracea *ABK Par. 1* heracca *C* herraca *G* heratea *Cib. Par. 3* heracta *Ven.* eracta *P Par. 2* eratea *Vat. 3* eracea *Vind.* ‖ Didyma] *sic A* didima *BGLP* dydima *KR* didyme *reliqui* ‖ Phoenicusa] *sic ABG Ven. Vossii edit.* Phoenicussa *Tz.* phenicusa *KLR Vind.* plenicus *P* ‖ ac sicut] acsicuta *DGR* ac sicura *Par. 2 Ven.* assicuta *Vind.* aesicuta *C* achsicura *P Vat. 3* asicuta *Par. 1* csicuta *L* ‖ aethna (*corr.* aetna) *A* ethna *BKLPR* ethena *G* 12 flagrat] *sic codices* flagrant *Vadian. Rein.* flagrantes *Vossii edit. Tz.* ‖ hyera *KLRCib.* hierra *Ven.* iera *P* ‖ Stroncyle] *sic AD Cib.* stroncile *BR* stroncyde *G* stroneyde *C* stroneido *L* Strongyle *Vossii edit. Tz.* strumbile *Ven.* scyoncile *K* estronoyde *P*

§ 121. 12 13 Pithecusa] *sic ABK Vossii edit.* Pithecussa *Tz.* pitecusa *GL* pitetusa *P* pythecusa *Ven.* pytecusa *DR* 13 leucotea *L* leuchothea *P* lencothea *K* ‖ aenarria *Par. 1* aeparia *P* auaria *L* ceruaria *Ven.* ‖ Sidonia] *sic AB et alii undecim* Sinonia *Vossii edit.* sydonia *CDKPR* sydoma *L* Phitonia *Rein. Tz.*, *om. G* ‖ capree *K Cib. Vind.* caprae *A* capre *GLR Par. 1 Vat. 3*

carie *P* 14 Corcytha] *sic ADR* corcyta *Cib.* corcirta *B* pag. 60
corcyra *CK Par. 1* corcira *G* coreyra *L* cortuia *P* concira *Vat. 3* corcitalis prochita *Vind.* gorcyssa *Ven.* Prochyta *Vossii edit. Tz.* ‖ ponthiae *Ven.* pontiahe *DR* ‖ pandetheria *P* pandeteria *Vat. 3* ‖ synonia *KPR Cib.* Phitonia *Vossii edit. Tz.* ‖ Parmaria] *sic ABCDKLR et alii sex* parmanta *P* Palmaria *Vossii edit. Tz.* permaria *G* 15 lateri] littori *D* litori *G* ‖ tyberina *BK Vossii edit.* thyberina *R* ‖ iacent] *sic codices* obiacent *Vossii edit. Tz., om. P*

II. § 122. 16 dyanium *BKR* dramum *L* ‖ ygilium *K* igidium *P* ‖ *post* Jgilium *L add.* iluo, *et om. infra* Jlva 17 Urgo] uirgo *C* gorgona *P* gorgona urgo *D* gongona *Par. 2* ‖ Capraria] carpria *P* ‖ duo *R* 18 *post* divisae *L add.* sardinia africo ‖ et Sardinia] *sic DP Vossii edit. Tz.* sardinia et ruscho *K* etrusco *ABCGR, om. L* ‖ litori] *sic ACDG* littori *K* lateri *R* italico littori *L* etrusco littori (litori *Tz.*) *P Voss. edit. Tz.* 19 proprior *L* ‖ intra *Tz.* 20 Aperta] *sic codices* apta *G* Aleria *Vadian. Vossii edit. Tz.* ‖ marianae(-ne) *BDKP Cib. Havn. Ven.* ‖ colonia *L* celoniae *A*

§ 123. 21 22 nisi quod] neque *P* 23 par et] apparet *G* ‖ quadrata] quam data *P* 24 aliquanto] aliquanto est *P* 24 25 Corsica] consita *P* 25 soli — coeli] coeli — soli *P* 26 ut *om. P* 27 antiquissimi populorum *Vossii edit. Tz.* ‖ illienses *GL* ylienses *R* 28 Cararis] *sic ABK* Caralis *Pint. Tz.* callaris *DR* calaris *CGL Vossii edit.* caloris *P* ‖ sulti *K* Sulchi *Vossii edit.* sculti *L* sculci *Vat. 3*

§ 124. 29 secades de quibus luc. in tertio *marg. G* 30 Stoechades] *sic A Vossii edit. Tz.* stoecades *DR Cib.* stocchades *B* stecades *CGL* stecudes *P* sterstechades *Vind.* scoechades *K* ‖ ligura *P* lugurum *Vind.* pag. 61. 1 insule baleares scilicet pag. 61
maiorice et minorice *marg. K* ‖ Baliares] *sic AL* aliares *C* baleares *reliqui* ‖ hispaniam *AB* hyspaniam *K* ‖ *post* Hispania *D add.* sunt 1 2 teraconensia *G* teraconensium *P* terraconencia *Vind.* tarniconensia *Cib.* traconensia *L* 3 ex *om. R* ‖ sui] suo *Vadian. Vossii edit.* 5 Samo] Jamno *Vossii edit. Tz.*

pag. 61 5 inago *D* ‖ Parma] perma *G* parina *Vind.* Palma *Vossii edit. Tz.* ‖ pollencia *B* polentia *CDGLP* pollenna *R*

II. § 125. 7 8 succronensi *K Cib.* succonensi *CLP* suconensi *G Havn. Par. 2* succoronensi *B* supronensi *Par. 3* 8 sinus *G* ‖ ferariam *GLR* ferraria *P* 9 tantum non] tantummodo *P* tamen non *Paris. 1* ‖ at] ad *ABCDGKP* 11 ne] nec *CGLP* ‖ ea] eadem *L* ‖ mitia *om. K, sed lacunam habet*

§ 126. 13 colubraria contra est *Ven.* ‖ Colubraria] *sic Ven. et marg. L Vossii edit. Tz.* columbaria *ABCDGKPR* colombaria *Par. 1 Vind.* 14 squateat *K* stateat *R* 14 15 serpentium] *sic AK* serpentum *reliqui* 15 ingressus *Cib. Havn.* 16 eam] in eam *G* in ea *P* ‖ intra id spatium] ab eo spacio *B* ‖ busitana *P* hebusetana *Cib.* 16 17 circumsignauerint *Vind.* 17 et rata *om. P Havn. Par. 2 Vat. 3* ‖ et *om. Vossii edit.* ‖ rata] *sic Cib. Gron. 2 Par. 1. 3 Vat. 4 Vossii edit. Tz.* rara *ABCDGKLRab* tarra *Vossii codex* terra *Vinet.* terre *i. e.* terrore *Voss. append.* 18 alioqui] *sic marg. A* adloqui *A* alloqui *BK, om. reliqui* ‖ solent *hic om. et add. in marg. pr. m. L* ‖ obuius *P* 19 aliud] aliudue *ABCDGKL* aliud ne *P* aliud ut *R* ‖ velut] *sic Vind. Vossii edit. Tz.* quod *reliqui* ‖ uerus *ACG* uerius *DLPR*

LIBER TERTIVS.

1—3 Pomponii Melae de chorographia liber secundus explicit. incipit tertius] *sic A* pomponii melae liber tertius, in quo ambitum orbis et oceani oram ac insularum eius eleganter describit *Ven.* pomponii melle cosmographia liber tertius et ultimus incipit *Vind.* p. mele de cosmographia liber II explicit. incipit tertius *G* explicit liber secundus pomponi melle de cosmografia. incipit tertius *L* explicit liber secundus pomponii melae de corografia. consequenter eiusdem pomponii melae de corografia. incipit liber tertius *Cib.* cosmographiae seu descriptionis orbis pomponii melae liber secundus explicit. incipit tertius eiusdem, ubi ambitum orbis et oram oceani et insularum eius describit *Par. 2* 3 *post* tertius *A add.* feliciter pag. 62

III. § 1. 4 5 quas amplectitur *om. G* 5 ut *om. A* ‖ initio] in initio *Havn.* 6 cingit] gignit *Gron. 2* ‖ oceani descriptio. et ratio crescendi ac minuendi *marg. A* estus occanj *marg. L* elegans disscusio de acessu ac recessu occeani sub pluribus opinionibus de quo luc. in primo *marg. G* 7 et] it *ABK Cib.* ‖ concinctum *P* 8 appellantur *D* ‖ modo (*utrumque*) *om. L* ‖ inundat campos *hic om. et add. in marg. pr. m. L* 9 ac] cum *P Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* ‖ non] nec *P Vat. 3* nec ad *Pint. Vadian. Olivar. Vinet. Schott.* nunc *Par. 3* ‖ alio alioque *Vossii edit.* 10 alterius *Cib.* ulterius *R* 11 toto *om. Havn. Par. 3* 12 sint] sunt *LP Gron. 2 om. Vadian. Olivar. Vinet. Schott. Vossii edit.* 13 media *P* ‖ rursum *GP* 15 retro] etiam retro *G* 16 aut — animalia *om. R* ‖ reprehendat *Havn.* 17 destituat marina *P Vat. 3 Ven.* ‖ de aestibus oceani opiniones *marg. A* cause estuationis occanj *marg. L*

pag. 62 III. § 2. 18 anelitune *G* ‖ id suo] *sic AK Cib.*, *erat* suo id ‖ sui *P* 19 regerat (*suprascr. pr. m.* reiciat) *Cib.* retegat *P Par. 2 Vat. 3 Ven.* ‖ undiqne] utique *BK Schott.* ‖ si] sed *P* 20 doctoribus *BCGP Havn. Vind.* ‖ mundum esse animal unum *marg. L* ‖ unum] vivum *Sanct. Schott.* mundus *Pint.* ‖ an] ac *Schott.* ‖ sint] sit *G* si *R* 20 21 dispersi *Par. 1* 21 aliquid *L* quo *Par. 1* ‖ reciproca *P* 21 22 resident *P* 22 inde *L Par. 1 Vadian.* ‖ extollant *Cib.* 23 lunam estuationis causam esse *marg. L* ‖ an} in *C* ‖ causam *DLR* causa *B* cauans *Havn.* ‖ tantas *Vind.* ‖ ad] at *ABCDGPR Cib. Par. 2 Vat. 3 Ven. Vind.* 24 neque] namque *Pint.* 25 sed *om. Pint.* ‖ deiungitur *Cib.*

pag. 63 § 3. 1 egresso *P* ‖ descriptio hyspaniarum *marg. K* 2 iatlanticum *A* adlanthicnm *P* athlanticnm *KR Cib.* athalanticum *Vind.* ‖ betice *K* bethice *R Vind.* boetice *P* 3 fontis *GR* fontibus *Cib.* ‖ iterumqne] iterum *BK* 4 paulum *Vind.* iterum paulum *Cib.* ‖ abducitnr] addicitur *P* abditur *Vat. 3* ‖ flumen *Olivar. Vinet.* 5 erecta *BK Cib.* rata *R*

§ 4. 5 turbuli *L* ‖ bastali *Par. 1* basculi *Vind.* bostuli *G* bustuli *P Havn. Par. 2* uastuli *B* 6 in proximo *om. P Ven.* 7 lucis *P* lacns *marg. L* 8 Ebora] ehora *R Voss. 4* chora *CGL Cib. Par. 1. 2 Voss. 1. 5 Periz.* chorea *marg. L* cora *P Havn. Vat. 3 Ven. Voss. 3* ‖ Hasta] *sic codices plerique* Asta *P Vossii edit. Tz.* 10 munimentum *Voss.* ‖ caeopionis (*corr.* caepionis) *A* ceopionis *K* cepionis *GLR Bocc.* capionis *Ciacc.* capopionis *Cib.* scipionis *Nunn.* 11 oppositum *Vind.*

§ 5. 11 betis *GK* bethis *R* boetis *L* ‖ tarrconensi *R* tarconensi *Vind.* terraconensi *AL Par. 2* terrachensi *P* teraconensi *GR* 14 grandem *om. P Par. 2 Vat. 3* ‖ facit *DR* ‖ novo] *sic ABK Cib. Voss. 1* uno *reliqui* ‖ fonte *om. Voss. 1* 15 oritur *Voss. 1, om. Ven.* ‖ ex simplici *Vind.* 17 flectitnr *P* ‖ eumqne] eorumque *BK Cib.* 18 olintygi *Cib.* olyntigi *B* olyntygi *R* alintygi *K* ‖ Onolappa] *sic ABCDGKLRa Cib. Par. 1. 2 Ven. Vinet.* onolapa *P Havn. Par. 3 Vind.* onolappum *Ciacc.* onolara *Vat. 3* ossonoba *Barb. Ciacc.* Onoba, Laepa *Vossii edit. Tz.*

III. § 6. 19 ad *BK Cib. et corr. A* ‖ lusitanea *Vind.* ‖ anau *L* ‖ athlanticum *KLR* athalanticum *Vind.* 20 in altum] primum *G* 21 baethica *R* boetica (a *sup. o*) *G* beatica *K* pag. 63

§ 7. 24 25 latera] litora *G* littora *R* 25 fastigiat *GP Vadian. Olivar. Vinet.* fatigat *K* castigat *L* 26 quod] quidem *P* 27 Myrtili] *sic AKR Cib. Med. Vat. 3 Ven. Tz.* mirtili *BCDGLP alii* Mirtylis *Vossii edit.* ‖ Balio] *sic ABCDGKL alii* balis *KP Par. 2 Vat. 3* Balsa *Vossii edit. Tz.* ‖ osonoba *Par. 2* assonoba *B* ‖ Lattobrigal] *sic AGR* lattobrigaleth *B Cib.* latobrigal *Havn. Par. 2. 3 Ven. Vind.* laccobrigal *C* Lacobriga *Vossii edit. Tz.* lactobrigaleth *K* labrobigal *Par. 1* loctobrigal *D* lottobrigal *L* cotrobial *P* 28 hanibalis *GLR* ‖ magna *P* ‖ ehora *R*

§ 8. 29 et est in] urbes *Pint.* ‖ proximum *ACDGLPR* ‖ salatia *GL Vind.* salantia *P* salaucia *Vat. 3* 29 30 Ulisippo] *sic ABD Cib.* ulisipo *CG Vinet.* usilippo *K* ulispona *P* ulixipo *L Vind.* ulixipona *Havn. Par. 2* ulysippo *R* ulyssipo *Vadian. Rein.* Ulyssippo *Vossii edit. Tz.* ulyspona *Vat. 3* olyssippo *Schott.* 30 et] ad *Pint.* ‖ tagus de quo uibius et iuuenalis et botius et iustinus libro XL. uirg. et oui. meth. secundo *marg. G* ‖ tagi ostium et est lysbona *marg. K* ‖ thagi *R* pag. 64 1 in] ad *Vind. Rein.* 2 quod *Ciacc.* 3 Turduli] *sic Par. 1 Ven. Vossii edit. Tz.* turauli *ABCDGKLR Cib. Havn. Par. 3 Vind.* tureraurí *Par. 2* tumuli *P* ‖ curdulorumque *P* 4 Munda] *sic codices plerique, sed ponunt post* fere mondi *Vind.* Monda *Vad. Vossii edit. Tz.* in unda *CGR Ven.* in nuda *Havn. Par. 2 Vat. 3* in mida *P* 5 lacus *P Havn.* ‖ radicem *Schott.* ‖ affluens (*corr.* abluens) *D* abluens *CGLPR* ‖ durus *P Havn. Vat. 3* climus *L* aduria *Ciacc.* pag. 64

§ 9. 8 iterum *om. P Vat. 3* ‖ recta *CDGLPR Gron. 2*

§ 10. 10 Durio] climo *L* 11 Grovii] *sic AR Par. 1. 3 Vossii edit. Tz.* groui *BCDG Cib. Par. 2* groni *P Havn. Ven.* Gronii *Vadian. Olivar. Schott.* Gravii *Vinet.* gorui *L* goni *K* gioni *Vind.* ‖ auocae ladus *Havn.* auocelandus *R* anoceladus *BK* anocelardus *Vind.* ‖ Gelandus *Vinet. Schott.* ‖ Nebis] *sic codices plerique et Vossii edit.* Naebis *Tz.* uebis *Cib.* 12 menius *Vind.*

pag. 64 munus *Cib.* 12 et cui] acconi *K* ‖ cui] oui *Cib.* ui *B* ‖ obliuioni *Vind.* ‖ cognomen (*suprascr.* lethe) *L* ‖ Millia] *sic ACDKLR Cib. Vat. 2. 4. 5* milia *Vind.* nullia *B* in millia *Par. 3* in milia *G* inmunia *P* in minia *Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* Lethia *Henr. Steph.* Limia *Vossii edit. Tz.* 13 Lambriacam] *sic ACDGR Vossii edit.* lambricam *KL Ciacc. Cib. Voss. 1 Tz.* Lambracam *Bocc.* labricam *P Vat. 3* Labriacam *Gron. 2* libriacam *Vinet.* ‖ complexus *L* 14 Laeros] *sic ACD Havn.* Laeron *Vossii edit. Tz.* laesos *BK Cib.* lacros *LPR Par. 1. 2 Vat. 3* laceros *Ven.* latros *G* leros *Vind.* Jernam *Vadian. Olivar. Vinet. Schott.* ‖ Ullam] *sic ACG Par. 3 Vossii edit. Tz.* illam *BDKLPR Ciacc. Cib. Havn. Ven. Vind.* in illam *P Par. 2 Vat. 3* Viam *Vadian. Olivar. Vinet. Schott.*

III. § 11. 14 qua *P* ‖ prominet *om. Par. 1* 15 presamarchi *K Cib.* presamarici *Vind.* presam barchi *D* presam barthy *R* prasambarchi *L* Praesamarci *Vadian. Olivar. Vinet. Schott. Vossii edit.* ‖ thamaris *KR* tameris *L Ciacc.* tamerris *Ven.* temaris *Vind.* temeris *Vat. 3* temerris *P* tamcens *G* tam ceris *G* ‖ et Sars — 16 Tamaris *om. Par. 1* 15 sarx *R* fars *marg. L* sarssabes *Vind.* 16 orta] ora *R* ‖ thamaris *R* thamerus *P* tameris *L Ven.* 16 17 secundum] sinus *P* 17 ebra *Par. 1* Arotebrarum *Vadian. Olivar. Vinet.* ‖ pontum *ABGKP Par. 1. 3* ‖ sarx *R* ‖ iuxta] at iuxta *Vind.* ‖ turris augusta *marg. G* ‖ angusti *P Vind.* augusa *C* 18 Tamarici Nerique] tamari *ABC DGL Cib. Par. 1. 3 Vind.* tameri *Havn. Ven.* tamerri *Par. 2* thamari *KR* thamerei *P* ‖ cinerique *ACGP Havn. Par. 1. 2. 3 Ven. Vind.* cimerique (*corr.* cinerique) *D* cinarique *L Vat. 3* cyneri *BK* cynere *Cib.* thynerique *R* Neriique *Vossii edit. Tz.*

§ 12. 20 21 septentrionem *P* septines *ABG* 24 canthabros *R*

§ 13. 25 primi *P* ‖ arthabri *R* arabri *P Par. 2 Vat. 3* ‖ etiamnum] *sic Vossii edit.* etiamnunc *Ciacc. Tz.* etianatum *A* et ianasum *BCDGKLPR alii* ianasum *Par. 1 Vind. marg. L* Janasos *Bocc.* 26 Astyres] *sic ADR Ven.* astures *CL Vossii edit. Tz.* astires *GP Par. 3 Vind.* astynes *K* ascynes *B* ‖ Artabris] *sic C Vossii edit. Tz.* artabres *ABD Cib.* arthabres *R*

artabros *K Havn. Vind.* altabros *L Ven.* altabros *G* maltabres *P* pag. 64
27 admixtum *Havn. Par. 1.3* at inmissum *P Par. 2 Vat. 3* at immistum *Ven.* an missum *G* 28 Adrobricam] *sic A-R et alii sex* adrobicam *Leid. Med. Vind. Voss. 3* adrobicum *Par. 3 Vadian. Olivar. Schott.* adopricam *Ciacc.* adobrica *marg. L* Adobricam *Vin. Rein. Tz.* ad uibricam *Voss. 1* Abobricam *Vossii edit.* 28 29 intingit *P* attingit *Ven.* cingit *R* 29 accolentis *AGL* 30 Ducanaris] *sic ABCDGKL Cib. Ven. Ciacc.* ducaneris *Vind.* ducamaris *Havn. Par. 3* ducanans *marg. L* duchanaris *P* incanaris *R* duo Mearus *Vad. Oliv. Voss. edit. Tz.* ‖ et Libyca] *sic AD Ven. Ciacc.* et libica *CGL Par. 1.2 Vind. et marg. L* et libia *B Cib.* et lybia *K* et lybica *R Par. 3* et Jvia *Vossii edit. Tz.* edibia *Vossii optimus* in libicam *P* in Libunca *Barb.* ‖ in *om. B* ‖ Astyrum] *sic AKR Ven.* asturum *CDL Vossii edit. Tz.* astirum *G Cib. Par. 2.3* asirum *P* austrum *Vind.* mastirum *B* pag. 65 1 Noeca] *sic ABDK Cib. marg. L* noeta *Par. 3* pag. 65
noea *R* nocca *CGL* nocea *P Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* nota *Vind.* noega *Par. 1 Vat. 2 Vossii edit. Tz.* ‖ tres are consecrate augusto *marg. G* are festinare augusto consecrate *marg. L* 1 2 sextianas *Vind.* sestyanas *K* festianas *G Ven.* festinas *L* ‖ pacrie insula *Havn. Par. 2* pachiria insula *P* ‖ innila (*corr.* insula) *A* 2 3 augusto (*corr.* augusti) *A*

III. § 14. 4 at *om. P Par. 2* ‖ salia *P* 6 usque] iisque *Gron. 1 Rein.* 7 ideo *P* ‖ et terras] *sic ABCDGKLR Cib. Par. 1.3 Vind.* a terris *Arund. Havn. Par. 2 Ven. Gron. 2* terris *P Rein. Tz.* ‖ angustantes] *sic BK Cib. Voss. 1 Vinet.* angustant *Gron. 2* angustantibus *reliqui* ‖ earum] uerum *B* ‖ *post* earum *ACDGK LPR aliique undecim addunt* rerum 8 dimidio sit minus inter duo maria *B, sed notis saracenicis suprapositis corrigit* ‖ sit *om. Vind.* ‖ qua] quo *K Cib.* quū (*corr.* quo) *B* 9 ad *om. Vind.*

§ 15. 10 canthabri *R* catabri *G* ‖ Vardulli] *sic ACDGK Cib.* ualduli *P* uarduli *reliqui* 12 13 per eosdem] *sic August. Par. 1.3 Vossii edit.* per ennos *K* perennos *B* per ennos *Cib. Voss. 1* pereundi *ADR Chis. Havn. Leid. Med. Vind. Voss. 4* percundi *CGL* pertundi *P Par. 2* nec pertundi *Ven.* per Concanos *Rein. Tz.* 13 et] est et *Ven.* ‖ Salaenos] *sic ABDGR*

pag. 65 *Cib. Havn. Par. 1. 2 Ven. Voss. 4* salaeones *L* saleonos *Vat. 3* salenos *C Vossii edit. Tz.* salatnos *P* 13 sannium *B* saurium *P Vossii edit.* sa ııııııı *K* et saunium *Ven.* ‖ per *om. Leid.* ‖ Avariginos] *sic ACDGLR Chis. Havn. Leid. Med. Par. 1. 3 Ven. Voss. 4 Bocc.* auarigenos *P Vind.* auarigmos *Par. 2* anariginos *B* anarigmos *Voss. 1* ariariginos *K* Autrigones *Ald. Voss. edit. Tz.* 14 Orgenomesquos] *sic ACDLPR* orgenomas in quos *BK* orgenomaes in quos *Cib.* orgemones quos *Vind.* orgemones quosdam *Par. 1* orginomes quos *G* Origenomescos *Rein. Tz.* Origeviones quosdam *Vossii edit.* ‖ Namnasa] *sic ACDLR Cib. Leid. Voss. 4* namnassa *Med.* nannasa *Ven.* nanasa *P Havn. Par. 2 Vat. 3 Rein. Tz.* nanuasa *Vind.* naumasa *K* nasa *Par. 1* mannasia *Chis.* uanasa *G* uamnassa *B* Nesua *Vossii edit.* ‖ Devales] *sic ADKLR Cib. Leid. Med. Par. 3 Voss. 1 Tz.* (de)uales *B* deualles *CG Par. 1 Voss. 3-5* deuallis *P Havn. Ven.* deual *Chis.* ac uelis *Par. 2* aualles deuales *Vind.* Deva *Vossii edit.* 15 Tritino] *sic ACLR Cib. Med. Par. 2 Ven. Vind. Voss. 1. 3-5* tritinio *P* tritimo *P* trition *Havn.* tritono *G Par. 1* tritonio *Par. 3* tritano *Chis.* tricino *DK* Tritium *Vossii edit. Tz.* citino *B* catino *Leid.* ‖ Bellunte] *sic ACDGLR Havn. Med. Par. 1. 2 Voss. 3-5 Ven.* bellunce *B* bellunge *Cib. Voss. 1* bellutem *P* bellonte *Vind.* bellinite *K* belunte *Leid. Par. 3* delambe *Chis.* Tobolicum *Voss. edit.* Toboricum *Tz.* ‖ cingit] attingit *Vossii edit.* ‖ Decium] decīm *L* decim *P Havn. Par. 1. 2 Ven.* decim (*suprascr.* detum) *Voss. 5* detum *Par. 3* decum *Chis.* decui *G* deinde *Vossii edit.* ‖ athuria *Leid. Vind. Par. 3* atoria *Chis.* atuaria *R* maturia (*suprascr.* atruria) *Voss. 5* maria *G* Jturissam *Vossii edit.* 15 16 Sonans Sauso et] *sic ABCDGKLR alii* sonans suaso et *P* et Easonem *Voss. edit.* et Oeasonem *Tz.* 16 mograda (a *sup.* o) *D* ‖ Vardulli] *sic AGK Cib.* uarduli *reliqui* 17 cludit *AB Cib.*

III. § 16. 19 cuius *om. Vind.* ‖ ora *om. Par. 1* ‖ primum *R* 20 tandem *P* ‖ paene *om. Ven.* 21 22 accesserat *BK Cib.* 22 cantabrica *P* catabrios *Vind.* cintabricis *G* ‖ adversa] uersa *C* 23 adflexa] *sic A Cib. Zal.* afflexa *BDGKLR Vind.* amflexa *Vossii edit. Tz.* amplexa *P Havn. Par. 2. 3 Ven.* ‖ latus *Ven.* 24 septentrionem *GLP Vat. 3* 25 ripam *L* ‖ rhenus amnium *marg. G* ‖ reni *L*

III. § 17. 27 ex (*suprascr.* est) *D* est *P* ‖ frigore *R* pag. 65
28 aegre] ager *ACDGPR Havn. Par. 1. 2 Ven. Vind. Zal.* agre *L* ‖ ubi *Cib. Voss. 1* ‖ salubris] et salubris *DR Vossii edit. Gron. 1. 2*

§ 18. 1 et gratissimam *om. La* 2 crederent] *sic plerique* pag. 66
cederent *C Havn.* celebrent *P Vat. 3* caederent *Vossii edit. Tz.* ‖ ueritatis *codices, correxit Vadianus* ‖ iam] ut *P* 4 deuotas *codices, correxit Pintianus* ‖ ab altaribus *P Vat. 3* ‖ ammouere *P* amouent *Vat. 3, om. Vind.* 5 deliberant *LP Havn. Vat. 3 Ven.* ‖ tantum *Vind.* 6 driadas magistros sapientie de his libro secundo et luc. libro secundo *marg. G* magri qui apud gallos sapientiam profitentur *marg. L* ‖ drydas *ABK* driadas *CGP Havn. Vat. 3* driclas *Cib.*

§ 19. 6 terras *Vind.* ‖ mondique *L Vind.* 7 formas *GLP* ‖ caeli *om. P* 8 dii *om. Vind.* ‖ scite *P Vat. 3* ‖ profitentur *om. P Par. 2 Vat. 3* 9 gentis *om. L* ‖ uigenis *D* uicinis *ABC KPR Cib. Havn. Par. 1. 2 Vat. 3 Ven.* uicini *G* ‖ amnis *CGR Par. 1* amnibus *BKP Cib. Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* ‖ uel uicinis amnibus *marg. D* 10 unum etiam ex *BK Voss. 1* 13 mortuos *Par. 3* 14 cremant] se cremant *BK* 15 ratio] oratio *D* ‖ etiam *om. P Par. 2* ‖ deferebantur *L* defferebatur *Vind.* differebatur *Vossii codd. Schott.* 17 immicterent *L* mitterent *P*

§ 20. 18 gallia comata *marg. L* galia comata *marg. G* 19 terminaturque *PR* terminantur *Par. 1* ‖ terminus utrimque galliae *marg. A* ‖ fluviis ingentibus] tribus ingentibus fluuiis *P Havn.* tribus fluuiis *Par.* 20 namque] *sic ACDGR Cib. Ven. Vind.* nam *reliqui* ‖ pireneus mons garunna *marg. L* ‖ Garunnam] *sic AR* garonnam *K* garonam *Vind.* gaurumna *L* garumnam *reliqui* 20 21 aquitania *ABGKP Cib. Vat. 3* aequitania *L* 21 secanam *K Vind.* sequaniam *R* ‖ celtica belgica *marg. K* 22 aquitaneorum *P* 23 austi *BL* ausi *Vind.* auxi *K* auxisci *P Vat. 3* auxitani *marg. K* ‖ celtharum *R* ‖ Haedui] *sic ABG Cib.* haediu *G* hacdui *C* hedui *DKR* beduj *marg. L* helui *P* edui *L Vind.* Aedni *Ciacc. Vossii edit. Tz.* ‖ treuiri *G et marg. A* 24 treueri *G* treuiris *R*

pag. 66 24 auguasta (*corr.* augusta *A*) *AB* angusta *Vind.* 25 Haeduis] *sic ABD* heduis *KLR* hedius *G* hecduis *C* erduis *Par. 1* Aeduis *Vossii edit. Tz.* ‖ augustudunum *K* augustidunum *B Cib.* angustodumum *R* angustodunum *A* ‖ austis *L* ausis *Par. 1. 3 Vind.* auxis *P* ruscis *B Cib.* rustis *K* ‖ Eliumberrum] *sic AL* eluimberrum *C* eluuimberrum *Ven.* emeuberum *Par. 1* Elimberrum *Tz.* clium berrum *R Vossii codd.* cl iiberrum *G* climberrum *Par. 2 Vossii edit. cum Jtin. Ant. 462* clumberrum (*corr.* clumbrrum) *D* cluimborum *P* heliumberum *Par. 3* heliumberrum *BK Havn. Vind.* ‖ garunnae cursus *marg. A*

III. § 21. 26 Garunna] *sic Vind. et corr. A* garonna *K* garrunna *A pr. m.* gaurumna *L* garumna *reliqui* ‖ garunnae cursus *marg. A* ‖ dilabsus (*corr.* dilapsus) *A* dilapsus *BK Cib.* 27 solitis *L* 28 uadosis (*corr.* uadosus) *A* 29 aestuantis *Vind.* estuantis *CP* 30 isdemque *AK* hisdemque *P* iisdem *R*
pag. 67 ‖ remeantibus] tentantibus *P* pag. 67 1 aliquantulum *G* aliquamdiu *DLR Ven.* ‖ et quanto — 3 maiora *om. Cib.* 2 ad *om. G* 3 maior *BK* ‖ nauigatio (*corr.* nauigia *A*) *AB Cib.* nauigio *K* 3 4 etiam more *Vossii edit. Tz.* 4 exurgens *ABG KLPR Vossii edit.* 5 6 praecipitet *B*

§ 22. 6 anthros *R* aneros *P Bocc.* atros *marg. L* 7 aquis] aliquis *L* ‖ crescentibus *B et marg. L* increbrescentibus *D* increbescentibus *R* 8 existimat *L* extimant *G* ‖ quia] quod *GP* ‖ edictiora *L* editior *Par. 3 Ven.* editor *Vind.* ‖ quis] aquis *Cib. Par. 3 Ven.* et quis *Vind.* cum quis *P Havn. Par. 2 Vat. 3* 9 fluctus *om. BK Cib.* ‖ illa] *i. e. obiacentia*, illam *Par. 3 Vind.* ‖ operit *om. P Havn. Par. 2 Vat. 3* ‖ haec *i. e. insula*, nec *Par. 3* 10 ambitur] *sic A Par. 1 Vind. Vossii edit. Tz.* arabit *CG* ambit *reliqui* ‖ quod] ut *P* ‖ ante] aliquando *Vind.* 11 obstiterat *GK Cib. et corr. B* osciterant *R* 12 prospicua *KL Ven.*

§ 23. 12 ab *ABDGLP* 12 13 Garunnae (-ne)] *sic AR* garone *K* gramine *B* garumnae *reliqui* 13 terrae *om. Vind.* 14 canthabricis *R* 15 aliis — habitantibus *om. Vind.* ‖ aliis] altis *plerique* alcis *L*, *correxit Vossius* ‖ inhabitantibus *B* 15 16 santonus *B* sanctonibus *L* xansionis *Vind.* xanstonis *P*

16 osismi *marg. A* ‖ Ossimos] *sic A pr. man. BDGK Cib.* ossismos *CL Vind. et corr. A* ossismios *Par. 1* ossissinos *R* osismos *Par. 2 Vinet. Schott.* Osismios *Vad. Vossii edit. Tz.* occisinos *P* oxismos *Vat. 3* ‖ illis] eo *P Par. 2 Vat. 3 Ven.* ‖ iterum *om. B* 17 18 pertinentque *ABDLR Cib. Havn. Ven.* pertinent *P Vat. 3* ‖ morini de quibus uirg. libro octavo *marg. G* 19 gesoriciacus portus *marg. A* ‖ gesoriacon *Vat. 3* gesoriciacum *AC Cib. Havn. Par.* gesoritiacum *B* gesorithraeum *Ven.* gesoriaticum *K* gerosiacum *R* geforicon *P* 20 habent notius *Par. 3 Vind.* ‖ habent *DR Havn. Par. 3* pag. 67

III. § 24. 21 *ante* Alpibus *Vossii edit. Tz. addunt* ab 22 uenutum *L* ‖ Acronum] *sic ACDGLPR Cib. Par. 1.2* acronium *Par. 3 Vad. Vossii edit. Tz.* acronon *Ciacc.* acironum *K* aconum *Ven.* atronum *B* 23 labsus (*corr.* lapsus) *A* 24 dispargitur *Havn.* 25 etiamnum] *sic ABCL sed varia distinctione* etiam tum *Vossii edit. Tz.* etiam un̄ *D* etiam unde *R* et ia[illegible] *K* etianum *G* etiarium *Par. 2 Ven.* etiaa riom *Vat. 3* eciarion *P* 28 campus *PR* ‖ fleno *PR* fleo *marg. L* Flevom *Plin. 4 101* castellum Flevum *Tacitus annal. 4 72* 29 30 arctior *LR* acrior *P Havn.*

§ 25. 1 de germania germaniisque oris et gentibus eorumque moribus et cultibus *inscr. Zal.* germaniae descriptio sequitur *inscr. Par. 2* germania hic describitur *inscr. L* ‖ hic *P Vat. 3* ‖ eius usque] eiusque *P* ‖ ad Alpes] adiacens *P* 3 4 oceanico] *sic AD* occeani *B* occeano *GL* occeanico *R Havn.* oceani *Cib. Pint.* ociani *P* oceano *reliqui* pag. 68

§ 26. 6 utroque *GP* utrinque *Vind.* 7 ad consuetudinem laborum] assuetudinem malorum *K* assuetudine malorum *B Cib. Voss. 1* assuetudinis et aliorum (*corr. man. secunda* assuetudine laborum) *A* ‖ consuetudines *P Havn. Ven. Vind.* ‖ maxima *P* 7 8 frigora *CDGLPR Rein. et corr. A* 8 antequam puberes sint *om. P* 9 uirii *A*

§ 27. 13 accersunt *DKPR* arcerssunt *L* 14 quae] arua *R*, *om. Vind.* 15 sinunt *DGR Vind. et corr. A* sinant *BK Cib. Voss. 1* ‖ germani pro iure uiribus utuntur *marg. G alia manu*

§ 28. 21 renouantur *R*

pag. 68 III. § 29. 23 inuia] inuia est *BK Voss. 1* 23 24 paludium *BK* 24 suetia *DR* suesiam *K* suessiam *B* suecia *Cib.* ‖ Metia] *sic ACDGR Par. 1 Ven. Bocc.* meltia *LP Par. 2* melcia *Vat. 3* mesia *Par. 3 Vind.* eciam *Cib.* ceiam *B* eiam *K* Aestia *Voss. not.* Estia *Vossii edit. Tz.* ‖ Melsyagum] *sic AK Cib.* melsiagum *BCDL Vossii edit. Tz.* melsiacum *G Par. 2 Ven.* meltiatum *P* melistagum *R* mesiagum *Par. 1* 25 hercinia *B* hircinia *GL Vind.* hircynia *Cib.* hyrcinia *CR* hericina *P* ‖ silua ardyenna *marg. K* ‖ aliquot] aliae quidem *BK Cib.* ‖ *ante* habent *L add.* non 25 26 habeant (*corr.* habent *A*) *A Cib.* 26 quadraginta *Par. 1* XL *marg. G* ‖ iter *om. R* 27 et *postea add. A, om. BKL Cib.*

§ 30. 27 *ante* Tauuus *Vind. add.* ut ‖ thaunus *R* tamnis *BK et marg. K* tanus *marg. L* 28 Retico] *sic ACGL* rethico *KPR Vind.* rethica *B* rethy eo *Cib.* Rhetico *Vossii edit. Tz.* betico *Voss. codd.* ‖ nisi] et alii (*suprascr.* nisi *D*) *D Havn. Par. 2 Ven.* et aliqui *P* ‖ quarum (*corr.* quorum) *A* ‖ eloqui] eloqui possunt *P Vat. 3* eloqui possum *Havn. Ven.* 29 more *Vind.* 30 dannubius *P* ‖ rodanus *marg. L* rhdanus *G* ‖ rhethenum *Vind.* ‖ *post* Rhenum *L add.* et ‖ moenus *Voss. 3* moeuis *G Vat. 3*
pag. 69 meuis *P* metiis *L* pag. 69 1 lupa (*corr.* lupia) *L* lupia (a *postea addita*) *A* luppia *PR* ‖ Amissis, Visurgis] amissisius urgis *AKR Cib. Ven.* amisissius urgis *Par. 3* amisisius urbis *P* amisius urbis *Par. 2 Vat. 3* amisius urgis *Par. 1* Amisius, Visurgis *Vossii edit. Tz.* amissi suis urgis (uirgis *C*) *BC* amissi sius urgis *G* amis sisuis urgis *L* anus sisius urgis *D* ‖ Albis] albi *R*

§ 31. 2 Albim] album (*corr.* albim) *L* ‖ chodanus *K Cib.* coclanns *L* thodanus *B* rhodanus *P Par. 1* rodanus *Vat. 3* 3 hac re] acre *ACDLP* acere *R* atie *G* 6 transgressus *Cib.* 7 attingit *GKP et corr. A* attigit *BR* 8 contentum] *sic Vossii edit. Tz.* coutentus *ABDGKLPR Cib. Havn. Par. 1* contentis *C* ‖ insularumque *BK Cib.* 9 ubique] ubi *Voss. 5* utrique *G* ‖ it] ita *D* et *R* in *Vind.* inter *P* ut *Vossii edit.* 10 curvansque (v *suprascripta*) *A* curansque *BK*

III. § 32. 11 Cimbri] *sic marg. L Vossii edit. Tz.* cymbri *DR* imbri *ACGL Havn. Par. Vat.3 Ven.* ymbri *BK* umbri *P* ‖ teuthonici *R* teutones *marg. L* tautoni *ACG Cib.* theutoni *P* theuthoni *D* cautoni *K* 12 hermones *August. Cib. Voss.* pag. 69

§ 33. 13 sarmatica *Cib.* sarma *Vind.* 14 secuntur] *sic A pr. man. B* secumtur *R* sequitur *Vadian.* sequuntur *reliqui* ‖ Visula *Vadian. Olivar. Schott. Voss. Gron. 1* iustula *D* insula *CGLPR Par. 1. 2. 3 Vat. 3 Vind.* 15 abiit *ACDR Vind.* abijt *GL* ‖ Histrum] *sic ABGP Vind.* hystrum *KLR Cib.* Jstrum *Vossii edit. Tz.* ‖ immittit *BCDGKLR Cib. Havn. Ven. Vind.* inmittit *AP* ‖ laus sarmatarum *marg. A* 17 asperiores *Vind.* asperiori *L*

§ 34. 18 mutauere *Cib. Vind.* 19 sedens *Vind.* caedens *D* ‖ et] ut *ABDKRa Cib.* ‖ exigit *R Vossii edit. Tz.* 20 trahentes *R* ‖ semper — habitant *om. Par. 1* 22 cum viris bella *CGL Vossii edit. Tz.* ‖ amazonibus uri dexteram mammam *marg. A* 23 dextra *om. P* 24 mama *K* ‖ inde] ei *Vind.* ictu *a* ictis *P* ‖ manu *Vadian.* 24 25 exeritur] *sic ABGKR Vossii edit.* ex:ritur *P* exoritur *Havn.* exuritur *a Voss. not.* exseritur *reliqui*

§ 35. 26 puellaria pensa apud amazones *marg. A* ‖ puerilia *Vind.* 26 27 adulterarum *Vind.* 28 uirginitatis *R* uirginitatis nota *P Havn. Par. 2 Ven.*

§ 36. 29 Jnde] in *P* ‖ nisi *om. P Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* ‖ ubi] inibi *Havn. Par. 2 Ven.* inbi *Vat. 3* nubi *P* uerbi *G* ‖ perpetuo *L* ‖ hiemes] niues *LP Vat. 3 Ven. Voss.* 30 intollerabilis *BLPR Vind.* tollerabilis *G* ‖ rigorum *Vind.* p. 70 1 Belcae] *sic ABCDG alii* belce *PR* bellcae *K* beliae *Par. 1. 2* beice *Ven.* Bergae *Tz.* Sacae *Vinet. Vossii edit.* Sagae *Barb.* 2 hiperborei *G Vat. 3* iperborei *Vind.* ‖ super] sunt super *P Vat. 3* 3 Riphaeosque] *sic A alii* ripheosque *BGKL Cib.* ripreosque *Vind.* rypheosque *R* rhipheosque *P* Rhipaeosque *Vossii edit. Tz.* ‖ de his sciticis de quibus lucanus octauo sic mundi annus unius diei natalis *marg. G* 4 cotidie] *sic ABGK Cib., erat* quotidie 5 equinoxio *P* equinotio *G* ‖ autumnali] *sic A* autumpnali *B* autompnali *P* autunnali *L* autonnali *Vind.* auctumnali *reliqui* 5 6 demum] denuo *Vind.* 6 *ante* ideo *G Vossii edit. Tz. add.* et ‖ dies et] diebusque *Cib.* 7 aliis *om. BK Cib. Vind.* ‖ nox *om. C* ‖ usque *om. Par. 1* pag. 70

pag. 70 III. § 37. 7 angusta] *sic ACDGKLPR Cib. Vind.* augusta *reliqui* 8 fertilis *om. Vind.* 9 ulli] olim (*corr.* ulli *A*) *AB Cib.* olmi *K* ‖ et beatius *om. BK* 10 mouere *LP Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* 11 operari *DR* ‖ appollinis *GPR* 14 eum diu] quamdiu *P Vat. 3* ‖ gentis *P* 14 15 temeratus] *sic Par. 1 ut videtur, Vossii edit. Tz.* temperatus *ABCDGKLR August. Cib. Par. 3* temptatus *Vind.* turbatum *Ven.* destitutus *P* destitutum *Chis. Havn. Par. 2 Vat. 3* 16 societas *P* 17 thedium *L* ‖ ipsos *BK Cib. Vadian. Vinet.* 18 praecipites] *sic R Par. 3 marg. A Vossii edit. Tz.* praecipiti (tes *sup.* ti) *D* praecipiti *AC GLP Havn. Par. 1.2 Ven. Vind.* praecipitant *BK Cib. om.* dant; uel precipientes *marg. L* ‖ eius *Cib.* ei *Vind.* 19 miserandum funus sed spontaneum *marg. G*

§ 38. 21 atque] itaque *G* 23 Hyrcanium] *sic ACKLR* hircanum *B* hircanium *G Cib.* hyrcanum *reliqui* 24 25 proprie et totius] proprietatius *A* 25 nominis *ABGKPR Cib.* 26 portibus] *sic ABKL Cib. Vadian. Schott.* sporticibus *P* portubus *reliqui* ‖ *ante* procellis *Vind. add.* sine 27 belvis] *sic AGKPR Cib.* belluis *reliqui* ‖ caeteris *Par. 2* ‖ reffertum *Vind.* referctum *R* referunt *P* 28 ideo] immo *Vind.*

pag. 71 § 39. 30 sinus *P* pag. 71 1 Hyrcanium] *sic AKR* hyrchanium *Cib.* hircanum *G* hirchanum *B* hyrcanum *reliqui* 2 Mochi] *sic codices plerique* emochi *P Bocc.* Moschi *Barb. Vossii edit. Tz.* ‖ hyrcan *K* hyrchari *Cib.* ‖ Amerdi] *sic ABCDKP Cib. Par. 1.2 Vind.* amendi *R* ameridie *G Par. 3* Amardi *L Vossii edit. Tz.* hircani *BG* 3 Pestici] *sic ABCDGKLR Bocc.* paestici *Havn.* pessici *Cib.* pestiti *Vind.* pesicarsi *Ven.* pertici *Par. 2* pertico *Par. 3* pistici *P Vat. 3* piscidi *Par. 1* Paesicae *Vossii edit. Tz.* ‖ iam *om. Par. 3 Vat. 3* ‖ Debrices] *sic ABCKR Cib. Par. 1. 3 Vind.* debricos *G* Drebices *Bocc.* Derbices *Vossii edit. Tz.* bebrices *D* adebrices *Ven. marg. L* adebirces *L* adebices *Havn. Par. 2 Vat. 3* ad ebites *P* 5 habeant (*corr.* habeat *A*) *AB Cib.* habent (*corr.* habet) *D* ‖ Ceraunis] *sic ABC DR Vind.* cerannis *K* oeraunis *L* terraunis *P* Ceraunis *reliqui* 6 [Albanus] *fluvii nomen addidit Mannertus geogr. t. 4 p. 347, om. codices* ‖ *post* Caspium *Pint. Vossii edit. alii*

addunt Rha, *Tzschucke add.* Casium 6 Araxes] arax est *BK* pag. 71
Cib. ‖ thauri *Vind.* 7 dimissus *GLP Ven.*

III. § 40. 7 quaoad (*corr.* quoad) *A* qua ad *BK* 8 scilens *G* similes *P* ‖ utramque partem *Vind.* utraque parte *P* ‖ uel in utraque parte quamquam *marg. D* 9 eat] eant *R*, *om. P Par. 2 Vat. 3* ‖ intuaris *Vind.* in terris *P Ven.* ‖ manifestus] manifeste cognoscitur *BK Cib. Voss. 1* manifestum *Vadian. Vinet. Schott.* ‖ cum] tum *Par. 2* cum autem *BK Cib. Voss. 1* 10 hic — illic *P Havn.* 14 qua] si qua *P Havn. Vat. 3* ‖ ex] ui *Voss. 1* ‖ in subiecta *om. Vind.* 15 declinat *Vind.* 16 habeat *P* ‖ iugeris] *sic ACDKLR August.* ingens *P* ingeneri *Cib.* iugeri *reliqui* 19 fluens *om. Cib.* 20 litus] latus *D*

§ 41. 21 cyrius *Par. 2 Vat. 3* cirus *BGL Vind.* cirius *P* ‖ cambises *BLR et marg. KL* cambisses *GP* canbises *marg. G* ‖ Coraxici] *sic Par. 1 ut videtur, Vossii edit. Tz.* corxici *ABGK Cib.* corsici *CDLPR Vat. 3* corcisi *Par. 2. 3* corscisi *Vind.* 22 montibus *Vind.* ‖ in] et in *ACDGLPR* ‖ diuersa] aduersa *DLP* 23 Hiberas] *sic AGP Vind.* hiberos *B Cib.* hyberos *KLR Ven.* hyberi *marg. L* Jberos *Vinet.* Jberas *Vossii edit. Tz.* ‖ hyrcanios *AL* hircanios *BP Cib. Ven.* hircanos *G* Albanos *Vad. Pint.* 25 eodem] in eodem *DP Vat. 3* ‖ eodem *hic om. et pon. in marg. pr. m. L* ‖ Hyrcanium] *sic AK* hircanium *BG* hyrcanum *reliqui*

§ 42. 26 laxartes *AGLR Havn. Ven. Vind.* laxarthes *D* laxales *P* ‖ et per deserta Scythiae Oxos] *sic A pr. man.* et deserta scythiae peragrans oxos *BK Cib. Voss. 1* et oxos (exous *P*) per deserta scythiae *reliqui* ‖ exoa *Par. 2* exons *Vat. 3* exōs *Havn.* 27 surchianorum *L* Sugdianorum *Rein. Tz.* sogdianorum *Vossii edit.* 29 30 occurrens] *sic ABCGLR et alii octo* ocurrens *Leid.* currens *Vossii edit.* excurrens *reliqui* 30 dachas (*corr.* dahas *D*) *DGLR Par. 2 Ven.* dacas *CP Havn. Par. 3 Vat. 3* adhas *Vind.* ‖ primum *om. P Par. 2* pag. 72 1 amandos *P* pag. 72
1 2 Paesicas] *sic A (sed iungit sequenti, sicut reliqui fere omnes) Vossii edit. Tz.* pesicas *CR Cib.* pesicars *LP Havn. Vat. 3* pesicarsi *marg. L* pesices *Par. 3* pesitas *B* pesigas *K* pesiac *D* pescas *Vind.* persicars *Ven.* pellicas *Par. 1* pisicas *G* 2 aperitur *ACDLPR*

pag. 72 III. § 43. 2 alia quoque] aliaque *P Par. 1. 2 Voss. 3 Vossii edit.* ‖ alia *om. BK Cib. Voss. 1* ‖ *inter* animalia *et* et *K habet lacunam sex uel septem literarum capacem* 3 tygres de his luc. primo. uirg. in quarto *marg. G* tygres hyrcanie *marg. K* ‖ ferunt *om. Vind.* ‖ Hyrcaniae] *i. e. silvae,* Hyrcania *Vossii edit.* 4 genus] gens *P* ‖ ille *Vind.* 5 praegressum] *sic ABP Cib. Vossiani duo* pregressum *K* pergressum *GLR* progressum *reliqui* 6 aliquotiens] aliquando *B* 8 ille *om. P Par. 2* 9 avehere coepit (*suprascr.* citus) *B* ‖ euehere *K* aduehere *R* auhere aut *Vind.* ‖ propinquantium *D* 10 frustaturus *G* frustratur *Cib. Voss. 1* ‖ unum *om. Par. 1* ‖ omisit] *sic Leid. Par. 3 Vind. Voss. 3 Vossii edit. Tz.* omissis *ABCDGLP Cib. Par. 1 Voss. 1. 2* omissus *K* omissum *R* 11 cunbula (a *sup.* n) *L* cunabula *Par. 1 Vossii edit.* ‖ sua *om. P* ‖ *ante* referunt *R add.* rursumque et sepius 12 rursusque *Vind.* reuersus *P* ‖ remaneant (*corr.* remeant *P*) *AP* remeat *G* 14 evadat] euolat *Vind.*

§ 44. 17 ac] an *P Havn. Par. 2*

§ 45. 18 secundum phisicas et homerum. cornelius aliter *marg. G* ‖ philosophos *Ven.* ‖ qui *om. ABK Cib.* 19 Cornelius Nepos] L. Nepos *Ven.* 20 auctoritate sic] *sic ACDGLPR August. Voss. 2-5* ita auctoritate (autoritate *G* auctor *Vossii edit.*) *reliqui* 21 Quintum] *sic AG* q. *reliqui* ‖ metelum *Vind.* ‖ adicit] *sic ABGR Cib. Vind.* addicit *P Vat. 4, erat* adiicit 22 rettulisse] *sic A* retullisse *G* retulisse *reliqui* 22 23 proconsul *D* pronconsul *P Havn.* 23 indos in germaniam per oceanum tempestate deuectos si credere dignum est *marg. L* 23 24 Botorum] *sic ABCDGKLR Cib. Med. Ven. Vind.* boorum *August.* Boiorum *Rein. Tz.* betorum *Voss. 2* Baetorum *Vossii edit.* lidorum *P Par. 2 Vat. 3* lydorum *Chis.* ludorum *Havn.* Lygiorum *Rhenanus* getorum *Ciacc.* Gotonum *sive* Gothonum *coni. Tz.* Suevorum *Plin. 2 170* 25 vi] se ui *Ven.* seu ui *P* quod ui *BK Cib.* vim *L* ‖ tempestatium *A* 25 26 indicijs (*corr.* indicjs) *L* inditiis *CG* inditijs *R* 26 emersosque *BKP Cib. Par. 2 Ven.* 26 27 quae intererant *om. B Cib.* ‖ intererant (r *altera supra adscr.*) *A* intereant *P Vind.* intrauerant *Ven.* 27 exisse] *sic codices plerique, erat* exiisse 28 eiusdem *om. Vind.* 29 et — sunt *om. Vind.*

III. § 46. 1 insularum quae in oceano sunt descriptio *Ven.* hic describit insulas occeani que sunt a gadibus uersus septentrionem *marg. K* ‖ bethice *R* betice *K* botice *G* ‖ adhuc usque] hucusque *P* 2 prostrinximus *L* perscripsimus *K* ‖ multae] mustae *A et marg. A* 4 eaque] eoque *GL* adeoque *P Vat. 3* 5 a continenti *Vind. pon. ante* angusto ‖ abscissa] abscisa *BKLR Cib., om. P Vat. 3 Voss. 4* 6 proprior (*corr.* propior *A*) *AR Vind.* 7 euectum *P* euectam *G Havn.* erecta *Vind.* 8 latus *Ven.* ‖ feret (*corr.* fert) *A* 10 nota templum herculis in insula gades *marg. K* hercules egyptius *marg. L* ‖ egyptij *L* egiptii *R* egitii *Vind.* egitij *G* aegerij *B* eygerij *K* egii *P Havn. Par. 2 Vat. 3* ‖ regione *G* 11 vetustate *om. Vind.* ‖ operibus *DLR Par. 3* ‖ tirij *GLR* ticii *P Havn.* cyrii *K Cib.* cirij *B* ‖ cur] cum *P* 13 quis *om. Par. 1* ‖ *post* manet *P Havn. Ven. Tz. addunt* numerus ‖ yliaca *KR* iliata *P* illicita *Vind.* pag. 73

§ 47. 14 Erythria] *sic AC* erithria *BKL* eritria *DR Havn. Par. 1* erithra *P Vat. 3* · erytheia *marg. L* Erythia *Vossii edit. Tz.* epithira *G* heritria *Vind.* ‖ in lusitania erythria est insula quam geryon habitauit *marg. A* hic habitauit gerion *marg. K* 15 gerione *BGKLR Cib.* Geryonae *Tz.* 16 fertilis *BK Voss. 1* 17 sata frumenta per se iterum renasci *marg. L* 18 minime] *sic ABCGLPR* mininum *reliqui* 19 etiam] quam *P Vat. 3* ‖ menses *ACKR Cib. Vind.* ‖ ferant menses *BK Cib.* ‖ ferunt *D* fuerunt *Vind.* ‖ celthicis *R* 20 plumbo] quas *Cib.* 21 cassiterides *Havn. Ven.* cassitheridas *BK Cib.* cassideridas *GP Par. 1 Vat. 3* cassiderides *Par. 3 Vind. marg. L* casideridas *L Par. 2*

§ 48. 21 scena *P Vat. 3* ‖ alia sena est in grecia *marg. L* ‖ brittannico *R* brittanico (*corr.* britannico) *A* britanico *BGL Vind. marg. L* 22 Ossismicis] *sic ACDLR* ossisinicis *Havn. Vind.* ossimicis *Ven.* ossisimicis *G* osismicis *Cib. Vossii edit. Tz.* assiscinicis *P* hosismicis *B* tosismitis *K* 24 sanctae *om. K* 25 galliceniae sacredotes (*corr.* sacerdotes) magnea (*corr.* magna) uurtute preditae *marg. L* 24 25 Gallizenas] *sic ABGK Cib.* gallizenae *marg. A* Gallicenas *CDLP Tz.* gallicinas *Ven.* galligenas *Par. 1* Galli Senas *Schott.* Galli Benas *Ciacc.* galicenas *Vind.* Barrigenas *Vossii edit. Gron.* 25 in-

pag. 73 genuis (*corr.* ingeniis) *A* 27 seque in] equun (*corr.* seq. in) *A* 29 praedicere *P Havn.* ‖ deditas] *sic Vossii edit. Tz.* dedita *ABC GKLR Cib.* debita *D* dedita opera *P Vat. 3*

pag. 74 III. § 49. 1 descriptio insulae britanniae *Par. 2* britanniae descriptio *Ven. marg. A* britannia que modo anglia dicitur *marg. K* ‖ britania *GL* ‖ ornata locutio *marg. G* 2 tamdiu] quamdiu *K* quam diu *B* et quam tam diu *Cib.* 3 clausam — principum *om. Par. 1* ‖ dicunt aliqui ambiguum de quo intelligatur, ego de iulio cesare intelligo *marg. G* ‖ ecce] otre *a* caesar *L*

§ 50. 6 *ante* ceterum *G add.* ad hoc ‖ laus britanniae *marg. A* 9 latera] littora *BK* litora *Cib.* 9 10 altero Galliam] alio Galiam *Vind.* 10 altero Germaniam *om. P* 11 tergore] tergo *DP Havn. Vat. 3* 11 12 abducta] *sic ABD KLPRa Cib. Vossii edit.* obducta *reliqui* 12 13 triquatria (*corr.* triquatra) *L* friquetra *CDa* 13 britania scicilie similis nisi quod maior *marg. G* 14 iis] *sic ADG Vossii edit.* his *reliqui*

§ 51. 15 saltusque] *sic ABCGKLRà Par. 1 Zal.* saltusque (*suprascr.* uel lacus) *D* saltus *Cib. Par. 3* lacusque *P Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* lacus *Vossii edit. Tz.* 16 alternis — 17 fluentia *om. Vind.* 16 motibus] montibus *La Havn.* ‖ modo] non *B* 17 retro *om. B* 21 tamen *Vind.* ‖ pecore *om. Par. 1* ‖ finibus] fetubus *L* frugibus *R* 21 22 decorum *B* 22 vitro] *sic B Par. 2 ut videtur, Vossii edit. Tz.* ultro *AKRa* ultro (a *sup.* o) *D* ultra (a *sup.* r) *G* nltra *CLP August. Havn. Par. 1 Vat. 3*

§ 52. 22 23 causas tamen *om. Havn.* 23 se] si *CG Voss. edit. Tz.* sic *ABKR Cib. Par. 3 Vind.* sic (*suprascr.* uel se) *D* 24 maxima *P* 25 ea *om. Vind.* ‖ non] nisi *Cib.* 26 equitatu] equitum *C* ‖ aut] an *C* ac *P* ‖ *ante* verum *R add.* sed bigis ‖ currubus *L* 27 couînos *G* cōuinos *marg. G* cōuunnos *a* cominos *Cib.* cominnos *BK* coruinnos *D* curuinos *P* curuinnos *Vat. 3* 27 28 falcatibus *G*

§ 53. 29 brittaniam (*corr.* britanniam *A*) *AL* brittanniam *R* britaniam *BP* britania *G* ‖ Juverna] *sic A August. Cib. Vossii edit. Tz.* iuernia *D* niuerna *B* niuerna *G Par. 3 Vat. 3 Vind.* niuernia *L Havn. Par. 2 marg. G* niuenna *C* niuerana *P*

riuerna *Par. 1* iluernia *R* hibernia *Ven.* hybernia *K* 29 niuernia pag. 74 quam puto hiberniam dici insula pergrandis *marg. G* 30 utrinque *BK* utrunque utrinque *R* utrumque *CDP Vind.* utcumque *a* ut cunque *G* ‖ aequalis *ABP* equalis *GKLR* pag. 75 1 luxu- pag. 75 riosas *ACDGR Par. 1.2* 2 herbas *ACDGR* ‖ lactis *B* 3 pecorumpleant (*corr.* pecora impleant) *A* ‖ pabula *Havn.* 4 pastas *L* ‖ disiliant *G* dessileant *Vind.* ‖ *inter* dissiliant *et* cultores *interstitium 13 fere litterarum A* ‖ memoranda de schotthis · eadem est enim hibernia quae et schotthia *marg. A* 6 magis — gentes *om. a* ‖ magis *om. ADGLR* ‖ quam *om. Vat. 3* ‖ *ante* pietatis *ABD GKLPR Par. 2 Vind. add.* aliquatenus tamen (tantum *Par. 2*) gnari (ignari *R Vind.*) 6 7 admodum expertes *om. D*

III. § 54. 7 Orcades *Vossii edit. Tz.* ‖ anguste *P* 8 deductae *AB Cib. Voss. 1* ductae *CDLPRa* ‖ haemodae septem *G* ‖ hemodes *Par. 3* Aemodae *Vossii edit.* canodes *Vind.* 9 uersae *PL Havn. Par. 2.3 Vat. 3 Ven. Voss. 2* necte *K* recte *Par. 1* Vecta *Vossii edit.* ‖ chodanum *K* econdanum *P* 10 ex] et *P Cib. Havn. Par. 1-3 Voss. 1* ‖ iis] *sic A August. Par. 3 Ven. Vossii edit.* hinc *P Havn. Par. 2* insulis *Rein. Tz.* his *reliqui* ‖ Codanovia] *sic AB* codano uia *Cib. Voss. 1* codannovia *D* codunonia *LRa August. Par. 1.3* codannonia *CG* condanonia *P Havn.* condannonia *Ven.* candanonia *Voss.* cidanonia *Par. 2* chodano uia *K* Scandinovia *Vossii edit. Tz.* ‖ theutoni *DLPR* teotoni *CG* 11 ut] et ut *ABDGKLPRa Par. 1.2 Ven.* ‖ antestant *BKP Vat. 3*

§ 55. 13 quod] quot *ACDGLPa Vat. 3* 14 aperiuntur *Vind.* apponuntur *a* 15 una *om. R* ‖ et *om. Pa Par. 2* ‖ terra; *A* ‖ *inter* terra *et* in *interstitium octo litterarum A*

§ 56. 16 Oeneas] *sic ABCDGKRa Ven.* oenas *Cib.* Oenes *Bocc.* Oaeonas *Vossii edit. Tz.* coeneas *August. Par. 1-3 Vat. 3* ceneas *L* ceonas *Vind.* teneas *P* ‖ avium] ouium *Cib.* ‖ avenis] auibus *P Havn. Par. 2 Vat. 3* 16 17 tantum] inde *Vind.* 17 esse *om. K* ‖ hyppopodas *R* hypopodas *BK Cib.* hyppodas *L* hyppodae *marg. L* hippodas *Par. 2 Vat. 3* ipopodas *Vind.* ipodas *P* 18 Saunalos] *sic ABDKRa Cib. Bocc. Schott.* sar-

pag. 75 malos *CL* sare malos *Vind.* sacinales *P* satmalos *G August.* satinalos *Med. Par. 1.3* satinales *Chis. Havn. Par. 2* sathmalos *Ven.* sathinalos *Ciacc.* Panotos *Vossii edit. Tz.* 18 sannali auriti adeo ut omne corpus auribus tegere possint *marg. A* sarmali cum magnisa auribus *marg. L* ‖ aures — 19 alioquin *om. P* 19 *ante* patulae *Havn. Par. 2 add.* pro ‖ alioqui *Par. 1-3* aliquando *Vind.* ‖ pro veste] *sic Vad. Vossii edit. Tz.* prouecti *AB CDGKR Par. 1.3* peruecti *Par. 2* anuecti *P* 20 sunt *BCG KLP Par. 2* ‖ praeterque *B* praeter *P Vat. 3* 21 inuento *ACDLR* inuentos *BKP Cib. Havn. Vat. 3*

III. § 57. 22 Thyle] *sic AK Cib. Par. 3* thile *B* Thule *Vossii edit. Tz.* tyle *CDLR* tile *GPa August. Par. 1.2 Vind.* ‖ alia quae tilos dicitur est in oceano indie ubi caucisus incipit. et ibi piper nascitur. uide in solino in cap. 57 *marg. L* ‖ belgerum *P* bulgarum *Par. 1* Belcarum *Gron. 2* Bergarum *Tz.* ‖ opposita *Vossii edit. Tz.* ‖ grais] *sic ABGKLR Vind.* graiis *reliqui* 23 quod *om. Voss. 3* ‖ ibi *om. Par. 3 Vind. Voss. 3* 24 longe] haut longe *Vossii edit.* ‖ occasurus] casurus *Ga* occasus *P Vat. 3* occisus *Havn.* ‖ exurgit *BGKLPR Vossii edit.* 25 alibi *K* alicubi *LPRa Vat. 3* 26 quod] quia *P Vat. 3* et *D* ‖ iam] inde *Par. 1* ‖ altum *Havn.* 26 27 evehens] sol euehens *a* 27 ipse] in se *Cib., om. a* ‖ non] nec *P* ‖ cernantur *G* cernitur *P* sernatur *K* 28 proxima] *sic Vad. Vossii edit. Tz.* proximae *B* proxime *reliqui* ‖ inlustrat] illum stat *Vind.* ‖ vero *om. Vind.* 29 tum] *sic ABCDLR Vossii edit.* cum *K* tam *G* tamen *P* tunc *Tz.* ‖ fulgorem] fulgore *ADG Par. 1.2 Vind.* fulgure *R* fulgent *P*

pag. 76 § 58. 1 talgae *Par. 2.3* talcas *BK Cib.* talerat (*corr.* talgae) *A* ‖ sponte frugum omnium fertiles terrae *marg. A* ‖ fertiles *G* ferules (*corr.* fertiles) *A* ‖ omni] ideo *Vind.* 3 attingere *BGKR* tangere *Par. 2, om. P Vat. 3 et pon.* tangere *v. 4 ante* diis 4 ridicula abstinentia *marg. G* ‖ dijs *P* dis *B, om. R* ‖ sacrata parata *P* ‖ diisque] atque *Vind.* 5 illis] in his *Ven.* nullis *P* ‖ oris *om. P Par. 2 Vat. 3* ‖ desertas] dextras *Vind.* ‖ aeque] aliaeque *Par. 1* 7 insulae scithice *marg. L* ‖ uocat *G* appellant *P*

III. § 59. 8 eurum] *sic L* eum *Vind.* eodem *P* eorum *ABC DGKRa Par. 3 Voss.* Eoum mare *Vossii edit. Tz.* ‖ cursus] *sic L Vossii edit. Tz.* cursu *P Havn. Par. 2 Ven.* recursus *Par. 3 Voss.* recursu *ABCDGKRa Cib. Par. 1* ‖ flectitur *L Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* 10 adposita] *sic A pr. man.* apposita *BCDKLPR et corr. A* aposita *G* opposita *a* ad Colida *Vossii edit. Tz.* ‖ *post* adposita *lacunam indicavimus* ‖ primum] *sic codices plerique* prima *Cib. Voss.* primumque *Vossii edit. Tz.* ‖ ob nives] *sic Mommsenus* omnisues *A* omnis *BK Vossii edit.* omnis est *D Tz.* omnisque est *GPR* omnis quae est *CL* 11 invia] in nostra *CP Par. 1. 2 Ven.* 12 Androphagoe] *sic A Par. 1. 3* androphagae *Havn. Med.* androphage *BK Vat. 3 Ven. Vind.* Androphagi *Vossii edit. Tz.* andropagae *DR marg. L* andropeage *Ca* androtagae *Par. 2 GL* drophage *P* ‖ Sagae] *sic ABCDa* sage *GKLPR Cib. marg. L* Sacae *Vossii edit. Tz.* ‖ distincta *BK Cib.* 13 scatent *Ven.* squatet *K* oscatet *R* starent *P* ‖ inhabitabile *ACGR* inhabitabiles *Vat. 3 Ven.* inhabitabile est *a* inhabitabitabile (i *sup.* e) *D* inhabiles *P*

§ 60. 14 iterum] uerum *Vind.* ‖ belvae (-ve)] *sic AGKPR* belluae *reliqui* 15 minantem *P* ‖ nomine] sunt nomine *P* ‖ thabim *R* tabin *KL* tabis mons *marg. G* tabin mons *marg. L* thaurus *R* 16 seres iustissimi *marg. L* seres gens mirabilis *marg. G* ‖ genus] genus hominum *R* 18 *post* peragit *L add. lemma* de india de india notissima *marg. G* describit indiam *marg. K* indiae descriptio ac insularum in eo oceano existentium *Par. 2* ‖ *inter* peragit *et* notissimum *interstitium sedecim litterarum A* ‖ notissima *ABCDGKLPRa et iungunt sequenti*

§ 61. 18 19 Eoo tantum] continenti *Par. 3* 18 Eoo] *sic Vossii edit. Tz.* eo *ACDGPR Cib. Havn. Par. 1. 2 Ven. Vind.* ea *a* ei *BK*, *om. L* 19 tantum] tantum quod *DP Havn. Vat. 3 Ven.* ‖ opposita *Havn.* ‖ ei] eo *P* 20 spectat] *sic codices plerique* spectans *a Vossii edit. Tz.* ‖ iugis] montis *Ven.* 21 Jndo finita] *sic Par. 1. 2 ut videtur; Vossii edit. Tz.* inde finita *LR Cib. Havn. Par. 3 Ven.* indefinita *ABCDGKPa* indiffinita *Vind.* ‖ tanto *ACDGLPR Havn. Par. 1. 2 Vind.* ‖ spatio *ACDGLRa Havn. Par. 1. 2 Vind.* spacium *BK* spacio *P* 21 22 occupat *om. LP*

pag. 76 *Havn.* 22 magnitudo indie describitur per nauigationem LX dierum *marg. G* ‖ sexaginta] quadraginta *BK Vossii edit. Tz.* 23 multum *L pon. post* nostris, *om. P* ‖ a *om. CLPR Vind.* 24 in quibusdam locis indiae septentriones non uideri *marg. A* ‖ neutri *K* 25 hanc conditionem describit luc. de arabia *marg. L* 26 rerum] arborum *R* ‖ iacent *ABCDKLPRa*

III. § 62. 28 scatere *R* ‖ miracula indiae *marg. A* fornicae indicae *marg. L* formice ingentis magnitudinis ac serpentes *marg. G* magne formice ut canes *marg. K* ‖ minores *BK Cib. Voss. 1, om. Par. 1* ‖ maximis (*corr.* maximas *A*) *ABK Cib. Voss. 1* 29 gryporum] *sic A pr. man. Cib. cum Plinio* gryphorum *CD Vossii edit. Tz.* griphorum *GKR* griforum *L* grifforum *P*
pag. 77 griporum *B* grecorum *a* pag. 77 1 ut] et (*corr.* vt) *A* 1 2 elephantes *KPR Havn. Leid. Par. 1. 3 Ven. Vind.* 3 alicubi — soli *addito* et *BK Cib. ponunt ante* tam pinguis ‖ feracis] fertilis *R* ‖ eo] ea *LP Havn. Vat. 3 Ven.* 4 5 harundinum] *sic A pr. man., BKL* arundo *P Havn. Vat. 3* arundinum *reliqui* 5 fisa *Vind.* fixa *LR* scissa *BK* interfixa *P Vat. 3* ‖ navia] *sic Par. ut videtur, Vossii edit. Tz.* nauis *P* naues *Zalusc.* nauitas *Havn. Vind.* nauita *ACDGLR Cib. Vat. 3 Ven.* nauta *BK* 6 ter *BK* trinus *P* tertiam *Cib.*

§ 63. 7 alii] autem *P* ‖ uescuntur *P* 8 avium *om. G* 10 proceres *R* 11 helephantis *G*

§ 64. 14 quosdam] quos *P* ‖ quidam — 16 caedunt *om. Vind.* 15 proxime *R* proximos *L* ‖ amnis (*corr.* annis *L*) *GL* 16 eant] meant *B Cib.* ineant *K*

§ 65. 19 in] a *P* 20 et] ei *AC Med.* eis *Havn. Par. 3 Vat. 3* enim *DLP Arund. Chis. Par. 1. 2 Ven.* eiiī *R*, *om. BK Cib.* ‖ ars *om. Par. 1* ‖ studiumque] et studium *DR* studium et *Vat. 3* studium *CGL Havn. Par. 1. 3* 21 sapientiae contingit] est sapientiae *P Ven.* 21 22 ingrediendo *Cib.* 22 cum *om. P* 22 23 accersunt *L* accersiunt *BK Voss. 1* accerssant *P* 23 ut ait luc. quique suas strinxere piras *marg. G*

§ 66. 23 colunt *P* ‖ sunt autem *om. Vind.* 24 nixa de qua uirg. in sexto *marg. G* ‖ nisa *GL Vind. marg. L* 25 Jovi] et ioui *Vind.* iouis *P* ‖ hinc] hanc *CG Par. 1. 2* ‖ praecipua *G*

26 genitum] gentium (*corr.* gentum) *L* || Liber de quo ouidius pag. 77
libro tertio meth. *marg. G* 26 *post* Liberum *Voss. edit. Tz.*
addunt patrem 27 autoribns *BL* 28 Jovis *om. P* || insitum]
institum *P* insutum *August.* 29 aut *om. G* || error] cruor *R*

III. § 67. 1 Jndo] *sic D Vossii edit. Tz.* imo *ABCGKR Cib.* ymo *L* pag. 78
hemo *Par. 1* mō *P* || Palibotri] *sic AR Vossii edit.* palibothri *CDL*
Tz. palibroti *Cib.* palibrotri *BK* paliboter *P* palibotei *marg. L*
polibotri *G* 2 Jolida] *sic LP Havn. Vat. 3* solida *ABCDGKR*
Cib. Par. 1-3 Ven. Vind. Colida *editi* || nisi] nysi *ABCD* || magis
quam ut *om. Par. 1* || ut] *sic Vossii edit. Tz.* ubi *codices* || habitetur]
abiretur *P* 3 acres gentes *K* acre gentes *L* ac regentes *CGP*
Havn. at regentes *R* ac regentes sunt *Vat. 3* at nigrentes
sunt *Ven.* 4 ab Jolide] *sic AGKL* ab solide *C Par. 2* ab
yolide *D* ab yolyde *R* a iolide *BP* a solide *Par. 1* a Co-
lide *Vossii edit. Tz.* || cunidum *P* || timideque (*corr.* timidique) *A*
timendique *Vat. 3* nndique *Par. 2 ut videtur, Voss. edit.* vndique *P*
5 marini *P Vat. 3* in armis *Vind.* || opibus] nudi opibus *P Vat. 3*
|| adfatim] *sic A pr. man.* afatim *BG*, *om. K* affatim *reliqui*

§ 68. 6 Tamus] *sic ABDGLPR* ta||||s *K* Tamos *Vossii edit.*
Tz. 7 Collis] *sic codices plerique* colis *Aug. Vossii edit. Tz.*
|| alternis *P Chis. Vat. 3 Ven. Voss. 2* alterae! *A* alterae *B*
altere *CGK Med. Voss. 1* a latere *Voss. 4* || pertis *G*, *om. P Chis.*
Par. 2 Vat. 3 Ven. Voss. 2 || angulis *P* 8 ad meridiem — 9 fon-
tibus *om. P* 9 Haemo] *sic AB* hemo *CDGKLPR Vind.* hae-
mus mons *marg. A* Hemodo *Vossii edit.* Hemode *Tz.* || Jndiae]
sic Par. 3 ut videtur, Vossii edit. Tz. merrdie *G* mediae *Havn.*
medio *Vind.* meridie *reliqui* 10 facit *KL Havn.* cepit facit *R*
11 quando] *sic Vossii edit. Tz.* qnem *R* qnam *reliqui*

§ 69. 13 Caroparnaso] *sic ACDGR Par. 1-3* caropernaso *P*
caro pernaso *L* calōpaniaso *Voss. 1* caloparnaso *K* calonpar-
naso *Cib.* taloparnaso *B* paropaniso *Chis.* Paropamiso *Vossii*
edit. Tz. 15 Copen] *sic ABDGKLR* copem *BP* Cophena
Vossii edit. Cophen *Tz.* || Agasinum] *sic codices plerique* agasi-
niam *Par. 1* Acesinem *Vossii edit.* Acesinen *Tz.* || hydaspem *Cib.*
hidaspem *Par. 1* hidaspen *G* hisdapem *K* ydaspem *P* idaspem *L*
|| conceptisque *P* 17 gangem *BPR* 17 18 saepe aliquot]

pag. 78 se per aliquos populos diduxit *Ven.* 17 saepe *post* magnis *pon. BK Cib., post* aliquot *pon. Vossii edit. Tz.* 18 aliquo *Vind., om. Par. 1* ‖ cingit *DGLPR Havn. Voss.* ‖ iugum] iugum eius *P Vat. 3* 19 donec *om. D* 20 deducens (*corr.* diducens *A*) *ABKPR Cib.* ‖ bostiis *GK* hostijs *B* hospitijs *L* 21 *ante* exeat *Ven. add.* in oceanum

III. § 70. 21 thamum *KR* tanum *P Cib.* ‖ diuites insule *marg. G* ‖ cryse *BR* crise *LP** chyrse *Ven. marg. K* chirse *GK* cirse *Vind.* 22 gangem *BLPR* ‖ argire *BGKL marg. K* argite *marg. L* archire *P* ‖ auri *R* 23 argenti *GLR Vind.* ‖ maxima *P* 24 ex (*ante* re) *om. P* ‖ fabula] fama (*suprascr.* uel fabula) *D* 25 Taprobane] *sic BDK Vossii edit. Tz.* taprobana *marg. K* taphane *Par. 2* tabane prone *A* tabaneus *C Havn. Par. 1 Vat. 3* tabancus *G* taberne *L* tabenne *marg. L* tabene *R* dabaneus *P* ‖ solinus uidetur banc uocare taprobanem in caþ 53 uel iabanem ut cap 45 *marg. L* ‖ aut (*ante* grandis)] autem *KP Ven.* haud *R* ‖ aut prima pars orbis alteris hostia solis *marg. L* ‖ aut (*ante* prima)] ut *Par. 2 Ven.* 26 Hipparcho] *sic Barb. Vossii edit. Tz.* bipparcbius *D* hiparchius *Par. 1* hiparchus *Par. 3* hyparchus *Havn.* ypparchius *K* yparchius *L Cib. Vind.* ipparchius *ABCR* iperchius *Par. 2* inparchius *G* sperchius *Vat. 3* spercius *P* a plerisque *Ven.* ‖ *ante* dicitur *Ven. add.* esse ‖ dicitur] credatur *Ven.* ‖ quia] qui *BK* quia non *Par. 1* 27 circum eam isse] *sic Pint. Schott. Tz.* circummeasse *Vossii edit.* ‖ circa (um *sup.* a) *D* ‖ eam] ea *B Cib. Voss.* ‖ isse] esse *codices*

§ 71. 28 Jndi] *sic Par. 2 ut videtur, Vossii edit. Tz. in Vind.,*
pag. 79 illam *Par. 1* inde *reliqui* pag. 79 1 rara (raro *P*) tenet] *sic codices* Patalene *Ciacc. Vossii edit. Tz.* ‖ ob] ab *G Vind.* ‖ intolerabiles] *sic K Cib. Havn. Ven.* intollerabiles *B Vind.* intellerabiles *L* intollerabilis *GR* intolerabilis *ACDP Par. Vat. 3 Vossii edit. Tz.* 3 pertinent *Cib.* ‖ bumus] huius *K* 4 quam] per *L* ‖ pulveri] cineri *D* 5 per eam *om. Vind.* 6 cubionem *P* ‖ arusacem *PR* abusacem *Vind.* musacem *G* 6 7 accipimus] *sic A pr. man. C, erat* accepimus

§ 72. 8 rubrum mare quare dicatur. et erythras etiam *marg. A* ‖ quia] quod *DR* quam *P* ‖ quia] quod *ABDKR Cib.*

9 ibi] ipse *P* ab *Vind.* ‖ erytras *B* erythrias *D* erithras *K* pag. 79
eritras *Vind.* erhas *G* crithyas *L* cyrthias *marg. L* ‖ Erythran] *sic AR Cib.* erithran *GK* erithram *B* eritram *Vind.* elitram *P* crithiam *L* Ἐρυθρὰν *Vossii edit. Tz.* 9 10 thalassan] *sic AK Cib.* thalassam *B* thalasam *L Vind.* talassan *R* telesam *P* tallossam *G* θάλασσαν *Vossii edit. Tz.* 12 recedentis *ACDG Ven.* ‖ *ante* oras *Ven. add.* magno littorum orbe ‖ aequaliter *BDGK Havn. Par. Ven.* 13 non *om. L* ‖ intrat *Ven.* iret *ABDKR Cib. Vind.* ‖ interius] penitus *Ven.* 14 arcuat] *sic Vossii edit. „ex optimis membranis“. Tz.* ac ruat *P* erat *reliqui* 15 aperit] irrumpit *R*

III. § 73. 15 mare persicum *marg. K* 16 proprior (*corr.* propior *A*) *AR Vind.* ‖ mare arabicum *marg. K* 17 Persicus] huius *Cib.* 19 in] et *P Vat. 3* 20 pelagus *om. P Par. 2 Vat. 3*

§ 74. 22 arcius *P* arctius *R* 23 longe laterat *P* 24 intrususque *P* 25 cassium *DLR* cassius mons *marg. L* casum *P* 26 latus] litus *L*

§ 75. 27 his] iis *D* 28 chelonofagi *G* chenolophagi *R* chenophagi *K* celonophagi *D Vat. 3* celonofagi *Vind.* celofonofagi (*corr.* celonofagi) *L* celenophagi *P Par. 1. 2* thelonophagi *Ven.* thelonofagi *B* 29 carmani *P* charmanij *B* carmaneim *G* ‖ sine] inter *G* 30 pecora *G* pag. 80 2 Gedrosi pag. 80
Vossii edit. Cedrosii *Tz.* ‖ dein *BK Cib.* deinde *P* ‖ persas *K* 3 Saetis] *sic AB Cib.* setis *CDGLR Havn. Par. 1. 3 Ven. Vind.* saecis *Vossii optimus* sactis *K* sotis *P* sabis *Par. 2 Vossii edit. Tz.* ‖ charmanios *B* chamanios *K* ‖ super *August. Par. 2* sub *Vossii edit.* ‖ Sandis] *sic ABCDGPR Cib. Havn. Par. Ven. Vind.* sandi *L* sandris *August.* sands *K* Andanis *Barb. Rein. Tz.* Pasargadis *Vossii edit.* ‖ et *om. Vossii edit.* 4 Choros] *sic AC GLR Cib. Par. 2* choros (*corr.* coros) *D* cheros *Ven.* chorus *BK* Coros *Vossii edit. Tz.* ‖ *inter* effluunt *et* in *interstitium decem litterarum A*

§ 76. 5 habiloniorum *BGLR* babilonicorum *P* ‖ chaldeorumque *K* caldeorumque *GLR* 6 clarissimi *Ven.* tygris *KLR Cib.* ‖ Persidi — ulterior *om. Ven.* ‖ proprior (*corr.* propior *A*) *ALR Vind.* 7 eufrates *BCDGKL*

pag. 80 III. § 77. 7 tygris *L* tigrys *R* ‖ eufrates tigris flumina de quibus luc. tertio. b'o v. *marg. G* 8 usque *om. LP Vossii edit.* ‖ in] ad *Vind.* ‖ eufrates *GKL* 9 aperte *LP Cib. Vat. 3* ‖ unde *om. G* ‖ sed] ut *Vind.* 10 sed] *sic Vossii edit. „ex antiquioribus codd.“ Tz., om. ABCDGKPR Med.* 11 late *om. Vind.* ‖ secedentibus *P Havn. Vat. 3 Ven.* ‖ aquis] fit *Havn. Ven.* 12 patulis *G Havn. Par.* 13 fremens] frequens erat *R* 14 armenos *P* ‖ capadocas *BGK* capadoces *LR* capadocos *P* ‖ ni] nisi (*corr.* ni) *B* et *P* et ni *Par. 2 Ven.* 15 Taurus] inthaurus *P* ‖ obstat *Vind.*

§ 78. 16 aduertitur (*corr.* auertitur *D*) *DR Vind.* conuertitur *P* uertitur *Ven.* ‖ tunc] *sic codices plerique, erat* tum 17 in pelagus *om. Vind.* 18 inde *om. P* ‖ tenuis] intenuis *P* ‖ rivus] ripis riuus *Voss. 3*

§ 79. 22 23 eumedon *P Par. 2 Vat. 3* 23 *post* Eudaemon *P Havn. Par. 2 Vat. 3 add.* ea demum ‖ augusta *L* augustum (*corr.* augusta) *B* ‖ cinami *GL* cinnamomi *Vat. 3* cynnami *BR Cib.* cynamomi *P* cumani *Vind.* thimiami *K* ‖ thuris *BKLR* 24 sabey *B* sabeia *marg. L* 25 proxima *LP Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* ‖ charmaniis *K Cib.* carmaneis *L* carmariis *R* camaniis *Havn.* ‖ contraria *P Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* 26 Magnae] *sic ABCDGKR* mage *P* magnam *Par. 1* minorem *Ven.* Macae *Vossii edit. Tz., om. L* ‖ fronte *Vind.* fontem *R* 27 silvae] magnae siluae *L* 28 sitae *om. Vind.* ‖ Gyris] *sic ACDKR Cib. Par. 1* giris *BGLP Havn. Par. 2 Vind.* cyris *Ven.* Ogyris *Vossii edit. Tz.* ‖ erithie *GK* exitre *P* chrithyae *L* britere *Vind.* 29 monimentum *A* momentum *P* ‖ claret *Voss. 1, om. Voss. 2*

§ 80. 30 sinum undique *A* ‖ cingunt *L* ‖ ab ea —
pag. 81 2 in altera *om. Par.* 1 Charra] *sic AK Cib.* chara *DGL* cara *PR Havn. Par. 1. 2 Vat. 3 Ven.* clara *C* tharra *B* Cane *Vossii edit.* Cana *Tz.* 2 Gadanus] *sic codices plerique* gadamis *K* Gandamus *Vossii edit.* Gadamus *Tz.* 3 Berenice] *sic codices plerique et Tz.* berenite *G* beronice *BKLP Vossii edit.* ☛ Heroopoliticum] *sic Par. 1. 2 ut videtur, Vossii edit. Tz.* heropoliticum *K* hieropoliticum *ABG Cib.* hyeropoliticum *CDLPR*

3 scrobilum K trobilum LP Havn. 4 inter om. K Cib. || Maenorenon] sic ADGR maenoretion L maenoreon C maenoranum Par. 1 maeneretion Par. 2 maerenon B Cib. meronenon Par. 3 Vind. merenon K mancretino Havn. mencretino P Vat. 3 moronenon August. moenoretion Ven. Aënnum Vossii edit. Μυὸς ὅρμον Rein. Tz. || Collaca] sic ABCDGK Cib. Ven. colloca LR Vind. colnea Havn. Par. 1-3 colacā P Coloba Vossii edit. Tz. 5 Philopteris] sic ABCK Vind. phylopteris DR Cib. phyleteris L perileteris P Par. 2 perhileteris Ven. Philoteris Vossii edit. Tz. || Piomalis] sic ABGL pio malis Ven. pionialis Bocc. pyomalis CKR promalis P Cib. Havn. Par. 2 ptomalis D philomalis Par. 1 phimalis Vind. hiomalis Par. 3 Ptolemais Vossii edit. Tz. || arsynoe R asinice Par. 2 assyrice P assirice Vat. 3 asirice L Havn. 5 6 Berenice] sic codices plerique et Tz. beronicae L beronice BKP Vossii edit. bernice Vind. boenice Par. 1 6 siluaš A || ebenum GKP ebanus arbor marg. L thanum L || odoresque] aliosque odores B 7 referundus (corr. referendus) A 8 diorige L dyorige BKR diorigine G || aductus L abductus K pag.81

III. § 81. 9 verum] est uero P Havn. uerumtamen BK Voss. uerumptamen Cib. non (suprascr. uel uerum) D || in flexum Med. inflexu CD Havn. Par. Ven. Vind. Voss. || tamen om. Cib. Voss. || modico om. ABCGKLR Par. 1. 3 Vind. Voss. 1 11 partemque P Par. 2 Ven. || Panchai] sic ABCGKPR Cib. Par. 3 panchaii Ven. panchaia marg. L panchaei D Vossii edit. Tz. pancai L panachai Par. 2 panichaei Par. 1 pachini Vind. || hi quos] sic ABCDGKR hij quos P qui L quos Vossii edit. Tz. || quia] qua P quī R sed G 12 serpentes P || nascuntur P || ophyophagos KLR ophiofagos G ophiocagos (corr. ophiofagos) B ophiphages P ephigophos Vind. 13 pigmei BGKL prigmei Vind. 14 grues] congrues G || defecit] sic Voss. 3, Vossii edit. Tz. deficit reliqui

§ 82. 15 multa om. G || uolucrium G || serpentium] sic ABCL Cib. Med. legebatur serpentum 16 memorandis ABCDKLR Cib. Havn. Par. 2 memoranda Vind. || quos om. P Par. 2 17 admodum om. P Par. 2 || ueneno P Havn. Par. 2 || praesentis] prae-

pag. 81 ditos *P Par. 2* proditos *Havn.* 18 contractarum *Par. 1* ‖ paludium *ACGL*, *om. BK Cib.* 20 ibedae aues *marg. A* ibedas (*corr.* ibidas *A*) *AB* ybedas *K* 21 accipi (*corr.* excipi) *A*

III. § 83. 23 fenix de quo omnia plena sunt. ouidius libro quintodecimo, luc. sexto, solinus in capitulo de arabia etc. *marg. G* ‖ phenix *BKR* fenix *GL* 25 aevo *om. LP* ‖ super] semper *L* 26 odoribus *om. P* ‖ struem] feruere *P* ‖ ipsa (i *sup.* a) *D* ipsi *P* ‖ incumbat *P*

§ 84. 27 *post* dein *Par. 1 add.* in ‖ *post* membrorum *P add.* suorum 28 ex *om. DK* 28 29 e nascitur *B* enascitur *K Cib.* 29 ossa *om. P* 30 murra] *sic ABCGK Cib.* mirra *DLPR* myrrha *reliqui* ‖ *ante* Aegyptum *DP Havn. Vat. 3 Ven. add.* extra

pag. 82 ‖ urbem *P* pag. 82 1 flagrantibus] *sic codices plerique* flagrans *P* fragrantibus *a Vossii edit. Tz.* ‖ archiobustis] *sic CDGKLRa* archio bustis *AB Vossii edit. Tz.* archo bustis *Vat. 3* argehobustis *P*; *hoc loco tantum legitur vox* ἀνεϱμήνευτος. ‖ *post* inferens *DP Par. 1. 2 add.* sese 3 cluditur *ABK* cludit *Cib.* ‖ Ceraunis] *sic codices plerique* ceramnis *K* Cerauniis *Vossii edit. Tz.* ‖ saltubus *GL* montibus *P*

§ 85. 5 meroe de qua luc. *marg. G* ‖ meroem *B Vind.* merore *P* 7 quam nos uiuunt messobrij longius autem macrobrii pars *P* quam nos uiuunt longius tamen macrobii *Par. 2* quam nos uiuunt macrobii *Vat. 3* 8 agunt] uiuunt (*suprascr.* uel agunt) *D* ‖ Macrobii *om. B* ‖ pars *om. R* ‖ aegiro *B* egiro *K* 9 dicti *om. D* ‖ Automoles] *sic ABCDG* Automoloe *Vossii edit. Tz.* automeles *L* automiales *P* authomoles *Ra Cib.* antomoles *Ven.* anthomoles *Vind.* antholomes *K* anchomoles *b* ‖ aequi — 11 virtutum] atque corporis partium quasi veneratores, veluti optimarum alii virtutum. *Heyse* 9 aequi] *sic L Vossii edit. Tz.* et qui *reliqui* 10 parumque] parum *BK Cib. Voss. 1* parum quia *Leid.* parum parumque *P* parumper per *a* ‖ venerati opes] *sic Par. 2. 3, ut videtur, Vossii edit. Tz.* uenerati oēs *P* neneratores *G Leid.* ueneratoros *a* neneratiores *reliqui* ‖ veluti] aliis ueluti *P Havn. Ven. Voss. 2. 5 Vossii edit.* ‖ optimates *Ven.* 11 alumni] *sic Zal. Tz.* alti *K*, *om. P August. Vossii edit.* alii *reliqui*

III. § 86. 13 aeris] *sic Pint. Vossii edit. Tz.* persis *codices* pag. 82 ‖ ideo] ideoque *D* de eo *R* ‖ raritas et frequentia alternant praecia rerum *marg. G* aurum copia praetiosum non est adeo ut uincla inde faciant *marg. A* nota incredibile *marg. K* 13 14 pretiosum *P* 14 exorantur *ABC* ‖ vincla] *sic ABK Cib.* uincula *reliqui*

§ 87. 15 apparatus *KP* 16 et *postea insertum A, om. BK Cib.* ‖ quia] quae *Par. 1* 17 Heliu trapezan] *sic ABKR* heliu trapetzam *Vind.* heliu traperam *Par. 3* heluit repezan *L* helintrapesan *P* heluitrapetzam *Ven.* eluit rapezan *G* ἡλίου τράπεζαν *Vossii edit. Tz.* ‖ deposita *B*

§ 88. 18 lacus aquae olei similis *marg. A* lacus omnia suffundens *marg. L* ‖ locus *Par. 1* 20 *post* adeo *Ven. add.* tamen ‖ substinenda *LR* 21 infirmus] inferius *K* ‖ ut etiam proximis frondibus folia decisa non *Ven.* 22 proximis *om. R* 23 pessum] passim *R* pessimi *Leid.* 24 licaones *GKLP Cib.* lichaones *B* lacaones *Vind.* 25 sphinges] *sic Vossii edit. Tz.* sphingos *A Par. 3* sphingens *Ven.* spinges *KR Vind.* spingens *L* spinx *marg. K* spignes *P* schinges *B* phinges *Par. 1* 25 26 tragopanes] *sic Vossii edit. Tz.* tragapomenes *ABCGL et alii sex* tragappomenes *DK* tragappomones *R Vat.* tragapomenes *Par. 2* tragaponiones *P* tragrapponienses *Cib.* 26 equis *G* ‖ et *hic omittunt et ponunt ante* equinis *Vossii edit. Tz.* ‖ pagasi *G* pegasii *Vat. 3* pesagii *P*

§ 89. 30 tractus] *sic Cib. Par. 1. 3 Ven. Vossii edit. Tz., om. reliqui* pag. 83 1 caperetne — 2 Africa extenderet] caperetve pag. 83 terra circuitum ex austro, an tracta sine fine se Africa extenderet. *Heyse* 1 caperetue *L Ven.* capereturne *Zal.* capet ue *K* ‖ terrae *Gosselin* ‖ circuitu *Zal.* ‖ exhausto] *sic Vossii edit. Tz.* exhausta *ABCDLab Bon. Par. 3* exhaustra *Cib. Voss. 1* exhasta *R* exausta *G August. Par. 1. 2 Vind. Voss. 2* inhausta *K* 2 fluctu] *sic Vossii edit. Tz.* fractu *ABCDGKLPb* fracta *Ra* fructu *August. Par. 3* tractu *Cib. Par. 1. 2 Vind. Voss. 1* anfractu *Bon. Ven.* hiatu *Voss. 2*

§ 90. 2 3 et si] et sic *P Havn. Vat. 3* [ipse] *Tz.* exin *Heyse* 3 carthaginensis *LP Vossii edit.* cartaginensis *GK*

pag.83 carthaginem sis *R* kartaginiensis *B* 5 circumuentus *Vind.* ‖ mari] *sic codices* mare *Schott. Vossii edit. Tz.* ‖ commeatu] *sic ABCDKPRa alii* comeatu *L Vind.* cum meatu *G* commeatum *Schott. Vossii edit. Tz.* 6 retulerat (r *prior postea add.*) *A* ‖ eudosus *G* endorus *L Par. 3* 6 sqq. nota eudorus de sinu arabico ad gades nauigio africam circuisse quod mirum uidetur *marg. L* 7 avorum] annorum *P Havn. Par. 3* ‖ Lathyrum] *sic Plin. 2 169* Lathurum *Vossii edit. Tz.* lathamin *ABD Bon. Ven.* lathanim *Par. 2* latha!!!!!! *K* lathanum *R Vind.* latamin *CLa Havn. marg. G* latanum *P Vat. 3* latinum *Par. 1* lachanum *Cib. Par. 3* taminet *G* 9 per hoc pelagus *om. Vind.* ‖ cornelius nepos historiografus *marg. L* ‖ cornelius nepos *Ven.* 10 prouectus *Cib.* protectus (v *sup.* t *priore*) *P* ‖ nota] *sic Voss. not. DPR Havn. Par. 2. 3 Ven.* notae *reliqui* ‖ aliquae *Par. 1*

III. § 91. 11 modo deserta *Vossii edit. Tz.* 12 nutus] uictus *K* 13 sonu *PR* 14 sub *om. Ven.* 15 avenis, et] *sic Ciacc. Vossii edit. Tz.* habent, sed *P* auent, sed *reliqui* 17 *inter* dicuntur *et* sunt *interstitium sex litterarum A*

§ 92. 17 quibus] in quibus *P* 18 eudoxii *Vat.* eudoxij *P* ‖ quibus diu ignis fuit incognitus *marg. G* 19 mirumque *L* 20 et flammas ardentia *Vind.* 21 nocere *P* noceri *ABCGK Havn. Par. 1. 2* ‖ maxima *P* ‖ licuerit *ABCGKP Cib.* lictoris *G*

§ 93. 23 mirabiles femine *marg. G* ‖ hyrsutas *KLR* irsutas *P* 24 marum *AK Cib. Voss. 1* 25 quaedam] quidem *P* quae *Vind.* 26 hano *P* hamno *L* anno *G* 27 occisi *Par.* occasis *Vind.* ‖ coriam *Par.* corijs *G* cona *Vind.* corea *Cib.*

§ 94. 30 Theon] *sic ABGKLPR alii* teon *Vind.* paeon *D* peon *Bocc.* θεῶν ὄχημα *Barb. Vossii edit. Tz.*

pag. 84 § 95. 2 unde visuntur patentes *om. P* ‖ visuntur] insunt *A* ‖ quam *om. P* 3 Panum] pauum *P* panes *marg. G* pani *marg. L* ‖ satirorumque *B* sathirorumque *G* satiri *marg. GL* 4 causae *om. P Havn.* ‖ cepit] fecit *P Havn.* facit *DLR* 5 vestigia *om. BK Cib.* 7 iacentium *K* 8 cimbala *BGL* cymbola *P* ‖ timpana *BGKL* tympona *P* 8 9 audiuntur *Cib.* 9 tybie *KLR* tymbrae *D*

III. § 96. 9 10 rursus *om.* *BK Cib.* 10 tam] iam *ABCD* *GKLP* ‖ quam *om.* *ABGKLPR* 12 Hesperio] *sic codices plerique* hisperio *P* Ἑσπερίων *Vossii edit.* *Tz.* ‖ fons] mons *P* 13 aliqua] aliquatenus *BK* aliquatinus *Cib.* aliquando *DLR* ‖ *post* aliqua *P Bon. Havn. Ven. add.* origo ‖ Nunc] *sic ABCDG KPRa Bon. Cib. Par. 1 Ven.* hunc *L* Nuchul *Barb. Vossii edit. Tz.* 14 dicitur] dici *Vat. 3* 15 barbarico *DR* ‖ alit er .... pyrum] *sic dedi; excidisse videntur nonnulla de plantis aethiopicis;* aliter pyrum *ABCDKR Cib.* aliter pirum *GL Par. 1. 3 Vind.* aliter putant *P Havn. Par. 2 Vat. 3 Ven.* alit papyrum *Vossii edit. Tz.* ‖ nonnulli putant eum ex fonte quodam prodire, qui apud hesperos aethiopas est, ab incolis aliter pyrum seu prium appellatus. *Bocc. fol. 152* 16 minori *G* ‖ quidem] quidem habet *L* ‖ *post* animalia *DP Havn. add.* fert pag. 84

§ 97. 17 amnibus] animalibus *B* ‖ solum *C* 18 ad] in *P* *Vat. 3* 19 nylum *KR* nillum *G* ‖ hoc] hic (*corr.* hoc) *A* ex hoc *B* ex hos et *G* 20 actumque] auctumque *P Bon. Havn.* ‖ invia] auia *D* 21 adiri] *sic a* ad Eoa *Pint. Vossii edit. Tz.* ad Eoam *vel* ad Auroram *Schott.* ad ea *reliqui* ‖ possit] possint *Leid.* processerit *Vad. Vossii edit.* prosilit *Oudendorp.* prodierit *coni. Tz.* 23 hic *om. Vind.* ‖ videatur *om. Vind.*

§ 98. 24 catoblephas *L* catoplepas *G* catobletas *P* cathoblepas *K* ‖ catoblepas pestilens bestia aspectu *marg. G* 25 praegrave] *sic Pint. Vossii edit. Tz.* pregrande *KLR* pergrande *Cib. Vind.* praegrande *reliqui* ‖ substinens *L* sustinentes *P* 27 vim] unum *Ven.* id *Vind.* ‖ singularem *om. C* 28 cum] cum non *P Havn.* ‖ impetu] impetit *CGLP Havn.* 29 eius] tantum eius *DP Havn.* tamen eius *Par. 2* eius tamen *Ven.*

§ 99. 30 Dorcades] *sic ABDGKRa alii* Dorcadas *Bocc.* doreades *CL* doecades *P* Gorgades *Ciacc. Vossii edit. Tz.* ‖ domus gorgonum de quibus luc. nono *marg. G* ‖ gorgon *Par. 1* gorgron *P* pag. 85 1 2 Hesperu ceras] *sic AGKR Cib. Vind.* hespereuceras *B* hespervesceras *L* hesperuteras *P* hespeniceras *Ven.* Ἑσπέρου κέρας *Vossii edit. Tz.* pag. 85

§ 100. 3 occidentem] orientem *G* 4 primam *Par.* ‖ eius *om. K* 5 mediam *ACGL Par.* ‖ exhausta *Par.* 5 6 harenis]

pag. 85 *sic BGKLPR Vind.* ıarenis *A* arenis *reliqui* 6 exustae *Ven.* adustis *P* 7 oppositae *Par. 1* opposite *P* posite *G* ‖ hesperitas *P* hesperides *Vind. marg. L* hysperidas *Cib.* experidas *L* ‖ insule hesperidum *marg. GK* hesperidarum insulae *marg. A* 7 8 memorantur (*corr.* memoratur *B*) *BL Vind.*

III. § 101. 8 harenis] *sic A pr. man. BGKPR* arenis *reliqui* ‖ Atlas] *sic Pint. Vossii edit. Tz.* satis *codices* ‖ de se] dense *Vossii edit. Tz.* 10 surgit] exsurgit *L Ven.* exurgit *DPR* 11 nubila (a *postea add.*) *A* nnbilum *BK Cib. Voss.* nebula *P* ‖ uerigitur (*corr.* erigitur) *A* 12 sed] et (*corr.* sed) *A* 12 13 substinere *R* substire *L* sinistre *Cib.* abstinere *G* 13 quoque *om. B*

§ 102. 13 contra] contra montem *Par. 1* 15 alios] aliis *Vossii edit. Tz.* ‖ inascentibus *G* nascentibus *P* ‖ solicitos *KL* solicitorum *G* 16 exculta *Cib.* ‖ singularium *D* 17 fontes mortis et uite *marg. G* ‖ altero *BK Cib.* 18 risu] sicut risu *BK Cib. Voss. 1* ‖ in mortem *om. GLP Par. 2 Vat. 3 Ven.* 18 19 affectis *BGKPR* affectus *Ven.* effectis *Cib. Voss. 1* 19 altero] alio *BK Cib. Voss. 1*

§ 103. 20 Scimantopodes] *sic AGL Par. 1* scimantopides *Vind.* scymantopodes *BCDR* scymanto podes *Cib.* stymantopodes *K* simantopodes *a Vat. 3* simmantopodes *Par. 2* simatopodes *Havn.* sinatopides *P* sinaptodes *Par. 3* Himantopodes *Barb. Vossii edit. Tz.* 21 inflexis *BK Cib. Ven.* instiri *P* ‖ cruribus] ceruicibus *a* 22 ingredi] gradi *BK Cib. Ven. Voss. 1* ‖ graduntur *marg. A* ‖ referuntur *R* ‖ dehinc *BK Cib.* ‖ Pharusi] *sic ABCGKR Vossii edit.* Pharusii *D Tz.* farusi *P* frausi *L* ‖ tendunt *Havn.* tendere *P*

§ 104. 25 latiores *BK* lectiores *G* lecioris *P* ‖ terote berini] *sic ACLR et marg. L* terote birini *G* terote berimi *Par. 1. 3* tero theberinio *B* terotae berini *D* terotheberinio *Cib.* therote berini *a* therotheberino *K* berote berni *Par. 2* berotae berini *Havn. Vat. 3* berothe beritu *P* gerotae berini *Ven.* ebeno terebintho et *Vossii edit.* citro terebintho et *Rein. Tz.* 26 ebore] chore *C* ebodere *Par. 1* ‖ Zigritarum] *sic ABK Cib. Vind.* Zigritae *9 2* rigritarum *CGL Havn.* regritarum *a* rigrite *marg. L*

gigritarum *DR* migintarum *P* margaritarum *Ven.* Nigritarum *Vossii edit. Tz.* 26 geculorumque *K* 27 vagantium] nauigantium *L* 28 efficacissima *K* efficissima *B* efficassimis *Cib.* ‖ tinguendum *A* ‖ *post* tingendum *Ven. add.* herbis 29 quae] quod *ABDKR Cib., om. P* ‖ tinxere] intinxerunt *P* pag. 85

III. § 105. 30 mauritaniae *BGKPR* maritaniae *L Vind.* ‖ fastigiantis *DP* fatigantis *R* castigantis *L* pag. 86 2 operibus *P* ‖ sed *om. L* 3 fertilis est *Vossii edit. Tz.* 3 4 cum serantur] conserantur *GKL* conferantur *B* serantur *D* 5 profundet (*corr.* profundat) *R* profundant *B* profunda *P* ‖ non sata] *sic Vossii edit. Tz.* nata *P Vat. 3* nota *codices reliqui* pag. 86

§ 106. 5 regnum anthei *marg. K* anthei tumulus *marg. L* ancheus de quo luc. libro quarto *marg. G* ‖ antheus *ABGLPR* 8 ut *om. P* 9 ubi *om. B* ‖ erupta *P Havn.* erecta *Par. 1* ‖ solet *AP Havn.* statim *B Cib.* 10 effosa (*corr.* effossa) *B* efossa (e *suprascr. L*) *LP* fossa *R* ‖ ueniunt *K Bon. Cib. et corr. B*

§ 107. 11 frequentat *Vind.* 12 urbibus] muribus *Cib.* ‖ agunt] habitant *DR Vind.* 14 Gildavo] *sic AB Cib.* Gilda *Vossii edit. Tz.* gilodauo *Vat. 3* gilodano *Bon. Havn. Par. 2. 3 Ven.* donogilo *P* gildauo *reliqui* ‖ Dubritania] *sic ACDKRa Par. 1* dubritama *B* dubritana *Ven.* dulbritania *GLP Bon. Havn. Par. 2. 3* dubitania *Cib.* drubitania *Vind.* Volubilis Prisciana *Vossii edit. Tz.* ‖ proprius (*corr.* propius *A*) *AKLR Ven. Vind.* ‖ autem *om. P* ‖ sola *GP Vat. 3* ‖ Lixio] *sic ABCDGKRa* eylixio *L* lizio *P* Lixo *Vossii edit. Tz.* 15 Limo] *sic ABC GKa Havn. Par. 1. 2 Ven.* linio *Cib.* lino *Par. 3* lisius flu. *marg. L* Linx *Vossii edit.* Lixo *Tz.* luno *LR August. Vind.* iuno *DP* 16 Gna] *sic ABCGKPa Bocc.* gua *Vind.* gira *L* gria *D Par. 3* grya *R* glia *marg. L* Zilia *Vossii edit. Tz.* ‖ Ampelusia] *sic BKP marg. L Vossii edit.* ampelutia *R* ampeluxia *L* ampeluxiam *G* ampluxia *Vind.* anpelusia *A* Ἀμπελουσία *Tz.* 17 iam *om. BK Cib.* ‖ artificiosa et elegans conclusio operis *marg. G* 18 Pomponii Melae de cosmographia liber tertius explicit *add. D* Explicit liber Pomponij Melae de cosmographia deo gratias amen

pag. 86 amen *add. G* Explicit liber pomponii mele de chorographya. Deo gratias. *add. K* Deo gratias Amen. Finit Pomponius Mella de cosmografia *add. L* Explicit *add. P* Φ *add. R* (*i. q.* φινις?)

INDEX.

pag. 34 v. 12 *lege* Callippidas.

Gedruckt bei A. W. Schade in Berlin, Stallschreiberstr. 47.

Berolini, typis A. W. Schade

